

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

LUNDI 16 DÉCEMBRE 2013

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

MAANDAG 16 DECEMBER 2013

Namiddag

La séance est ouverte à 14.23 heures et présidée par M. André Flahaut.

De vergadering wordt geopend om 14.23 uur en voorgezeten door de heer André Flahaut.

Le **président**: La séance est ouverte.

De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans l'annexe du compte rendu intégral de cette séance.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij worden op de website van de Kamer en in de bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:

Olivier Chastel, John Crombez

Excusés

Berichten van verhindering

Minneke De Ridder, Flor Van Noppen, pour raisons de santé / wegens gezondheidsredenen;

Philippe Blanchart, Isabelle Emmery, Jan Jambon, Vincent Van Quickenborne, pour devoirs de mandat / wegens ambtsplicht.

Le premier ministre Elio Di Rupo va nous rejoindre.

01 Ordre du jour

01 Agenda

Chers collègues, nous allons essayer d'avancer le plus possible dans l'agenda aujourd'hui pour arrêter à une heure décente, c'est-à-dire aux alentours de 22 heures, 22 h 30 et nous reprendrons demain à 14 h 15.

Demain, entre 11 et 13 heures se tiendra le Comité d'avis sur les Questions européennes.

Budgets et projets de loi

Begrotingen en wetsontwerpen

02 **Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens de l'année budgétaire 2014 (3070/1-8)**

- **Projet de loi contenant le budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2014 (3071/1-41)**

- **Budgets des recettes et des dépenses pour l'année budgétaire 2014. Exposé général (3069/1)**

- **Justification du budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2014. Liste des justifications par section (3072/1-24)**

- **Liste des notes de politique générale (3096/1-33)**

- **Projet de loi-programme (I) (3147/1-12)**

- **Projet de loi-programme (II) (3148/1-5)**

02 **Wetsontwerp houdende de Middelenbegroting voor het begrotingsjaar 2014 (3070/1-8)**

- **Wetsontwerp houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2014 (3071/1-41)**

- Begrotingen van ontvangsten en uitgaven voor het begrotingsjaar 2014. Algemene toelichting (3069/1)
- Verantwoording van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2014. Lijst van de verantwoordingen per sectie (3072/1-24)
- Lijst van beleidsnota's (3096/1-33)
- Ontwerp van programmawet (I) (3147/1-12)
- Ontwerp van programmawet (II) (3148/1-5)

Je vous propose de consacrer une seule discussion aux deux projets de budgets et aux deux projets de loi-programme. (*Assentiment*)

Ik stel u voor een enkele bespreking aan de twee ontwerpen van begrotingen en de twee ontwerpen van programmawet te wijden. (*Instemming*)

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

02.01 Kristof Waterschoot, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mijnheer de minister, mijnheer de staatssecretaris, collega's, ik kan u geruststellen in die zin dat ik mijn verslag als rapporteur bondig zal houden. Ik zal de zeer uitvoerige commissiebesprekingen als volgt toelichten.

Zoals de traditie het wil, hebben wij de vertegenwoordigers van het Rekenhof gehoord. Wij hebben eveneens de adviezen ingewonnen van alle andere commissies waar de beleidsdomeinen van de begroting op slaan.

Onze commissiewerkzaamheden zijn gestart met een inleiding door de minister bevoegd voor Financiën en de minister bevoegd voor Begroting.

De minister van Financiën heeft hoofdzakelijk benadrukt dat er in maatregelen wordt voorzien om de begrotingsdoelstellingen conform de engagementen van het stabiliteitsprogramma van 2013 te halen. De minister heeft dat uitvoerig toegelicht. Het geheel is gebaseerd op de rapporten van het Monitoringcomité.

De minister van Begroting is daarop doorgegaan door te stellen dat België zich houdt aan de Europese afspraken om het nominaal tekort zoveel mogelijk te beperken tot 2,7 % voor 2013, om alzo voldoende veiligheidsmarge te creëren ten opzichte van de drempel van 3 %. Ook levert België volop inspanningen om uit de *excessive debt procedure* te raken en drie jaar op rij het begrotingssaldo onder de 3 % te krijgen. De minister heeft heel sterk benadrukt dat de regering met een totaal van vijftig relancemaatregelen ook een inspanning levert van 1,1 miljard euro.

Daarna is het Rekenhof aan bod gekomen in onze commissie, zeggende dat het structureel tekort verbetert met 0,6 % ten opzichte van 2013 en met 1,7 % ten opzichte van 2012. Het Rekenhof heeft wel de opmerking gemaakt om de interdepartementale kredieten te beperken en beter te spreiden over specifieke basisallocaties, en heeft kritiek geuit op de structuur van de onderbenutting.

Mevrouw Vienne heeft vooral gewezen op de ernst van de afgelopen financiële en economische crisis en het feit dat België die schok relatief goed heeft kunnen opvangen.

De heer Drèze is vooral van mening dat wij een grootscheepse fiscale hervorming nodig hebben om tot duurzame groei te komen en tewerkstelling te creëren, waarbij het belangrijk is dat belastingen op werk door andere vormen van ontvangsten worden vervangen.

De heer Vandepuut ziet in het begrotingswerk van de regering-Di Rupo vooral het doorschuiven van de lasten, nieuwe belastingen en amper een verbetering van het budgettaire saldo. Volgens hem kent de begrotingsoefening een mager resultaat en is de afbouw van het tekort de facto gestopt.

De heer Destrebecq is van oordeel dat dankzij het niet te draconische besparingsbeleid het vertrouwen in de politiek en de economisch en financiële stabiliteit weer op het appel staan.

De heer Gilkinet, onze commissievoorzitter, is van mening dat het nieuw Europees kader gepaard gaat met

een obsessie voor besparingen, met als doel een budgettaire evenwicht, en benadrukt dat niet alle politieke stromingen dit beleid hebben onderschreven in het Europees Parlement.

De heer Vanhecke heeft namens Ecolo-Groen vooral vragen gesteld over de transparantie van de begroting en kritiek geuit op de optimistische inschattingen van de fiscale ontvangsten.

Ikzelf heb er vooral op gewezen dat het structureel tekort toch wel sterk verbeterd is, dat wij evolueren van 3,3 % in 2011 naar 1,2 % in 2014 en dat de besparingen moeten worden volgehouden.

Mijnheer de eerste minister, mijnheer de minister, collega's, voor meer details verwijs ik naar het uitstekend en zeer uitvoerig verslag dat door de diensten tijdig werd overgemaakt. Daarin vindt u ook alle antwoorden van de regering en de opmerkingen van het Rekenhof terug.

Ik verwijs ook naar de schriftelijke verslagen van de algemene beleidsnota's en de adviezen van de vaste commissies, waaraan wij in heel wat commissievergaderingen aandacht hebben besteed.

Tot slot, werden zowel het wetsontwerp houdende de middelenbegroting voor het begrotingsjaar 2014 als het wetsontwerp houdende de algemene uitgavenbegroting in de commissie aangenomen met tien stemmen voor en drie stemmen tegen.

Discussion générale – Finances – Budget
Algemene bespreking – Financiën – Begroting

02.02 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik dank de heer Waterschoot voor zijn verslag.

Heren en dames ministers, collega's, laat mij beginnen met wat hier eigenlijk voorligt, een begroting voor 2014 waarin wij vaststellen dat een miljard aan nieuwe belastingen goed is voor een vooruitgang van ons saldo met ocharme 366 miljoen euro. Een verbetering van het saldo met 366 miljoen euro betekent een percentage dat zich achter de komma laat berekenen. 366 miljoen euro is een verbetering met nog geen 0,1 % van ons bruto binnenlands product.

Collega's, 0,1 % verbetering, dat is de regering-Di Rupo op volle koers, dat is het beleid dat deze regering kenmerkt na wat zij zelf een nooit geziene besparingsronde noemt.

Sta mij toe om een en ander even in een breder kader te plaatsen.

Volgens het Monitoringcomité en volgens de gegevens van de regering zelf kampte ons land in 2011 met een tekort van 12,6 miljard euro of 3,4 % van het bbp. In 2012 was dat 13,2 miljard of 3,5 % van het BBP. In 2013 zullen wij volgens het laatste verslag van het Monitoringcomité eindigen op meer dan 9,2 of bijna 9,3 miljard euro tekort, zijnde een tekort van 2,4 % van het bbp. Collega's, hou u vast, wat nu voorligt is goed voor een tekort van 8,9 miljard of 2,3 % van het bbp.

Een vooruitgang van 366 miljoen euro, met nog 8,9 miljard euro te gaan. Wij kunnen niet anders dan vaststellen dat de afbouw van ons tekort door de regering gestopt is. Kwatongen zouden zelfs durven beweren dat wij misschien beter een begroting van voorlopige kredieten hadden opgesteld. Dat had ons waarschijnlijk meer opgebracht. Als wij aan dat ritme voortgaan, dan zullen wij, snel berekend, ongeveer in 2029 met een begroting in evenwicht aanknopen. Als wij de genomen maatregelen op datzelfde ritme voortzetten, dan zullen wij vaststellen dat wij tot dan elk jaar opnieuw 15 miljard bijkomende belastingen zullen hebben geheven.

Collega's, ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat de regering zich niet bewust is van de uitdagingen die op ons afkomen. 366 miljoen euro is goed voor nog geen 0,1 % van het bbp en zelfs dat bedrag moeten wij eigenlijk nog relativeren. Opnieuw zien wij, volgens aloud recept, een mooie reeks eenmalige besparingen. Opnieuw zien wij dat de Gemeenschappen en de Gewesten bedragen doorgerekend krijgen. Opnieuw zien wij dat de uitgaven worden onderschat en de inkomsten overschat.

Collega's, laten we eerlijk zijn: het verbaast ons niet meer. Ik zag hier bij het opsommen van de cijfers niemand verbaasd kijken. Het verbaast ons niet meer. Het tekort is onder de regering met ocharme 3,7 miljard gedaald, van 12,6 naar 8,9 miljard euro. Als wij de cijfers bekijken, dan zien wij dat in dezelfde periode de belastinginkomsten met 15 miljard gestegen zijn. Wat is daarvan het resultaat? Wij stellen vast

dat de federale overheid in 2014 nog altijd 8,9 miljard meer zal uitgeven dan zij binnenkrijgt. Een derde van het saneringstraject is afgelegd, twee derde wordt naar de toekomst verschoven.

Professor Moesen, u allen welbekend, gaf een tijd geleden in *Knack* al het volgende aan: "De cijfers tonen aan dat de huidige regering gekozen heeft voor de weg van de minste weerstand, maar dat is ook die van het minste verstand, want zo schuift zij de problemen voor zich uit. Dat kan je niet blijven doen". Vandaag zegt dezelfde professor Moesen in *De Morgen*: "De regering is gemakzuchtig geworden, heeft zich opnieuw laten verleiden tot een overvloed van eenmalige maatregelen en nam het ook niet nauw met de timing".

De conclusie, mijnheer Crombez, is dat alles veel beter kan en zelfs veel beter moet. Dat blijkt ook uit het begrotingstraject van drie jaar Di Rupo. In 2012 werd de doelstelling niet gehaald. In 2013 werd de doelstelling verschoven en in 2014 zal de doelstelling opnieuw niet worden gehaald, als we het al eens kunnen worden over de doelstelling zelf.

Nemen we even 2013. Bij de opmaak van de begroting 2013 was de doelstelling een tekort van 2,15 % van het bruto binnenlands product. Alle Vlaamse partijen – ze zijn helaas in de minderheid en dat laat zich ook gevoelen – hadden zich er nochtans toe verbonden die 2,15 % te respecteren. In *De Zevende Dag* van 24 februari zei mevrouw Rutten – ik citeer: "Het is niet omdat Onkelinx brult, dat wij onze engagements niet zouden nakomen". Mevrouw Rutten wenste toen vast te houden aan de begrotingsdiscipline en wou het tekort voor 2013 terugdringen tot 2,15 % van het bbp, zoals afgesproken met Europa.

In dezelfde uitzending van *De Zevende Dag* wees CD&V-voorzitter Wouter Beke, nooit verlegen om een straffe uitspraak, erop dat het niet de eerste keer was dat de PS opriep om de begrotingsdiscipline te versoepelen. Ik citeer: "In het verleden heeft de partij ook altijd de duimen moeten leggen".

Een weekje later stond Alexander De Croo in de *Gazet van Antwerpen*, ik citeer: "Geen sprake van het tekort van 2,15 % voor dit jaar los te laten. Daar wil ik zelfs niet over discussiëren. Vanaf 2015 beginnen de vergrijzingskosten écht goed toe te slaan. Wij moeten dus zo snel mogelijk overschotten boeken. Wij mogen de zaken niet vooruitschuiven. Wij hebben echt geen nood aan uitstelgedrag, zoals studenten – ik blok dat morgen wel. Zo kom je te laat". Wij herinneren ons allemaal die mooie uitspraak, die hem enigszins kwalijk werd genomen door de studenten, maar niet door Di Rupo zelf.

Drie weken later stelden wij echter vast dat de 2,15 %, zonder dat men nog een keer had omgekeken, werd losgelaten. De nieuwe doelstelling voor 2013 bedraagt 2,5 %. Collega's, zal het u verbazen dat ook die doelstelling niet wordt gehaald?

Dat is evenwel geen probleem volgens de regering; zij zou wel iets nieuws uitvinden. Halverwege het jaar kwam zij met *newspeak*; zij vond een nieuwe terminologie uit. Het heette nu dat zij zou gaan voor een 'structureel evenwicht'. In het vervolg zou worden gesproken over structurele besparingen en dat zou alles goed maken, aldus de regering.

Onmiddellijk geeft de regering bij de begrotingscontrole een voorbeeld van wat onder structureel mag worden begrepen. Bij de begrotingscontrole wordt een extra dividend van 300 miljoen euro van de Nationale Bank opgegeven als een structurele maatregel. Dat zal ons in de toekomst redden. Helaas, driewerf helaas, eind 2013 bedraagt het structureel tekort nog steeds 2,2 % van het bbp.

Herinnert u zich, collega's, eind mei van dit jaar was de dreiging van een Europese boete reëel. Er komen twee brieven van de heer Di Rupo aan de Europese Commissie aan te pas om die boete te vermijden. Een eerste brief bevat hoofdzakelijk juridische argumentatie waarin de regering eigenlijk impliceert dat de Commissie het niet goed begrepen heeft en dat de regering gelijk heeft. In de tweede brief, van 28 mei, doet de heer Di Rupo een aantal concrete belofes aan de Europese Commissie. Hij belooft aan de Europese Commissie om het structureel tekort in 2014 te verminderen met 0,75 % van het bbp. U weet dat de Commissie vond, zoals sommigen in het halfrond hier, dat de inspanning een beetje te veel naar de toekomst werd doorgeschoven en dat die moest worden vervroegd.

Dan wordt de begroting voor 2014 opgemaakt en wat stellen we vast in de documenten die in het Parlement worden ingediend? De structurele inspanning van de begroting zal 0,6 % van het bbp bedragen, aldus de regering-Di Rupo. De 0,75 % is totaal vergeten.

Als wij dan kijken wat de Europese Commissie daarvan maakt, wordt het nog toffer, want die raamt dat de

structurele inspanning 0,4 % van het bbp bedraagt. Een structureel tekort zou volgens Europa eind 2014 nog steeds 1,8 % bedragen en oplopen tot 2 % in 2015, en dat terwijl de regering-Di Rupo voor 2015 een structureel evenwicht vooropstelt.

Collega's, als u even met mij meerekent, zult u vaststellen dat daarvoor in het jaar 2015 een structurele inspanning van 7,8 miljard euro nodig zal zijn.

Dat, collega's, is het dubbele van wat deze regering tot nu toe heeft gedaan. Collega's, deze regering schuift vooruit, schuift door naar de deelstaten, schuift door naar de gemeenten en naar de volgende generaties. U zou zich moeten schamen! Werkend, sparend en ondernemend Vlaanderen, zet u schrap: *you ain't seen nothing yet*.

Collega's, laat ons wat verder inzoomen op de begroting die vandaag voor ons ligt.

Die schamele 366 miljoen euro verbetering is gebouwd op wat wij, vrijmoedig maar gegrond, drijfzand durven noemen. De ontvangsten zijn overschat, de uitgaven zijn onderschat en er zijn tal van eenmalige maatregelen die niet aan de Europese Commissie worden gerapporteerd.

Ik zal niet mijn woorden gebruiken, maar die van de heer Coene, uw gouverneur van uw Nationale Bank. Een paar weken geleden zei hij in *De Tijd*: "België heeft zich bij de Europese Commissie geëngageerd om het begrotingstekort terug te dringen tot 2,7 % van het bruto binnenlands product in 2013 en 2,1 % in 2014. In 2013 zullen wij de doelstelling wellicht niet halen en volgens de Europese Commissie verwijderen wij ons in 2014 verder van de doelstelling. Een extra inspanning is nodig, een groot deel van de maatregelen van de begroting 2014 is onvoldoende structureel van aard. Er zijn te veel eenmalige maatregelen. Wij hebben een structureel evenwicht beloofd in 2015 en een structureel overschot in 2016. Er moet nog een belangrijke inspanning gebeuren".

Als u mij toestaat samen te vatten wat het hoofd van uw Nationale Bank eigenlijk zegt: ten eerste, de doelstellingen worden niet gehaald; ten tweede, een extra inspanning is noodzakelijk en wordt niet geleverd; ten derde, er zijn te veel eenmalige maatregelen. De heer Coene staat daarmee niet alleen, ook het Rekenhof zegt dat. Het Rekenhof geeft aan dat de ontvangsten in deze begroting overschat zijn voor een goede 127 miljoen. Bijvoorbeeld bij de notionele-intrestaftrek werd dat bevestigd door uw eigen minister van Financiën. Het tarief dat wordt gehanteerd en dat de bedrijven mogen gebruiken, is en was bekend bij het begrotingsconclaaf. Toch wordt in deze begroting nog uitgegaan van een tarief dat voordeliger is voor deze regering, maar bijgevolg foutief is.

De sluitposten van de voorliggende begroting bevatten omzeggens geen besparingen. Na alweer voor een miljard euro nieuwe belastingen komen de zogenaamde sluitposten van de begroting, hoewel wij ze niet meer aldus mogen noemen, met name de fiscale fraude. Voor fraude wordt in 2014 in de voorliggende begroting 500 miljoen euro extra ingeschreven. Dat is 500 miljoen euro boven op het bedrag van een miljard euro dat al voor 2013 was ingeschreven.

Op welke manier is die 500 miljoen euro berekend? Dat kan de regering niet vertellen. Er komt kortweg geen antwoord. Wordt het bedrag van een miljard euro in 2013 gehaald? Ook die vraag kan de regering niet beantwoorden. Diverse vragen ter zake van verscheidene leden bleven onbeantwoord. Waarom schrijft de regering dan 500 miljoen euro extra in? Zij doet dat, omdat de maatregel in 2011 is beslist, wat reden genoeg is.

Niet alleen wij hebben vragen bij een dergelijke manier van werken, ook het Rekenhof had er vragen bij. Het Rekenhof stelde zijn vragen ook aan het kabinet van staatssecretaris Crombez, die hard met de fiscale fraude bezig is. Het Rekenhof vroeg op welke manier het kabinet aan het genoemde bedrag aan fraudeopbrengst kwam. Het antwoord was dat het bedrag van 500 miljoen euro in 2014 en dus het bedrag van 1,5 miljard euro bij elkaar niet alleen over fraude ging, de zaak moest breder worden gezien. Uit de aard van de maatregelen blijkt dat ze in de eerste plaats een spontane gedragswijziging en meer *compliance* beogen. Collega's, onthoud de term *compliance*.

Op een dergelijke manier gaat de verantwoording van het kabinet-Crombez door, tot drie keer toe. Ik geef nog een citaat: "Zoals gezegd, hebben de genomen maatregelen in de eerste plaats de bedoeling een preventief effect te ressorteren, wat leidt tot meer spontane *compliance*." Wie zou derhalve niet verbaasd zijn, wanneer hij de volgende maatregel in de voorliggende begroting leest? Het gaat om *better compliance*,

voor een bedrag van 109 miljoen euro.

Er wordt aan Crombez gevraagd of hij die maatregel kan berekenen; hij antwoordt ontkennend. Er wordt hem gevraagd of hij kan aangeven waarop het bedrag is gebaseerd; hij antwoordt ontkennend. Aan het Rekenhof wordt wel geantwoord dat het kabinet een percentage van het totale aantal inningen heeft genomen, wat *better compliance* zal zijn. Er wordt een percentage genomen, alsof wij op de markt over een kilo appels staan te marchanderen. Collega's, op een dergelijke manier kan iedereen het natuurlijk.

Na heel veel vragen over de *better compliance* komen er uiteindelijk toch schoorvoetend een aantal maatregelen. De eerlijkheid gebiedt ons u deze maatregelen niet te onthouden.

Collega's, hou u vast, hier komt de grote maatregel inzake *better compliance*: men wil de prikklok voor het middenkader afschaffen. Dit moet de ambtenaren ontmoedigen overuren te maken. Men wil de ambtenaren daarvoor responsabiliseren, want zij kunnen overuren voortaan niet meer recupereren. Ik zie het geld al binnenstromen! Deze maatregel moet bijdragen om de fiscale ontvangsten via *better compliance* te doen stijgen met 109 miljoen.

Ook de Nationale Bank, u niet onbekend, stelt dat een groot deel van de verwachte opbrengsten van de maatregelen ter bestrijding van de belasting- en de socialezekerheidsfraude niet mag worden meegerekend in het begrotingsresultaat. Dit doet mij besluiten dat waar er vroeger een sluitpost was voor een paar honderd miljoen, er nu twee zijn. Collega Devlies, die vandaag niet aanwezig is, zal nog wel weten dat hij verantwoordelijk was voor de laatste paar honderd miljoen om de begroting sluitend te maken. Deze regering heeft twee sluitposten voor de begroting. Men kan ze trouwens moeilijk sluitposten noemen, want deze regering neemt bijna geen andere maatregelen.

Kortom, niet alleen de fraudemaatregelen moeten als sluitpost dienen, ook de *better compliance*.

Collega's, bovendien stelt het Rekenhof dat de uitgaven 110 miljoen euro te laag geraamd worden. Ook Europa stelt vast dat de uitgaven te laag geraamd worden, en zeker in de sociale zekerheid. Zo bijvoorbeeld stijgt in 2015 de werkloosheidsgraad van 8,6 % naar 8,9 %, wat overeenkomt met 17 900 personen. In de begroting voor het luik Sociale Zekerheid zien wij evenwel dat het aantal vergoede werklozen zal dalen met 9 193 personen. Wie kan, legge het uit!

Daarnaast rapporteert deze regering aan Europa eenmalige maatregelen voor een bedrag van 120 miljoen euro. Ik zie de minister al neen schudden, maar in werkelijkheid is dat bedrag een stuk hoger. Zo wordt bij de NMBS gesproken over zware structurele maatregelen voor een bedrag van 180 miljoen euro. De vakbonden staan al klaar om actie te voeren. Wij vragen ons af waar die 180 miljoen te vinden zijn en wat er structureel aan is. Wij stellen echter vast dat de minister ons, welwillend als hij is, de gegevens heeft bezorgd in de commissie en dat hij samen met ons moest vaststellen dat van die 180 miljoen 22 miljoen structureel is. Met andere woorden: 160 miljoen van de aangekondigde 180 miljoen zijn eigenlijk kosten die vooruitgeschoven worden naar de toekomst.

Er zijn mensen die graag met chemische elementen spelen, maar ik hou er wel van om af en toe met cijfertjes te spelen. Als wij eens uitrekenen wat de 22 miljoen structurele besparingen betekenen op de dotatie aan de NMBS die 3,1 miljard bedraagt – hou u vast, collega's –, dan komt dit overeen met een besparing van 0,0007 %. 0,0007 %: dat is de grote inspanning die op langere termijn aan de NMBS wordt gevraagd!

Het is duidelijk. De – hoofdzakelijk Vlaamse – middenklasse betaalt de rekening. Wij stellen met u vast dat Di Rupo voor elke euro afbouw van het structureel tekort drie euro aan belastingen nodig heeft, telkenmale opnieuw. De belastingbetaler is de dupe van dit non-beleid. Net omdat ons land al de hoogste belastingdruk kent – wij torenen hoog boven de anderen uit en staan alleen op het podium – hadden wij toch wel enig fatsoen verwacht van de regering en hadden wij gedacht dat zij voor 2014 op zijn minst eens naar de uitgavenzijde zou kijken om daar besparingen te doen.

Ook daar vangen wij echter bot. Opnieuw krijgen wij een hele reeks belastingen over ons heen. Mijnheer Dewael, ik zie u kijken, u mag nu al sorry zeggen. Uiteindelijk komen wij tot de vaststelling...

02.03 Patrick Dewael (Open Vld): (...)

02.04 Steven Vandeput (N-VA): Ik vervolg mijn uiteenzetting, collega's.

Voor elke euro afbouw van het tekort in 2014 is voor de regering drie euro nieuwe belastingen noodzakelijk: dat is de trieste balans van de begroting; dat is het beleid van Di Rupo; dat is het beleid van de regering waar CD&V, Open VLD en sp.a de Vlaamse minderheid vormen.

Men kan zich de vraag stellen waarom. Soms denkt men misschien dat het beter zou zijn met de linkerzijde mee te gaan. De regering heeft enorme inspanningen gevraagd van de middenklasse: 10 miljard aan belastingsmaatregelen.

Collega's, ik kan mij er niet van onthouden u een bloemlezing te geven. Ik zal even wat drinken want het is nogal een lijstje.

De roerende voorheffing is met 66 % verhoogd. De belastingsvermindering voor pensioensparen en kinderopvang werd afgebouwd. De belastingsvermindering voor energiebesparende investeringen werd tenietgedaan. Een taks op beursverrichtingen werd ingevoerd, een belasting op de meerwaarde van aandelen. Ik vernoem voorts de notionele-intrestaftrek, de bedrijfswagens, de terbeschikkingstelling door vennootschappen van een privéwoning, de accijnzen, de btw op deurwaarders en notarissen, de btw op advocaten en de btw op betaaltelevisie. Collega's, iedere keer als ik btw zeg, moet u ook maar eens denken aan het effect daarvan op de index. Ik vernoem voorts de belasting op de omzetting van aandelen aan toonder, de vervroegde inning van de anticipatieve heffing op levensverzekeringen en op pensioensparen, de verhoging van de taks op de premies van de levensverzekeringen, de 13,07 % op niet-recurrente resultaatgebonden voordelen, zeg maar de werkbonus. Ook vernoem ik de verhoging van het registratierecht en de opstalvergoedingen, de verhoging van het algemeen recht, de verhoging van de taks op de liquidatiebonus, de abonnemententaks die de banken betalen op spaarboekjes, de minimumbelasting voor bedrijven, de obligatiefondsen zonder Europees paspoort en ga zo maar door. Een mens zou zich voor minder excuseren.

Waar dient dat nu voor? Wordt het tekort nu effectief en substantieel afgebouwd? Nee, er is nog steeds een tekort van 8,9 miljard euro. Twee derde van de weg ligt nog altijd als een uitdaging voor ons. Is de concurrentiekracht van onze bedrijven in de loop van deze regeringstijd verhoogd? Nee. Is men begonnen met de afbouw van de staatsschuld? Nee. Integendeel, de staatsschuld blijft stijgen. KBC betaalt zijn leningen terug. Royal Park Investments wordt verkocht. BNP Paribas Fortis wordt verkocht. Het is als het ware grote uitverkoop – het is dan ook bijna soldentijd. De opbrengsten van dat alles bedragen om en bij de 6 miljard euro. Toch stellen wij vast dat de staatsschuld blijft stijgen. Dat is natuurlijk normaal als men ervoor kiest om jaar na jaar tekorten te blijven opstapelen.

Collega's, ik kom tot mijn conclusie.

Het federaal tekort zal, volgens de nu voorliggende begroting, volgend jaar verminderen met 366 miljoen euro. Daarvan is ongeveer 120 miljoen euro 'overraamd' en ongeveer hetzelfde bedrag 'onderraamd'. 250 miljoen euro daarvan is ten laste van de Gemeenschappen en de Gewesten. Er wordt ook voor een miljard euro aan nieuwe belastingen ingevoerd. De aanpak van het tekort van 8,9 miljard euro is voor 2015. Voor elke afbouw van een euro tekort heft Di Rupo drie euro nieuwe belastingen. De staatsschuld blijft groeien ondanks de uitverkoop, precies omdat dat laatste onvoldoende wordt afgebouwd.

Collega's, dat is de balans van de begroting voor 2014. Dat is de balans van het beleid van Di Rupo I.

02.05 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, tout exercice budgétaire se doit d'abord d'être un exercice de justice plutôt qu'un exercice comptable. Pour mon groupe, un budget est d'abord une exigence de justice.

Dans le contexte de crise internationale qui frappe le monde, l'austérité a été portée aux nues par certains adeptes de la main invisible et nombreux sont les gouvernements qui, pour réparer l'explosion des dettes provoquées essentiellement par les plus cupides, ont appliqué des remèdes aveugles, des *one shots*, des coupes claires dans le pouvoir d'achat des gens, dans les allocations et j'en passe. Chez nous, une fois de plus, votre gouvernement a refusé cette solution en trompe-l'œil qu'est l'austérité. Une fois de plus, vous nous présentez un budget qui s'est engagé pour la rigueur mais pas seulement. Vous venez aujourd'hui avec de nouvelles mesures de relance.

Nous savons tous que des efforts considérables ont été demandés à nos concitoyens, des milliards ont dû être trouvés. Mais soyons objectifs, votre gouvernement a fait office de garde-fou pour les travailleurs, pour les pensionnés ou encore pour les allocataires sociaux et ce, en amortissant autant que possible les chocs.

Il a joué ce rôle parce que vous avez décidé de protéger ceux qui ne sont absolument pas à l'origine de la crise financière et économique. C'est pour cela que je vous disais que, pour le groupe PS, un exercice budgétaire relève davantage de la justice que de l'écriture comptable.

Vous avez tenu tête aux nombreux partisans de l'austérité en prônant, à la place, de la rigueur budgétaire couplée à des plans de relance complets. Mais mieux encore, notre gouvernement a eu la volonté de dégager des moyens pour permettre de la relance économique, pour poursuivre la protection des plus faibles d'entre nous et pour conserver notre modèle social que bon nombre d'États nous envient.

Mon groupe en est convaincu, c'est à la fois par la relance et le soutien aux plus fragiles que l'on pourra sortir de la crise. C'est indéniable. C'est pour cette raison que nous demandions avec insistance cette modification de la trajectoire européenne. Il fallait trouver de l'oxygène pour soutenir la relance.

J'en entends certains, éternels insatisfaits, crier que les mesures de relance ne sont pas suffisantes, les qualifier de mesurette. Nous ne jouerons pas avec les mots. Constatons simplement: cinquante mesures pour un montant de 1,1 milliard. Telle est la réalité que l'on vous propose. En outre, un accord sur d'autres mesures est aujourd'hui sur les rails: baisse des charges pour les PME, bonus fiscal pour les bas salaires, focus sur l'emploi et le pouvoir d'achat. Toutes ces mesures vont clairement à contre-courant de ce que l'on peut voir chez nos voisins. Je suis particulièrement heureuse de constater que la relance reste le mot d'ordre de ce gouvernement.

Il faut continuer à stimuler l'activité économique, soutenir le pouvoir d'achat des citoyens, renforcer la compétitivité des entreprises et promouvoir la création d'emplois de qualité. Ainsi, dans le cadre du budget 2014, de nouvelles mesures de relance ont été décidées. Je pense notamment au coût du travail, au soutien à la création d'emplois et à la formation, au soutien à la recherche et au développement ainsi qu'à l'innovation, au renforcement du pouvoir d'achat grâce notamment à la modération du coût de l'énergie et ce, pour un impact global de 104 millions dans le cadre du budget 2014.

En Belgique, après une stabilisation au deuxième trimestre 2013, la croissance s'est avérée positive au deuxième semestre 2013. En 2014, la croissance devrait continuer à augmenter grâce à l'exportation et à la relance de la demande intérieure jusqu'à 1,1 %.

Mais nous ne pouvons pas nous arrêter là, car, malgré le redressement déjà réalisé, la politique budgétaire restera axée sur la réduction soutenue du déficit budgétaire conformément aux engagements pris dans le programme de stabilité d'avril 2013.

De plus, le gouvernement s'est engagé à ramener le taux d'endettement sous les 100 % du PIB en 2013. Cela semble possible au vu de la récente vente des parts de Fortis et de l'affectation qu'en fera le gouvernement.

De la relance, tout en maîtrisant le déficit et le taux d'endettement, les membres de ce gouvernement ont réussi un cocktail audacieux! La Belgique va mieux. Nous nous remettons doucement mais sûrement d'une crise sans pareil qui a failli mettre notre économie à terre. Rien n'est encore gagné pourtant, mais nous progressons dans le bon sens.

Dans le chapitre des recettes fiscales pour 2014, je voudrais revenir notamment sur l'harmonisation de la taxation des sicavs. Un traitement fiscal semblable sera appliqué, que la sicav détienne un passeport européen ou non et quel que soit son lieu d'établissement.

Bien que nous en ayons déjà débattu longuement, j'aimerais revenir sur ce que nous appelons l'impôt minimum des sociétés. C'est un véritable rééquilibrage qu'il faut placer dans une perspective de justice fiscale. En effet, il est difficile de comprendre pourquoi de grands groupes rémunèrent leurs actionnaires et ne versent quasi aucun centime aux impôts. Certains y voient de l'optimisation fiscale; moi, j'y vois surtout de l'injustice fiscale.

Pour les socialistes, cette mesure est un grand pas en avant. Certains ont critiqué le taux retenu de 5 %, le

considérant trop bas. Je constate simplement que nous ne sommes plus dans le "il n'y a qu'à...". Cette taxe existe enfin et permettra de dégager de nouvelles rentrées budgétaires.

Un autre chapitre important est celui de la régulation financière.

02.06 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Madame Lalieux, je vous écoute attentivement et j'ai envie de vous interrompre régulièrement, ce que je ne ferai, certes, pas. Néanmoins, en ce qui concerne cet impôt minimal, je vous invite à relire l'avis de la Cour des comptes, laquelle partage plutôt bien notre analyse. Ce n'est pas la finalité que nous contestons, car un problème de justice fiscale se pose par le fait que certaines multinationales échappent à l'impôt par des mécanismes légaux que vous avez votés et qui leur permettent de pratiquer l'optimisation fiscale.

Il y a un problème d'opérationnalité simple du principe inscrit dans la loi, d'une part, incompréhensible – comme l'est trop souvent, notre législation fiscale – et, d'autre part, constituant un problème sur le taux de 5 % et sur la base.

C'est ce que la Cour des comptes est venue nous expliquer en commission des Finances: la recette liée à cet impôt minimal est tout à fait incertaine.

La difficulté est, d'abord, d'être à la tribune comme vous le faites.

02.07 Karine Lalieux (PS): Monsieur Gilkinet, la difficulté, c'est d'abord de pouvoir l'imposer! Je vous le rappelle.

02.08 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Oui, là-dessus nous nous rejoignons, vous le savez. Mais avec votre étendard rouge à la tribune pour le dire. Je me rappelle la ministre des Affaires sociales qui disait à la radio: "Nous avons l'impôt minimal." En réalité, vous ne l'avez pas: ce n'est que de la communication. Si vous l'aviez, nous applaudirions et le voterions avec vous.

02.09 Karine Lalieux (PS): Cette loi existe, nous l'appliquerons. Avec vous, j'espère très sincèrement, dans le cadre d'un nouvel accord, pouvoir augmenter ce taux de taxation et, peut-être, revoir son assiette. Bien entendu, cette loi peut toujours s'améliorer. Il n'empêche que nous l'avons obtenue, grâce aussi au sp.a, et nous y tenons beaucoup.

Il est facile de dire "y a qu'à". Pour moi, l'important est ce que nous avons réalisé; personne ne l'avait fait avant.

Le chapitre consacré à la régulation financière est d'importance. Je regrette un peu l'absence du ministre des Finances, pris par son travail, mais j'espère que notre débat lui sera relayé. En effet, cette partie le concerne particulièrement.

Le secteur financier doit apporter une contribution importante à la croissance et à l'emploi en soutenant l'activité des entreprises, principalement des PME, via un système d'octroi de crédits adaptés. Les banques doivent financer l'économie réelle; c'est leur rôle principal et essentiel. Trop de PME se plaignent de difficultés pour accéder au crédit. Nous pensons que soutenir les PME, c'est soutenir l'économie réelle et l'emploi.

Beaucoup d'initiatives ont été prises pour aider les PME, surtout par Mme Laruelle, notamment des déductions lors des investissements, mais aucune pour contraindre les banques à supporter les PME. Il me semble plus que temps d'agir; j'espère que nous aurons des propositions d'ici à la fin de la législature.

J'en profite pour saluer le travail du ministre de l'Économie: dernièrement, il a défendu une loi qui a fait de la FSMA un régulateur fort et indépendant, au service du consommateur des produits financiers. Elle reprend de nombreuses revendications du PS inscrites dans la proposition de loi visant à créer une agence de protection des consommateurs en matière de produits financiers, que j'avais déposée en 2008. La loi améliore concrètement le cadre légal actuel, afin d'accroître l'efficacité du contrôle de la FSMA. Cette réforme permettra une meilleure protection du consommateur financier, répondant ainsi à de nombreuses dispositions du gouvernement.

Cependant, et j'en viens au département du ministre Geens, dans le secteur de la finance et de la régulation,

il reste encore beaucoup de travail à accomplir en 2014 et durant les années ultérieures. Nous attendons avec une certaine impatience le projet "Mammoth" du ministre Geens sur la réforme du secteur bancaire.

Il est impératif de repenser la législation bancaire en profondeur, pour poursuivre et renforcer la stabilisation et la sécurisation du secteur bancaire belge et pour contribuer à rétablir la confiance des épargnants dans notre système financier.

L'accord de gouvernement était ambitieux, il faut maintenant le concrétiser via une loi qui doit également être ambitieuse, et ce bien entendu avant la fin de la législature. J'espère que cette semaine, un accord se dessinera au sein du gouvernement, avec une loi ambitieuse, qui réponde entièrement à l'accord de gouvernement.

J'aborderai maintenant le volet Emploi et Affaires sociales de ce budget 2014. Notre groupe a toujours dit, et je le répète encore une fois, que la rigueur budgétaire et le soutien à la croissance et au pouvoir d'achat ne sont pas des concepts antinomiques. Chaque euro économisé ne peut être réinvesti que là où les effets retour sont les plus probants. Nous nous félicitons d'une telle orientation du gouvernement.

Les mesures de 2014 doivent être comprises dans l'ensemble de la stratégie de relance que le gouvernement a initiée depuis 2012. Les mesures se renforcent les unes les autres. Comme nous l'avons dit en commission, une rationalisation des mesures existantes permet de dégager des moyens supplémentaires pour les concentrer sur les dispositifs ayant un impact avéré sur l'emploi.

Ceci est capital, non seulement pour soutenir notre tissu économique, mais aussi pour maintenir la cohésion sociale. Car on ne le dira jamais assez: on ne rend pas espoir aux victimes de la crise, on ne gagne pas la confiance de nos concitoyens par des budgets d'austérité.

En particulier, si nous négligeons l'emploi et la formation des jeunes, c'est tout le futur d'une génération qui sera hypothéqué. Une société qui perd sa jeunesse, c'est une société sans avenir. Ce défi doit être relevé à l'échelle de l'Europe entière, comme l'a d'ailleurs rappelé notre premier ministre à l'occasion de la Conférence européenne sur l'emploi des jeunes, qui s'est tenue récemment à Paris.

Il faut agir le plus rapidement possible car le piège, c'est l'enlissement structurel dans le chômage. De nombreuses initiatives ont été prises et seront prises pour faciliter la transition de l'école vers le travail. Mais je voudrais ajouter que la crédibilité de la limitation dans le temps des allocations d'insertion dépendra de l'efficacité des mesures prises pour l'emploi et la formation de ces jeunes. Plus précisément, compte tenu de notre paysage institutionnel, une véritable politique d'insertion vers l'emploi se doit d'être proactive et coordonnée. Par le passé, il était davantage question d'initiatives ponctuelles que de vision collective. Des progrès ont été enregistrés et notre groupe sera particulièrement attentif au plan d'action que notre pays devra présenter aux instances européennes dans le cadre de ce qu'il est convenu d'appeler la "garantie pour la jeunesse".

Un autre point auquel le PS accorde une grande importance est celui de la prévention des restructurations d'entreprises. À cet égard, nous partageons bien évidemment le constat de la ministre de l'Emploi selon lequel les différentes sources de droit qui règlent le droit à l'information et à la consultation des travailleurs n'atteignent pas leur objectif aujourd'hui. Agir en aval, c'est bien mais agir en amont, c'est mieux! Certes, il existe certains outils comme l'arrêté royal de 1973, mais ces instruments sont soit dépassés soit appliqués sans nécessairement respecter l'esprit de la réglementation. L'information actuelle qui est transmise au conseil d'entreprise l'est essentiellement a posteriori, trop focalisée sur l'exercice écoulé et trop peu sur les perspectives. La pertinence de cette information doit d'ailleurs être entièrement reconsidérée dans le contexte d'internationalisation et de globalisation de notre économie.

Si nous voulons donner une réelle possibilité aux travailleurs de peser dans un processus de décision, il faut leur donner un instrument qui permette d'anticiper les risques de restructuration. Nous espérons donc que ce dossier aboutira dans un avenir proche car une information précoce et objective sur les faiblesses et les atouts d'une entreprise est de nature à améliorer, d'une part, la compétitivité et, d'autre part, la concertation sociale.

Madame la ministre de l'Emploi, je ne voudrais pas passer sous silence l'accord de ce lundi 9 décembre. En effet, après un an de discussions houleuses, les ministres de l'Emploi des vingt-huit pays membres de l'Union se sont enfin accordés sur une interprétation uniforme de la directive "détachement" dont les lacunes

et les risques de fraude qu'elle induit étaient dénoncés depuis des années.

La situation s'est considérablement dégradée ces derniers mois, en Belgique et ailleurs. Ce sont évidemment les secteurs de la construction et du transport qui sont les plus touchés par ce dumping social et les structures frauduleuses qui les sous-tendent aujourd'hui.

La plus grande fermeté était donc requise dans ce dossier afin de concilier efficacement le principe de la libre circulation des services et les exigences d'une concurrence loyale. L'ouverture accrue du marché du travail au sein de l'Union européenne et la promotion de la prestation transnationale des services exigent un ensemble de règles strictes et équitables où le travailleur occupe la place centrale. C'est un principe sur lequel nous devons nous montrer intraitables, sous peine d'encourager ceux qui travaillent dans l'ombre pour détruire l'Europe sociale.

Le gouvernement n'a pas ménagé ses efforts pour imposer le point de vue des pays qui respectent les législations sociales et les règles de concurrence saines. Notre groupe se félicite de cet engagement qui, aujourd'hui, commence à porter ses fruits. Les deux points sur lesquels notre pays n'entendait pas transiger seront donc acquis dans la directive interprétative de la directive "détachement".

Toutefois, madame la ministre, à nos yeux, le contenu même de la directive pose aussi problème. Je citerai, par exemple, le fameux socle de protection minimale qui permet d'échapper aux conventions collectives de travail sectoriel. Par conséquent, nous demandons que le gouvernement relance le débat sur une modification de la directive elle-même.

Un dernier mot concernant la sécurité sociale. En Belgique, comme ailleurs, l'assurance indemnités est confrontée à un paradoxe. Malgré une amélioration de la santé, des conditions de travail et du bien-être, nous connaissons une hausse spectaculaire du nombre de personnes bénéficiant d'indemnités pour maladie de longue durée. On ne reviendra pas ici sur les facteurs expliquant cette augmentation. Ils sont multiples et complexes mais il importe de dépasser une approche passive ou administrative sur l'incapacité pour une approche qui redonne confiance à ces personnes dans leurs aptitudes restantes. Au vu des chiffres, le plan "Back to Work" donne des résultats plus que satisfaisants. En période de crise économique, ce doit être souligné et nous soutenons le secrétaire d'État dans ses multiples initiatives qui, cette fois, viseront le maintien à l'emploi et non pas seulement le retour à l'emploi.

Enfin, en ce qui concerne le budget des soins de santé, garantir l'accessibilité pour chacun à des soins de santé de grande qualité sans toucher au portefeuille des patients et continuer à soutenir les travailleurs du secteur demeurent pour notre groupe des axes essentiels.

Ce sont ces axes qui ont guidé les mesures décidées par la ministre de la Santé publique, que nous tenons à saluer ici. Car si des efforts budgétaires seront encore à l'ordre du jour en 2014, ceux réalisés précédemment permettront de limiter les économies imposées au secteur. Il y a les économies, mais il y a aussi, et surtout, les moyens dégagés, qui permettront de mener des politiques attendues par beaucoup.

Attendues par les médecins généralistes tout d'abord, qui manifestent depuis longtemps leurs difficultés à assumer le rôle de garde. Grâce à un budget supplémentaire de 3 millions d'euros et après avoir largement consulté les professionnels et les acteurs de première ligne, un plan de garde a pu être mis sur pied.

Attendues par les aides-soignants dans les hôpitaux, qui bénéficieront d'une revalorisation de leur rémunération.

Attendues aussi par les patients souffrant de maladies rares, qui verront en 2014 les premières mesures du Plan Maladies rares se mettre en place.

Attendues enfin pour l'amélioration des conditions des patients touchés par le cancer, le VIH, l'hépatite C ou encore les maladies chroniques, politiques qui seront également poursuivies et renforcées.

Le budget des soins de santé participera donc à nouveau à l'effort global en 2014 tout en préservant pour nous l'essentiel, les patients, et en soutenant logiquement ceux qui jouent un rôle majeur au sein de notre système: les professionnels des soins de santé. Cela nous semble fondamental.

Tous ces efforts, ce délicat équilibre entre rigueur et relance, qui vous aviez appelé "la recette belge", ne

doivent cependant pas être abandonnés de sitôt. Tous les départements doivent avoir une stratégie responsable.

Enfin, nous ne pouvons pas occulter le débat qu'il y a eu en séance plénière la semaine dernière sur les F-16; mes collègues y reviendront également. Nous ne voulons pas masquer notre inquiétude en ce qui concerne le projet de rachat de F-16, projet qui se chiffre en milliards d'euros et qui ne répond peut-être pas aux urgences et aux priorités qu'il faudra redéfinir pour inscrire l'armée dans un projet européen.

02.10 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): (...)

02.11 Karine Lalieux (PS): Cela veut dire que le débat doit être posé et qu'il faut faire attention aux futures dépenses. Mon collègue membre de la commission de la Défense nationale y reviendra, sans doute cette nuit.

Je conclus, monsieur le président. Bien entendu, monsieur le premier ministre – qui n'est plus là –, chers collègues, mon groupe salue la rigueur et la relance que vous avez réunis dans ce budget que nous voterons évidemment.

02.12 Kristof Waterschoot (CD&V): Mijnheer de voorzitter, heren ministers, mevrouw de minister, ik wil even terugkeren naar het begin. Ik meen dat het heel belangrijk is dat wij de begroting 2014 bekijken in de wereld van vandaag en rekening houden met het traject dat al is afgelegd.

Collega's, ik weet niet of u zich 15 september 2008 nog kunt herinneren? Dat was de dag van het faillissement van Lehman Brothers. Wij moeten goed beseffen dat wij eind 2008 in een keer 5 % van onze welvaart kwijt waren. In een kwartaal nam ons bbp met 5 % af.

Wij moeten eerlijk zijn en de moed hebben om na te gaan waar wij vandaag staan. Welk traject werd de afgelopen vijf jaar afgelegd? Wij kunnen alleen maar vaststellen dat de Belgische economie zich in die periode van vijf jaar heeft hersteld. Wij staan vandaag terug op het niveau van vóór 2008. Dat is de realiteit en iedereen bevestigt dat. De Europese Commissie zegt dat er in België een voorzichtig herstel aan de gang is. Naast de groeivoorzichten van 1,1 % van het bbp in 2014 en 1,4 % in 2015, wijst de Europese Commissie op een aantal positieve indices, waaronder de verhoging van het vertrouwen van de industrie, de dienstensector en de consumenten en de beheersing van de inflatie. Dit is allemaal niet zo evident.

Wij staan ook niet alleen. Men zou kunnen zeggen dat dit eigenlijk geen echte prestatie is, vermits wij op hetzelfde niveau staan als in 2008. Wel, in vergelijking met onze buurlanden kunnen wij alleen maar vaststellen dat België het veel beter doet dan Nederland, Frankrijk en het gemiddelde van de eurozone. De Belgische economie heeft zich veerkrachtiger getoond dan de Franse en doet het veel beter dan de Nederlandse die nog altijd 3 % onder het niveau zit van vóór de crisis.

De regeringen hebben ondanks de crisis bovendien zwaar gesaneerd, zonder grote sociale onrust en zonder verlaging van de lonen of de pensioenen. De bevolking mag gerust eens kijken naar wat er de voorbije jaren in andere Europese landen is gebeurd. In België is dat allemaal niet gebeurd. Bovendien hebben de maatregelen die hier werden genomen onze economie niet doodgeknepen.

Wat CD&V wel verontrustend vindt in de algemene analyse, is de evolutie op de arbeidsmarkt. Daarover moeten wij niet flauw doen; al doen wij het veel beter dan de rest, percentages van 9 % en meer zijn en blijven onaanvaardbaar.

Natuurlijk blijft ook het hele verhaal van onze concurrentiepositie en de loonkostenhandicap erg belangrijk. Iedereen weet wat daarover de voorbije weken is beslist, maar ik wil nog eens verwijzen – er wordt vaak licht overheen gegaan – naar het advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven van 12 december, waarin wordt gezegd dat, doordat de regering de beslissing nam om de lonen gedurende twee jaar te bevriezen, de loonkloof in België in vergelijking met onze belangrijkste buurlanden volgend jaar zal afnemen.

Wil dat zeggen dat het allemaal fantastisch is? Wil dat zeggen dat wij hoera moeten roepen? Nee, maar dat wil wel zeggen dat wij op de juiste weg zijn en het is die weg die erg belangrijk is.

Met betrekking tot onze schuldenberg, die natuurlijk een gigantisch probleem blijft, wil ik ook pleiten voor enig relativisme, wat wij soms vergeten. In 2000, een periode dat het economisch heel goed ging, was onze

schuldgraad 107 %, tegenover een Europees gemiddelde van om en bij de 60 %.

02.13 Herman De Croo (Open Vld): (...)

02.14 Kristof Waterschoot (CD&V): Absoluut, mijnheer De Croo, maar u weet dat wij graag met de periode rond 2000 vergelijken. Ik hoop dat u dat niet te hard stoort.

In 2000 was het Belgisch gemiddelde 107 % tegenover 60 % Europees gemiddelde. Waar staan wij vandaag? Wij zullen net onder de 100 % eindigen met een Europees gemiddelde van 95 %. Als we bekijken hoe ons land het heeft gedaan, ook al mag u beweren dat er verschrikkelijke dingen zijn gebeurd, dan merken we dat België de schuld, die weliswaar te hoog is, onder controle heeft gehouden en het veel beter heeft gedaan dan alle andere landen.

Iedereen citeert graag het Rekenhof. Ik zal dat ook doen. Is de stijging van de schuld in die periode de schuld van de regering? Daarover zegt het Rekenhof heel duidelijk: "De toename van de schuldgraad komt vooral door exogene factoren."

02.15 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer Waterschoot, u hebt gelijk, volgens het Rekenhof komt dat vooral door exogene factoren. In het verslag klinkt dit natuurlijk goed. Kunt u een definitie geven van wat het Rekenhof begrijpt onder exogene factoren?

02.16 Kristof Waterschoot (CD&V): Mijnheer Vandeput, u was er zelf bij toen de vraag werd gesteld en de uitleg werd gegeven. Ik kan daarop uitgebreid ingaan, maar ik zal mij beperken tot het volgende. Wat het Rekenhof daarmee bedoelt, is dat dit niets te maken heeft met investeringsbeslissingen of met politieke keuzes van de regering, maar dat dit gebeurt door de economische cyclus, de conjunctuur en ons structureel saldo. Dat is wat men daar zegt.

02.17 Steven Vandeput (N-VA): (...)

02.18 Kristof Waterschoot (CD&V): Mijnheer Vandeput, ik zal proberen u te overtuigen, al zijn er zaken die de N-VA niet graag hoort.

U weet hoe het eraan toeging voordat de huidige regering werd gevormd. Het land was zo goed als failliet; wij hadden een *spread* van 6 %. Kijk waar wij vandaag staan. U lacht daar altijd mee, maar ik kan alleen maar benadrukken dat elke dag wordt bewezen dat de financiële markten het begrotingsbeleid van de Belgische regering vertrouwen. U niet, dat is heel duidelijk, maar de wereld vertrouwt ons wel, en dat is voor ons heel belangrijk.

Wat die sanering zelf betreft, in twee jaar werd meer dan 20 miljard euro bespaard, structureel ongeveer zeven miljard. In 2011 bedroeg het structureel begrotingstekort 3,3 %, in 2014 zal dat 1,2 % zijn. Iedereen kan berekenen dat dit een verschil is van zeven miljard euro. Dat is niet moeilijk te berekenen.

Het Rekenhof zegt ook dat de federale overheid al verschillende jaren belangrijke besparingen doet op de primaire uitgaven. Als u zegt dat er niet wordt bespaard, dan zegt het Rekenhof dat u geen gelijk hebt. Ik kan er ook niet aan doen.

Zelfs de Europese Commissie bevestigt dat het gezamenlijk deficit van de Belgische overheden in 2013 werd teruggedrongen tot onder de 3 % en dat het saldo met 1 % structureel werd verbeterd. Dat staat in die rapporten. Ik heb het niet zelf verzonnen.

Ik haal nog een heel gevoelig punt aan. In 2014 vermindert de federale overheid haar uitgaven tegenover vorig jaar, terwijl de ontvangsten met vier miljard stijgen, van 110 naar 114 miljard. Waar gaan die ontvangsten naartoe? De toename van de ontvangsten gaat bijna integraal naar afdrachten aan de Europese Unie, de sociale zekerheid en de Gemeenschappen en de Gewesten. Om u een idee te geven van die ontvangsten, de ontvangsten van de federale overheid stijgen met 0,2 %, die van de Gemeenschappen en de Gewesten respectievelijk met 2,7 % en 3,1 %. Nogmaals, voor CD&V is dat een goede evolutie. Wij zijn daar blij mee.

Mijnheer Vandeput, het zou mij bijna hebben verbaasd, mocht u niet op mijn woorden hebben gereageerd.

02.19 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer Waterschoot, ik wil niet in een cijferdiscussie vervallen. U verklaart echter dat het voor CD&V genoeg is.

Ik kan heel goed begrijpen dat het voor uw partij genoeg is, dat u vandaag kan lachen en zonder al te veel kleerscheuren kan verklaren dat u heel tevreden bent met de evolutie. Een en ander van uw cijfers moet echter in een correct daglicht worden geplaatst. (*Protest van de heer Van Biesen*)

Mijnheer de voorzitter, indien de heer Van Biesen iets wil zeggen, vraag hem dan dat hij ook het woord vraagt.

Mijnheer Waterschoot, bekijken we even de cijfers. We stellen vast dat op een jaar tijd de fiscale ontvangsten met 6,2 % en de overdrachten met 5,6 % stijgen. Daarover gaan wij allen akkoord: 109 miljard euro en 28 miljoen euro. De overdrachten zijn een stuk minder.

02.20 Kristof Waterschoot (CD&V): Mijnheer Vandeput, u geeft de inleiding op mijn volgende punt.

02.21 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer Waterschoot, indien er in de hele operatie dus een grote winnaar is, dan is het de federale overheid. De federale overheid heeft in 2014 tegenover 2013 een bedrag van 3 096 000 000 euro meerinkomsten, zijnde 7,1 %. Op drie jaar tijd en dus in vergelijking met 2011 heeft de federale overheid 11,9 miljard euro meerinkomsten, wat 35 % betekent.

02.22 Kristof Waterschoot (CD&V): Mijnheer Vandeput, ik vervolg mijn betoog.

Ik kwam aan het punt waarover u het had, zijnde de grote mythe van de belastingregering. Ik zal er toch iets over zeggen. Ik doe u een plezier: het betreft allemaal leuke thema's die u graag bespreekt.

Mijnheer Vandeput, u zult het erg vinden en ik besef dat u het een probleem zult vinden, maar het verhaal van de belastingregering is niet waar. De Europese Commissie stelt ter zake immers heel duidelijk het volgende. Ik citeer alweer letterlijk, want anders werpt u op dat ik een komma verkeerd heb gelezen. "De consolidatie van de begrotingen voltrok zich in Frankrijk, Nederland, Luxemburg, Tsjechië, Portugal en Finland hoofdzakelijk aan de ontvangstenzijde. Andere landen zoals België, Spanje en Italië deden een beroep op een mix van ontvangsten- en uitgavenmaatregelen".

De Europese Commissie stelt dus dat wij niet alles oplossen met belastingen. Wij hebben een mix gemaakt, wat wij altijd hebben verdedigd, van inspanningen aan de inkomstenzijde en van serieuze besparingen aan de uitgavenzijde. U kunt het citaat opzoeken. Ik zal u met veel plezier de referenties bezorgen van het citaat van de Europese Commissie, daterend van 13 november, uit haar jaarlijkse groeianalyse.

Le **président**: Ne recommencez pas la discussion qui a eu lieu en commission, cela ne sert à rien.

02.23 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer de voorzitter, het is argument en tegenargument. De heer Waterschoot spreekt mij rechtstreeks aan.

Onze grootste bondgenoot is gewoon de waarheid. Ik zie, enerzijds, dat in 2011 de primaire uitgaven van de federale Staat 42,7 miljard bedroegen en dat er in 2014 primaire uitgaven zijn voor 48 miljard. Anderzijds, zie ik dat de totale fiscale ontvangsten in 2011 93,5 miljard bedroegen en dat die in 2014 109 miljard zullen bedragen. *Quod erat demonstrandum*.

02.24 Kristof Waterschoot (CD&V): Collega's, ik zal niet voortgaan met de cijferdiscussie.

02.25 Staatssecretaris John Crombez: Mijnheer Vandeput, u had het over de waarheid. Er werden een paar personen vernoemd als zijnde goede bronnen om over de waarheid te spreken. U zegt dat u graag speelt met cijfers, ik denk dat dat waar is. Spelen met cijfers is wat u doet.

U hebt zopas professor Moesen genoemd en ik vind hem inderdaad een degelijke bron. Het loont de moeite om te lezen wat professor Moesen zegt. Ik verwachtte dat u ook naar een ander citaat van professor Moesen in hetzelfde artikel zou verwijzen. Hij zegt dat het niet juist is om te zeggen dat de regering Di Rupo I een belastingregering is. Dat zegt dezelfde bron, namelijk professor Moesen.

De heer Waterschoot heeft gelijk, men moet ten aanzien van uw fractie letterlijk citeren, dat is nodig, ik zal

dus ook letterlijk citeren, mijnheer Vandeput: "Heel wat maatregelen kwamen neer op structurele ontvangsten," zegt professor Moesen, "zowel fiscaal als niet-fiscaal, maar de algehele belastingdruk bleef ongeveer gelijk".

Een gelijkaardige verklaring kwam er van een andere instantie, die zopas nog werd geciteerd.

Wat is de waarheid, mijnheer Vandeput? Uw waarheid of die van een professor gespecialiseerd in begroting en een commissie die de waarheid moet schrijven? Uw waarheid of die waarheid, mijnheer Vandeput?

02.26 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw verduidelijking.

Ik zal u nog een ander citaat geven uit hetzelfde interview met professor Moesen, want die zag men natuurlijk van ver komen. Ik citeer: "Dit was duidelijk de regering van de eenmalige maatregelen. Daarna volgden de structurele ontvangsten, pas in laatste instantie de structurele uitgaven. Dat wij zo verschrikkelijk bespaard hebben, klopt dus niet. Er is vooral bekibbeld op de meeruitgaven. Maar we geven wel degelijk meer uit dan voorheen". Dat zegt professor Moesen vandaag in *De Morgen*, opgetekend door Ann Van den Broeck.

Uw waarheid, mijn waarheid, ik lees gewoon hetgeen dat mij door de regering wordt ter beschikking gesteld.

Ik zet dat in tabellen en bereken daar percentjes van. Ik kan niet anders dan vaststellen dat er nog altijd meer wordt uitgegeven en vooral dat er aan inkomstenzijde 15 miljard meer is.

02.27 Kristof Waterschoot (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik vond het een heel interessant debat. Ik dank de collega's en de regering voor de input.

Ik had echter alleen voorgelezen dat de Europese Commissie heeft gezegd dat België niet bij de landen hoort waar de maatregelen hoofdzakelijk aan de ontvangstenzijde gebeuren.

Ik rond af. Ik heb hier nog een heel stuk over responsabilisering en het feit dat wij die responsabilisering goed vinden in het kader van de pensioenen. Ik zal daar echt niet op in gaan, want dan verliezen wij onszelf opnieuw in cijferdiscussies.

U weet dat CD&V pleit voor ernstig en doordacht begrotingswerk. Wij maken daar zowat ons handelsmerk van. Ik durf dat ook over onderhavige begroting zeggen. Ik ben het er wel mee eens dat het werk niet af is. Wij mogen elkaar niet bedriegen: er is nog een heel grote inspanning te doen. De komende periode moet nog bijna 10 miljard euro worden gesaneerd om de begroting in evenwicht te brengen. Dat klopt. Die handschoenen moet worden opgenomen. Wij vinden het erg belangrijk dat dit op een structurele manier gebeurt.

Tot slot, wil ik nog een opmerking maken. Ondanks de crisis en ondanks de kosten van de vergrijzing – waarover nog niet al te veel is gezegd – organiseert de regering structurele hervormingen en is de begroting gesaneerd en op de juiste weg. Dat zegt iedereen, men leest het ook in alle internationale rapporten en het komt overeen met de voorliggende begroting. Men kan tegenwerpen dat dat normaal is. Ondanks de budgettaire krapte zijn er echter ook 50 relancemaatregelen voor een totaalbudget van 1,1 miljard euro genomen, wat erg belangrijk is voor ons.

Voor sommigen is het misschien een detail, maar voor ons niet: 2013, 2014 en 2015 zullen jaren zijn met een begroting die minder dan 3 % tekort heeft, waardoor België niet meer onder de strikte monitoring van de Europese Commissie staat.

Wij pleiten ervoor dat de marge, die er de komende jaren hopelijk komt door de relance, het aantrekken van de economie en het gezond budgettair beleid uit het verleden, wordt gebruikt om verder te saneren en het overheidsbudget verder op orde te brengen. Wij mogen niet dezelfde fouten maken als in het verleden.

Ik sluit mijn betoog af, mijnheer de voorzitter, mijnheer en mevrouw de minister, mijnheer de staatssecretaris, collega's, met de enige mogelijke conclusie inzake onderhavige begroting: op minder dan twee jaar tijd zijn de cijfers in orde en zijn wij met succes de weg naar stabiliteit ingeslagen. Wij kunnen dus niet anders dan de begroting met volle overtuiging steunen.

02.28 Olivier Destrebecq (MR): Monsieur le président, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, le mardi 8 octobre dernier, le gouvernement achevait ses travaux budgétaires et réalisait un effort supplémentaire de plus de 560 millions, tout en dégagant en prime une enveloppe pour la relance économique de plus de 260 millions.

Tout d'abord, je ne peux bien évidemment que saluer le travail effectué par le gouvernement, puisque ce budget a été soucieux de protéger le pouvoir d'achat des citoyens et de favoriser la compétitivité des entreprises. Les dépenses sociales n'ont, pour leur part, pas été rabotées, ce qui est naturellement un autre motif de satisfaction. Au contraire, le budget 2014 prévoit les enveloppes nécessaires à l'exécution d'éléments centraux de réformes fondamentales entreprises par ce même gouvernement.

La rigueur budgétaire n'a donc pas conduit à une rage taxatoire mais à une meilleure gestion des fonds publics. L'effort de réduction des dépenses est manifeste; cela a d'ailleurs été souligné par la Cour des comptes. Cette dernière a également salué la méthodologie employée car elle estime que l'utilisation de la norme SEC, puis la transposition des recettes perçues en base caisse, est plus fiable que celle utilisée jusqu'à présent. Les tests de validation le confirment d'ailleurs. Je pense qu'on ne peut que féliciter une fois encore le gouvernement.

Si la Cour des comptes a fait observer que l'exposé général n'était pas forcément toujours précis, elle souligne par contre que l'échange des données avec le SPF Budget lui a permis de constater que les données et projections étaient correctes. D'ailleurs, le contexte macro-économique dans lequel a été élaboré le budget est identique à l'analyse menée à la fois par l'Union européenne et par le FMI.

Quatrième source de satisfaction: le budget 2014 dégage une enveloppe de plus de 260 millions pour la relance, qui viennent s'ajouter aux 740 millions de mesures prises précédemment, ainsi qu'aux 80 millions destinés à soutenir les charges salariales dans le cadre du statut unique.

Un effort tout particulier est d'ailleurs engagé en faveur des PME puisque la réduction des charges sera étendue et concernera l'engagement des cinq premiers travailleurs. Pour rappel, cette mesure proposée par le Mouvement réformateur va donc plus loin que l'accord de gouvernement, qui ne mentionnait initialement que les trois premiers emplois. De plus, une mesure de déduction pour investissement, de réduction du précompte professionnel et une réduction du précompte mobilier de 25 à 15 % en cas d'investissement de nouveaux capitaux ont été décidées en faveur de ces PME, ce qui ne peut que renforcer leur croissance. Il est dès lors manifeste que nous consolidons la première entreprise de Belgique qui représente plus de 99 % de notre tissu économique. Le Mouvement réformateur a toujours été le syndicat le plus important de ce premier employeur et compte bien le rester!

En outre, des mesures en faveur des jeunes et des bas salaires ont été prises afin de continuer à renforcer l'attractivité de l'emploi et à réinstaurer un réel différentiel entre le chômage et le travail. À nouveau, un objectif cher aux réformateurs!

La conséquence de cette politique de rigueur soutenable est que lors du conclave, le gouvernement a pu tabler sur une prévision de croissance à 1,1 % du PIB en 2014 alors qu'elle n'était que de 0,2 % en 2013. Rappelons d'ailleurs que la BNB estime le recul du PIB en Europe à 0,4 % pour 2013. Non seulement le gouvernement nous a sortis de l'ornière budgétaire mais, de surcroît, il nous a remis sur les rails de la reprise économique. Étant donné le contexte, il est difficile d'avoir un bilan plus positif.

Les chiffres rappelés par le ministre parlent d'eux-mêmes. Depuis le début de la législature, le gouvernement a décidé cinquante mesures de relance pour un montant total de plus de 1,1 milliard d'euros. Évidemment, il est toujours possible de faire mieux mais tout a un prix! Il faut également tenir compte de notre point de départ: en deux ans, nous avons économisé plus de 20 milliards d'euros. C'est un effort qu'aucun autre gouvernement belge n'a eu le courage de mettre en œuvre.

Ces efforts sont récompensés puisque la Commission européenne en reconnaît la valeur et surtout le caractère durable, avec pour conséquence directe que la Belgique sortira en principe de la procédure des déficits excessifs au début 2014.

Chers collègues, ce budget 2014 apparaît comme un peu spécial en ce qu'il exécute pour la première fois la procédure du *two pack* qui oblige les États de la zone euro à transmettre à la Commission leur projet de plan budgétaire pour l'année à venir.

La procédure a évidemment été respectée. Pour rappel, le 15 novembre, la Commission a rendu son avis pour la Belgique. Cet avis était très positif puisqu'elle a estimé que le projet de plan budgétaire de la Belgique est en concordance avec le Pacte de stabilité et de croissance. Il est donc clairement avéré que le projet de budget 2014 est à la fois sérieux et respectueux de nos engagements. Cet avis positif résulte immanquablement de la discipline budgétaire mise en œuvre depuis deux ans et de la multiplicité des contrôles.

En outre, il faut souligner que la politique de maîtrise du coût salarial direct, qui sera d'ailleurs renforcée en 2014, présente un double intérêt: un intérêt économique du fait que nous réduisons une de nos faiblesses concurrentielles, mais aussi un intérêt budgétaire puisque nous reportons la date de franchissement de l'indice pivot avec une économie de plus de 19 millions, inscrite au budget au titre de correction technique.

Par ailleurs, comment ne pas mentionner la vente des parts de BNP Paribas Fortis, mais sans entrer dans le détail puisque la discussion a déjà eu lieu longuement en séance plénière. Il faut remarquer que cette vente nous avait permis de repasser sous les 100 % du PIB et, plus précisément, à 99,6 %. Depuis, la Banque nationale de Belgique a estimé que la dette s'élèverait à 100,1 % du PIB. Il faudra donc – nous en sommes tout à fait conscients – rester vigilants afin de contrôler ce paramètre. Je ne doute pas que les ministres du gouvernement agiront avec célérité pour nous permettre d'atteindre nos objectifs en matière d'endettement pour l'année 2013 et les suivantes.

L'augmentation de 1,2 % de la charge des intérêts est une piqure de rappel, mais également la confirmation qu'il était important de nous conformer rapidement à l'objectif européen en la matière.

L'examen de ce budget 2014 me pousse à l'optimisme, mais pas à l'euphorie.

Je suis optimiste lorsque je constate que nous allons sortir de la procédure des déficits excessifs, que le déficit annuel est durablement passé sous la barre des 3 % du PIB, que nous avons maintenu et renforcé la confiance des marchés à notre égard, que nous avons évité les amendes européennes mais aussi, et c'est sans doute encore le plus important, que la croissance semble revenir: 0,2 % en 2013, 1,1 % en 2014 et une prévision de l'Union européenne à 1,5 % pour 2015. Cette politique de rigueur soutenable nous a donc permis de renouer avec la confiance et la stabilité politique, économique et financière. Toutefois, comme je le disais, pas d'autosatisfaction, la vigilance et la prudence restent de mise afin d'atteindre à terme l'objectif ultime d'équilibre budgétaire qui nous permettra alors de réduire, de manière plus efficace encore, notre endettement.

Chers collègues, quant à la loi-programme, plusieurs éléments doivent être relevés. J'évoquerai tout d'abord l'exonération accordée aux employeurs qui engagent à temps partiel des jeunes de l'enseignement et avec l'intention de les former passera de 20 à 40 % dès le 1er février 2014. On souligne souvent toute l'importance qu'il y a à jeter des ponts entre l'enseignement et le monde du travail afin que nos jeunes soient mieux formés et plus aptes à travailler dès la sortie de l'école. Cette mesure est typiquement une mesure qui va dans ce sens.

La formation en alternance, on en parle, on la loue mais force est de constater que le gouvernement fédéral, lui, l'exécute, la renforce et l'améliore. Cette mesure d'insertion s'accompagne d'autres mesures qui ciblent le pouvoir d'achat des citoyens et la compétitivité des entreprises. C'est ainsi le cas de l'article 52 de cette loi-programme qui vise à porter les crédits d'impôt appliqués aux bas salaires de 8,95 % à 14,4 %. Grâce à ce dispositif, les travailleurs à faibles revenus verront leur salaire poche augmenter de 270 euros pour les salaires bruts de 1 500 euros et de 330 euros pour les salaires bruts de 1 800 euros. C'est évidemment une augmentation du pouvoir d'achat non négligeable mais aussi et surtout un accroissement de l'attractivité du travail. Le Mouvement réformateur a à cœur de combattre les pièges à l'emploi qui nuisent à notre économie et qui n'incitent pas les citoyens à aller travailler.

Mes chers collègues, il n'est pas acceptable que, mis bout à bout, les avantages liés au chômage rendent celui-ci plus attractif qu'un emploi faiblement rémunéré. Il était donc important et urgent de creuser le différentiel entre les deux. C'est l'objectif de ce bonus emploi et c'est précisément pourquoi le groupe MR salue l'initiative du gouvernement, même si ce n'est qu'un début.

Quant aux entreprises, le gouvernement ne les oublie pas. Au contraire, il les soutient par diverses mesures.

Ainsi, en 2014 et en 2015, les PME pourront déduire les investissements ou immobilisations corporelles à hauteur de 4 % de la valeur pour autant que ces investissements présentent un lien direct avec l'activité de l'entreprise. Si les bénéfices sont insuffisants, le report est possible lors de l'exercice suivant.

L'option qui est ici levée est de stimuler les petites sociétés qui investissent dans l'activité économique. Il s'agit d'une alternative solide à la déduction pour capital à risques avec un choix clairement donné au chef d'entreprise. Soit il peut déduire les intérêts notionnels, soit il peut déduire ses investissements en fonction des besoins de son entreprise. Ce choix présente l'avantage de favoriser à la fois le développement économique et une gestion plus efficace de l'entreprise. C'est donc un autre élément très positif à mettre à l'actif du gouvernement.

En effet, pour survivre, à leur naissance, les petites entreprises sont amenées à investir, afin de se consolider. Il leur est dès lors très difficile de capitaliser, de sorte qu'elles ont peine à bénéficier de ce mécanisme des intérêts notionnels. Cette possibilité de déduire les investissements permet de faciliter ceux-ci et renforce par conséquent leur viabilité. Dès lors, cette déductibilité se devait d'être conditionnée à l'objet direct de l'activité de l'entreprise. Si tel n'était pas le cas, alors la déduction fiscale serait sans objet, puisqu'elle ne renforcerait pas réellement la solidité de cette entreprise.

Le secteur horeca et la construction présentent des caractéristiques tout à fait spécifiques. On le sait, le coût du travail y est véritablement problématique et le travail au noir fréquent. C'est la raison pour laquelle le gouvernement s'est attaqué directement au problème en renforçant la réduction des charges pour les heures supplémentaires, la limite passant de 130 à 180.

Cette mesure visant à lutter contre le travail au noir est donc, logiquement, accompagnée d'un contrôle. Le Mouvement réformateur est favorable à cette disposition qui fait d'une pierre deux coups, puisqu'elle permet, d'une part, de réduire le coût du travail dans des secteurs qui en ont bien besoin et, de l'autre, de renforcer la lutte contre le travail au noir.

Le travail en continu, en équipe et de nuit – tant dans le secteur industriel que dans le non-marchand – sera, lui aussi, soutenu par une hausse de 2,2 points de l'exonération du précompte professionnel.

Chers collègues, enfin, la dernière mesure que je souhaite mettre en exergue concerne la baisse de la TVA appliquée à l'électricité tant décriée par certains, même au sein de la majorité. En plus de permettre l'augmentation du pouvoir d'achat du citoyen, de l'ordre d'une centaine d'euros par an, elle contribuera à diminuer les charges auxquelles doivent faire face nos entreprises et permettra de la sorte la création de quelque 11 000 emplois.

Que dire, si ce n'est que le Mouvement réformateur percevra positivement toute diminution des charges qui influent sur le coût du travail. Ce dernier est l'un des éléments qui pénalisent notre position concurrentielle par rapport à nos voisins. Ce dispositif et, de manière plus générale, l'action du gouvernement fédéral montrent que, non seulement ce dernier a une conscience aiguë de la situation, mais surtout qu'il agit concrètement afin d'y remédier.

Mes chers collègues, mesdames et messieurs les ministres, je ne terminerai pas cette intervention sans parler...

02.29 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): Monsieur Destrebecq, avant que ne vous passiez à votre conclusion, vous confirmez bien dans votre intervention que, pour le MR et le gouvernement, la priorité est de diminuer le coût du travail, mais qu'ils n'envisagent à aucun moment de compenser la diminution des recettes par un impôt qui viserait plus particulièrement les revenus du capital ou d'autres richesses à redistribuer?

En effet, dans votre intervention, vous n'avez parlé que d'une chose. Quand on lit les propos tenus ce week-end par votre président, M. Michel, on constate au demeurant qu'il n'évoque que cette dimension.

02.30 Olivier Destrebecq (MR): Il ne faut pas confondre, madame Gerkens, l'expression qui est la mienne aujourd'hui qui parle du gouvernement mais qui parle surtout au nom du Mouvement réformateur. Mon président s'est exprimé sur l'après-2014, c'est-à-dire l'objectif que nous voulons fixer pour l'accord de gouvernement futur. Cela, nous le verrons après les élections du 25 mai 2014.

02.31 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): (...)

Le **président**: On ne va pas discuter des conclusions du congrès du MR ici!

02.32 Olivier Destrebecq (MR): Cela peut être très intéressant car nous avons de très bonnes idées, de très bonnes propositions. Si on peut déjà entamer l'accord de gouvernement d'après-mai 2014, nous sommes prêts à le faire.

Le **président**: On va d'abord voter si vous le voulez bien.

02.33 Olivier Destrebecq (MR): En effet, monsieur le président.

Grâce à cet apport privé, les réserves de financement ainsi constituées serviront à financer des projets socio-économiques qui émanent non seulement des entreprises mais aussi des ASBL et des pouvoirs publics, pour autant que ceux-ci se développent sur le territoire belge. Le gouvernement a par ailleurs reçu le feu vert de l'Union européenne dans ce dossier.

En conclusion, madame Gerkens, il m'apparaît évident que le budget 2014 nous permet d'atteindre nos objectifs et donc, nous maintient sur les rails du nécessaire assainissement budgétaire.

Dans le même temps, ce projet de loi-programme concrétise plusieurs éléments importants du plan de relance qui visent précisément à stimuler notre économie et à rentrer dans une spirale de croissance positive. C'est pourquoi, il est tout à fait évident que le Mouvement réformateur félicite le gouvernement pour les décisions prises et les projets de loi et qu'il soutiendra ce projet de budget au moment du vote.

02.34 Karin Temmerman (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, mijnheer de staatssecretaris, de begroting die vandaag voorligt, is de derde en laatste begroting van deze regeerperiode. We moeten het niet nogmaals herhalen, maar ik doe het toch: de budgettaire uitdagingen van deze regering waren enorm. In volle economische crisis, in een periode waarin groeicijfers telkens naar beneden moesten worden bijgesteld, moesten het begrotingstekort en de Belgische rente worden teruggedrongen, en dan ook nog eens de staatsschuld onder controle worden gebracht. Niet evident, nogmaals, als men met al deze factoren rekening moest houden.

De regering heeft daar heel wat begrotingsconclaven voor nodig gehad, maar het resultaat mag gezien worden: een totale begrotingsinspanning van 22 miljard euro, een forse daling van het structureel tekort, voor het eerst in jaren opnieuw een positief primair saldo en een daling van de Belgische rente van 6 % naar 2,5 % en dit in amper een goede twee jaar tijd. Bovendien ziet het ernaar uit dat ons land in de lente volgend jaar uit de Europese procedure van buitensporig tekort zal worden geschrapt. Het oordeel van de Europese Commissie precies een maand geleden was immers positief. Aangezien hier zeer graag geciteerd wordt, maar altijd selectief, wil ik hier nog een citaat aanhalen van de Europese Commissie: "België heeft doeltreffend actie ondernomen om het begrotingstekort terug te dringen en is erin geslaagd zijn begroting duurzaam onder de drieprocentnorm te brengen. De begroting 2014 voldoet in grote lijnen aan de Europese begrotingsregels".

De Europese Commissie heeft ook onderstreept dat België daarbij vooral beroep deed op structurele maatregelen. De heer Waterschoot heeft dit citaat ook nog eens herhaald: In 2012 hadden we al ons structureel tekort met 0,9 % verbeterd. Nog een ander citaat. De gouverneur van de Nationale Bank concludeerde daarmee: "de beste prestatie sinds België is toegetreden tot de monetaire unie". In 2013 doen we het al minstens even goed, met een verbetering van het structureel begrotingssaldo met 1 %, wat de Europese Commissie ook nog eens heeft bevestigd. Ook in 2014 wordt er resoluut gekozen voor een verdere verbetering van het structurele tekort.

Collega's, het is duidelijk dat deze regering haar budgettaire opdracht heeft volbracht. Toch heeft de Europese president gelijk als hij zegt dat België zich niet kapot heeft bespaard. Dat was en is wat ons betreft een bewuste keuze waarvan we nu en in de toekomst zeker de vruchten zullen plukken. In de Europese Unie hebben we daarmee effectief tegen de stroom in geroeid.

Het model 'snoeien om te groeien' is in Europa bon ton, maar dat model heeft twee fundamentele problemen. Het is asociaal en werk het gewoonweg niet.

Het is asociaal omdat het een aantasting is van de koopkracht en de welvaart van de mensen. De mensen

worden de dupe van de crisis terwijl ze net tijdens die crisis grote ondersteuning nodig hebben. Dat ziet men heel goed in de buurlanden. In Nederland bijvoorbeeld ziet de bevolking voor het vijfde jaar op rij haar koopkracht dalen. De pensioenen zijn er niet geïndexeerd en dalen zelfs. De ambtenarenlonen zijn niet geïndexeerd. Concreet vermindert de koopkracht van de gemiddelde Nederlander voor dit jaar met 1,25 %, terwijl de gemiddelde Belg een bescheiden 0,6 % aan koopkracht heeft gewonnen. Dan is er Duitsland, voor velen het grote gidsland. In Duitsland slaan het teveel aan laagbetaalde jobs en de vele mini-jobs een echt gat in de welvaartstaat. Eindelijk is daar nu ook zicht op een invoering van het minimumloon, iets wat we enkel kunnen toejuichen. Collega's, dit komt zeker geen dag te vroeg. Zoals ik al eerder op deze tribune heb gezegd, blijkt uit een recente OESO-voorspelling dat – ik citeer – “de huidige Duitse loonpolitiek nefast is voor een economische groei op lange termijn”. Volgens deze studie zou Duitsland op lange termijn namelijk als allerlaatste eindigen van de 34 OESO-landen als land met de laagste verwachte groei. België zou op lange termijn zelfs dubbel zo snel groeien als Duitsland.

Kortom, collega's, het model 'snoeien om te groeien' is niet alleen asociaal, het werkt gewoon niet.

Collega's, deze regering kiest heel bewust, kordaat en tegen de stroom in, voor een model met degelijke lonen, een goede sociale bescherming en lastenverlagingen die jobs creëren. Ook de begroting voor 2014 is op deze fundamenteën gebouwd. Zij bevat net als de vorige een gezonde mix van rigoureuze besparingen, steun aan de bedrijven, en investeringen in de koopkracht van de gezinnen.

In juli en september samen werden er in totaal voor 2,9 miljard aan bijkomende maatregelen genomen. Samen met alle vorige inspanningen komt dit neer op een totale inspanning van 22 miljard euro. Net als de vorige keren heeft de regering eerst gekeken waar er kan worden gesnoeid in de overheidsuitgaven, ondanks alle cijfers die men hier noemt. Het heeft ook resultaat: in 2014 dalen de primaire uitgaven van de federale overheid in reële termen met 0,3 %. De besparingsmaatregelen voor de primaire uitgaven zijn goed voor een totaalbedrag van 759 miljoen euro.

Belangrijk is te benadrukken dat deze regering ondanks de moeilijke budgettaire tijden ook inspanningen levert om een antwoord te bieden op de economische crisis, met relancemaatregelen die de bedrijven ondersteunen en die de koopkracht van de gezinnen beschermen en zelfs versterken. De steun aan de bedrijven heeft uiteraard als doel de competitiviteit te versterken en in te zetten op jobcreatie. De regering doet er alles aan om zo snel mogelijk de loonkloof met de buurlanden te dichten. Daar komt dit jaar, bovenop de maatregelen die reeds genomen zijn, 800 miljoen euro aan lastenverlaging bij.

Telkens gaat het om een gerichte lastenverlagingen die een maximumeffect moeten bewerkstelligen. Zo daalt de loonkosten voor een laaggeschoolde werkloze jongere tot 30 jaar – voordien was dat 27 jaar – met 1 000 euro per maand. Zo wordt de lastenverlaging voor de eerste drie werknemers van een kmo uitgebreid tot de vierde en de vijfde werknemer. Zo wordt de lastenverlaging voor sectoren met continue arbeid, bijvoorbeeld chemie en zorg, uitgebreid. Zo wordt de verlaging van de werkgeversbijdrage voor de lage lonen verder versterkt. Zo worden de overuren in de horeca en de bouw goedkoper gemaakt.

Naast die reeks relancemaatregelen blijft de regering ook investeren in de koopkracht van de gezinnen, met heel duidelijke en tastbare resultaten voor de mensen. Door de verschillende verhogingen van de werkbonus is het nettoloon van iemand met een minimumloon gestegen met 270 euro per jaar. Door de index blijven de lonen en uitkeringen aangepast aan de levensduurte. Door de welvaartsvastheid kregen diverse uitkeringen daarenboven nog een extra verhoging. Door het actieve prijzenbeleid en door initiatieven van consumenten is de prijs van elektriciteit met 27 % gedaald en die van gas met 17 %. In de telecom is er zelfs een daling met 40 tot 50 % voor wie van tarief verandert.

Collega's, bij de bespreking van de *state of the union* enkele weken geleden, heb ik er van op het spreekgestoelte voor gepleit om extra stappen te zetten. Wij hadden toen namelijk een voorstel dat beide beleidslijnen, jobcreatie en koopkracht, nog verder kon versterken, met name door de verlaging van de btw op elektriciteit van 21 % naar 6 %. Dat is goed voor de gezinnen en goed voor de bedrijven en het zorgt voor jobs. De sp.a is dan ook zeer verheugd dat er uiteindelijk een akkoord is bereikt over die maatregel.

02.35 Jan Van Esbroeck (N-VA): Mevrouw Temmerman, excuseer dat ik u kort onderbreek, maar ik hoor u altijd maar spreken over jobs en u vernoemt heel gauw de horeca. Wat zult u doen aan de 21 000 jobs die zeker en vast zullen verdwijnen door de maatregelen die deze regering níet neemt?

02.36 Karin Temmerman (sp.a): Mijnheer Van Esbroeck, wij zitten nog altijd in een economische crisis. Er

zijn nog een aantal zaken die deze regering niet allemaal zal kunnen oplossen. Echter, als u vergelijkt met de landen rondom ons, dan doen wij het zeer goed. Dat zeg ik niet alleen, maar ook de OESO, het IMF en de Europese Commissie.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik was dat punt eigenlijk al voorbij. Ik had het over de btw op elektriciteit, door welke maatregel alweer jobs zullen worden gecreëerd. Elektriciteit is immers geen luxeproduct. Het is dan ook normaal dat het btw-tarief op elektriciteit niet 21 %, maar 6 % bedraagt.

Ik betreur trouwens dat sommigen nog altijd verwarring proberen te zaaien door de btw-verlagingen voor te stellen als een indexsprong. Dat is niet het geval. Het klopt wel dat de index pas enkele maanden later zal worden overschreden. Daardoor zullen de lonen en de uitkeringen ook pas enkele maanden later worden verhoogd. De reden daarvoor is niet dat de index wordt overgeslagen, maar wel dat de index wordt vermeden. Door een btw-verlaging stijgt namelijk de koopkracht en is het niet nodig om de lonen aan te passen. Een indexering vermijden is dus helemaal iets anders dan een indexsprong, want bij een indexsprong verliest men aan koopkracht. Bij het vermijden van een index blijft de koopkracht hetzelfde en neemt hij zelfs iets toe.

Collega's, is het werk af? Ik denk dat het duidelijk is: neen. Wij moeten hier geen hoerastemming creëren, want wij zitten nog steeds met een groot aantal problemen. Het werk is zeker nog niet af. Ook de komende jaren zullen er nog grote begrotingsinspanningen nodig zijn. Het begrotingstekort is immers nog niet volledig weggewerkt en de staatsschuld blijft hoog. Zolang wij elk jaar 11 miljard euro aan rentelasten moeten betalen, is dat een pak geld dat wij ondertussen niet aan sociale bescherming of aan economische relance kunnen besteden. Het is dus onze verdomde plicht om de inspanningen die tot nu toe werden geleverd verder te zetten.

De vooruitzichten zijn positiever dan bij de start van deze regering. De crisis is voor veel mensen zeker nog niet voorbij, maar voor volgend jaar wordt dan toch al een economische groei van 1 % verwacht en het consumenten- en ondernemersvertrouwen gaat in stijgende lijn. Bovendien heeft deze regering met de voorliggende begroting 2014 de kiemen gelegd van een duurzaam begrotingsbeleid, met structurele ingrepen, met inspanningen van iedereen, maar wel volgens het principe 'de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten', met steun aan de bedrijven en met bescherming en zelfs versterking van de koopkracht van de gezinnen.

Daarom zal het u niet verwonderen, collega's, dat wij ook deze begroting met veel enthousiasme zullen goedkeuren.

02.37 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, collega's, de begroting is een begroting voor een heel korte resterende periode. Zij blinkt dan ook niet uit in ambitie.

Trouwens, veel ministers blikken in hun beleidsnota terug op het gevoerde beleid van de voorbije jaren. Dat doen niet alleen de ministers en de collega's. Op 3 december heeft de premier samen met zijn vicepremiers een persconferentie gegeven waarop zij poogden uit te leggen hoe goed zij het de voorbije twee jaar hebben gedaan. Het was een poging een goednieuwsshow op te zetten, maar die staat soms ver van de realiteit.

De regering heeft een grote drang om te tonen hoe goed zij het wel heeft gedaan. In die grote drang kwam warempel ook nog eens het communautair akkoord aan bod. Het is natuurlijk heel sympathiek van de regering te zeggen hoe goed zij het wel heeft gedaan, terwijl het communautair akkoord zonder de medewerking van onze fractie nooit gerealiseerd zou zijn geworden.

Collega's, ik wil grif toegeven dat de regering weinig tijd heeft gekregen om te regeren. Pas na meer dan 500 dagen was de regering gevormd. Anderhalf jaar is verloren gegaan. Eigenlijk heeft de regering slechts twee jaar kunnen werken, een halve legislatuur. De regering zal niet nalaten om keer op keer te herhalen dat wij het in België nog niet zo slecht hebben gedaan. Tja, als men kijkt naar zuiderse landen zoals Italië, Spanje, Portugal, Griekenland, is het heel duidelijk dat België het inderdaad niet zo slecht heeft gedaan. Het sociale bloedbad dat vaak in de zuiderse landen is aangericht, heeft bij ons inderdaad niet plaatsgevonden. Om dan te zeggen dat het hier allemaal zo fantastisch is en er euforisch van worden, is toch wel misplaatst.

Ik wil dat graag illustreren aan de hand van een aantal cijfers en gegevens die niemand zal contesteren.

Laten wij even naar de faillissementscijfers van de voorbije jaren kijken. Van januari tot en met

november 2013 zijn er in heel België al meer dan 11 000 bedrijven failliet gegaan. Dat is nu al meer dan het cijfer voor gans 2012. Dat komt ook omdat het minirelanceplan van de regering onvoldoende was. De regering heeft nagelaten om echt in te zetten op een overgang naar een duurzame economie. Het toekennen van fiscale voordelen voor sommige economische zones bijvoorbeeld was een idee dat plots opdook, maar in de koelkast terecht kwam en later met de Gewesten zal worden bekeken. In 2012 en 2013 verloren al meer dan 50 000 werknemers hun job door een faillissement. In 2012 ging het om 24 000 werknemers en in 2013 tot nu toe om ruim 23 000 werknemers, wat 5,23 % meer is dan dezelfde periode in 2012.

Er zijn echter niet alleen de vele faillissementen. Er zijn ook veel minder starters, wat ook een duidelijk signaal is. Volgens UNIZO en Graydon daalde het aantal starters in Vlaanderen zelfs met ruim 9 %. Vlaanderen doet het op dat vlak zelfs slechter dan andere regio's in ons land.

De werkende mensen zien op hun loonbriefje de gevolgen van het gepruts aan de index, aan de indexkorf en aan de loonbevriezing. Het is een duidelijke maatregel van de regering geweest, om de lonen te verlagen en aan de indexkorf te raken, waardoor de volgende indexering waarschijnlijk pas twee jaar na de laatste indexering zal gebeuren.

Ook de werkloosheidsgraad in ons land blijft zeer hoog. Er kunnen natuurlijk veel vergelijkingen met andere landen worden gemaakt. Het is echter een feit dat ook in 2014 de werkloosheidsgraad opnieuw een stuk hoger zal liggen.

Wij zien toch de indicaties van de meeste macro-economische gegevens.

En dan spreek ik nog niet over de armoede. Collega's, de armoedecijfers in ons land zijn nu al gestegen tot 15,3 %, terwijl dat percentage in 2008 14,7 % was. Ook op het vlak van de armoede scoren wij in vergelijking met andere Europese landen zeker niet goed. Recent zijn nog gedetailleerde cijfers naar voren gekomen. In ons land zouden 424 000 kinderen onder de armoedegrens leven. Bijna een kind op vier leeft onder de armoedegrens in Wallonië, een kind op tien in Vlaanderen en vier kinderen op tien in Brussel. Dat zijn dramatische cijfers. Het is een schande, maar blijkbaar is dit geen prioriteit van de huidige regering geweest. In een dergelijke context is het dan ook moeilijk te begrijpen hoe het objectief om 380 000 mensen uit de armoede te helpen, kan worden gerealiseerd.

Kortom, collega's, er is geen reden om euforisch te doen over de sociaal-economische toestand van dit land.

Collega's, een tweede vaststelling gaat over de overgang naar een duurzame economie. Wanneer wij de prestaties van de regering bekijken, zien wij, ten eerste, de afschaffing van een aantal fiscale aftrekposten voor isolatiepremies en andere milieuvriendelijke maatregelen. Het was een van de eerste maatregelen van de huidige regering en het was een streep door de rekening van heel wat gezinnen. Gemiddeld ging het soms over 9 200 euro per gezin. Al kan over maatregelen zoals bijvoorbeeld isolatiepremies altijd worden gediscussieerd, het waren goede maatregelen. Zij waren goed voor het milieu, goed voor de energierekening van de gezinnen en goed voor de tewerkstelling.

Terwijl de regering de isolatiepremies voor de burgers afschafte, kreeg Electrabel wel een mooi cadeau. Met de goedkeuring van de verlenging van de stokoude kerncentrale Tihange 1 hebben CD&V, Open Vld en sp.a enkele weken geleden het energiebeleid gebetonneerd ten voordele van energiereus Electrabel.

En dan zwijg ik nog over de problemen met de kernafval, die er nog steeds zijn en die niet opgelost raken. Bovendien zijn er ook problemen in de budgettering van de kredieten. Ik spreek evenmin over de klimaatproblematiek, die de laatste jaren nauwelijks aandacht heeft gekregen van deze regering. En ik zwijg ook over de *tax shift*, het verschuiven van de belastingen. Een verschuiving van de belastingen, met heel duidelijk een verlaging van de kosten op arbeid naar vermogen, maar ook naar milieuvervuiling, had een stimulans kunnen zijn voor duurzame economie.

Een derde vaststelling, zijn wij vandaag voldoende beschermd tegen toekomstige financiële crisissen? De regering bewierookt meermaals haar eigen beleid van de financiële crisis, maar ondertussen wordt er al weken geruzied over de bankwet, met als hoogtepunt de harde discussies tussen de coalitiepartners in de regering.

De regulering van de financiële sector is tot op vandaag een open werf. Het risico op nieuwe bankencrisissen blijft bestaan, want de regering heeft de buffers niet versterkt. De regering heeft nog steeds

niet beslist om een echte splitsing van spaaractiviteiten en speculatie in te voeren. Dat is nochtans de enige echte bescherming die noodzakelijk is. Iedereen was het er na de bankencrisis over eens dat er moest worden opgetreden en dat er een splitsing moest komen, maar ik heb de indruk dat iedereen vijf jaar na de bankencrisis langzaam aan het terugrabbelen is.

Een vierde vaststelling betreft de werf Justitie. Justitie beleeft heel woelige tijden, zoveel is duidelijk. Vorige vrijdag werd gestaakt in de sector. Sommigen zouden zeggen dat er altijd wel wordt gestaakt en dat men een traditie van stakingen heeft. Er zijn de laatste jaren inderdaad heel wat stakingen geweest, vooral in het gevangeniswezen, maar het is bijzonder lang geleden dat er nog stakingen zijn uitgebroken bij bijvoorbeeld het griffiepersoneel in de rechtbanken. Dit is bijzonder uitzonderlijk.

Bij Justitie gaat het de verkeerde kant op. Ondanks alle positieve berichten vanuit het kabinet van de minister van Justitie vrees ik dat zij het departement in chaos zal achterlaten. Er zijn heel wat problemen, niet alleen de problemen die vrijdag werden gesignaleerd naar aanleiding van diverse stakingen, maar ook inzake de afkoopwet waarvan nu veel gebruik wordt gemaakt, vooral door kapitaalkrachtige groepen, om een proces af te kopen. We kennen de problematiek. Er werd daarover al vaak gediscussieerd. Een echte hervorming is noodzakelijk. Een evaluatie wordt in het vooruitzicht gesteld, maar die zal voor 2014 zijn. Een echte, grondige evaluatie en een heel grondige bijsturing zijn wat ons betreft absoluut noodzakelijk.

Anderzijds, zien wij dat de regering wel de GAS-wetgeving verstrengd heeft. De gemeenten zullen die vanaf 1 januari moeten toepassen. De boetes kunnen worden verhoogd en de leeftijd kan worden verlaagd. Enerzijds, worden de groten en machtigen met fluwelen handschoenen aangepakt, anderzijds, zijn er GAS-boetes voor minderjarigen.

Ik kan ook nog verwijzen naar de schulden van Justitie. De achterstallige facturen zijn opgelopen tot een bedrag van 75 miljoen euro. Dat heeft verstrekkingen gevolgd, want vooral experts, artsen, verpleegkundigen en andere mensen die voor Justitie en de gevangnissen werken, worden daarvan het slachtoffer. Zij moeten maandenlang wachten op de betaling van hun prestaties. Op die manier zullen wij op termijn ook goede expert, goede mensen verliezen.

De regering geeft ook heel veel geld uit voor nieuwe gevangnissen. In 2014 zullen die wellicht geopend kunnen worden, maar de overbevolking was nog nooit zo groot als vandaag. De regering bespaarde ondertussen ook op de vervanging van magistraten en het inzetten van deurwachters tijdens de zittingen. Ik zwijg dan nog over het verdwijnen van de hoofdgriffiers bij de vrederechters, wanneer de gerechtelijke hervorming in werking treedt, normaal gezien in april. De gerechtelijke achterstand is in de laatste twee jaar weer toegenomen. Dat zegt eigenlijk genoeg. De komende jaren zal het, met de beslissingen van vandaag en van de voorbije weken en maanden, zeker niet verbeteren.

Ondertussen wordt de fiscaliteit niet hervormd. Dat is de vijfde vaststelling die men moet maken. Er is nauwelijks iets gebeurd om een lastenverlaging te realiseren. Op diverse banken wordt al twee jaar lang gepleit om daarvan eindelijk werk te maken. Ik zie u kijken, mijnheer Dewael, maar u en uw fractie hebben ook meermaals dat debat gelanceerd. Wat wij hebben gekregen, was een debat daarover in een speciale commissie in de Kamer, maar daarna is het debat stilgevallen. Deze regering zal geen fundamentele beslissingen nemen.

Ik kan ook verwijzen naar een uitspraak van de voorzitter van de Open Vld. Zij zei dat deze regering geen visie of standpunten heeft over de verschuiving van de fiscaliteit. Die werf blijft open en wordt naar de volgende legislatuur doorgeschoven, maar als wij ondertussen naar de fiscaliteit kijken, dan zien wij ook dat de brutokosten van de notionele-intrestaftrek opgelopen zijn tot meer dan 6 miljard euro. Dat is 800 miljoen euro meer dan in 2011. Alle initiatieven die in 2009, 2010 en 2011 genomen werden om de notionele-intrestaftrek te hervormen of de impact ervan te temperen, hebben tot weinig resultaat geleid. Ook daar zijn grondige hervormingen echt noodzakelijk, liever vandaag dan morgen.

02.38 Patrick Dewael (Open Vld): Mijnheer Van Hecke, wat u naar voren brengt, is een van de bestaansredenen van de bijzondere commissie voor de Fiscale Hervorming. De voorbije maanden hebben wij daar een aantal hoorzittingen gehouden. De komende weken en maanden zal die gemengde commissie trachten een blauwdruk op tafel te leggen. Ik meen dat dit een globale visie is voor een dringend noodzakelijke hervorming van onze fiscaliteit.

Mijn fractie is voorstander van een globale aanpak in plaats van dat men werkt met stukjes en beetjes. U

hekelte die aanpak, terwijl ik dacht dat wij ter zake dezelfde visie deelden.

02.39 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer Dewael, onze visie is heel duidelijk. Wij hebben in onze congresstukken en in ons partijprogramma een heel duidelijke visie op de fiscaliteit. Ik meen dat onze vertegenwoordigers in die commissie dat ook geregeld naar voren hebben gebracht. De regering heeft ter zake geen visie. Om u een beetje zoet te houden, werd die commissie opgericht om het debat al op gang te trekken. De werking wordt echter over Nieuwjaar getild, zodat we te dicht bij de verkiezingen staan en er geen beslissingen meer kunnen worden genomen. Op die manier heeft men een brugje gemaakt naar de volgende legislatuur.

Trouwens, mocht u het echt menen en mocht u echt willen dat die commissie in schoonheid kan eindigen, dan verwacht ik dat ze echte conclusies kan trekken en aanbevelingen kan doen. Op dat moment zullen wij zien of de meerderheidspartijen tot een aantal gezamenlijke conclusies kunnen komen. Dat wordt een zeer boeiend debat. Wij zijn niet bang om dat debat te voeren. Dat zullen we alvast samen doen, mijnheer Dewael.

Een zesde vaststelling waar wij niet omheen kunnen, is dat de dienstverlening van de overheidsbedrijven een stuk beter kan. Ik meen dat de regering niet fier mag zijn op het beheer van de overheidsbedrijven. De NMBS noteert al maanden aan een stuk historisch slechte stiptheidscijfers. De vertragingen stapelen zich op. Het record is in oktober toch wel gebroken met meer dan 20 % van de treinen die vertraging had en stiptheidscijfers van maar een goede 80 %. Let op, men bedoelt daar dan mee dat de treinen niet meer dan zes minuten vertraging hadden.

Wij scoren beduidend slechter dan onze buurlanden en zelfs het nieuwe materiaal is vaak nog onvoldoende betrouwbaar. Ook met de infrastructuur gaat het soms fout door een gebrek aan onderhoud. Bovendien heeft de saga rond de politieke benoemingen bij de NMBS de NMBS geen goed gedaan. Ik wil geen afbreuk doen aan de mogelijke kwaliteiten van de nieuwe baas. Hij is vorige week in het Parlement geweest om zijn beleid uiteen te zetten, maar de regering heeft heel zware fouten gemaakt in de procedure die moest leiden tot de aanstelling van een nieuwe topman.

En dan hebben we het nog niet over Belgacom, waar wij ook zo'n saga hebben meegemaakt. Wij zijn nu aan het wachten op de nieuwe topman of topvrouw, en wij zijn benieuwd welke procedure er zal worden gevolgd. Die procedure kennen wij ongeveer, maar niet hoe de beslissing genomen zal worden. Wij zijn ook benieuwd te vernemen hoeveel die persoon zal verdienen. Wij hebben wel mooie verklaringen gehoord over het loon van CEO's, maar wij merken dat daarover veel onenigheid heerst in de regering. Wij zijn benieuwd naar wat de uitslag zal zijn.

Collega's, wij kunnen ook vele bedenkingen formuleren over de transparantie van het beleid. Wat de informatieverstrekking door de regering aan het Parlement betreft, hoef ik maar te verwijzen naar de pax electrica, de deal met de Fransen, waarvan de teksten nog altijd niet bij het Parlement bekend zijn. Ik denk ook aan topbenoemingen of de inperking van de toplonen. Ook de beslissingen ter zake waren weinig transparant.

Ik kom tot mijn achtste en laatste vaststelling. Men verwijt de Vlaamse regering wel vaker dat zij facturen doorschuift, maar ook de federale regering doet dat. Zij schuift facturen door naar andere niveaus, naar lagere besturen. Denk maar aan alles wat te maken heeft met de politiehervorming of de brandweershervorming. Ook de OCMW's zien extra kosten op zich afkomen wanneer de wachtvergoedingen zullen worden afgeschaft, of wanneer de degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen ten volle zal meespelen.

De federale regering schuift bovendien facturen door naar de toekomst. Dan gaat het niet alleen over de onbetaalde facturen bij Justitie en bij andere departementen, die worden doorgeschoven naar volgend jaar. Het gaat ook over de deal die de regering sloot in het kader van de relancemaatregelen. Zij heeft beslist de btw op elektriciteit te verlagen en tegelijk heeft zij op vraag van CD&V beloofd dat er een lastenverlaging van 400 miljoen euro in drie schijven komt, te spreiden over verschillende jaren in de volgende legislatuur. Ze zegt daar evenwel niet bij hoe die lastenverlaging gefinancierd zal worden. Met andere woorden: de factuur van die beslissing wordt doorgeschoven naar de volgende regering, naar de volgende jaren, zonder dat wij weten hoe die zal worden betaald.

Voorzitter, collega's, de pogingen van CD&V, Open Vld en sp.a om een positief beeld op te hangen van de

voorbijge regeerperiode, zijn tot nu toe altijd gebaseerd op twee argumenten: de economische situatie en de staatshervorming. Daar heb ik het al over gehad in mijn inleiding. De dagelijkse realiteit van vele burgers is helaas veel minder rooskleurig.

Wij zijn ervan overtuigd dat ons land echt beter kan, zowel op het sociaaleconomische vlak als op het vlak van milieu. Wij zien voor de regering nog vijf belangrijke werven in de komende maanden. Wij hopen dat zij niet al te snel in verkiezingsmodus zal gaan, maar ook na Nieuwjaar blijft regeren.

Wij schuiven vijf belangrijke dossiers naar voren, waarvan wij nog ernstig werk verwachten van de regering.

Het eerste dossier is dat van de duurzame fiscale hervorming, waarover ik het zopas heb gehad. Ik ben benieuwd te zien hoe ver de hervorming zal reiken, of er in de bijzondere commissie voor de Fiscale Hervorming conclusies geformuleerd zullen worden en of de regering alsnog een standpunt zal proberen in te nemen.

Het tweede dossier is dat van de bankensplitsing. Daarop zetten wij echt vol op in en daarbij kijk ik vooral naar minister Geens. Ik weet niet of het haalbaar zal zijn om nog de komende week tot conclusies te komen. Misschien zal de regering met een akkoord ter zake wachten tot vrijdagochtend, wanneer onze laatste plenaire vergadering is afgelopen, zodat de regering daarover dit jaar niet meer ondervraagd kan worden en wij met onze vragen moeten wachten tot de tweede week van januari. Ik hoop dat de regering nog voor donderdag een akkoord bereikt, zodat wij daarover op donderdag ten minste nog een klein debat kunnen organiseren.

Er is in dat verband heel veel op tafel gelegd, waardoor de kar een beetje overladen is. Mijnheer Geens, u hebt er nog enkele dossiers aan toegevoegd, misschien om de aandacht wat weg te halen van de essentie van de discussie, namelijk het feit of de banken al dan niet gesplitst zullen worden en of het wel een echte splitsing zal zijn. Door die overladen kar kunt u iedereen ook een beetje gelijk geven of iedereen iets gunnen. Wij verwachten daaromtrent in ieder geval heel duidelijke resultaten, want voor mij kan het echt niet dat wij nu, vijf jaar na de bankencrisis, geconfronteerd worden met een bankenwetcrisis in ons land.

Een derde werf die wij zien, heb ik zopas ook vernoemd. De NMBS weer op de rails zetten, is een grote uitdaging. Daarvoor kan de regering gebruikmaken van de beheersovereenkomst, maar uiteraard moeten er ook voldoende middelen zijn.

Een vierde werf is ongetwijfeld het herstel van het vertrouwen in Justitie. Enkele maanden geleden heb ik in de plenaire vergadering de minister van Justitie geïnterpelleerd, waarbij ik zei de indruk te hebben dat zij ruzie heeft met haast alle actoren, dus niet alleen met de advocaten en de magistraten, maar nu ook met de griffiers. De enigen die misschien nog tevreden zijn, zijn de fraudeurs. Sommigen hebben mij die uitspraak kwalijk genomen als veel te negatief. Als ik echter zie wat er de jongste weken allemaal nog gebeurd is, vraag ik mij af welke beroepscategorie nog tevreden is met de minister van Justitie. Bijna niemand meer!

Wanneer er veranderingen worden doorgevoerd, is er natuurlijk altijd wel iemand ontevreden. Ik vrees echter dat het volledig de verkeerde kant is aan het uit gaan, vooral nadat ik de discussies in de commissie voor de Justitie van de jongste weken heb gevolgd. Ik heb de indruk dat ook de coalitiepartners stilaan hopeloos aan het worden zijn. Ik vrees dat een volgende minister van Justitie heel veel puin zal mogen ruimen.

Een vijfde werf gaat over energie- en klimaatbeleid. Een paar weken geleden hebben we pittig gediscussieerd over het energie- en klimaatbeleid. Ik hoop dat wij in de komende weken eindelijk het geheim akkoord van de pax electrica III onder ogen krijgen, zodat we het debat kunnen voeren en weten welke akkoorden er werkelijk zijn gesloten met de Franse partners. Geef het Parlement informatie over die schimmige energiedeals, zodat de beslissingen opnieuw hier genomen worden en niet in de hoofdzetel van de Franse energiereuzen.

Collega's, dat zijn vijf belangrijke werven voor de komende maanden.

Ik wil besluiten met een opmerkelijk citaat van afscheidnemend minister Laruelle, die verklaarde: "Misschien had de regering wat beter moeten nadenken over de gevolgen van bepaalde maatregelen". Dat is toch wel een vrij kritische noot van een minister die binnenkort afscheid zal nemen. Misschien had zij beter de overstap naar de oppositie gemaakt, als zij dat zegt.

Collega's, een regering van aflopende zaken kunnen wij gerust missen. Ik hoop dat de regering de komende drie of vier maanden nog ernstig zal werken en niet te vroeg naar een campagnemodus zal overstappen.

Met de voorgelegde begroting kunnen wij ons absoluut niet akkoord verklaren. Wij zullen die dan uiteraard ook niet steunen.

02.40 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, beste collega's, de begroting voor 2014 die vandaag ter stemming voorligt is meteen de laatste van de regering-Di Rupo I. Dit is dus een moment om terug te blikken op de inspanningen die de voorbije jaren geleverd zijn.

02.41 Steven Vandeput (N-VA): Uw cijfer (...)

02.42 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer Vandeput betwijfelt het cijfer Di Rupo I.

02.43 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer de voorzitter, hij spreekt de waarheid maar hij drukt ineens ook een intentie uit. Ik wil u daar maar attent op maken, mijnheer Van Biesen.

02.44 Luk Van Biesen (Open Vld): Goed. Ik hoop dat we nog de kans zullen krijgen om in debat te treden over essentiële punten maar ook om vooruit te kijken naar de uitdagingen die nog in het verschiet liggen.

Met amper twee jaar tijd mag het parcours immers zeker gezien worden. Dat wil nog niet zeggen dat het werk af is. Bij het aantreden van deze regering twee jaar geleden kwamen we uit een periode waarop we allen niet fier hoeven te zijn. Het was een periode die verlamd werd door eindeloze institutionele onderhandelingen waarbij politiek cynisme, eigenbelang, partijbelang en volksbelang hoogtij vierden, dit in tijden van een ongezien zware bancaire en daaruit voortvloeiende sociaaleconomische crisis. De begroting zakte in 2009 diep in het rood, tot meer dan 5 % van het bbp, en ook de overheidsschuld begon opnieuw fors op te lopen. België kwam in het vizier van de financiële markten. De rente liep eind november 2011 maar liefst op tot 5,84 % en de *spread* met Duitsland tot 3,5 %. Het vertrouwen werd met de dag kleiner.

Aan de zijlijn blijven toekijken was voor onze fractie geen optie. Na 541 dagen kwam er dan toch eindelijk een regering. Prioritair moesten de budgettaire en sociaaleconomische problemen worden aangepakt door zich in te schrijven in een Europees begrotingstraject om op termijn de begroting opnieuw in evenwicht te krijgen. Door te saneren en door de staatsschuld opnieuw terug te dringen, maar ook en vooral door structurele hervormingen door te voeren in de pensioenen en in de arbeidsmarkt, door onze competitiviteit en de concurrentiekracht van de bedrijven te versterken met een relanceprogramma, door de koopkracht van de bevolking op peil te houden en, ten slotte, ook door de financiële sector te hervormen om te vermijden dat de fouten uit het verleden opnieuw gemaakt zouden worden. Dat waren de prioriteiten, met als finaliteit het vertrouwen op de markten terug te winnen en België opnieuw op het groeispoor te zetten.

Waar staan wij twee jaar later, met de begroting 2014? Dankzij een historische saneringsoperatie van maar liefst 22 miljard euro of bijna 4,5 % van het bbp is ons land vandaag weg uit de Europese gevarenzone. Dit staat ook letterlijk in de opinie van de Europese Commissie over de Belgische begroting.

Op dit vlak is de begroting 2014 immers wel degelijk historisch te noemen. Voor het eerst sinds de inwerkingtreding van de zogenaamde *two pack* in mei 2013 loert Europa mee over de schouders van de Belgische regering bij de opmaak van de begroting. Het oordeel over België is zeer duidelijk – ik weet dat er hier in de zaal mensen zijn die graag citaten horen – ik zal dus citeren: “Voor 2014 is het door België ingediende ontwerp-begrotingsplan in grote lijnen in overeenstemming met het stabiliteits- en groeipact.” Het is nota bene een pact dat alle overheden in ons land, de federale, de regionale en de lokale overheden, onderschreven hebben.

Laten wij niet vergeten dat deze inspanningen geleverd werden in economisch ongunstige tijden. De totale conjunctuurimpact op de begroting 2012-2014 wordt volgens het Monitoringcomité geraamd op 10,8 miljard of 2,8 % van het bbp. Dit moet dus via maatregelen worden opgevangen om op het begrotingstraject te blijven. Sommigen beweren dat het allemaal veel te weinig is en dat het allemaal veel te traag gaat. Hebben degenen die dit beweren de sleutel tot succes daadwerkelijk in handen?

Collega's, het volstaat te kijken naar de manier waarop andere landen de crisis aangepakt hebben. Laten wij bijvoorbeeld eens naar Nederland kijken, waar het totale bezuinigingspakket uitgedrukt in miljarden euro misschien wel indrukwekkender oogde. Wel, vandaag zit Nederland nog steeds opgezadeld met een

buitensporig tekort van meer dan 3 % en nog vorige week werd de kredietwaardigheid opnieuw verlaagd.

Dan heeft ons land het een pak beter en verstandiger aangepakt, mijnheer Vandeput.

02.45 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer Van Biesen, ik heb hier de cijfers van de Europese Commissie voor mij liggen. U hebt gelijk, waar de Europese Commissie voor ons –2,6 % voorziet voor volgend jaar, voorziet ze voor Nederland –3,3 %. Als wij dan echter overgaan naar het structureel tekort van deze regering, waarmee u vandaag zo graag schernt, dan stellen wij vast dat diezelfde Europese Commissie zegt dat België in 2014 een structureel tekort zal hebben van 1,8 % en dat Nederland een structureel tekort zal hebben van 1,7 %.

02.46 Luk Van Biesen (Open Vld): Uw selectieve lezing van cijfers zal onmiddellijk worden tegengesproken in de rest van mijn betoog. Ik ga dus even verder, mijnheer Vandeput. Neem alvast pen en papier om te kunnen volgen.

De begroting voor 2014 bouwt voort op de fundamenteën van de voorbije jaren. Het doel is om het structureel tekort van de gezamenlijke overheid verder terug te dringen met 0,6 % tot 1,2 % van het bbp. De recepten om dit doel te realiseren zijn ondertussen genoegzaam bekend.

Ten eerste, blijft de klemtoon onverminderd liggen op besparingen. Op een totale federale inspanning van 2,9 miljard euro gaat 1,8 miljard euro of 67 % naar besparingen, 800 miljoen euro op de primaire uitgaven en 900 miljoen euro in de sociale zekerheid, waarvan 650 miljoen euro in de gezondheidszorg. Dit zijn de cijfers, mijnheer Vandeput. Dit heeft tot gevolg dat de primaire uitgaven in reële termen in 2014 zullen dalen met 0,3 %.

De fiscale ontvangsten bedragen 790 miljoen of minder dan een derde van de totale inspanning. Ze zullen echter de koopkracht van de gezinnen niet aantasten. Deze regering kon dat niet doen, omdat op wandelafstand hiervandaan een andere regering al veel sneller de koopkracht van de hardwerkende Vlaming heeft aangetast door de afschaffing van de jobkorting. Met andere woorden, uw vraag om op federaal vlak er nog een schep bij te doen was totaal onmogelijk want u had het reeds afgeroomd op een ander niveau, zijnde het Vlaams Parlement.

De verdeling besparingen/belastingen/diverse ontvangsten voor 2014 ligt daarmee volledig in de lijn van de ganse periode 2012-2014. Op een totaal van 22 miljard euro aan genomen maatregelen is 51 % afkomstig van besparingen op de primaire uitgaven, sociale zekerheid en gezondheidszorg. Nog geen 30 % is afkomstig uit belastingen. 19 % is afkomstig van diverse ontvangsten en intrestmeevallers, waaronder inkomsten uit fraudebestrijding en bijdragen uit de financiële sector.

Ten tweede, gaat de verdere sanering van de overheidsfinanciën in 2014 opnieuw samen met een relancebeleid dat is gericht op het stimuleren van de economische activiteit en de werkgelegenheid. Midden 2012 lanceerde de regering haar relancestrategie. Bij elke begrotingsopmaak en –controle gaat bijkomende aandacht naar economisch herstel. Met het nieuwe relancepakket voor 2014 voert de regering haar inspanningen nog eens met 200 miljoen euro op.

In totaal dalen de loonkosten door het relancebeleid van de federale regering in 2014 met meer dan 2,4 miljard euro, waarvan 625 miljoen euro lastenverlagingen, 460 miljoen euro hervorming van de indexkorf en 1,35 miljard euro loonmatiging. De combinatie van slimme saneringen en relance begint duidelijk haar economische vruchten af te werpen.

De groei in België ligt immers hoger dan het gemiddelde van de eurozone en de inflatie daalde van 3,4 % in 2011 naar 1,6 % in 2013, wat goed nieuws is zowel voor de koopkracht van de gezinnen als voor het concurrentievermogen van onze bedrijven. De rust op de financiële markt is teruggekeerd, wat zich in historisch lage rentetarieven uit. Nooit eerder kon de overheid zo goedkoop lenen. De appetijt voor Belgische overheidsobligaties is opnieuw groot, ook bij buitenlandse beleggers. Sinds begin dit jaar is bovendien een sterke stijging waarneembaar in het consumentenvertrouwen. Ook het producentenvertrouwen neemt elke dag opnieuw toe. Bovendien gaat de loonkloof tussen België en zijn drie belangrijkste buurlanden de goede richting uit. Volgens het jongste loonrapport van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven zal de loonkostenhandicap verminderen van 4,8 % in 2012 naar 3,8 % in 2014.

Het huiswerk is nog lang niet af. De belangrijkste problemen waarmee ons land kampt, zijn genoegzaam

bekend: een tanende concurrentiekracht en daarmee samenhangend een te hoog overheidsbeslag van de gezamenlijke overheid. Het concurrentiepakket dat twee weken geleden werd gesloten, is opnieuw een extra stap in de goede richting. Daarin verbindt de federale regering zich ertoe de btw op elektriciteit voor de particulieren van 21 tot 6 % terug te brengen vanaf 1 april 2014.

Bovendien zal vanaf 2015 in totaal meer dan 1,3 miljard euro worden vrijgemaakt voor een verdere vermindering van de arbeidskosten, waarvan een derde voor structurele lastenverlagingen, een derde voor de lage lonen en een derde voor de sectoren die het meest onderhevig zijn aan internationale concurrentie. De arbeidskostenvermindering en de impact van de btw-verlaging zullen bijdragen tot de ambitie van de federale regering om de loonkloof die sinds 1996 met de buurlanden bestaat, verder weg te werken. Arbeid minder belasten wordt de uitdaging voor de komende jaren. Die ambitie zal het voorwerp moeten uitmaken van een grote fiscale hervorming. Competitiviteit is echter veel meer dan louter een loonkostendebat. Belangrijke redenen om te investeren in België zijn ook de strategische ligging in Europa en de beschikbaarheid van productieve arbeidskrachten.

Helaas zet het stijgende fileleed onze bereikbaarheid steeds meer onder druk. Ondernemingen ervaren ook steeds meer problemen in hun zoektocht naar gekwalificeerd, technisch personeel. Bovendien hebben wij ook een achterstand op het vlak van het onderzoeken van investeringen en het verzilveren van ontwikkelingen in commercialiseerbare producten en diensten.

Deze handicaps kunnen enkel worden opgelost indien de federale overheid en de regionale overheden beter samenwerken en maatregelen nemen die elkaar onderling versterken. Onze complexe staatsstructuur mag er niet toe leiden dat de overheden elkaar met de vinger wijzen en zelf onvoldoende verantwoordelijkheid opnemen. De verbetering van onze competitiviteit is de uitdaging die wij enkel samen kunnen oplossen.

Relance en competitiviteit hoeven ook niet altijd veel geld te kosten. Wat wij nodig hebben, is een klimaat met meer vertrouwen. Vertrouwen is immers de smeerolie van een goeddraaiende economie. Het gaat om vertrouwen om te consumeren en om te investeren.

Vandaag stellen wij vast dat het vertrouwen in de financiële instellingen, vijf jaar na het uitbreken van de financieel-economische crisis, nog verre van hersteld is. De nieuwe bankenwet zal het vertrouwen in de financiële sector opnieuw moeten helpen herstellen.

Behalve het verbeteren van de competitiviteit is de verlaging van het overheidsbeslag een tweede grote uitdaging voor onze fractie. Zoals dit het geval is voor onze competitiviteit, is ook de verlaging van het overheidsbeslag een opdracht voor en een verantwoordelijkheid van alle overheden samen.

De laatste cijfers van de Nationale Bank van België over de overheidsrekeningen stellen dat de totale ontvangsten in 2012 naar 51 % van het bruto binnenlands product zijn gestegen. De totale uitgaven zijn naar 54,9 % van het bruto binnenlands product gestegen.

Is het overheidsbeslag te hoog? Ja, het is te hoog. Echter, onder de paraplu van de gezamenlijke overheid moeten de federale, de regionale en de lokale overheden hun eigen verantwoordelijkheden willen en durven opnemen. De bijzonder complexe financieringsstructuur van België mag dus niet worden misbruikt als vehikel om misleidende en soms ronduit verkeerde politieke uitspraken te doen.

Volgens de begroting voor 2014 zal de federale overheid meer dan de helft, ruim 57 %, van haar fiscale ontvangsten doorstorten naar andere overheidsniveaus. Zij stort 100 miljoen euro of 4 % meer door naar de Europese Unie. Er gaat 1,17 miljard euro of 2,9 % meer naar de Gewesten en de Gemeenschappen en twee miljard euro of 13,2 % meer naar de sociale zekerheid. In totaal zullen de doorgestorte ontvangsten in 2014 maar liefst 3,3 miljard euro hoger liggen dan in 2013.

02.47 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik vind het goed dat de heer Van Biesen aanhaalt hoeveel er bijkomend doorgestort wordt. Dat is ook maar normaal. Voor de volledigheid is het dan ook goed te vermelden dat de eigen fiscale middelen van de federale overheid met 7,1 % of 3,1 miljard euro zullen stijgen.

02.48 Luk Van Biesen (Open Vld): Om nog vollediger te zijn is het goed om ook te vermelden dat de federale overheid in 2014 ook nog eens zes miljard euro of 1,6 % van het bbp voor de pensioenen van statutaire ambtenaren van de Gemeenschappen en Gewesten zal betalen. Dit alles zorgt ervoor dat de

middelen die de federale overheid zelf overhoudt, mijnheer Vandeput, met een bescheiden 0,2 % zullen toenemen in 2014.

Aan de uitgavenzijde zien wij een gelijkaardig beeld. Als wij kijken naar de primaire uitgaven van elk overheidsniveau gaat het overgrote deel of 22,4 % van het bbp vandaag naar de sociale zekerheid. Sociale uitgaven waarvan iedere burger in dit land kan genieten, ongeacht het taalgebied waarin men woont.

De federale overheid heeft door haar eigen beleid even veel uitgaven als de Gemeenschappen en Gewesten, met name 9,9 % van het bbp. Ook de lokale overheden nemen met 6,3 % van het bbp een niet onaanzienlijk deel van de uitgaven in dit land voor hun rekening.

Als wij kijken naar de evolutie van de uitgaven blijkt uit de cijfers van de Hoge Raad voor Financiën dat de sterkste stijging zich bij de sociale zekerheid voordoet en dat de werkelijke stijging van de uitgaven hoger ligt bij de Gemeenschappen en Gewesten dan bij de federale overheid.

De nieuwe financieringswet die deze week op de agenda staat zal alleszins zorgen voor een meer gerechtvaardigde verdeling van de begrotingsinspanningen. Rechtvaardig, omdat alle overheden meer geresponsabiliseerd zullen worden om verantwoordelijkheid op te nemen voor hun eigen uitgaven en dus ook voor hun aandeel in het overheidsbeslag.

Ook op dit vlak moeten onze ambities nog verder duren te reiken. Net zoals Europa is onze fractie vragende partij om de noodzakelijke begrotingsinspanningen voor de komende jaren rechtvaardig te verdelen tussen de verschillende overheden en dit op basis van bindende afspraken en binnen de context van een volwassen en constructief samenwerkingsfederalisme. Waarom zouden wij analoog geen pact afsluiten met alle overheden samen om het overheidsbeslag op de verschillende niveaus af te bouwen?

Collega's, deze begroting kreeg van het Rekenhof een uitzonderlijk goede waardering. Men noemde het een onderbouwd en doordacht stuk. Het Rekenhof stelde duidelijk dat het grootste gedeelte bestaat uit structurele maatregelen.

Ik volg de begrotingsbesprekingen in deze Kamer al negen jaar. Ik moet u eerlijk zeggen dat het rapport van het Rekenhof aangeeft dat dit een van de meest onderbouwde en met cijfers gestaafde begrotingen is die sinds jaren in dit Parlement werd ingediend.

Dit alles sterkt ons in de overtuiging dat de weg van het begrotingstraject juist is. Om die reden zal onze partij deze begroting dan ook goedkeuren.

02.49 Benoît Drèze (cdH): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, je commencerai mon intervention avec ces mots: "Mission accomplie". Ce n'est en effet pas faire preuve d'autosatisfaction que de reconnaître que le projet de budget 2014 que le gouvernement nous a présenté a bien passé tous les tests auxquels il a été soumis.

Pour la première fois, la Commission européenne a procédé à un examen approfondi de l'épure budgétaire et le budget de la Belgique a été jugé globalement conforme: déficit limité, dettes sous les 100 % du PIB. La Belgique a tenu ses engagements. Cette situation positive devrait lui permettre de sortir, à brève échéance, de la procédure de déficit excessif entamée par la Commission européenne en 2009.

Cette capacité à honorer sa signature permet à l'État fédéral d'emprunter à des taux historiquement bas et dès lors d'alléger le fardeau de la dette. Faire preuve de sérieux sur le plan budgétaire rapporte donc à court terme, mais pas seulement. À moyen terme, il est essentiel de reprendre le chemin de la réduction de la dette afin d'assurer le financement de l'allongement de la durée de la vie, mais aussi de ne pas reporter sur les générations futures le poids du passé.

Le chemin d'assainissement entamé au début des années 90 a été brusquement interrompu par la crise bancaire et financière. Venant d'une dette culminant à 137 % du PIB, les gouvernements de Jean-Luc Dehaene avaient fixé comme objectif, à terme, de rejoindre le seuil de 60 % du PIB déterminé par les critères de Maastricht. En 2007, nous étions sur la bonne voie avec une dette publique ramenée à 80 % du PIB. Si nous voulons faire face au défi du vieillissement, notamment en matière de pensions, il est essentiel de retrouver une trajectoire budgétaire nous conduisant, à terme, au seuil initial d'une dette correspondant à 60 % du PIB.

À l'avenir, plus jamais les États ne devraient éponger les dettes du secteur bancaire. Pour ce faire, il est indispensable que les liens entre les banques et les États soient tranchés définitivement. Afin d'atteindre cet objectif, il faut une action législative coordonnée à tous les niveaux de pouvoir. Le projet de loi sur la séparation des métiers bancaires nous est annoncé comme imminent, ce dont je me réjouis.

Je voudrais dire ici au gouvernement que la scission entre activités de dépôt et activités d'affaires doit être la plus nette possible. Idéalement, ces deux activités devraient être totalement étanches.

J'ai acquis cette conviction en constatant la pérennité et la rentabilité de la banque mise sur pied par mon grand-père à Verviers après la Première Guerre mondiale. Elle était ancrée dans l'économie réelle et a relevé les différents défis du XXe siècle. Pour ma part, j'ai été administrateur de Dexia Banque de 2000 à 2006. J'ai vu l'avidité de certains acteurs pour les gains faciles et à deux chiffres; ils mélangeaient allègrement activités de dépôt et activités d'affaires. Ce qui a été entrepris à l'époque, du reste en toute légalité, a coûté très cher à notre État et à nos concitoyens. Il ne faut plus que cela se reproduise. Si nous voulons honorer les engagements pris en termes de pensions légales, nous ne pouvons plus permettre aux uns de jouer en bourse avec l'argent des autres.

À l'échelle européenne, le texte sur la réforme du modèle bancaire se fait attendre, et nous le déplorons, car un modèle bancaire unique pour la zone euro nous semble primordial. Cependant, les instances européennes ne sont pas restées inactives sur le plan de la régulation bancaire. Nous tenons à saluer ce travail, qui est toujours en cours. Ce grand projet qu'est l'union bancaire est sur les rails, et nous souhaitons qu'il soit achevé le plus rapidement possible avec les trois piliers sur lesquels il repose, à savoir: supervision, résolution et protection des dépôts. La première étape, la supervision unique, devrait être opérationnelle en automne. La deuxième consiste en la création d'un mécanisme de résolution qui encadrera les faillites bancaires. Ce mécanisme a franchi un cap important avec l'accord sur la directive BRRD conclue la semaine dernière. Toutefois, les modalités de création d'un fonds de résolution européen qui mutualiserait les risques est toujours en discussion. Pour le cdH, il serait impensable que cette pièce fondamentale du puzzle ne fasse l'objet d'un accord avant les élections européennes de mai 2014. Enfin, l'union bancaire ne pourra être achevée que lorsque tous les déposants européens bénéficieront d'une protection des dépôts commune aux vingt-huit États.

La construction de cette union est la réponse des États européens à la crise bancaire. Voilà donc une preuve que l'Union avance quand la volonté politique existe, mais elle ne peut se limiter à la réglementation bancaire et au contrôle des déficits publics. La croissance économique morose, due à l'absence de perspectives, n'apporte pas de réponse au problème du chômage massif présent dans certaines régions d'Europe. À l'inverse, les excédents commerciaux de cette locomotive qu'est l'Allemagne ne cessent de croître. Cependant, le miracle allemand repose notamment sur un tour de vis trop sévère en termes de coûts salariaux.

Le cdH salue l'instauration d'un salaire minimum de 8,50 euros par heure dès janvier 2015. Il s'agit d'une avancée sociale pour le peuple allemand et aussi de la fin d'une forme de concurrence déloyale au détriment de pays comme le nôtre.

À l'occasion des prochaines élections européennes, l'idée ressurgit d'un salaire minimum européen selon le niveau de vie de chaque pays. Nous sommes preneurs d'une telle option qui pourrait contribuer à une Europe plus sociale et à une plus grande convergence de l'activité économique au sein de l'Union. Il est temps que les pays de l'Union coordonnent leurs efforts pour initier de nouveaux projets et redonner du souffle à l'idéal européen.

Pour le cdH, les pays de la zone euro ne peuvent pas partager une monnaie commune et bientôt un système bancaire commun sans disposer d'un véritable gouvernement de la zone euro. Ce gouvernement devra disposer de ressources propres et suffisantes pour mener des projets ambitieux.

La protection des épargnants n'est pas la seule priorité de ce gouvernement. Ce budget veille aussi à la protection des citoyens. L'assainissement des finances publiques ne se fait pas aux dépens de la sécurité des citoyens: 400 policiers supplémentaires ainsi que 400 pompiers seront engagés en 2014. Les zones de secours verront leurs moyens s'accroître non seulement en 2014 mais ce refinancement ira de manière croissante jusqu'en 2018. Ce sont pas moins de 174 millions d'euros qui seront consacrés au refinancement des services de pompiers, dont 70 millions dans les trois prochaines années.

De plus, le statut des pompiers a fait l'objet d'une harmonisation qui comporte des avancées majeures pour tous les pompiers. Les barèmes ont été revus, de même que les primes. La formation et la formation continue ont également fait l'objet d'une attention spécifique. Les pompiers volontaires n'ont pas été oubliés. En outre, cette réforme ne pèsera pas sur les finances communales car la neutralité budgétaire est garantie pour les pouvoirs locaux.

Le recrutement de la police fédérale a été augmenté structurellement. Avant 2012, seuls 1 000 inspecteurs étaient recrutés par année. En 2012, le nombre de recrutements a été porté à 1 400. Ce sera également le cas en 2013 et en 2014. Mieux, en 2013, le recrutement est monté jusqu'à 1 500 inspecteurs supplémentaires. Alors que le recrutement de personnel diminue dans l'ensemble de la fonction publique fédérale, la police est un des seuls départements où la tendance est inverse. Ce constat figure noir sur blanc dans le 170e Cahier que la Cour des comptes vient de publier.

Ce budget ne se limite pas à assainir les finances publiques en améliorant la sécurité des citoyens: il dégage aussi des moyens pour la relance. Pour 2014, il s'agit de 263 millions. Pour l'ensemble de la législature, le montant total des mesures de relance est de 1,1 milliard, ce qui n'est pas rien vu le contexte budgétaire.

Les mesures de relance ont été ciblées afin que leur effet soit maximal. La priorité a été donnée aux jeunes peu qualifiés. Ainsi, le plan Activa Jeunes a été renforcé et les conditions pour en bénéficier ont été assouplies. La limite d'âge a été revue à la hausse en passant de 27 à 30 ans; dans cette optique, des moyens ont aussi été dégagés au sein des fonds sectoriels. La formation en alternance fera l'objet d'un statut unique. Le bonus fiscal a aussi été revu à la hausse.

La création d'emplois et la réduction du coût du travail ont également fait l'objet de mesures. Pour les PME, la réduction déjà en vigueur pour les trois premiers emplois a été étendue au quatrième et cinquième emploi.

Les indépendants n'ont pas été oubliés. Ils bénéficieront d'une réduction de cotisations. En matière d'allocations familiales, l'harmonisation est désormais totale; ainsi, dès 2014, tous les enfants bénéficieront des mêmes allocations familiales, quel que soit le statut de leurs parents. Cette dernière mesure s'inscrit dans une logique de simplification du régime des allocations familiales à la veille du transfert de cette compétence vers les Communautés.

Au-delà de ces mesures ciblées, la réduction du coût du travail ne passera que par une réforme profonde de la fiscalité. Nous savons tous et nous le disons tous: le système fiscal belge, à l'heure actuelle, décourage la création d'emplois. Pire, sa complexité et son caractère illisible le rendent injuste. Comment justifier un système où sur papier, les taux d'imposition sont plus élevés que la moyenne européenne alors que, dans la pratique, les plus riches, qu'ils soient citoyens ou entreprises, peuvent se payer les conseils de spécialistes et parviennent à réduire leur impôt parfois à une peau de chagrin? Comment justifier que de grandes entreprises paient un impôt correspondant à un taux effectif ridicule alors que la plupart des PME s'acquittent de taxes proportionnellement élevées, avec un taux effectif à l'ISoc proche du taux facial de 34 %?

Au cdH, nous sommes demandeurs d'une remise à plat de l'entièreté du système fiscal. Nous proposons deux balises afin d'encadrer ce processus: stimuler la création d'emplois et simplifier la réglementation. Stimuler la création d'emplois, car la lutte contre le chômage est et doit rester une priorité. Simplifier les règles, car une application uniforme pour tous les contribuables est la base d'un système juste.

Simplifier les règles est certainement un des facteurs qui permettront de mieux lutter contre la fraude. À titre d'exemple, je citerai seulement le chiffre de 20 milliards d'euros détectés en vingt ans par la cellule anti-blanchiment, dont seulement une partie a pu être récupérée. Il y a donc dans la lutte contre la fraude fiscale un gisement de ressources qui permettraient de financer une baisse au moins partielle de la pression fiscale.

J'ai commencé mon intervention en disant qu'en ce qui concerne le budget 2014, la mission était accomplie. Au vu du nombre de dossiers en cours et des défis encore devant nous d'ici à la fin de la législature, je terminerai en disant: "au travail! Il ne nous reste que quelques petits mois."

02.50 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): Monsieur le président, d'habitude, la discussion du budget est un moment qui rassemble toutes les forces parlementaires. Le budget 2014 est le dernier budget de ce gouvernement. Je dois avouer que l'enthousiasme et la mobilisation sont particulièrement faibles.

Vendredi dernier, le 13 décembre, dans la rue, les pompiers, les acteurs de la Justice, les jeunes artistes, venus de Wallonie et de Bruxelles, s'inquiétaient de leur sort mais surtout des politiques menées. Quelques jours auparavant, les agents du SPF Finances, les travailleurs et les travailleuses du secteur des titres-services faisaient de même.

Autre élément marquant de cette période de fin d'année: les communes se demandent si elles ne doivent pas augmenter la fiscalité communale – quand elles ne l'ont pas déjà concrétisé. Elles doivent en effet assumer des dépenses qui dépendent de politiques fédérales non accompagnées des budgets qu'elles mériteraient.

Tous ces acteurs, à la fois les acteurs des missions et des services publics, les acteurs de notre société, des gens qui souffrent des politiques menées, tous sont dans la rue et expriment leur colère et leur désarroi, alors que nous sommes ici dans un parlement à moitié vide pour discuter de ce budget 2014.

Je peux reconnaître deux faits. Le premier: ce gouvernement a dû affronter une crise économique grave consécutive aux dérives des marchés financiers et au crash de trois de nos quatre grandes banques. Le deuxième est que les trajectoires budgétaires fixées par les instances européennes, qu'il s'agisse du déficit annuel ou du taux d'endettement par rapport au PIB, ont été respectées.

Mais le bilan triomphaliste du gouvernement du 4 décembre dernier nous est apparu particulièrement déplacé face aux difficultés vécues par nos citoyens. Dans sa manière de s'exprimer, ce gouvernement essaie d'occulter les coûts cachés qui seront légués au gouvernement suivant qui devra essayer désamorcer quelques bombes à retardement, des situations explosives que les citoyens vivent au quotidien.

Pour sortir des radars de la Commission européenne et des marchés financiers, ce gouvernement a posé des choix lourds de conséquences pour nos concitoyens, alors qu'il y existait des alternatives. Pour être juste et complète, je vais me permettre de faire un petit bilan non exhaustif de ces mesures qui ont des conséquences pour nos entreprises et nos citoyens ou qui, au contraire, n'ont pas répondu à leurs attentes. Il faut bien reconnaître que le nombre de faillites continue à exploser. Il y en a eu 11 000 en 2012 et de janvier à octobre 2013, il y en avait déjà eu pratiquement 10 000. Le nombre de personnes, de familles et d'enfants en situation de pauvreté et de précarité ne cesse, lui aussi, d'augmenter. 424 000 enfants vivent sous le seuil de pauvreté actuellement. Quelles seront les conséquences pour demain? Le nombre de chômeurs ne cesse d'augmenter: 660 000 personnes sans emploi en 2013; les diverses études réalisées prédisent qu'elles seront 700 000 en 2015. Je ne parle pas des 55 000 demandeurs d'emploi qui seront exclus au 1er janvier 2015. Le nombre de sans emploi augmente et on leur dit qu'ils sont non seulement responsables de ce qui leur arrive mais qu'ils sont aussi responsables de l'état du marché de l'emploi.

Faute d'imagination ou de volontarisme fédéral en matière de partage du temps de travail, ces personnes se trouvent dans des situations particulièrement dramatiques et sans réelles perspectives d'avenir.

C'est l'addition de ces mesures successives qui aboutit à la situation sociale dramatique dont on vient de parler. Parmi les mesures successives qui ont été prises et qui collent à cette réalité figurent la dégressivité accrue des allocations de chômage, la diminution de 40 % de l'enveloppe destinée à lier les allocations au bien-être, qui avait pourtant été négociée durement pendant le Pacte des générations en 2005. C'est autant de moyens de survie en moins pour les plus fragiles d'entre nous.

Une autre politique, c'est que, après avoir subi l'augmentation de la durée du stage d'attente dès 2012, les plus jeunes demandeurs d'emploi vont subir, à partir de 2015, la limitation dans le temps des allocations d'insertion auxquelles ils ont droit. En effet - même raisonnement - il y a beaucoup d'emplois disponibles et ces jeunes sont responsables du fait de ne pas trouver ce qui n'existe pas.

Des modifications dans le mode de calcul de l'index pour en retarder les effets: le gel des salaires imposé dans tous les secteurs dans le cadre de l'accord interprofessionnel, autant de mesures qui ont également comme conséquence de reculer d'un mois l'indexation en 2014, ce qui signifie une perte de 107 millions d'euros pour les allocataires sociaux.

La réduction pour les allocations familiales de rentrée frappe, elle aussi, les familles qui, déjà aujourd'hui, sont en situation de précarisation accrue.

Autres mesures: le durcissement de l'accès au crédit-temps et aux interruptions de carrière et ce, surtout en fin de carrière et durcissement de la notion d'emploi convenable. Ces mesures frappent de nouveau les travailleurs, de manière plus spécifique, les femmes et qui rendront plus difficile la combinaison entre le travail et la vie familiale.

02.51 Christiane Vienne (PS): Madame Gerkens, je ne comprends pas bien votre raisonnement quand vous reprochez d'une certaine manière la baisse de la TVA sur l'électricité. Vous ne l'avez pas citée, mais je suppose que c'est ce à quoi vous faisiez référence en disant que cela amènera un report de l'index.

J'aimerais que l'on m'explique, car j'ai du mal à comprendre ce que vous voulez finalement. Voulez-vous à tout prix une inflation accrue pour qu'il y ait davantage d'augmentations de l'index?

Franchement, je ne comprends pas le raisonnement.

Si l'on maintient un niveau d'inflation faible, c'est-à-dire si l'on est vigilant sur les prix, si l'on arrive à baisser le prix de fournitures dont tout le monde a besoin comme l'électricité, la conséquence est évidemment un report de saut d'index. Selon moi, pour les citoyens que nous sommes tous, il est préférable de maintenir les prix au niveau le plus bas possible et de ne pas avoir d'augmentation d'index puisque le décalage existant entre les deux a pour conséquence que celui qui a de faibles revenus subit en premier les difficultés.

Dans les reproches que vous adressez, vous faites une espèce de melting-pot et vous formulez des aberrations dont celles que je viens de citer. Je tenais à vous le dire!

02.52 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): Je n'ai même pas parlé de la diminution de la TVA sur l'électricité.

J'ai effectivement parlé d'un report du saut d'index mais des dispositions ont été prises auparavant. À partir du moment où les éléments pris en compte pour le calcul de l'index ont été modifiés, le saut d'index a été reporté. Vous pouvez parler d'adaptation mais la conséquence est la même.

02.53 Christiane Vienne (PS): (...)

02.54 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): Vous êtes en train de nier une mesure de vos politiques que vous nous aviez présentée comme importante fin 2012.

Par ailleurs, en ce qui concerne la TVA sur l'électricité, des choix politiques peuvent être posés. On peut diminuer le coût de l'électricité uniquement. C'est ce que vous avez fait. Mais on sait que les factures énergétiques dans le budget des ménages ne se limitent pas à l'électricité.

On fait cela mais on ne prend pas, en même temps, de mesures suffisantes au niveau fédéral pour faire diminuer la consommation, par exemple. Or comment le citoyen pourra-t-il maîtriser sa facture énergétique à long terme? En diminuant sa consommation.

À partir du mois d'avril prochain, on va diminuer la TVA pendant un an. On ne va toutefois pas prendre de mesures incitant le citoyen à diminuer sa consommation. Il ne maîtrise donc pas l'outil. On sait qu'en cas de diminution de la TVA de manière ciblée, il y a des risques d'effets secondaires. Nous aurions préféré une politique globale visant de manière générale la consommation énergétique des citoyens et pas seulement l'électricité.

En général, les grosses factures de chauffage ne résultent pas de l'usage de l'électricité. Il aurait fallu développer une politique à long terme. De toute façon, je n'avais pas intégré cette disposition, puisqu'elle n'est pas encore entrée en vigueur. Je constatais simplement la précarisation et l'appauvrissement des citoyens découlant de mesures prises sous cette législature.

De la même manière, s'agissant de la possibilité pour les citoyens belges d'avoir accès à un emploi de qualité et à des revenus qui soient décents et suffisants pour combiner une vie de famille et une vie professionnelle, le durcissement des conditions porte atteinte à leurs droits et à leur qualité de vie.

À cet égard, on pourrait dire que ce sont les écologistes qui, siégeant dans l'opposition, critiquent la politique du gouvernement et avancent des chiffres qui les arrangent. Or, si l'on se réfère à l'Annuaire fédéral sur la politique en matière de lutte contre la pauvreté et l'exclusion sociale, on observe que des travailleurs et des

travailleuses se retrouvent dans des situations professionnelles de plus en plus précaires au point de glisser sous le seuil de pauvreté.

L'impact de ces mesures qu'on peut considérer comme discriminatoires est tel qu'il annule dans les faits et dans la vie quotidienne des travailleurs les mesures visant à l'amélioration des salaires les plus faibles telles que le bonus social et le bonus fiscal, qui figurent parmi les dernières dispositions avancées par ce gouvernement. Par conséquent, on voit mal comment la Belgique va pouvoir atteindre l'objectif européen fixé pour 2020 consistant à sortir 380 000 personnes du risque d'appauvrissement. Ce sont bien les plus pauvres et les plus fragiles qui paient les choix politiques qui ont été faits.

La crise que nous traversons n'est pas la conséquence d'actes ou de comportements de ces personnes, mais plutôt celle de la crise bancaire. Selon nous, il convenait de surveiller les banques et d'aider les plus fragiles. Or le gouvernement a soutenu les premières sans les changer suffisamment et a mis les plus faibles sous surveillance – les plongeant dans des situations encore plus difficiles.

Un autre signal grave pour l'avenir est l'écart croissant entre les plus pauvres et les plus riches de notre société. Aujourd'hui, il existe un véritable fossé entre eux. Là aussi, tous les économistes et les observateurs démontrent que ces écarts de niveau de vie sont non seulement des facteurs d'injustice, mais également de ralentissement de développement, de dysfonctionnements sociétaux et de coûts futurs qui seront plus élevés que les économies de bout de chandelle réalisées actuellement.

A contrario, plus une société est juste et équitable, plus la vie est agréable pour tous, qu'il s'agisse de personnes riches ou moins riches.

Quelques exemples de ce diagnostic sont lourds de sens. Le nombre de travailleurs en incapacité de travail et en invalidité est en augmentation. Parmi les facteurs de maladie figure le stress. Se pose donc ici la question de la manière dont est conçue et organisée la relation au travail.

Le rapport entre le nombre d'invalides de plus de 55 ans et le nombre de travailleurs de plus de 55 ans est, aujourd'hui, de 26,11 %. Autrement dit, un travailleur de plus de 55 ans sur quatre est en invalidité. Il convient de s'interroger sur la façon dont notre contexte politique et socioéconomique amène à cette réalité.

Dans notre pays, les revenus du travail restent très fortement taxés tandis que les revenus du capital, toujours plus élevés que ceux du travail, ne participent quasiment pas au financement de solidarité et des missions au service de l'État.

Si on considère le secteur des entreprises, le constat est identique: ce sont les PME qui paient les taux les plus élevés d'impôt à l'Isoc, alors que ce sont elles qui créent le plus d'emplois, puisque plus de 70 % de l'emploi total et souvent non délocalisable est le fruit du travail de PME, tandis que les multinationales continuent à bénéficier des intérêts notionnels et à utiliser l'ingénierie fiscale tout en délocalisant leurs activités quand le travailleur coûte trop cher. Nous nous inscrivons ici aussi dans un système vicieux. En l'occurrence également on peut se poser la question de savoir pourquoi un tel système fiscal inefficace et dénué de sens n'a pas été modifié.

On est en train de réfléchir au sein du parlement. On auditionne des fiscalistes. Toutefois, des mesures auraient pu être prises. En effet, s'il y a bien un point qui fait l'unanimité, c'est celui relatif à la nécessité de rééquilibrer la fiscalité sur l'ensemble des revenus pour avoir une redistribution équitable.

Parmi les autres éléments que je ne peux taire et qui renforcent le sentiment d'inégalité, ou plutôt la réalité des inégalités et des injustices sociales, figurent les transactions pénales dites à l'amiable qui sont utilisées par les plus grands, les plus riches pour éviter les jugements. L'utilisation actuelle de ce dispositif démontre l'abandon de la majorité fédérale face au pouvoir de l'argent.

Pour ce qui concerne les citoyens, nous devons constater que l'accès à la justice de M. et Mme Tout-le-monde est aussi mis à mal via un ticket modérateur en matière d'aide juridique et via la TVA sur les actes d'avocats qui sera récupérée par les sociétés mais dont les particuliers seront redevables.

Ce phénomène est encore aggravé par la compression linéaire des budgets globaux de la Justice; ils sont insuffisants par rapport aux besoins. L'état déplorable des relations entre ces acteurs de la Justice et la ministre de la Justice ne permet évidemment pas d'espérer une amélioration de la situation dans les mois

qui viennent. Non plus que dans les prisons: en de maints endroits, elles constituent une véritable honte dans un pays démocratique et soi-disant respectueux des droits de l'homme et de la femme.

40 000 travailleurs du SPF Finances vivent eux aussi très mal la mise en œuvre d'une réforme Coperfin, qui n'a pas été élaborée avec eux. Nous y percevons – et les travailleurs le vivent – un état de déconsidération, un état de désorganisation alors que ce service devrait être le garant de l'équité entre les citoyens et de l'efficacité du prélèvement de l'impôt sans lequel aucune vie en société n'est possible.

Comment faire aboutir l'objectif fondamental de la lutte contre la grande fraude fiscale si les deux principaux outils qui doivent la mettre en œuvre, c'est-à-dire l'administration des Finances et la Justice, sont dans un tel état de désorganisation? En fait, c'est une dérégulation en boucle des outils de l'État à laquelle nous assistons actuellement.

Ensuite, les communes: elles sont les organes de gestion et de gouvernance les plus proches des citoyens. Mais elles sont victimes de ce report de charges et des choix politiques effectués par ce gouvernement. Or les communes ont des charges à assumer, comme l'aide sociale aux personnes qui se font exclure du chômage; elles doivent aussi intervenir vis-à-vis de ceux qui voient leurs revenus diminuer et descendre sous le seuil du revenu d'intégration sociale, que ce soit à cause de leur exclusion du chômage, à cause de la dégressivité accélérée des allocations de chômage, voire d'autres phénomènes. Dès lors, les communes seront sans doute amenées à augmenter les impôts locaux, alors que les revenus de leurs citoyens sont en diminution.

Au-delà de ce bilan social, qui nous inquiète, nous les écologistes, nous ne pouvons non plus accepter le rapport triomphaliste du gouvernement à l'égard de certains autres dossiers.

Au-delà des intentions et des déclarations d'intention lors des sommets climatiques de Copenhague ou de Varsovie, les politiques spécifiques relatives au développement durable ou à l'efficacité énergétique ont été oubliées; ou mises à mal. Qu'il s'agisse de l'efficacité énergétique des bâtiments publics fédéraux ou le soutien aux ménages prêts à réduire leur consommation d'énergie, le gouvernement s'est caractérisé par une absence totale de vision.

En supprimant les déductions ou les réductions d'impôt pour l'isolation des murs et des sols, on a montré combien ce gouvernement était insensible aux questions environnementales et au triple dividende - social, économique et environnemental - généré par l'isolation des habitations.

Si la loi de sortie du nucléaire n'a pas été remise en cause, la prolongation de dix ans de la centrale nucléaire de Tihange 1, par manque de politique énergétique depuis plus de dix ans et avec tous les risques de sécurité que cela implique, montre bien qu'on ne considère pas qu'une politique diversifiée est intéressante et importante aux plans social et économique. Comment va-t-on organiser la transition énergétique en 2025, lorsque toutes les fermetures se concentreront en trois ans? Cette question était manifestement absente lorsque les décisions ont été prises.

En ce qui concerne le budget de la Coopération, en 2002-2003, on s'était engagé à atteindre 0,7 % du PIB. Aujourd'hui, ce budget ne cesse de diminuer d'année en année pour arriver à un peu plus de 0,4 %. Est-ce normal, dans un contexte de crise économique mondiale et de catastrophes climatiques et au moment où ces États se doivent de pouvoir organiser suffisamment d'auto-développement et d'auto-production?

J'en arrive à la SNCB, l'outil par excellence pour organiser la mobilité des personnes et des marchandises, au service des citoyens, au service des acteurs économiques, mais aussi au service de nos administrations puisque c'est le moyen de transport privilégié, et à privilégier, pour nos fonctionnaires. On se retrouve avec une diminution des budgets, avec une absence de mise en œuvre des crédits d'investissement, avec une absence de réforme d'une structure inadéquate et inefficace. Aujourd'hui, les navetteurs restent encore trop souvent à quai! On leur promet que les trains seront plus ponctuels, mais avec des trajets qui dureront plus longtemps! Voilà la vision d'avenir du rail en 2014! Ce sera le prochain gouvernement qui devra assumer les décisions, qui demanderont un courage politique plus grand que celui dont ce gouvernement a fait preuve.

Parmi les chantiers, citons encore la séparation des métiers bancaires. Une solution va-t-elle voir le jour cette semaine? De quelle nature sera-t-elle? L'objectif est d'éviter une prochaine crise financière et les conséquences qu'elle pourrait avoir sur les finances publiques.

Le prochain gouvernement devra également réaliser une réforme fiscale, avec des impôts plus justes et plus progressifs, tant à l'IPP qu'à l'ISoc.

Il faudra un réel partenariat avec les Régions dans plusieurs secteurs, dans le cadre d'un fédéralisme de coopération adulte et efficace, pour développer au maximum les capacités de recherche au bénéfice de nouvelles formes d'économies et de nouvelles formes de gouvernance, pour développer des secteurs d'activité au service des besoins des citoyens qui prennent aussi en compte la nécessité de diminuer le recours à des ressources naturelles non renouvelables ou à des matériaux rares.

Les économistes nous alertent, nous disant que ces matériaux, ces matières premières coûtent de plus en plus cher et sont de plus en plus rares et qu'il faut développer une économie qui les consomme moins mais qui les recycle aussi, qui retransforme les produits. Il y a de réels chantiers qui associent la recherche et des perspectives d'avenir qui sont à développer. Il en va de même pour les modes de transport des individus et des marchandises.

Un réel partenariat est également à développer avec les partenaires sociaux pour améliorer les conditions de travail de tous les actifs. Le temps de travail est une dimension qu'il est important de prendre en compte, aussi dans sa dimension "transmission": transmission de travail, transmission de savoir ou de savoir-faire entre les travailleurs aînés et les travailleurs plus jeunes. Ecolo a déposé et a d'ailleurs concrétisé ce qu'on appelle aujourd'hui le "plan Tandem" qui est à l'œuvre en Région wallonne dans le secteur social et qui démontre chaque jour l'intérêt de telles mesures.

Un chantier important pour le prochain gouvernement consistera à soutenir les formes entrepreneuriales plus innovantes et plus dynamiques comme les coopératives, les groupements d'employeurs qui doivent structurer l'économie du futur.

Chers collègues, ce budget pour 2014 est malheureusement dans la continuité de ceux des deux dernières années, dans la continuité de la déclaration gouvernementale de 2011. Les craintes que nous avons formulées à l'époque quant aux conséquences sociales et économiques se sont concrétisées. Une autre voie était pourtant possible. Elle n'a pas été suivie. Par conséquent, Ecolo ne pourra soutenir ce budget 2014 et nous ne pourrions nous exprimer que par un vote négatif.

Enfin, sortir de la logique d'austérité en posant les bases d'un projet socioéconomique plus vert, plus mobilisateur, sera l'ambition des écologistes au lendemain du 25 mai 2014. Vu le chemin choisi ces dernières années, le travail ne manquera pas pour mettre sur pied une Belgique plus juste, plus verte et plus efficace économiquement.

Le **président**: Madame Gerkens, vous avez quasiment épuisé votre demi-heure de temps de parole. Je sais que rien n'a été convenu avec les groupes. Nous en parlerons demain en Conférence des présidents car cela fait beaucoup de personnes pour un même groupe à raison d'une demi-heure par personne.

02.55 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): (...)

02.56 Bernard Clerfayt (FDF): Monsieur le président, monsieur le ministre du Budget, mesdames et messieurs les membres du gouvernement, c'est, on vient de le rappeler, le dernier exercice budgétaire de ce gouvernement avant les élections. C'est donc l'occasion de se pencher, comme on vient de le faire, sur la politique économique qui a été menée par ce gouvernement.

Depuis sa mise en place, l'Europe encourageait la Belgique à prendre des mesures audacieuses, susceptibles de remettre l'économie belge sur le chemin de la croissance. L'Europe nous recommandait de réaliser un effort budgétaire conséquent, à prendre des mesures budgétaires nécessaires, principalement du côté des dépenses, et à réaliser un effort structurel visant à combler notre déficit. La Belgique, comme tous les autres membres de l'Union européenne, soumise depuis 2001 à une surveillance budgétaire accrue de la part de la Commission européenne dans le cadre du *two pack*, a transmis alors un projet de plan budgétaire qui devait guider les objectifs du gouvernement. Celui-ci devait dès lors respecter son programme de stabilité 2013-2016.

Que contenait l'engagement du gouvernement?

- Atteindre un solde de financement nominal de 2,1 % de déficit;
- améliorer structurellement le solde nominal de 1,8 % du PIB entre 2012 et 2014;

- obtenir un excédent structurel de 0,75 % du PIB en 2016
- et limiter son taux d'endettement à un montant inférieur à 100 % du PIB dès l'année 2013.

Et que constate-t-on? Que ces objectifs ne pourront pas être atteints. Vous n'avez pas pris les mesures nécessaires susceptibles de rencontrer les objectifs européens. Le solde des financements des pouvoirs publics atteindra en effet 2,6 % et non pas 2,1 %. Le solde du financement structurel diminuera de 1,8 % au lieu de 1,2 %, soit un dérapage de 50 %. Et la dette publique devrait être établie aux alentours de 101,3 % au lieu des 100 %, si on ne tient pas compte de la vente des parts de Fortis.

Depuis, le gouvernement a décidé de vendre sa participation dans le capital de BNP Paribas Fortis pour un montant de 3,5 milliards d'euros et a indiqué que ce montant serait entièrement consacré à la baisse de la dette. Je me souviens du temps où l'on parlait d'affecter une partie de ces recettes supplémentaires à indemniser les petits actionnaires de Fortis. Mais cette promesse a été oubliée depuis longtemps! Le gouvernement préfère affecter ce montant à rembourser sa propre dette.

De manière plus générale et à la lecture du budget qui nous est présenté ici, je constate que le gouvernement boucle le budget par de nouvelles recettes et des réductions de dépenses à hauteur de 561 millions d'euros et ne dégage que 150 millions d'euros en faveur de mesures de relance, soit, si l'on y ajoute les montants de cet été, 260 millions de mesurettes prises pour la Belgique.

Avec ce résultat, la Belgique devrait atteindre un solde nominal en 2014 de - 0,2 % pour l'entité 1. Je rappelle que l'objectif annoncé était - 2,1 %. C'est donc un dérapage de 20 % et cela sans prendre en compte la vente de la participation de la Belgique dans BNP Paribas Fortis. La dette dépasse dès lors les 100 % du produit intérieur brut.

Pas vraiment de quoi se réjouir, pas vraiment de quoi se glorifier au vu des objectifs qui avaient été annoncés par ce gouvernement!

Ce qui est malhonnête, c'est tenter de faire croire qu'un véritable plan de relance a été adopté alors que vous n'avez prévu qu'une série de mini-mesures à hauteur de 260 millions d'euros, soit pas même 1 pour mille du produit intérieur brut. Ce n'est évidemment pas de nature à relancer durablement ou sensiblement l'économie.

Les budgets successifs de ce gouvernement ont ponctionné 22 milliards d'euros sur l'économie réelle. Depuis 3 ans, les citoyens et les entreprises doivent faire face à toutes les mesures que vous avez prises: augmentation de l'impôt des sociétés, gel des salaires, suppression des avantages fiscaux pour les économies d'énergie, des milliards de mesures *one-shot*. Résultat: un déficit public tel que nous le connaissons et des indicateurs économiques qui restent gravement décourageants.

En termes de chômage, par exemple, la Belgique compte aujourd'hui plus de 436 000 chômeurs complets indemnisés, ce qui représente une hausse de 2 % par rapport au premier trimestre de 2012. La situation économique empire donc bel et bien et il y a aujourd'hui plus de Belges qui souffrent que lorsque ce gouvernement a été installé.

Derrière ces chiffres se cachent évidemment des réalités humaines qu'il ne faut pas négliger.

Je tiens aussi à rappeler que pratiquement aucune réponse n'est donnée au problème de la compétitivité des entreprises et du coût salarial. Il faut reprendre les statistiques. Que nous disent-elles? En Belgique, pour qu'un salarié moyen dispose de 100 euros de pouvoir d'achat réel en salaire poche, l'employeur doit déboursier 252 euros. Il s'agit du plus haut taux de charges patronales dans l'Union européenne. La moyenne au sein de l'Union européenne, qui comprend évidemment des pays à bas salaires comme la Bulgarie ou la Roumanie, est de 186 euros. Personne n'ose croire qu'un tel écart, la Belgique étant au sommet des charges salariales, soit tenable à long terme. C'est le véritable handicap à la création de l'emploi et ceux qui refusent de mener ce débat, sous le prétexte que le coût salarial ne serait pas le principal frein à la création d'emplois, trompent l'opinion publique!

Le Conseil central de l'Économie a aussi indiqué dans un rapport que l'écart salarial entre la Belgique et ses trois principaux voisins de référence - l'Allemagne, la France et les Pays-Bas - s'élèverait à près de 4 % en 2014.

Au rythme où cet écart se corrige, ce n'est qu'en 2022 que les entreprises belges auront comblé le fossé creusé depuis 1996. L'Union des Classes moyennes ne disait pas autre chose cette semaine. Comment nos entreprises pourront-elles rester compétitives dans ces conditions? Je me le demande et je vous le demande.

Qui plus est, nous battons tous les records en termes de faillites. Selon le bureau d'informations commerciales Graydon, 1 332 entreprises ont été déclarées en faillite durant le seul mois de septembre. Jamais autant d'entreprises n'avaient cessé leurs activités en un seul mois! Le précédent record remonte à octobre 2012, lorsqu'on avait dénombré 1 220 faillites. Depuis le mois de janvier, le nombre de faillites a augmenté dans les trois Régions du pays, la progression la plus importante concernant la Région de Bruxelles-Capitale, avec 2 000 faillites, et la Wallonie avec 2 431 faillites.

Le secteur le plus durement touché est celui de la construction. Les prévisions pour cette année se sont dégradées en ce domaine, avec une croissance négative anticipée de 1,5 % ou 2 % de baisse d'activités. D'autres faillites sont à craindre. Nous connaissons tous l'adage "quand la construction va, tout va"; sans doute l'inverse est-il également vrai: si cela ne va pas dans la construction, c'est que cela ne va pas dans l'économie en général.

Bref, les perspectives restent mauvaises. Les budgets successifs de ce gouvernement n'ont pas permis aux citoyens et aux entreprises de sortir la tête de l'eau. Quand j'analyse ce projet de budget 2014, je n'aperçois pas beaucoup d'éléments susceptibles de leur redonner espoir.

Outre le manque criant d'efforts en termes de relance économique, la Cour des comptes a également exprimé certains doutes quant à la progression annoncée des recettes fiscales dans ce budget. Non seulement celui-ci n'offre aucune perspective, mais vous avez surestimé certaines recettes. Ainsi, en termes d'intérêts notionnels, la Cour des comptes estime que l'évolution du taux de référence pour le calcul de la déduction du capital à risque ne permettrait d'économiser qu'environ 70 millions d'euros au lieu des 120 millions que vous avez inscrits au budget, soit un écart de plus de 50 millions. On trouve également une surestimation de 11 millions d'euros en termes d'accises. Les recettes liées à la *fairness tax*, à l'échange des données fiscales et à la lutte contre la fraude sont calculées très approximativement selon la Cour des comptes. Tout cela ne donne pas l'impression d'un budget ayant été établi sérieusement. Il reste encore beaucoup de surestimations dans les recettes.

Il en va de même pour certaines recettes non fiscales. Par exemple, une recette de 34 millions d'euros est inscrite au titre de revenus de la mise aux enchères des droits d'émission dans le cadre de l'*Emission Trading System*. Or cette estimation ne tient pas compte de la forte baisse du prix des quotas d'émission. La Cour des comptes est claire: la recette ne devrait s'élever qu'à 19 millions d'euros, soit encore une différence de plusieurs dizaines de millions par rapport au montant que vous avez inscrit dans votre budget.

Sur le plan de la réduction des dépenses, ce n'est pas plus glorieux. Les 24 millions d'euros inscrits dans votre budget pour les frais médicaux des détenus ne suffisent pas à résorber les factures impayées de 15 millions qui se sont accumulées ni à financer les dépenses supplémentaires que l'on connaît dans ce secteur.

Les frais d'expertise et de traduction pâtissent aussi d'un sous-financement structurel de 20 millions. En bref, les factures impayées de 2013 seront de 59 millions d'euros pour la Justice.

Le budget à l'aide juridique n'a pas non plus été adapté à la nouvelle mesure soumettant les honoraires d'avocats à la TVA, Mme Gerkens vient de le rappeler ici. Tout cela crée des surcoûts de plus d'une vingtaine de millions d'euros dans le seul département de la Justice, alors que les crédits sont, eux, rabotés de 5,6 millions d'euros.

Un autre point important: alors que le gouvernement s'engage à moderniser encore les services publics, les crédits accordés à la réforme de l'administration sont réduits de plus d'un tiers par rapport aux crédits alloués dans le budget initial 2013.

La Cour des comptes elle-même souligne que les justifications du budget des dépenses ne permettent pas de s'assurer que des crédits suffisants ont été inscrits afin de poursuivre la modernisation. Les services publics risquent donc de ne pas pouvoir maintenir l'ensemble de leurs projets de modernisation l'année

prochaine.

La Cour des comptes met le gouvernement en garde sur d'autres dossiers, comme Belgocontrol, le service de médiation aérienne ou encore les pensions estimées de la SNCB; tout un tas de dossiers qui prouvent une fois encore que ce budget est mal préparé et contient un certain nombre de sous-estimations des dépenses ou de surestimations des recettes.

Plus grave: cet exercice budgétaire est un exercice comptable qui vise à satisfaire aux injonctions européennes, qui tente de parvenir à, presque ou imparfaitement, respecter le prescrit européen et le cadre budgétaire dans lequel vous avez inscrit votre action. Cela ne s'inscrit pas dans un vrai projet pour la Belgique, un vrai projet économique qui puisse donner espoir aux entreprises, aux travailleurs, aux citoyens.

Depuis trois ans, vous prenez des mesures d'austérité qui minent chaque fois la croissance, qui vous empêchent d'atteindre les recettes fiscales estimées dans votre budget et qui vous obligent, et vous ont obligés par le passé déjà, à organiser des ajustements budgétaires à répétition.

Le résultat, c'est que la croissance reste nulle en Belgique: 0, 0,1, - 0,1 selon les années; bref, une croissance en berne. Et quand la croissance est en berne, c'est le chômage qui augmente.

Vous répondez que vous prenez des mesures de relance. Il y a beaucoup de phrases sur les mesures de relance. Mais les montants consacrés aux mesures de relance restent marginaux. Ce sont des montants très faibles par rapport aux économies, aux ponctions faites sur l'économie réelle. Un effort de 260 millions de relance économique, c'est beaucoup trop faible en regard des chiffres du chômage et du nombre de faillites.

La Belgique n'a aujourd'hui aucun élan, aucun projet, aucune perspective qui lui permette de sortir de la crise. Il suffit pour s'en convaincre de consulter tous les indicateurs statistiques relatifs à la confiance des entreprises et des entrepreneurs et les indicateurs de conjoncture dans le secteur de la construction. Tous ces indicateurs sont en berne. Il n'y a aucune perspective de sortie rapide de la crise.

Ailleurs dans le monde, certaines petites économies ouvertes, comme la Belgique, ont de beaux résultats: Israël, la Suède. Ces pays ont réussi, dans des circonstances similaires à celles que connaît la Belgique, à aboutir à une relance économique un peu plus forte.

Pour conclure: ce gouvernement ne respecte ni les normes européennes ni le cadre budgétaire qu'il s'est fixé. Vous tentez de faire croire que vous êtes un bon petit boutiquier de l'Europe, mais en fait, vous n'y parvenez pas.

Et vous ne parvenez pas non plus, à travers votre budget, à présenter un projet de politique économique, des choix de stratégie de développement économique qui entraînent un investissement, qui soutiennent l'activité des entreprises et l'activité économique, qui propose un programme d'avenir. Et je vous l'ai déjà dit plusieurs fois à cette tribune, les citoyens belges eux-mêmes ne s'y trompent pas, ils sont inquiets de l'avenir, tellement inquiets qu'ils épargnent et en épargnant, ils ne consomment pas et contribuent ainsi à l'aggravation de la crise. 250 milliards dorment sur les carnets de dépôt. Ce chiffre reste le même et c'est le meilleur indicateur du manque de confiance des citoyens belges dans votre vision économique, qui est absente de ce budget.

Les seuls messages que l'on peut lire dans vos budgets successifs et dans celui-ci sont une hausse des impôts, une hausse des prélèvements, une Belgique qui n'investit pas, un écart de compétitivité salariale qui menace et continue de menacer les emplois de demain, et toutes les réformes essentielles dont ce pays a besoin et que la Commission européenne, l'OCDE ou d'autres instances internationales vous invitent à réaliser, sont reportées à demain.

La réforme des pensions reste toujours une épée de Damoclès qui pèse lourdement sur l'avenir de ce pays. Quant à la réforme fiscale, nous avons reçu de nombreux experts en commission, mais la décision est toujours reportée à plus tard. Le sujet remplit les discours des congrès de partis, mais il n'y a rien de concret aujourd'hui, alors que la réforme fiscale me semble essentielle à une politique de relance, une politique pour remettre la Belgique sur les rails et recréer le dynamisme économique dans les entreprises et auprès des ménages.

Quant à la réforme bancaire, je crains que les discussions que mène actuellement le gouvernement fassent

une petite réformette pour la mesure, une réformette pour la galerie, sans qu'il y ait une vraie et sérieuse réforme bancaire, comme nous l'attendons, comme elles sont menées actuellement dans les pays anglo-saxons, aux États-Unis, en Angleterre ou ailleurs, alors que nous avons réellement besoin de remettre les banques sur les rails afin qu'elles puissent retrouver leur fonction d'intermédiation financière et de prêts aux secteurs économiques.

En résumé, ce gouvernement ne propose pas de relance, mais simplement un cadre budgétaire comptable, une réforme de l'État incompréhensible, non désirée et non désirable, qui va durablement appauvrir les Régions et les Communautés. Le débat a déjà eu lieu ici il y a peu.

Voilà autant de raisons pour lesquelles mon groupe ne soutiendra pas le budget présenté par le gouvernement! Je vous remercie de vos applaudissements.

02.57 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, het laatste debat over de begroting en de beleidsnota's van de legislatuur is, zowel voor de meerderheid als voor de oppositie, altijd een moment om een evaluatie te maken. Voor mij zijn in het bijzonder die zaken belangrijk die in de commissie voor de Financiën beloofd werden en uiteindelijk al dan niet in de beleidsnota's en de begroting staan.

Een eerste vaststelling daarbij is dat de aanpassing van de notionele-intrestaftrek die hier een aantal jaren geleden door alle meerderheidspartijen zo fel bepleit werd, er niet in staat. Er worden weinig woorden aan vuil gemaakt, maar de kostprijs van de notionele-intrestaftrek blijft in deze budgettaire moeilijke tijden toenemen, nu tot meer dan zes miljard euro.

Ik vind het versterken van het eigen vermogen van bedrijven absoluut bijzonder belangrijk, maar uit onderzoek blijkt ondertussen dat de baten van de notionele-intrestaftrek bijzonder ongelijk verdeeld zijn. De notionele-intrestaftrek komt namelijk nauwelijks ten goede aan de kmo's die voor het merendeel van de tewerkstelling in ons land zorgen, en leidt ook tot een feitelijke nulbelasting voor sommige ondernemingen, soms zelfs zonder dat die enige tewerkstelling creëren.

De notionele-intrestaftrek is niet gericht. De fiscale kunstgrepen die men kan uitvoeren, worden nog altijd niet aangepakt. Men zou dan verwachten dat de regering minstens een denkoefening daarover maakt, maar ook dat heeft zij al opgegeven. In de plaats daarvan krijgen wij een fairnesstaks. Het Rekenhof deelt in zijn kritiek daarop de opmerkingen van de groenen. Wij hadden namelijk de vraag gesteld of de beoogde doelstelling daarmee wel gehaald kan worden.

Dit is de geest van heel deze oefening rond de begroting: bricoleren, het herstellen van slechte voorgaande beslissingen – wij zullen dat ook morgen bij de bespreking van de wet houdende diverse bepalingen zien – en vooral het uitvoeren van symbolische ingrepen waarvan de resultaten minder duidelijk zijn.

Wat men eigenlijk had moeten doen, is het probleem echt aanpakken waar het hoort, bijvoorbeeld door op het vlak van de minimumbelastingen na te gaan hoe wij de notionele-intrestaftrek efficiënter kunnen maken. Dat was echter te veel gehoopt voor een regering die haar eindspurt al heeft ingezet en, zeker op het vlak van de fiscaliteit, over zowat alles ruzie heeft. Ik hoef u niet te herinneren aan de huidige vaudeville rond de bankenwet. Wij zijn aan het debatteren over het voorkomen van een crisis zoals die in 2008, maar ondertussen nemen ideologische discussies over de vrijstelling op de spaarboekjes een ongeziene dimensie aan.

Mijnheer de voorzitter, ik wil specifieke vragen stellen over punten die mij zijn opgevallen naar aanleiding van de discussie over de beleidsnota's.

Een daarvan is gericht aan de minister van Financiën – hij is er niet, maar ik ga ervan uit dat hij de vraag wel zal krijgen –, ze gaat over de taxificatie. De taxificatie is ongelooflijk belangrijk, omdat ze de vertrouwensrelatie tussen burger en fiscus moet herstellen.

In die taxificatie heeft een eerdere maatregel die door deze meerderheid is goedgekeurd, toch wel een belangrijke functie, namelijk de minirulingcommissie, waarover in november 2012 werd beslist dat die er zou komen. De staatssecretaris voor de Bestrijding van de Fraude heeft daarover in de commissie tijdens de bespreking van de beleidsnota gezegd dat die er inderdaad moet komen en dat dit zeer belangrijk is voor de notarissen en zelfstandigen, die met vragen zitten over hoe ze de wetgeving moeten interpreteren, een juiste aangifte moeten doen en zo op voorhand kunnen voldoen aan de wetgeving die soms onduidelijk is.

Tijdens de bespreking van zijn beleidsnota heeft de minister van Financiën doodleuk gesteld dat die minirulingcommissie er wat hem betreft niet gaat komen. Het is één zinnetje in het verslag van die commissie waarin de minister van Financiën doodleuk dat idee begraaft. *Il faut le faire*. Enerzijds, spreekt hij over een taxificatie en, anderzijds, begraaft hij een van de middelen daartoe. En daarmee begraaft hij ook een overeenkomst binnen deze meerderheid. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat de verhoudingen binnen de meerderheid tegenwoordig niet de meest serene zijn.

Bijgevolg had ik graag van de heer Geens vernomen of deze meerderheid is afgestapt van haar idee om effectief op die manier aan de taxificatie tegemoet te komen? Om hem wat te helpen, zijn uitspraken over de ruling staan op pagina 181 van het verslag: "Er is geen nood aan een minirulingdienst. Er zal een evaluatie komen van de huidige rulingdienst."

Dan is er de werkbare regulering van de financiële sector. We wachten er reeds vijf jaar op, ik ga niet herhalen wat mijn collega daarnet reeds heeft gezegd.

Het valt echter ook op dat er niets in staat over de tobintaks, iets waar België internationaal heel mooi zijn been heeft stijf gehouden. Vijf jaar na datum zit de meerderheid te bakkeleien over het splitsen van de bankactiviteiten, over hoe ver dat mag gaan, hoe ver men nog mag traden, maar ondertussen is onze strijd voor de internationale financiële transactietaks een stille dood gestorven.

Hetzelfde geldt voor voedselspeculatie. *Il faut le faire* om in een beleidsnota het belang van de aanpak van voedselspeculatie aan te halen terwijl deze meerderheid eerder in de commissie voor de Financiën een initiatief daartoe vakkundig heeft getorpedeerd. Het is onvoorstelbaar cynisch om daarnaar nu te verwijzen in een beleidsnota, met de luttele maanden die deze regering nog rest, alsof er niets gebeurd is.

Mijnheer de voorzitter, ik rond af want ik weet dat u ons al ruim van onze spreektijd gebruik hebt laten maken, waarvoor dank.

Het is zeer duidelijk dat deze beleidsnota absoluut geen vertrouwen wekt en absoluut geen perspectief biedt. In combinatie met de wet houdende diverse bepalingen die we morgen zullen bespreken, die eigenlijk grotendeels een herstel vormt van wat men zelf eerder mank heeft gemaakt door de verkeerde beslissingen te nemen, dient dit eigenlijk om hier en daar wat rafels weg te knippen en het wat op te smukken, maar op geen enkele manier om het probleem bij de wortels aan te pakken.

Ik heb nog een uitsmijter die tot nadenken moet stemmen, ook ten aanzien van de minister van Justitie. In een hoorzitting – de heer Van Biesen was aanwezig, ikzelf niet – heeft de heer Delepierre van de CFI gezegd dat van de 22 miljard euro aan fiscale fraude van de voorbije jaren er maar een miljard is gerecupereerd. Bijgevolg is het duidelijk waar de prioriteit, in deze budgettaire tijden, van de minister van Financiën en van deze meerderheid had moeten liggen maar helaas niet ligt. Dat heeft onder meer te maken – dat heeft hij ook aangegeven – met die kaduke wet op de minnelijke schikking die veel te ver is gegaan, met het gebrek aan samenwerking en met het gebrek aan ondersteuning voor al die fraudejagers die hun werk wel goed willen doen maar dat helaas niet kunnen wegens geen ondersteuning van u als meerderheid.

Het is een duidelijk signaal in de richting van verkiezingen, het is een duidelijk signaal van die bevolking die vertrouwen wil hebben in haar instellingen maar daarin wordt tegengewerkt door een meerderheid.

Wij zullen op het vlak van financiën dit voorstel dus niet steunen.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Almaci. Ik zie dat de minister van Financiën er is, als lid van CD&V.

02.58 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister van Financiën, mijnheer de staatssecretaris, collega's, ik ben blij dat we elkaar hier vandaag treffen. De staatssecretaris had me gebeld met de mededeling dat we mekaar vandaag zouden treffen in dit halfroond.

Collega's, ik ga mij niet uitspreken over de algemene begrotingspolitiek van deze federale regering, ik zal mijn commentaar beperken tot het stuk over de monarchie.

Het is blijkbaar bijzonder amusant, met drie op een rij zitten ze daar...

Als ik de heer Di Rupo mag geloven is het de grootste stap vooruit ooit als het gaat om de hervorming van de monarchie. Aangezien er nooit een hervorming van de monarchie is geweest onderschrijf ik dat. Elke hervorming zal dan wel de grootste stap ooit zijn, al is het in onze ogen uiteraard nog lang niet wat het moet zijn. Het is een stap vooruit zoals ik steeds heb gezegd. Ik voel mij niet te goed om dat toe te geven, zo zit ik niet in elkaar. Het is een stap vooruit.

Ik was bijzonder verheugd om voor de eerste keer in de begroting in het eerste hoofdstuk een duidelijke tabel te zien met de kostprijs van onze monarchie. Ik zie dat de kostprijs nog altijd een stuk hoger ligt dan ooit ingeschat. Die wordt immers bestudeerd; jaar na jaar wordt de kostprijs van de verschillende Europese monarchieën naast elkaar gelegd door professor Matthijs. Ook andere professoren in universiteiten in Europa zijn met die oefening bezig. Ik heb ook begrepen dat de heer Di Rupo in de commissie aankondigde dat er zo'n studie zou komen namens de federale regering. Hij wilde dat alles zou worden opgelijst en hij bestelde een studie in dat verband.

Ik ben benieuwd of die studie al wordt uitgevoerd. Werd ze al aanbesteed? Wie zal die studie uitvoeren? Gebeurt dat door een college van experts of door een universiteit? Is het professor Matthijs of iemand anders die duidelijk zal maken wat de kostprijs is van ons koningshuis en die een vergelijking zal maken met de acht andere Europese monarchieën en met republikeinse staatsvormen? Het zou leuk zijn om dat nog te weten voor de verkiezingen. Ik ben alvast benieuwd.

Als ik de studie van professor Matthijs mag geloven, zit de Belgische monarchie ongeveer in de middenmoot. De cijfers uit zijn studie kloppen echter niet, want hij raamt de kostprijs van de Belgische monarchie op 30 miljoen euro. Ik merk dat in de tabel 38,7 miljoen euro is ingeschreven, opgenomen in hoofdstuk 1. Dat strookt natuurlijk niet met de realiteit; de kostprijs ligt immers veel hoger. Daarom ben ik hier vandaag nog even, om wat vragen te stellen en de puntjes op de i te zetten.

Wat betreft de kostprijs van de Civiele Lijst, het volgende. Er werd gezegd dat op de Civiele Lijst voor de eerste keer accijnzen en btw zullen worden betaald. Wij zullen zien of dat effectief zo is. Ik heb daar vragen bij en zal die blijven stellen.

Ik las bijvoorbeeld nog deze week een artikel over een PS-burgemeester uit Wallonië, van wie een kwart van zijn grondgebied eigendom is van de Koninklijke Schenking. Ik wist het niet, maar blijkbaar is de Koninklijke Schenking vrijgesteld van onroerende voorheffing. Klopt dat? Die burgemeester doet zijn beklag. Hij vindt de situatie bijzonder betreurenswaardig. Iedereen zit in budgettair moeilijke tijden en dus ook zijn gemeente. Het is moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen en dan levert een kwart van heel zijn gemeentelijk domein geen inkomsten op, omdat de Koninklijke Schenking van vrijstelling geniet. Dat is een domper op het budget van zijn gemeente en hij vraagt via de PS om daar iets aan te doen, eventueel om die vrijstelling te schrappen en niet meer te verlenen.

Mijn mensen zijn aan het nagaan in welke wet dat precies bepaald is. De fiscale regels inzake de monarchie blijken immers nooit bepaald. Ik blijf erbij dat dit ongrondwettelijk is. Hoe dan ook, ik zou graag weten welke wet bepaalt dat de Koninklijke Schenking is vrijgesteld van onroerende voorheffing.

Wat de Civiele Lijst betreft, de kosten van het koningshuis zijn nu opgelijst, maar die kosten zijn helemaal niet volledig.

De dotaties zijn gestegen. Ik zal niet beweren dat de regering haar woord heeft verbroken. In het regeerakkoord staat immers dat de dotaties voor twee jaar — 2012 en 2013 — zullen worden bevroren. Men zou kunnen redeneren dat twee jaar twee jaar is en dat dit in 2014 wordt losgelaten en dat de index opnieuw van toepassing is op de dotaties.

Albert kwam niet toe. Hij kon de benzine voor zijn Alpha IV in de Middellandse Zee niet betalen en krijgt nu toch 8 000 euro bij van de regering. Dat is lang niet wat hij had gevraagd en gehoopt, maar dat krijgt hij toch.

Ik meende dat in tijden van crisis die bevrozing toch minstens nog een jaar kon worden gehandhaafd. Dat zou de koninklijke familie en de federale regering hebben gesierd. Wij doen ons best. De federale ministers en staatssecretarissen hebben 5 % van hun loon ingeleverd en dat blijft zo in 2014. Ik heb dat bekeken in de begrotingskredieten. Dat wordt niet teruggedraaid. Ook de federale Kamerleden en Senatoren doen dat. De andere deelstaatparlementen moeten doen wat zij moeten doen, al heb ik daar bedenkingen bij; zij doen dat inderdaad niet, maar dat is voor hun rekening.

Wij blijven dat volhouden. Ook in 2014 leveren wij 5 % van ons loon in. Het is crisis dus wij zullen dat voorbehouden om de begroting opnieuw gezond te krijgen. Ik hoop dat dit zo snel mogelijk kan, als het zou lukken al in 2015. Dat zou samen met de sociaaleconomische herstelregering van volgend jaar nog wel mogelijk kunnen zijn.

Voor de koninklijke familie echter is een afspraak een afspraak en dus wordt de index toegepast en tikt de teller lekker aan. Wij zitten voor 2014 dus sowieso met een stijging.

Er wordt gezegd dat de begroting allesomvattend moet zijn. Waarom lees ik dan in de begroting, bijvoorbeeld op Buitenlandse Zaken, dat er 55 000 euro wordt uitgetrokken voor eretekens, waaronder de aankoop van eretekens voor de officiële reizen van onze vorsten? Dit bedrag is overigens bijna verviervoudigd sinds 2012. Het ging toen om 14 000 euro.

Ten tweede, de recepties in België die verband houden met het Feest van de Dynastie staan niet op de begrotingspost "de grote lijst", maar staan nog eens apart vermeld bij Buitenlandse Zaken.

Ten derde, elk jaar betaalt de FOD Buitenlandse Zaken ook nog eens 15 000 euro huur voor een woning gelegen in het domein van Hertoginnedal en eigendom van de Koninklijke Schenking. Waarvoor is dat bedrag van 15 000 euro precies? Ik heb dat nog altijd niet kunnen achterhalen.

Daarbij komt dat heel wat personeelskosten niet zijn doorgerekend op die begrotingspost. De 10 personeelsleden van Albert vindt men nergens terug. De 35 personeelsleden, die de Koning en koningin krijgen boven hun Civiele Lijst, vindt men niet terug in de algemene begroting. Het is mij ook nog altijd niet duidelijk wie het pensioen of het loon van de kabinetschef van de Koning, de heer Van Daele, precies bekostigt. Ook daarover blijft enorme onduidelijkheid bestaan. Het budget voor het Militair Huis werd vroeger opgesplitst tussen wedden en vergoedingen, en kosten voor transport. Wat is nu juist wat? Hoe zit het nu juist met het Militair Huis? Wie betaalt daar de kosten? Daarover zal ik het nog hebben met de minister van Landsverdediging.

Voor culturele promotie in het buitenland wordt 23 000 euro uitgetrokken. Naast het feit dat cultuur volgens mij een gemeenschapsmaterie is, stel ik mij de vraag waarvoor die pot precies wordt gebruikt. Wat gaat er schuil achter die culturele promotie in het buitenland van het koningshuis?

Ten slotte, de Stichting Prins Laurent met 33 000 euro. Een mens zou zich kunnen afvragen waarom dit in godsnaam nog in de begroting staat.

Het punt is, collega's, dat er voor het eerst een begroting is met daarin een tabel die toch enige duidelijkheid verschaft. Het bedrag ligt echter een stuk hoger dan wat ooit werd berekend. Het was altijd giswerk en men moest tientallen parlementaire vragen stellen om er enig zicht op te krijgen. Het bedrag ligt echter een stuk hoger dan wat ooit werd gedacht. Men zit rond de 40 miljoen euro en zelfs dan nog bevat dit niet alles. De kostprijs ligt de facto dan ook nog een stuk hoger dan 38,7 miljoen euro.

Ik kom dan bij de punten waarvoor de staatssecretaris verantwoordelijk is.

Mijnheer de staatssecretaris, wij hebben een stevige discussie gehad in de commissie over wat de Regie der Gebouwen besteedt aan het koningshuis. Ik weet dat het niet altijd evident is om met Laken afspraken te maken, zelfs al is het wel degelijk de bedoeling om stappen vooruit te zetten en duidelijke afspraken op papier te zetten als het gaat over wat de Regie der Gebouwen precies moet doen in het beheer van het grote patrimonium van de Koninklijke Schenking of van de federale Staat.

Ik moet zeggen dat ik op een aantal feiten ben gestoten waarbij ik de ogen wijd opentrok. U hebt toen gezegd dat u zich daaromtrent verder zou laten informeren en dat we daarop zouden terugkomen in de plenaire vergadering. Ik zal niet de hele discussie herhalen, maar daar kwam het op neer.

Het eerste punt wat ik aanhaal, is het belangrijkste en ik heb daarover ook een amendement ingediend. In de commissie voor de Financiën zijn er met minister Geens afspraken gemaakt over de dotatiewet. U dacht dat de uier leeg was, maar blijkt dat die toch nog niet helemaal geledigd. In de commissie voor de Institutionele Hervormingen heeft minister Geens naar aanleiding van de bespreking over de Civiele Lijst het volgende gezegd: "Aangezien het wetsontwerp bepaalt dat de verwarmingskosten van het Paleis te Brussel

ten laste zouden zijn van de Staat, is het logisch dat de verwarmingskosten van het kasteel te Laken ten laste zouden zijn van de Civiele Lijst.”

Ik heb daarover mondelinge vragen gesteld, onder andere omdat de verwarmingskosten voor het Paleis te Brussel ten laste zouden vallen van de federale overheid. Dat staat zo trouwens ook in die wet, als ik mij niet vergis in artikel 4. Over het kasteel van Laken staat er niets in de wet, maar het kasteel van Laken wordt wel vermeld.

Omdat mij niet duidelijk was wat er met het kasteel van Laken zou gebeuren, heb ik dat gevraagd aan minister Geens. Eerst deed hij wat lacherig over interne en externe kosten – zo had hij het over een fontein en het hekkenwerk; dat was allemaal niet zo belangrijk. Welnu, als we die bedragen zien, moeten wij toch altijd even slikken, want het gaat direct over 300 000 tot 400 000 euro per keer. In mijn ogen zijn dat alleszins geen *peanuts*. Minister Geens antwoordde mij dat in de wet heel duidelijk staat dat het Paleis van Brussel ten koste valt van de federale Staat en het kasteel van Laken betaald zal moeten worden door de Civiele Lijst. De Koning krijgt dan ook 11,5 miljoen euro, dus die verwarmingskosten zullen er wel af kunnen, zo luidde zijn verklaring.

Spijtig genoeg blijkt dat toch niet helemaal waar te zijn. Met de frases van minister Geens nog in gedachten, heb ik de begroting uitgediept. In de toelichting bij het hoofdstuk over de Regie der Gebouwen, onder bevoegdheid van staatssecretaris Verherstraeten, lees ik dat er 600 000 euro ingeschreven wordt voor de verwarmingskosten van de paleizen in Brussel en Laken, dus in beide locaties, ondanks de afspraken die gemaakt zijn door onder andere mevrouw Gennez, dus leden van de meerderheid, in de wetvoorstellen van de institutionele meerderheid, om te zorgen voor meer transparantie. Er staat nochtans letterlijk dat het kasteel van Brussel zal worden betaald, en dat het kasteel van Laken moet worden betaald door de Civiele Lijst. Ik herhaal dat er toch 300 000 euro extra in de begroting is opgenomen.

Mijn vraag is dus de volgende: wordt wat in de commissie is verklaard nu gehonoreerd? Zal er een nieuwe, bijkomende afspraak zijn?

Het kan om een vergetelheid gaan. Geloof mij, op de duur word ik enigszins argwanend; het kan. Wij hebben een dergelijke vergetelheid al eens meegemaakt, toen in 2012 de bevrozing niet was uitgevoerd. U zult het u zich misschien nog herinneren. Het ging ook om een vergetelheid. Eerst was wat ik opperde niet waar, daarna ging het om een vergetelheid en werd een en ander aangepast.

Mijn vraag is dus of het om een vergetelheid gaat. Is een en ander door de mazen van het net geglipt? Heeft de bevoegde kabinetsmedewerker of -medewerkster op de FOD Financiën het even niet goed in het oog gehouden? Over wat gaat het nu juist? Zullen de afspraken worden gehonoreerd? Zal wat u hier enkele weken geleden heeft goedgekeurd en wat minder dan een maand geleden in de Senaat is goedgekeurd, ook effectief worden toegepast of wordt alweer een draai aan de maatregel in kwestie gegeven?

Bijkomend had ik nog een vraag. Mijnheer de voorzitter, ik zal mij haasten.

Het is natuurlijk een uniek moment. Telkens ik de eerste minister over de kwestie ondervraag – hij kan het met een grappige zweem van ironie altijd uiteenzetten –, heeft hij het over de grootste stap en de grootste hervorming ooit. Het is dan ook logisch dat ik een uiteenzetting over de problematiek geef.

Op mijn vragen over het bureau van de chef Protocol heb ik nog geen antwoord gekregen. Daarom spreek ik er nu over.

Mijnheer de eerste minister, ik heb gelezen dat voor het bureau van de chef Protocol van het kasteel of paleis – er was immers enige onduidelijkheid, maar een en ander staat letterlijk en nominatief in uw begroting – 55 000 euro is uitgetrokken.

Ik weet niet of het de bedoeling is om à la Marie Arena een en ander in het bureau van de chef Protocol te installeren. Ik zal mijn bureau in het gemeentehuis ook wat opkalefateren. Ik ben natuurlijk niet de chef Protocol van het paleis. Dat is evident. Ik heb voor de opknapwerken echter 5 000 euro in mijn begroting ingeschreven. De oppositie vindt dat bedrag al schandalig veel. Wij zullen hier echter niet de gemeenteraad van Lubbeek naspelen. Voor het bureau van de chef Protocol is echter geen 5 000 euro maar 55 000 euro uitgetrokken.

Sta mij toe even vragen bij te stellen dat bedrag. Wat is de bedoeling van het bureau van de chef Protocol? Ik zou graag eens naar dat bureau gaan, ik ben er nog nooit geweest. Kan er misschien wat meer toelichting komen, te meer omdat er in de begroting apart nog 250 000 euro ingeschreven is voor de kantoren en het sanitair van het personeel van de Protocoldienst. In de commissie was ter zake enige onduidelijkheid.

De **voorzitter**: De heer Francken is kandidaat chef-kok van het koninklijk huis.

02.59 Theo Francken (N-VA): Ik denk het niet, mijnheer de voorzitter.

Dan kom ik tot mijn laatste punt en daarbij moeten mij nog twee zaken van het hart.

Vorige week kreeg ik als burgemeester van de mooie gemeente Lubbeek een e-mail met een vraag.

Met de bedreiging van de dochter van koning Filip en koningin Mathilde is er extra politiebewaking voor de koninklijke kinderen. Dat is evident. Blijkbaar is het contingent politieagenten niet toereikend. Er zijn 135 politieagenten voor alle duidelijkheid. Men heeft aan de politiezone Leuven gevraagd om de bewaking van een van de koninklijke kinderen die in Leuven school loopt op zich te nemen.

Mijn collega-burgemeester Louis Tobback heeft laten weten dat de politiezone Leuven daarvoor geen mensen ter beschikking kan stellen. Dan komt de vraag natuurlijk naar de politiezone ernaast. De vraag is nog niet officieel gesteld, maar zal deze week ongetwijfeld gesteld worden, of wij dat niet kunnen doen.

Wij hebben net politiecollege gehad. Dan moet mij toch iets van het hart. De federale dotatie voor de beveiliging van een handvol prinsen en koningen en koninginnen in dit land – het zijn er steeds meer, dat is een feit – bedraagt 17,4 miljoen euro en dan nog is men niet in staat zijn om de beveiliging van de koningskinderen te verzekeren en moet men de lokale politiezones inschakelen.

Onze lokale politiezone is zeer zuinig. Wij proberen heel effectief te zijn met de vier gemeenten in onze politiezone. Wij ontvangen een tiende van de federale dotatie: 1,6 miljoen euro voor 45 000 inwoners. Zij krijgen tien keer zo veel voor de beveiliging van een handvol mensen. Als de lokale politiezones moeten worden ingeschakeld om die beveiliging op zich te nemen, dan vraag ik mij af wat die 135 agenten doen.

Mevrouw Milquet blijft daarover trouwens beweren dat Pieter De Crem die gaat overnemen, dat het militairen zullen worden. Quod non. Er is immers nog altijd geen akkoord en dat zal er ook niet komen. Joëlle Milquet richt daarover beter een werkgroep op, voor de zoveelste keer, want er zal sowieso niets uit de bus komen. De heer De Crem, zo dom is hij niet, weigert dat uiteraard. Ik vind dat toch wel heel kras.

Mijnheer de minister van Financiën, komen er dan bijkomende vragen om de politiedotatie te verhogen om de beveiliging te waarborgen? Het kan immers niet de bedoeling zijn dat de lokale politiezones, die al voor bijzonder veel en grote uitdagingen staan, de beveiliging moeten overnemen terwijl de andere tien keer meer dotatie krijgen. Ik had daarover graag wat uitleg gekregen.

Ten slotte, heb ik nog een laatste punt.

In de interessante blog van Carl Devos op www.deredactie.be heb ik gelezen dat Johan Vande Lanotte in het kader van dat festival voor de gelijkheid in de Vooruit twee weken geleden blijkbaar een bepaalde ontboezeming heeft gedaan. Ik weet niet in hoeverre het om een ontboezeming ging, want als het te vertrouwelijk was meen ik niet dat professor Devos dat op zijn blog zou zetten. Zoveel zin voor decorum heeft die man ongetwijfeld wel.

Hij schreef echter, mijnheer Van Biesen, dat Johan Vande Lanotte moet gezegd hebben dat er van die protocollaire monarchie niets in huis zal komen. Men zal die artikelen niet voor herziening vatbaar verklaren. Daar is al een afspraak over binnen de regering. Men zal artikel 195 opnieuw voor herziening vatbaar verklaren. Daarna... *on verra bien*, de volgende legislatuur, wij zullen wel zien.

Die protocollaire monarchie waarover Open Vld en sp.a bij monde van Caroline Gennez en Patrick Dewael in het laatste debat in *De Zevende Dag* zo stellig beweerden dat die er nu echt zou komen en waarover het Bureau van de Kamer de afspraak heeft gemaakt dat alle voorstellen in een subwerkgroep van de commissie voor Institutionele Hervormingen zouden worden besproken – ik wacht nog steeds op een uitnodiging voor die subwerkgroep – die komt er blijkbaar niet volgens Johan Vande Lanotte.

Het was natuurlijk een sp.a-gelegenheid, maar was het nu een sp.a-feest of niet? Het is niet helemaal duidelijk wat het nu juist was. Het was alleszins een progressief feest waar evidentierwijs alleen sp.a-ministers en –politici uitgenodigd werden. Evidenterwijs, de heer Roegiers zei dat het niet kon bestaan dat iemand van N-VA zou worden uitgenodigd, dat zou echt helemaal te gek zijn. Maar goed dat de VRT er was – eerst wisten ze het niet maar dan weer wel, dat is natuurlijk helemaal belachelijk.

Maar Johan Vande Lanotte verklaarde dat daar. De sfeer is de laatste weken heel goed in de federale regering maar ik vraag mij toch af of dat nu het standpunt is van de federale regering. Is daar een beslissing over genomen? Klopt dat? Wordt het dus niet meer gedaan deze legislatuur?

Ik zou het graag vernemen als deze artikelen niet meer voor herziening vatbaar zullen worden verklaard want ik heb welgeteld 49 voorstellen over de protocollaire monarchie ingediend. Ik hoop dus dat wij op zijn minst de kans krijgen om de volgende legislatuur eindelijk te kiezen voor een protocollaire, ceremoniële functie voor ons staatshoofd.

02.60 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, messieurs et mesdames les ministres et secrétaires d'État, tout d'abord, je regrette que peu de membres soient présents dans cette enceinte pour discuter de ce qu'est, en quelque sorte, le bilan de ce gouvernement.

Je m'intéresserai aux compétences en matière de finances et de lutte contre la fraude en revenant sur six points bien précis qui me semblent devoir mériter toute l'attention de cette assemblée.

Cela dit, je ne comprendrais pas que l'on passe une demi-heure à discuter des dépenses liées au fait que nous appartenons à un pays qui a le statut d'une monarchie constitutionnelle et que nous n'abordions pas ce qui est de plus en plus essentiel, à savoir le cadre budgétaire européen dans lequel nous avons à réaliser ces exercices budgétaires à partir du *six pack* et du *two pack*, des conditions imposées aux États par le Traité budgétaire.

C'est une donnée nouvelle. Les États ne peuvent plus agir de façon totalement autonome, même si, en démocratie, l'acte fondamental est de voter un budget. Nous le faisons ici après avis de la Commission européenne.

S'il s'agissait seulement d'éviter des déficits réellement excessifs comme on les a connus en Grèce ou dans notre pays dans les années 80, quand les écologistes n'étaient pas encore dans les parlements, quand on dépensait des sommes dont on ne disposait pas en travaux inutiles, dans le cadre de la politique du gaufrier, en développant l'emploi public, y compris quand il n'était pas nécessaire, ce ne serait pas un problème. Effectivement, n'importe quelle entité publique, n'importe quelle entité, n'importe quel ménage doit faire attention à ce que ses dépenses correspondent plus ou moins à ses recettes. Mais ce n'est pas de cela dont il s'agit aujourd'hui.

Le cadre qui nous est imposé par l'Europe, avec le consentement de ceux qui nous représentent dans les Conseils Écofin et les Sommets où les chefs d'État se réunissent, est vraiment problématique en termes de conséquences, notamment en matières sociale et environnementale, dès lors que l'équilibre budgétaire ne peut se faire que par la compression des dépenses, et non par de nouvelles recettes, dès lors que l'on ne travaille pas sur l'harmonisation fiscale au plan européen.

Nous pensons qu'il faut pouvoir questionner ce carcan, qu'il faut pouvoir en sortir. Il faut pouvoir revenir aux objectifs de l'Union européenne 2020, à savoir des objectifs de lutte contre la pauvreté, des objectifs en matière énergétique et environnementale. Il faut compléter la discipline budgétaire par une discipline sociale en ne laissant personne au bord de la route, par une discipline environnementale en faisant de l'Europe un espace qui se caractérise par son autonomie énergétique, par des dépenses moindres en matière énergétique et la production d'énergies renouvelables plutôt que d'enrichir les pays extérieurs à l'Europe qui disposent de gaz ou de pétrole dans leur sous-sol.

Cette obsession d'équilibre budgétaire, quelles qu'en soient les conséquences, qui est celle de l'Europe et qui a été celle de votre gouvernement, est destructrice à tous niveaux tant pour les personnes que pour l'environnement. Nous ne plaçons pas pour l'aventurisme budgétaire, nous plaçons effectivement pour des trajectoires qui sont simplement soutenables pour une capacité des États à investir pour le futur.

Si ceux qui nous représentent dans ces réunions européennes – M. le ministre des Finances et M. le premier ministre que nous interrogerons demain dans le *briefing* du prochain Sommet – n'apportent pas une voix différente ou ne questionnent pas les choix de la Commission européenne, nous allons dans le mur et nous ne sommes pas les seuls à le dire. Les experts du FMI et de la Commission européenne le disent aujourd'hui et des économistes comme Paul De Grauwe, qui a été membre de cette assemblée et qui était représentant du parti libéral, le constatent. L'austérité mène à la pauvreté et n'est pas efficace sur le plan économique. C'est le premier point que je voulais soulever. Il faut interroger le cadre dans lequel nous réalisons nos exercices budgétaires. Je vous le demande, monsieur le ministre Geens, comme je le demanderai demain au premier ministre. Questionnez cette logique d'austérité qui ne mène à rien!

Monsieur le ministre des Finances, pour en revenir davantage à vos compétences, à ce sur quoi vous avez la main, je soulève, en deuxième point, la manière dont fonctionne aujourd'hui l'impôt des sociétés dans notre pays. Les évolutions de l'impôt des sociétés, les différentes niches fiscales qui ont été créées au fil du temps, la principale étant les intérêts notionnels, conduisent à un système qui aujourd'hui est inefficace et inéquitable, en plus d'être coûteux.

Le document, que nous avons reçu en marge de ce budget, comptabilise les dépenses fiscales et évalue à plus de six milliards les dépenses fiscales liées aux intérêts notionnels. Ces dépenses ne font qu'augmenter, malgré les freins introduits, car de plus en plus de multinationales utilisent la Belgique comme un paradis fiscal. Pour ces sociétés qui ont la capacité de faire de l'ingénierie et de l'optimisation fiscale en grossissant les fonds propres qui, fictivement, sont en Belgique, car ils ne sont pas liés à une activité économique réelle, les intérêts notionnels permettent de ne pas payer d'impôt. Le taux d'impôt est égal à zéro euro, tandis que pour les PME, l'impôt réel est très proche de l'impôt théorique de 30 %.

Grâce aux questions parlementaires, on identifie sur la masse des 6 milliards d'euros le bénéfice pour les PME des intérêts notionnels à concurrence d'environ 500 millions d'euros, soit moins de 10 % de la somme, alors que les PME représentent 70 % de l'emploi. Ce système coûte cher, est inefficace sur le plan économique, car les entreprises qui amènent des capitaux, n'amènent pas d'emploi, pas d'activité économique. Ce gouvernement, comme les précédents, comme ceux qui ont voté à l'origine la mesure, les partis socialistes et libéraux, sont incapables de changer réellement et fondamentalement ce système pour le rendre plus juste, plus efficace sur le plan économique.

Nous avons eu un début de débat avec Mme Lalieux tout à l'heure, qui nous parlait de la *fairness tax*, l'impôt minimal sur les intérêts notionnels. Vous avez, madame Onkelinx, créé un énorme trou sur lequel vous posez une rustine insuffisante par rapport aux nécessités de corrections. Alors que la Cour des comptes déclare impossible l'évaluation des recettes liées à cette taxe, vous voudriez que nous applaudissions et trouvions cela formidable. Oui, madame Onkelinx, nous sommes favorables à l'impôt minimal des sociétés, mais dans ce cas, il faut le mettre en œuvre! L'objectif n'est pas de faire de la communication, de se rendre à *Matin Première* et de dire "j'ai l'impôt minimal". Il faut l'avoir dans les faits. La Cour des comptes partage totalement notre analyse.

02.61 Laurette Onkelinx, ministre: (...)

02.62 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Nous n'étions pas majoritaires au gouvernement.

02.63 Laurette Onkelinx, ministre: (...) Quand on me dit qu'il s'agit d'une petite étape, je vous réponds que c'est une étape plus grande que lorsque vous étiez au gouvernement, où vous n'avez rien obtenu!

02.64 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Les intérêts, madame Onkelinx, n'existaient pas quand nous étions au gouvernement entre 1999 et 2003!

02.65 Laurette Onkelinx, ministre: (...)

02.66 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Personnellement, je n'ai jamais entendu un ministre écologiste plaider pour les intérêts notionnels.

Madame la ministre, juste pour vous le rappeler, mais vous le savez mieux que moi puisque vous êtes ministre depuis tellement longtemps et avec un certain talent; je tiens à rester correct et juste. En même temps, toujours pour être juste, vous étiez ministre au temps du vote des intérêts notionnels: c'est une décision de gouvernement et de majorité PS-MR en 2005.

C'est une vraie bombe à retardement que vous avez laissée aux suivants: vous avez décidé d'une mesure d'ordre fiscal, sans en maîtriser les conséquences budgétaires et en en laissant la gestion aux suivants. Malheureusement, les suivants ne gèrent pas. Notre système fiscal à l'impôt des sociétés est injuste, inefficace; il rapporte surtout aux actionnaires de ces sociétés multinationales.

Pourtant, ceux qui ont besoin d'une aide aujourd'hui sont les PME, qui créent de l'emploi non délocalisable. Malheureusement, et je le regrette, la *fairness tax* n'y pourra rien changer. La Cour des comptes partage d'ailleurs notre analyse.

Monsieur le ministre des Finances, vous n'êtes pas en poste depuis longtemps; je ne vous jeterai pas la pierre. Tout comme ce parlement, vous réfléchissez énormément au sein de votre cabinet à une réforme fiscale. Sauf si vous nous surprenez réellement, ce système n'aura pas été modifié dans le cadre des travaux de ce gouvernement. Il restera donc aussi injuste et inefficace. Je tenais à souligner ce point sur base des dernières statistiques fiscales disponibles. C'était mon deuxième point.

Mon troisième point concerne M. le secrétaire d'État Crombez – il ne sera pas venu pour rien –: la lutte contre la fraude fiscale.

Comme chacun le sait à présent, malgré le nombre élevé d'absents ce mercredi, nous avons reçu le président de la CTIF (Cellule anti-blanchiment) en commission des Finances. La CTIF fête ses 20 ans, donc un moment important dans toute vie, un moment de bilan. C'est ce que la CTIF a fait: elle nous a présenté son bilan. Je pourrais vous en parler longuement, car ils ont publié un livre très intéressant, mais j'ai surtout retenu deux éléments essentiels.

D'abord, dans l'ensemble de la fraude, aux fins de sanctionner les fraudeurs détectés, la CTIF a pu transmettre aux autorités compétentes des dossiers à hauteur de plus de 20 milliards d'euros. De ce montant, seul 1 milliard et quelques euros ont pu être récupérés pour les Finances publiques, c'est-à-dire 5 % de la fraude.

Ensuite, nous devons déplorer le faible nombre d'affaires qui aboutissent en justice. Il y a vraiment une différence entre les discours que nous avons soutenus lors de la commission d'enquête sur la grande fraude fiscale, dont les conclusions ont été votées ici-même à l'unanimité, et les actes qui sont posés au quotidien.

Je l'ai dit ce dimanche sur un plateau de télévision, je reconnais le volontarisme du secrétaire d'État mais, dès lors qu'il n'y a pas de décloisonnement des services d'enquête, dès lors que les enquêteurs ne disposent pas des moyens et de la reconnaissance pour faire le travail, dès lors que les dossiers ne sont pas pris en charge par des juges qui comprennent et veulent s'attaquer à ces matières, dès lors que vous avez voté la transaction pénale amiable qui permet à des fraudeurs, y compris à la veille d'un procès, de transiger à des montants qui sont bien inférieurs à la hauteur de la fraude commise, l'objectif de lutte contre la grande fraude fiscale n'est pas atteint.

02.67 John Crombez, secrétaire d'État: Monsieur le président, je vais reprendre vos propos, parce qu'il y a vraiment un élément que je ne comprends pas du tout. Vous dites que l'on peut déduire du rapport de vingt années d'activités de la CTIF, que la récupération des amendes, le paiement des sanctions des grands fraudeurs ne se fait pas.

La semaine passée, nous avons voté une loi pour permettre à la Justice de récupérer les sanctions des grands fraudeurs, des grands criminels. Vous avez voté contre. Dans ce cas, comment pouvez-vous nous demander d'augmenter les résultats, d'encaisser les sanctions chez les grands fraudeurs? Vous parlez des actes. Vous pouviez poser un acte, ici, la semaine dernière, et voter cette loi visant à vraiment encaisser les sanctions des grands fraudeurs. Vous étiez contre. Arrêtez donc de dire que nous ne posons pas d'actes. Nous les posons, mais vous y êtes opposés.

02.68 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): M. Crombez est formidable. Je vais répondre à votre question. Vous ne nierez pas, monsieur Crombez, qu'à chaque fois que vous avez présenté des textes, y compris des textes qui ne plaisaient pas à l'ensemble de votre majorité - je pense plutôt aux collègues libéraux ou sociaux-chrétiens -, nous étions de votre côté.

Un texte a effectivement été soumis la semaine passée au vote de ce parlement, qui concernait la

récupération de certaines fraudes. Il s'agissait d'un texte de portée générale, qui ne concernait pas que les grands fraudeurs et qui, en matière de respect des droits, y compris des petits justiciables, posait de graves questions.

Vous pourrez compter sur notre soutien pour obtenir une capacité d'enquête beaucoup plus grande, à charge et à décharge, à l'égard des potentiels fraudeurs. C'est bien pour cela que nous avons défendu la levée du secret bancaire. Vous pourrez compter sur notre soutien à ce niveau-là.

Mais quand vous êtes en charge de la lutte contre la fraude sociale, les questions de respect de la vie privée, dans ce cadre-là, n'ont plus aucune importance pour vous. Il y a vraiment deux poids, deux mesures. Et dans ce cas, vous tomberez alors sur des parlementaires critiques, qui poseront des questions non seulement sur la solidité des dispositifs mais aussi sur leur bien-fondé à l'égard de certains justiciables.

C'était le sens à donner à notre vote. Il ne s'agissait certainement pas de vous empêcher de faire payer ceux qui fraudent. C'est ce que nous demandons depuis le début. Regardez les affaires: KB Lux, sociétés de liquidités, Omega Diamonds, Chodiev... Tous ces dossiers, depuis la mise en œuvre de la transaction pénale amiable, conduisent à une justice de classe, ce qui est insupportable.

Se mettre dans l'incapacité de juger des faits de fraude aussi graves est un signal très négatif envoyé à la société. C'est ce que je voulais dénoncer. Autant nous vous soutiendrons et nous vous soutenons à chaque fois qu'une mesure positive est votée, autant nous devons constater que tout n'est pas mis en œuvre à tous les niveaux pour lutter contre la fraude.

J'en arrive à mon quatrième point, monsieur le ministre des Finances, l'état du SPF Finances.

Si vous voulez lutter contre la fraude, faire en sorte que les contributions à payer par chacun des citoyens, chacune des sociétés le soient correctement – et c'est normal que nous payions de l'impôt, c'est le prix de la vie en société, de la solidarité –, vous devez disposer de services compétents, équipés et motivés. C'est une mission fondamentale qui n'est pas simple à mettre en œuvre au quotidien.

Aujourd'hui, avec la réforme Coperfin, les 30 à 40 000 travailleurs du SPF Finances sont dans une situation d'insécurité extraordinaire concernant la localisation de leur travail et leur spécialisation. Certains travaillent depuis 20 ans dans un domaine spécifique, que ce soit la TVA, l'impôt des sociétés ou l'impôt des personnes physiques, mais ils ne savent pas de quoi demain sera fait! C'est une gifle pour toutes ces personnes, une source de démotivation énorme. Vous n'en avez pas encore pris conscience. Vous avancez comme un train fou dans le brouillard et cela risque de conduire à encore plus d'inefficacité dans la perception de l'impôt.

On ne peut pas, d'une part, prétendre avoir Superman qui lutte contre la fraude et, d'autre part, sous-équiper la première ligne, le SPF Finances, la mésestimer, la démotiver en laissant la gestion quotidienne de ce dossier au président du SPF et aux responsables du service du personnel.

Les organisations représentatives des travailleurs ont signé des protocoles de désaccord il y a déjà de nombreux mois. Rien n'a été fait pour rétablir le dialogue. C'est une responsabilité gouvernementale. Il est trop facile que M. Crombez et M. Laaouej dénoncent avec moi cette situation sur les plateaux de télévision le dimanche mais que rien ne change dans les options prises par la direction du SPF Finances.

On ne peut pas lutter contre la fraude si on démotive ceux qui sont chargés au quotidien de la mettre en œuvre dans des circonstances difficiles.

Mon cinquième message s'adresse à M. le ministre du Budget, qui connaît mon raisonnement relatif à la sous-utilisation des crédits, au blocage des budgets et au principe de l'ancre qui a été réinstauré. Il en résulte qu'à partir du mois de septembre, les administrations ne sont plus en état de travailler. De même, des prestataires de services et des fournisseurs de biens ne sont pas payés par l'autorité fédérale. Voyez le taux de faillites dans ces sociétés, dont les factures sont tardivement honorées! L'État fédéral est, aujourd'hui, un mauvais payeur. Il essaie de réaliser des économies de bouts de chandelle et nuit à l'économie. Cela nous semble être un raisonnement à court terme. Ce cadre budgétaire que nous avons accepté rend nos administrations moins efficaces qu'elles ne pourraient l'être et pose des problèmes quotidiens aux acteurs économiques. Nous ne pouvons l'accepter et nous le dénonçons.

Je m'arrêterai au sixième point, qui n'est pas le moindre. Je vais profiter de la présence du ministre des Finances pour faire un petit point d'actualité sur la question de la réforme bancaire.

Le **président**: Il vous reste sept minutes.

02.69 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Vous me poussez à les utiliser.

Le **président**: J'y suis obligé, que voulez-vous...

02.70 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): J'allais terminer dans deux minutes, mais comme je sais qu'il m'en reste sept, je vais en profiter.

Le **président**: Si vous voulez, à ce jeu-là, on peut aller très loin.

02.71 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): C'était une blague, monsieur le président.

Le **président**: Ne détériorez pas le climat.

02.72 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Non, j'essaie juste que cette discussion soit un peu animée.

Le **président**: Je m'y connais aussi en termes de climat, mais c'est une autre question.

02.73 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Mme Gerkens aussi, mais fermons la parenthèse.

Au sujet de la réforme bancaire, votre gouvernement, mesdames et messieurs les ministres et secrétaires d'État, sera évalué sur la manière dont il aura pris en charge la crise financière. Vous êtes, certes, arrivés dans des circonstances difficiles consécutives à la crise de 2008, à la faillite de Fortis ainsi qu'à sa revente - partielle d'abord, aujourd'hui totale - à BNP Paribas. Je pense aussi à la faillite de Dexia et aux nonante milliards, dont 60 % sont à charge, en termes de garantie, de l'État belge. Sans oublier les difficultés de KBC. Comme le premier ministre l'a rappelé voici quelques semaines, tout cela a entraîné des conséquences très lourdes sur les finances publiques et sur le fonctionnement de notre économie. Tout doit être mis en œuvre pour que cela ne puisse plus arriver. Si l'on ne tire pas les conclusions de faits aussi graves en vue de changer notre système bancaire, c'est que l'on ne comprendra jamais rien.

Nous sommes donc en attente depuis le début. Nous avons déposé des textes de réformes fondamentales dès le lendemain de la crise bancaire et financière. Mais elles ne viennent pas! Où en sont vos discussions? Allez-vous effectivement scinder les métiers bancaires? Allez-vous faire des réformes en trompe-l'œil, comme cela a été le cas en France ou en Allemagne, comme c'est le cas pour la *fairness tax*, comme c'est le cas pour le prêt citoyen thématique. Où en sont vos discussions? Y aura-t-il un avant et un après? Le gouvernement papillon pourra-t-il mettre à son bilan une scission des métiers bancaires qui fait que la Belgique ne sera pas regardée comme l'État qui a perdu trois de ses quatre plus grandes banques mais comme l'État qui a pris en main le dossier bancaire et qui serait à la pointe en Europe? Permettez-moi de rêver à cette tribune. Monsieur le ministre des Finances, peut-être pourrez-vous nous dire où en sont les travaux du gouvernement?

Mais dès avant la réforme, vous aviez des leviers.

02.74 Sabine Laruelle, ministre: (...)

02.75 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Tout à fait. Mais pas en Allemagne! Il y a aussi des socialistes en France, mais M. Moscovici n'a pas été un modèle du genre.

Madame Laruelle, le problème des ces États est qu'ils se mettent en totale dépendance des marchés et des banques universelles que sont Deutsche Bank en Allemagne, la Société Générale ou BNP Paribas en France et qu'il y a une démission des mandataires politiques, y compris au sein du gouvernement français. Je ne voudrais pas, là où j'ai la capacité de parole et d'influence en tant que représentant de nos concitoyens, accepter sans brocher qu'on fasse de même et qu'on renonce à la réforme à cause de la réaction des marchés.

Monsieur le ministre, là où vous avez des leviers, vous devez agir. Nous étions propriétaires pour un quart

de BNP Paribas Fortis. Vous avez fait le choix budgétaire de court terme de le vendre. Ce choix se défend mais vous n'avez plus ce petit levier. Nous sommes propriétaires à 100 % de Belfius, qui propose des crédits à 10 % pour aller voir la Coupe du monde au Brésil. Est-ce le comportement éthique que nous attendons d'une banque publique? Vous êtes le premier actionnaire de BNP Paribas, une banque française qui se caractérise par sa coopération à des mécanismes d'évasion fiscale, à des investissements qui sont tout sauf le développement durable pour exploiter des terres dans les pays du Sud. Avant de modifier la loi, quelle est la capacité d'influence que le gouvernement se donne pour changer le modèle bancaire de l'intérieur? Est-ce l'indifférence du ministre qui regarde son gsm? Est-ce l'impuissance face aux marchés? Êtes-vous d'accord d'enfin prendre ce dossier en main pour montrer à nos concitoyens que le gouvernement a compris que ce type de crise ne pouvait pas se renouveler et qu'il avait créé toutes les conditions pour l'éviter?

Jusqu'ici, je ne le vois pas et ce n'est pas faute de vous interroger de façon très régulière, monsieur le ministre des Finances. Je suis persévérant. Vous me taxiez de pessimiste. Je ne le suis pas. Je suis un être optimiste, mais persévérant! Et jusqu'au bout, nous vous demanderons ces réformes qui, malheureusement, n'arrivent pas.

Le **président**: La liste des orateurs est épuisée. Les ministres souhaitent-ils répondre? Monsieur Verherstraeten, si c'est pour répondre à M. Francken, il n'est pas en salle.

02.76 Staatssecretaris **Servais Verherstraeten**: Mijnheer de voorzitter, ik waardeer dat collega Francken heeft erkend dat er stappen vooruit zijn gezet wat betreft de monarchie.

Als er nog kan worden gediscussieerd over transparantie, dan leert het debat van vandaag en het feit dat collega Franken een vraag heeft gesteld over een potentiële uitgave van 55 000 euro dat we heel transparant zijn.

Wat het bureau van de chef van het Protocol betreft, gaat het over het vernieuwen van vloeren, het herstellen van plafond, muurbekleding, schilderen en het opkuisen en vernieuwen van oude elektriciteitsleidingen. Dat komt overeen met de andere werken die reeds op het protocol hebben plaatsgevonden. Het dossier is trouwens nog niet klaar. Wij zullen dit technisch voorbereiden, uitbesteden en dan bekijken wat de cijfers zijn. Het gaat dus over meer dan alleen het inrichten van het bureau, maar ook over ruwbouwwerken.

Wat de onroerende voorheffing betreft, de Koninklijke Schenking betreft goederen of onroerende goederen die eigendom zijn van de Staat en dus fiscaal ook op deze wijze worden behandeld. Ik verwijs ter zake naar het koninklijk besluit dat het organiek reglement in verband met de Koninklijke Schenking regelt, en meer in het bijzonder artikel 2.

Wat de uitgaven inzake de verwarming betreft, ten tijde van koning Albert waren er naast de Civiele Lijst twee ruiters in de begroting.

Een ruiter betrof de veiligheid voor Laken, Brussel, Belvédère, Ciergnon en Grasse. Deze ruiter is verdwenen. De ruiter voor de verwarming, de elektriciteit en het waterverbruik in Laken en Brussel werd gehandhaafd. Wat dat betreft, is er niets gewijzigd. De ruiter in verband met veiligheid, die toch wat uitgaven vertegenwoordigde in de begrotingsjaren 2007 tot en met 2011, is komen te vervallen. Ik verwijs naar de vroegere debatten die wij over deze ruiter hebben gevoerd. Collega Francken, u weet dat uw fractie die ruiter, zoals die was en is gelibelleerd, in 2008 mee heeft goedgekeurd.

Wat de bevrozing betreft, het klopt dat wij het regeerakkoord respecteren. Wij hebben twee jaar bevroren. Er is dit jaar geen bevrozing, maar ik verwijs toch naar het gegeven dat er door de wijzigingen die de acht partijen hebben gedaan nu wel btw verschuldigd is en dat dit uiteraard een invloed heeft.

Wat de investeringen van de Regie betreft, weet u dat die uitgaven, in de jaren vóór ik in functie was op dit departement, gemiddeld ongeveer zes miljoen bedroegen, dat die voor 2012 en 2013 herleid werden tot drie à vier miljoen en voor 2014 iets hoger zullen zijn, namelijk 4,7 miljoen, maar toch aanzienlijk lager dan in de vorige legislatuur. Er worden inspanningen gedaan. De investeringen die gepland zijn in de begroting 2014, onder meer het herstellen van daken en het plaatsen van dubbele beglazing, zullen later uiteraard repercussies hebben op de uitgaven van verwarming en elektriciteit.

Wat het debat over de preconstituante betreft, stel ik voor gewoon het einde van de legislatuur af te wachten. Het is gebruikelijk dat de regering dan desnoods met een ontwerp komt of dat het Parlement met voorstellen komt. Ter zake is het debat dan open.

Om al die redenen, mijnheer de voorzitter, suggereer ik de amendementen te verwerpen.

Le **président**: Ce n'est pas le seul élément qui intéresse l'assemblée.

Quel est le ministre qui veut réagir?

02.77 Koen Geens, ministre: Monsieur le président, je n'interviendrai pas sur les questions de M. Francken.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw Almaci uw bewering dat wij een miniruling voor de kmo's zouden moeten hebben berust toch op een misverstand. Ik ben inderdaad voor een betere verhouding met de beroepsgroepen, met name met de cijferberoepen, op het stuk van fiscale controle en ruling. Het is een misvatting te denken dat de rulingdienst niet goed werkt of dat hij kleine ondernemingen niet helpt. In 2012 waren er op 550 rulings – dat is toch veel – slechts 200 voor grote ondernemingen. De rest betrof kleine ondernemingen en natuurlijke personen. Ik blijf wat moeite hebben met het idee dat wij dat niet goed zouden doen.

Pour M. Gilkinet et ce qui concerne les discussions avec les partenaires sociaux quant à la réforme du SPF Finances, une réunion de négociations sera organisée entre mon administration et les partenaires sociaux, les syndicats, ce 17 décembre. Personnellement, j'assisterai à une deuxième réunion avec les syndicats le 23 décembre. Je ne crois donc pas qu'on puisse affirmer que je ne m'occupe pas des problèmes en question.

Pour ce qui concerne la loi bancaire, vous et beaucoup d'autres l'attendez.

Velen onder u wachten er met ongeduld op. Uiteraard wordt er naarstig aan verder gewerkt. De regering zal in elk geval binnen afzienbare tijd met een bankenwet naar de Raad van State stappen.

Dat is alles wat ik wil zeggen, mijnheer de voorzitter.

02.78 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de minister de discussie niet met mij moet voeren, maar met zijn eigen meerderheid die had beslist om in november 2012 een minirulingcommissie op te richten. Het debat gaat zelfs niet eens over het al dan niet hebben van zo'n rulingcommissie. Het gaat erover dat er een beslissing is genomen waarvan de minister nu afwijkt.

Op de dag dat wij zijn beleidsnota hebben besproken, had staatssecretaris Crombez lovende woorden gesproken over de opportuniteit van zo'n minirulingcommissie. Dit is een duidelijke tegenstelling binnen de meerderheid. Ik heb daarover duidelijkheid gevraagd en minister Geens zegt nu dat die commissie er niet zal komen omdat de bestaande rulingcommissie goed genoeg werkt.

Minister Vanackere moet zich dan toch ernstig hebben vergist toen hij in november 2012 heeft ingestemd met de oprichting van een minirulingcommissie. Het kan verkeren.

02.79 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, je note qu'il y a eu des tentatives de réponse à deux des six questions que j'ai posées. Il s'agit ici un peu de la loi du genre.

Pour ce qui concerne la situation au sein du SPF Finances, j'ai été heureux d'apprendre que les instances de négociation sont remises à pied d'œuvre, même s'il est peut-être un peu tard. Je me réjouis également du fait que vous allez rencontrer les représentants des travailleurs. Je vous invite à ne pas vous contenter d'écouter, mais aussi à agir et à changer de cap. J'ai rarement été aussi régulièrement interpellé par des milliers d'agents qui ont le sentiment d'être remis en cause en termes de fonctionnement, d'expérience, d'investissement au service de l'État. S'il n'y a pas de changement fondamental, cette réforme causera surtout d'immenses dégâts qui mettront des années à être réparés.

Nous avons eu un grand espoir lors du remplacement du ministre des Finances qui a été responsable de ce département pendant onze ans. Malheureusement, j'ai l'impression, aujourd'hui, que les dégâts risquent d'être plus importants encore si un changement de cap fondamental n'intervient pas.

Pour ce qui concerne la loi bancaire, vous avez répondu de manière minimaliste. J'espère que la réforme ne le sera pas. En effet, comme je l'ai dit, il est nécessaire de montrer qu'il y a un après crise bancaire, ce qui n'a pas encore été le cas. Pourtant, ce n'est pas faute d'avoir organisé des commissions et des réunions, d'avoir posé des questions, d'avoir déposé des propositions de loi. C'est vous l'exécutif. C'est à vous qu'il appartient d'intervenir. Nous vous attendons impatiemment sur ce dossier. Il faut donner un signal clair au monde bancaire pour lequel on a le sentiment que tout est redevenu comme avant, mais que ce n'est pas grave puisque la note sera payée en cas de prochain dérapage, par l'État et l'ensemble des citoyens. Une fois, cela suffit, me semble-t-il!

De **voorzitter**: Ik geef nu het woord aan mijnheer de Kroonprins. (*Hilariteit*)

02.80 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, u zegt dat een ruiter wordt afgeschaft en dat een andere ruiter behouden blijft. Ik begrijp echter goed dat er 600 000 euro ingeschreven blijft voor zowel Brussel als Laken, terwijl de minister van Financiën heel expliciet heeft gezegd dat het niet meer over Laken zou gaan, maar enkel over Brussel, zoals bepaald in de dotatiewet, in de wet over de Civiele Lijst, die enkele weken geleden werd goedgekeurd in het Parlement.

De minister van Financiën was op een gegeven moment nogal geagiteerd in heel de discussie, omdat ik bleef doorvragen. Welnu, ik kan alleen maar vaststellen dat enkele weken later blijkbaar toch gewoon wordt teruggekomen op die afspraak of dat die afspraak dan toch niet zo duidelijk was. Ik neem daar akte van.

U stelt voor om ons amendement te verwerpen. Ik denk dat het een correctere weergave van het gesprek zou zijn als de federale overheid met de Regie der Gebouwen zich beperkt tot de betaling van de verwarmingskosten van enkel het Paleis van Brussel.

Daarnaast zegt u dat de N-VA in 2008 blijkbaar een begrotingsruiter mee heeft goedgekeurd. Ik kan dat nu niet meteen nagaan. In 2008 was ik niet verkozen als volksvertegenwoordiger, maar had ik toen zitting gehad in de Kamer, dan zou de N-VA dat nooit hebben goedgekeurd. Ik zal dat nakijken. Dat was natuurlijk in de prachtige tijd van het kartel.

Over de onroerende voorheffing zegt u dat die bepaald is in artikel 2 van het koninklijk besluit over de Koninklijke Schenking. Dat zal ik ook nog eens nakijken.

Ten slotte, heb ik het nog over het bureau. Wij zullen later nog vragen stellen over wat effectief is uitgegeven. Mijnheer de staatssecretaris, ik denk dat wij het erover eens zijn dat een en ander in deze budgettaire moeilijke tijden ook op een zuinige en duurzame manier moet kunnen.

02.81 Benoît Drèze (cdH): Monsieur le président, j'ai écouté relativement patiemment M. Gilkinet et Mme Gerkens. En ce qui concerne les vicissitudes au sein des services des Finances, je partage leurs préoccupations. En ce qui concerne les autres thèmes abordés, je partage leurs orientations générales mais je reste sur ma faim quant à leurs propositions concrètes!

Vous êtes manifestement redoutable pour dresser l'inventaire de ce qui ne va pas avec force détails, Mme Gerkens en particulier, mais quand on parle de choses concrètes, on n'entend quasi-rien. Je suis donc extrêmement frustré. Je ne pense pas que je voterai Ecolo l'année prochaine

Le **président**: Je ne suis pas certain que ce soit un scoop.

Je donne la parole à M. Gilkinet pour un fait personnel.

Fait personnel **Persoonlijk feit**

02.82 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, ai-je droit à une demi-heure de plus?

Le **président**: 2 minutes maximum.

02.83 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Je vais donc renvoyer M. Drèze au site de la Chambre puisque systématiquement, sur tous ces thèmes, nous déposons des propositions de loi et des amendements très

concrets.

En matière d'intérêts notionnels, si vous aviez été présent depuis plus longtemps dans ce Parlement – je ne critique pas le fait que vous veniez de revenir –, vous auriez constaté qu'à chaque débat sur les intérêts notionnels, nous posons des questions et nous déposons des amendements. Nous proposons notamment de limiter à un tiers du bilan la base déductible des intérêts notionnels. Nous proposons de lier cet avantage au maintien de l'emploi. Il s'agit d'un amendement que nous avons déposé dès 2005. Nous proposons par ailleurs d'augmenter la déductibilité pour les PME qui n'en bénéficient que très peu.

En matière de lutte contre la fraude fiscale, la commission spéciale que nous avons mise sur pied avec les collègues du sp.a a débouché sur 108 recommandations concrètes dont nous demandons – M. Van Biesen a très bien travaillé – la mise en œuvre concrète, comme le fait de pouvoir pénaliser les avocats ou intermédiaires qui se montrent complices de mécanismes de fraude fiscale.

Je pourrais continuer de la sorte. Je n'accepte pas l'argument facile, monsieur Drèze, de nous accuser de ne pas avoir de propositions. C'est tout sauf la vérité. Nous venons très régulièrement avec des propositions que nous assumons.

Le **président**: Pour le reste de l'intervention, monsieur Drèze, allez voir sur le site de la Chambre. Vous serez ainsi informé.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Sont ici présents les ministres et secrétaires d'État Geens, Chastel, Verherstraeten, Crombez, Laruelle, Onkelinx, Courard, De Block. Nous pouvons donc franchement attaquer la deuxième partie!

Affaires sociales – Santé publique – Pension – Emploi

Sociale Zaken – Volksgezondheid – Pensioen – Werk

02.84 Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Mevrouw de minister, bij het lezen van uw begroting en van uw beleid voor het komende jaar kan ik me niet van de indruk ontdoen dat alles al geregeld is en dat we de discussie eigenlijk voor de schijn houden.

Zo pleit u in uw beleidsbrief voor de afschaffing van de numerus clausus en zie, de regering volgt u. Zonder enig protest gaan de Vlaamse partijen mee in uw plannen en zo wordt de Vlaamse geneeskundestudenten een neus gezet. Wat was namelijk de echte reden voor uw beslissing? Dat is ervoor zorgen dat de massa Franstalige studenten geneeskunde toch een RIZIV-nummer krijgt. Vlaanderen zal dan mogen meebetalen voor de bijkomende uitgaven die de beslissing in de ziekteverzekering met zich meebrengt.

Ook over de nieuwe ziekenhuisfinanciering hebt u uw beslissing al genomen. U mag dan wel verklaren dat alle denksporen nog open zijn, in de praktijk is dat niet het geval. Zowel in de voorbereiding als in de eigenlijke roadmap is het duidelijk dat we naar een forfaitaire financiering gaan; niet alle alternatieven werden onderzocht. Dat kan niet voor onze partij. Het is nog veel te vroeg om de ene of de andere optie uit te sluiten.

02.85 Minister Laurette Onkelinx: Dat is niet waar.

02.86 Ingeborg De Meulemeester (N-VA): De discussie tussen de forfaitaire en de prestatiegebonden financiering is achterhaald. Het nieuwe systeem moet kwaliteit garanderen en zal een hybride systeem zijn. Dat is volgens ons een slim financieringsmodel en daarop willen wij inzetten.

Over uw begroting voor 2014 is uiteraard ook al lang beslist en wat werd beslist, is geen verrassing. U grijpt immers jaar na jaar terug naar de recepten uit het verleden. U zoekt de besparingen opnieuw bij de artsen, meer dan 30 miljoen, en bij de geneesmiddelen, meer dan 50 miljoen. U moet in dezen van uw dogma's af, mevrouw de minister, want ze werken niet. Het Rekenhof merkt in zijn verslag fijntjes op dat de uitgaven in 2014 775 miljoen hoger mogen liggen dan in 2013. Dat is geen besparing. Na een stijging van 4,59 % in 2013 is dat een stijging van 3,65 % in 2014 volgens hetzelfde Rekenhof. Bovendien zijn veel van uw voorgestelde besparingen nog niet concreet uitgewerkt of ontbreekt de wettelijke basis ervoor. U bespaart dus niet en slaagt er niet in maatregelen tijdig uit te werken. Bovendien maakt u de verkeerde keuzes en

daar worden wij niet vrolijk van.

Mevrouw de minister, het zal u niet verbazen dat onze partij zich niet kan vinden in uw plannen. Bijgevolg zullen wij uw beleid niet goedkeuren.

02.87 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen): Monsieur le président, madame la ministre de la Santé, c'est principalement à vous que je voudrais m'adresser ce soir. J'étais absente lors du débat en commission sur les soins de santé mais j'ai lu attentivement le rapport. Ce qui m'a frappé, c'est que, ni dans votre intervention, ni dans la discussion, on n'a parlé plus largement des déterminants de la santé.

Madame la ministre, vous savez à quel point nous sommes constructifs en commission de la Santé pour soutenir les propositions qui vont dans le bon sens en matière d'accessibilité des soins de santé et de gestion économe des fonds publics et pour soutenir également les réformes que vous entamez courageusement, même si vous n'avez pu aller aussi loin qu'on le souhaiterait. Néanmoins, la politique de la Santé présente une insuffisance fondamentale, à savoir qu'on ne travaille pas assez sur les déterminants de la santé présents largement dans la vie sociale et économique. Cela va du logement aux conditions d'emploi en passant par la qualité de l'environnement, de la vie sociale, des conditions de travail et de l'alimentation.

J'ai personnellement été fort impressionnée par l'augmentation considérable des maladies de longue durée. Depuis près de sept ans, il y a une augmentation de 30 % des congés de longue durée. Après analyse des raisons de ces congés de longue durée, on constate qu'une grande proportion des maladies est due au stress au travail, à des facteurs d'ordre psychologique, à des dépressions ainsi qu'à toute une série de maladies chroniques parfois mal identifiées et qui ne peuvent être soignées avec les moyens actuels de la médecine.

Je ne citerai pas les chiffres explosifs de la question du surpoids, de l'obésité dans la population. Le surpoids et l'obésité sont eux-mêmes à l'origine de toute une série de maladies qui ne vont certainement pas diminuer car on constate que le surpoids est de plus en plus fréquent chez les jeunes adolescents.

Le surpoids n'est pas totalement lié à la question de l'alimentation, mais l'est néanmoins de façon assez importante. Tant que je participerai à cette assemblée, je reviendrai à cette question de l'alimentation: selon moi, vous ne la prenez pas suffisamment en compte alors que vous disposez des compétences pour ce faire. Je sais que le Plan Nutrition-Santé sera régionalisé et que vos compétences ne comportent pas la prévention, mais vous disposez néanmoins de moyens pour agir soit de façon réglementaire, soit de manière stratégique sur la qualité alimentaire offerte aux citoyens belges.

Ces derniers temps, nous n'avons pas cessé d'assister à des "minis" scandales alimentaires, qui ont frappé l'opinion publique à tel point que, voilà quelques jours, *Le Soir* titrait que le Belge n'avait plus confiance dans son alimentation. Cette attitude n'est pas liée à la sécurité sanitaire, mais à la qualité nutritionnelle. Nous savons que nous vivons dans une société de "malbouffe", que nous mangeons mal, que les biens de consommation alimentaires qui nous sont proposés sont bien souvent des préparations dont les composants sont mal maîtrisés, méconnus, à propos desquels l'information est mal distillée au consommateur. En général, ils comportent trop de sucre, de sel et de graisse. Les conséquences en matière de santé sont catastrophiques.

C'est pourquoi je ne puis comprendre pourquoi une politique de santé ne pipe mot de la politique alimentaire. C'était bien le cas du débat que nous avons tenu en commission; je tenais vraiment à vous le dire ce soir.

Comment convient-il de réagir? Vous travaillez avec l'industrie agroalimentaire sur des accords volontaires. C'est à vérifier, mais vous auriez obtenu une diminution de l'ajout de sel. À présent, il reste à s'attaquer au sucre, à la qualité des graisses, à l'équilibre entre les graisses oméga 3 et oméga 6; s'attaquer aussi à la nourriture des animaux de manière à éviter des déséquilibres dans les acides gras.

En résumé, il me semble rester matière à réglementer davantage. Certains pays le font, les États membres de l'Union européenne réagissent, par exemple, en avançant sur la question des graisses trans et en leur imposant des limites maximales dans les plats cuisinés.

Il reste donc du travail en matière réglementaire. Au niveau fédéral, il reste du travail à réaliser en matière de stratégie alimentaire afin que tous les citoyens puissent avoir accès à une alimentation de qualité.

En effet, que se passe-t-il? Les gens qui ont un certain niveau de vie, qui peuvent s'offrir des aliments un peu plus chers, qui ont accès à l'information du fait de leur éducation, peuvent s'en sortir. Mais ceux qui ne s'en sortent pas, ceux qui continuent à manger le plus mal, ce sont les publics précarisés. D'ailleurs, ils font des choix parfois très irrationnels au niveau de leurs dépenses, mais nous savons qu'ils souffrent d'abord d'une mauvaise alimentation et des maladies qui s'ensuivent. Il y a là un défi tant social qu'environnemental et de santé publique

Un autre déterminant de la santé, c'est la question de l'environnement et des substances toxiques. Vous avez en la matière fait preuve d'attentisme. Je reste sur ma faim, puisqu'on arrive en fin de législature. Je reste sur ma faim sur la question du bisphénol A et des perturbateurs endocriniens. Vous attendez trop que l'Union européenne se décide. Il faudrait avoir le courage d'aller plus loin et d'être pionniers en Europe en appliquant davantage le principe de précaution.

En ce qui concerne les nouveaux syndromes, je vous avoue avoir été très déçue par la réponse que vous m'avez donnée à une question orale relative à une recherche scientifique par rapport à l'hyperélectrosensibilité pour laquelle je vous suggérais de chercher des financements. Il y a un pourcentage reconnu entre 2 et 5 % de personnes qui se plaignent de certains symptômes qu'elles lient à la présence des ondes électromagnétiques autour d'elles.

J'avais eu un contact extrêmement intéressant à la KUL sur une hypothèse de recherche scientifique pour parvenir à mesurer ce phénomène. J'ignore si vous êtes personnellement intervenue dans cette question, mais vous avez balayé ma proposition. Nous nous étions tous engagés à dire que la reconnaissance et l'identification du phénomène nécessitaient davantage de recherche scientifique, mais à cet égard, vous n'avez même pas ouvert la porte à une piste de recherche scientifique.

02.88 Laurette Onkelinx, ministre: En la matière, nous avons travaillé, nous avons édité des publications, nous avons fait des recherches que nous avons transmises aux Régions. Les Régions, avec l'ensemble de leurs compétences (Environnement, Santé et Recherche), doivent être à même de poursuivre le travail entamé au fédéral. Le fédéral a fait une partie du chemin et il doit être poursuivi dans les Régions. Vous savez qui détient les portefeuilles en la matière. Il y a Mme Laanan, M. Henry, Mme Huytebroeck. Il y a des socialistes et des écologistes. Je ne suis pas en train de faire de la basse politique, c'est ridicule en matière de santé!

Au fédéral, suite notamment à vos interpellations, nous avons travaillé, nous avons produit des publications, que j'ai distribuées en commission, il y a plus d'un an. Nous les avons transmises aux Régions et aux Communautés, nous les avons mises sur la table de la Conférence interministérielle. Cela ne va peut-être pas suffisamment vite à votre goût – je peux vous comprendre – mais on ne peut pas dire non plus que le fédéral ne fait rien.

02.89 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen): Sur le phénomène de l'hyperélectrosensibilité, je ne vois pas quelle étude vous avez mise sur la table! Vous m'avez dit que vous aviez demandé un avis à l'Institut de Santé publique. Je vous avais suggéré de faire une sorte de vigilance sanitaire sur cette question mais elle n'est pas encore mise en œuvre. À ma connaissance, c'est encore une matière fédérale; je ne peux donc être satisfaite.

J'en arrive à un sujet qui m'est cher: l'indépendance des experts. Il s'est récemment passé quelque chose d'assez grave concernant le Conseil de Biosécurité, pour lequel vous êtes compétente, avec M. Wathelet, qui me renvoyait toujours auprès de vous. Ce Conseil a remis un avis de manière totalement légère et en ne suivant pas la procédure habituelle d'au moins réunir ses membres! On commence donc à donner des avis par mail envoyé aux membres. Certains répondent, d'autres ne répondent pas. En l'occurrence, il n'y a même pas la moitié des membres qui ont répondu. Il y a eu trois réponses favorables et deux défavorables. C'est sur cette base que vous avez décidé d'autoriser un nouvel essai en matière de peupliers. Ces peupliers OGM ne sont peut-être pas la pire des choses qui arrive en Belgique mais la procédure s'est dégradée, et cela m'inquiète!

Depuis lors, il y a un nouveau Conseil de Biosécurité. Je vous demande d'être attentive au règlement d'ordre intérieur dont il va se doter. Vous avez eu l'air de considérer que ce n'était pas de votre compétence de vous mêler du règlement d'ordre intérieur. Mais alors, comment l'indépendance de ces experts est-elle contrôlée de manière externe?

Il en va de même pour la loi que nous avons votée, et qui ne garantit pas qu'un contrôle externe soit mis en place. Chaque organisation peut inventer son propre règlement pour arranger ses petits problèmes entre amis. Ce n'est ni satisfaisant ni rigoureux, madame la ministre. Il importe de produire une plus grande légitimité au vu du caractère sensible de ces décisions. C'est ce qui a manqué sous cette législature. Améliorer cette situation honorerait notre secteur de la santé publique.

02.90 Rita De Bont (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, dames en heren ministers en staatssecretarissen, excuseer dat ik zo laat uw aandacht vraag maar in de commissievergadering met minister Onkelinx hebben wij weinig tijd gehad voor een repliek. Daarom wil ik nu nog even het woord nemen.

Ik zal positief beginnen. De beleidsnota Volksgezondheid staat weer vol positieve voornemens, hoewel ook op Volksgezondheid bespaard moet worden. Een jaarlijkse economische groei van 2 % tot 3 %, absoluut nodig om het systeem betaalbaar te houden, zit er op dit moment niet in. Dat hebben wij daarjuist kunnen vernemen.

Er is een taskforce opgericht om te onderzoeken waar kon worden bespaard. Wij kunnen akkoord gaan met de drie domeinen waar de vrijgemaakte middelen bij voorkeur zullen worden besteed. Wij willen er wel graag iets aan toevoegen. Ook in de commissie hebben wij er de aandacht op getrokken, zonder enige reactie van de minister. Ik probeer het nu dus iets duidelijker te formuleren.

Eén van de drie domeinen is steun aan de personen met een zeldzame ziekte. Het is absoluut noodzakelijk dat de overheid daarvoor middelen vrijmaakt, daar deze patiëntengroep door de geringe omvang niet interessant is voor het bedrijfsleven of de farmaceutische industrie. Hierbij mag men echter niet vergeten dat nog andere patiëntengroepen ook in de kou blijven staan, namelijk patiënten die lijden aan een ziekte die niet helemaal onverklaarbaar is maar een multifactoriële oorzaak heeft waarbij de onderzoekers van de verschillende puzzelstukjes nog altijd geen volledige puzzel hebben kunnen vormen. Deze patiënten, zo'n 20 000 tot 30 000 in het hele land, worden al te gemakkelijk betiteld als patiënten die aan een of andere moeilijk te definiëren psychosomatische ziekte zouden lijden, of die af te rekenen zouden hebben met vage lichamelijk onverklaarbare klachten, terwijl zij in werkelijkheid lijden aan een door de Wereldgezondheidsorganisatie erkende neuro-immuunziekte.

Verder onderzoek, opleiding van en informatie aan de artsen zijn aangewezen. De diagnose kan immers gesteld worden als men strikte criteria volgt, samengaand met een grondige anamnese, een grondig klinisch onderzoek en een afgelijnd aantal bloed- en andere tests die specifiek op mensen met myalgische encefalomyelitis, lupus enlyme van toepassing zijn.

Voorzitter: Luk Van Biesen.

Président: Luk Van Biesen.

Deze differentiële diagnose zou kunnen worden gesteld tegen een kostprijs van 200 euro per patiënt, maar hiervoor worden geen middelen vrijgemaakt. Dat zou nochtans kostenbesparend kunnen werken op termijn. Het garandeert de patiënten nog geen genezing, maar het vrijwaart hen van nutteloze en vaak contraproductieve behandelingen. De juiste diagnose zou leiden tot meer begrip en respect in hun directe omgeving — familie, school en werk — maar ook bij artsen, adviserende geneesheren en inspecteurs die controle uitvoeren op arbeidsongeschiktheid.

Nadat ik in de vorige legislatuur en bij het begin van deze legislatuur een voorstel van resolutie over deze materie heb ingediend, hebben verschillende collega's van verschillende fracties in Kamer en Senaat mij gevolgd, maar daar blijft het bij. Hoogdringendheid vond men niet nodig. Mevrouw de minister, kunt u daaraan, in die paar maanden die u in 2014 nog resten, een beetje extra aandacht en wat van de vrijgemaakte middelen besteden?

Er kan inderdaad nog worden bespaard in de gezondheidszorg. Vele van deze besparingen kunnen echter enkel worden doorgevoerd als men uiteindelijk werk maakt van een nieuwe nomenclatuur en een nieuwe ziekenhuisfinanciering. U werkt daaraan en hebt zelfs een plan dat u in fasen wilt invoeren. De eerste fase, de studiefase, waarmee u volop bezig bent, geeft ons zowaar de mogelijkheid te leren van de buurlanden. Dit op zich bewijst ook dat wij ten opzichte van deze buurlanden weer een stukje achterlopen. Hetzelfde geldt voor onze pensioenhervorming, dit terwijl zowel onze pensioenen als de betaalbaarheid van de

gezondheidszorg onder enorme druk staan door de vergrijzing.

Voor de betaalbaarheid van de gezondheidszorg komt daarbij nog eens de druk die uitgaat van de open grenzen en van een bevolkingstoename die niet bepaald gepaard gaat met een economische groei. Daarnaast zijn er ook de uit de pan swingende kosten van hoogtechnologische en geïndividualiseerde biochemische behandelingen. Men zal meer dan een tandje moeten bijsteken om onze gezondheidszorg betaalbaar te houden, maar er kan nog worden bespaard door een efficiënt controle- en sanctiesysteem in te voeren om de fraudeurs onder de zorgverstrekkers te identificeren en aan te pakken.

Ik heb in de commissie aan de minister gevraagd om hierbij wel gebruik te maken van een efficiënt systeem en mijn kritiek geuit op het vorig jaar voor tandartsen ingevoerde systeem van plafonnering van de toegelaten beroepsinkomsten met P-waarde. Het gaat om een extra administratieve belasting en een aanzienlijke inbreuk op de beroepsvrijheid, zonder enige garantie dat het in de toekomst daarbij blijft en zonder duidelijke afspraken.

Mevrouw de minister, u werpt op dat ik herhaal wat ik in de commissie heb uiteengezet. Ik heb u echter geen repliek kunnen geven. U hebt mij gezegd dat het systeem is ingevoerd op vraag van het beroep zelf, maar ik wil dit even corrigeren. Het voorstel werd besproken, of afgesproken, in de Medicomut waar ook vertegenwoordigers van de tandartsenverenigingen aanwezig zijn. Alle tandartsenverenigingen hebben zich echter, net zoals de meeste tandartsen, met het voorstel niet akkoord verklaard. Zij hebben het, in tegenstelling tot onder anderen vertegenwoordigers van ziekenfondsen, evenwel niet voor het zeggen in de Medicomut.

De ziekenfondsen zelf blijven volledig buiten schot. Nochtans kan een echte kostenbeheersing enkel doeltreffend verlopen als de ziekenfondsen zelf eens volledige transparantie van hun constructies en financiële stromen zouden geven. Jaarlijks verdelen zij ruim 35 miljard euro. Voor hun administratieve taak krijgen zij elk jaar 1,125 miljard euro, waarmee zij, enerzijds, grote financiële reserves en, anderzijds, ongecontroleerde machtsposities hebben kunnen opbouwen.

Zij zijn niet alleen uitvoerders maar ook beheerders van het systeem, die zitting hebben in onder andere de Algemene Raad van het RIZIV en de Conventiecommissie. Bovendien treden zij zelf in de rol van zorgverstrekkers als beheerders van rust- en ziekenhuizen en eigenaars van een 650-tal apotheken met verschillende kruisparticipaties in de farmaceutische sector zelf in de rol van zorgverstrekkers. Zou in het kader van besparingen ook niet eens moeten worden nagegaan in welke mate dit een overconsumptie van geneesmiddelen in de hand werkt?

Ik ben van mening dat bij de ziekenfondsen nog veel meer geld kan worden gevonden dan bij de gewone onafhankelijke artsen en tandartsen van wie de positie op meerdere vlakken helemaal niet benijdenswaardig is en wat in de toekomst mogelijk tot grote tekorten zou kunnen leiden.

U bent hierover op de hoogte en u bent ook op de hoogte van de vervrouwelijking van het beroep. U zou hiermee ook rekening houden bij de organisatie van de medische wachtdienst, vooral op het vlak van veiligheid, hebt u geantwoord. U zou hiermee ook rekening houden bij de contingentering.

Toch betreurt de fractie van het Vlaams Belang dat de bevoegdheid over de contingentering met de zesde staatshervorming niet naar de deelstaten wordt overgedragen. De opleiding is immers een gemeenschapsbevoegdheid. De minister overweegt nieuwe maatregelen, niet alleen zonder de artsen, maar ook zonder de studenten, de universitair en, de decanen te horen.

De Vlaamse en de Franse Gemeenschap nemen verschillende maatregelen gedurende de opleiding om aan de contingentering te voldoen. Dit leidt tot scheeftrekkingen, zoals bijvoorbeeld tien keer meer inschrijvingen voor de kandidatuurjaren tandheelkunde aan Franstalige universiteiten dan aan Nederlandstalige universiteiten. Ik kan mij niet voorstellen dat deze studenten in de loop van hun studies in dezelfde verhoudingen zullen of moeten afhaken en dat ze na hun studie geen RIZIV-nummer zullen krijgen.

Neen, de overvloed aan afgestudeerden aan Franstalige universiteiten zullen de vermeende tekorten in Brussel en Vlaanderen moeten aanvullen. Inmiddels zijn er wel 4 000 tot 5 000 Vlaamse jongeren die zelfs niet aan de studies tandheelkunde en geneeskunde mochten beginnen en dat blijft in onze ogen een discriminatie.

Een andere discriminatie waarover ik het had is de discriminatie tussen kinesisten en osteopaten met betrekking tot de uitoefening van de manuele therapie. In dat verband hebt u ondertussen op een mondelinge vraag geantwoord dat u contact met Axxon hebt en dat u verder zult onderzoeken in welke mate u het KB nog moet aanpassen of hen overtuigen dat dit geen discriminatie is.

Président: André Flahaut, président.

Voorzitter: André Flahaut, voorzitter.

Dan nog een laatste punt dat ik ook in de commissie heb aangehaald. U was enorm verontwaardigd toen ik in de commissie de hoop uitsprak dat de ambitie en de inzet van de Gemeenschappen op het vlak van dierenwelzijn, dat met de zesde staatshervorming wel wordt overgeheveld, groter zal zijn dan de uwe.

Ik heb nog eens nagekeken dat ik u met deze uitspraak geen onrecht aandeed, maar mevrouw de minister, ik blijf hopen. U hebt inderdaad een paar positieve maatregelen genomen en u wilt er inderdaad nog op toezien dat de door de Raad voor Dierenwelzijn geformuleerde adviezen zo snel mogelijk gevolg zullen krijgen.

U wil er ook op toezien dat de procedure voor de goedkeuring van de toekomstige experimenten op niet-menselijke primaten dwingender zal zijn dan nu het geval is. De nieuwe experimenten op resusapen die men aan de KU Leuven wou opstarten, zouden geannuleerd zijn. We hopen het want u werkt nog altijd aan het koninklijk besluit en u bent niet bereid om het verbod op experimenten met primaten bij wet volledig af te schaffen. Anders zou u er immers bij de meerderheid op aangedrongen hebben om onze of minstens de amendementen van Ecolo-Groen op de wet houdende diverse bepalingen met betrekking tot dit ontwerp te steunen.

U zult in 2014 bijzondere aandacht besteden aan het toezicht op de wetgeving betreffende de erkenning en controle van de kweek – en ik hoop ook de invoer – van gezelschapsdieren. U zult dat doen nadat u de klachtendossiers gedurende jaren hebt laten opstapelen en nadat de burgers een paar weken geleden in Gent in een betoging tegen de broedfok massaal hun ongenoegen hebben moeten laten blijken. Of het koninklijk besluit ter zake nog voor het einde van deze legislatuur klaar zal zijn, is een open vraag. Kunt u bevestigen dat het nog voor het einde van de legislatuur klaar zal zijn? Wij hopen het alleszins.

Het dossier over het onverdoofd ritueel slachten waarover zowel de brede bevolking – 88 % meen ik – als verschillende politieke fracties hier in het Parlement hun afkeer hebben geuit, hebt u volledig afgeschreven of beter gezegd doorgeschoven naar de deelstaten. Hier besteedt u zelfs geen bijzondere aandacht meer aan.

In ieder geval, mevrouw de minister, bijzondere aandacht en mooie beloftes zijn voor mijn fractie onvoldoende. Zowel op het vlak van dierenwelzijn als van volksgezondheid moeten er dringend ingrijpende beslissingen worden genomen. Die vinden we niet terug in de beleidsnota.

De Vlaams Belang-fractie kan deze nota dan ook niet steunen.

02.91 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Monsieur le président, madame la ministre, je souhaite intervenir sur la situation des chômeurs. En effet, en la matière, des améliorations pourraient être apportées car ils font partie de ceux à qui on a fait payer la crise et sur qui on a fait peser l'austérité plus que sur d'autres.

La première mesure a trait à la dégressivité des allocations de chômage. Comme chacun le sait, durant les trois premiers mois, les allocations augmentent pour diminuer par la suite. C'est ainsi que de plus en plus nombreux sont ceux qui doivent vivre avec des allocations encore moins élevées que par le passé. Certains ont perdu jusqu'à 200 euros par mois, ce qui est énorme quand on dispose d'un tout petit budget.

Je vous ai interrogée pour savoir combien de personnes étaient concernées par cette mesure. Le 23 janvier 2013, vous m'avez dit qu'un tiers des deux millions de chômeurs complets étaient concernés. J'imagine qu'il s'agit d'une erreur car si tel était le cas, 700 000 personnes seraient touchées par la dégressivité, ce qui me paraît énorme. Il me semble que le chiffre réel est déjà bien suffisant. Vous avez ici l'occasion de corriger le rapport du 23 janvier dernier puisque je n'imagine pas que 700 000 chômeurs soient concernés par la dégressivité.

Cela dit, chaque chômeur concerné est, malheureusement, un chômeur de trop. En effet, à Bruxelles, vu le

prix des loyers, survivre avec une allocation de chômage est déjà quasiment impossible. Avec la dégressivité, cela deviendra totalement infaisable. Je ne sais pas si vous savez que, pour louer la moindre petite chambre avec un petit point d'eau, il faut 400 euros en Région bruxelloise. Avec la dégressivité du chômage, les gens ne s'en sortent plus. Je sais que, dans d'autres Régions, les prix des loyers ne sont pas les mêmes, mais en Région bruxelloise les choses deviennent insupportables.

Par ailleurs, on sait que rechercher un emploi de manière effective et énergique coûte de l'argent puisqu'il faut être abonné à internet, il faut imprimer les documents prouvant que vous recherchez un emploi, il faut se rendre à des entretiens, auprès de son organisme régional, etc. Cela a donc un prix. Or, malheureusement, vu les allocations qui diminuent, ces démarches deviennent de plus en plus impossibles.

Un autre effet pervers de cette dégressivité touche les gens qui avaient décidé de faire des études. Nous le savons, il y a une série de pénuries: il manque par exemple des infirmières, des instituteurs et institutrices, des ingénieurs. Un certain nombre de personnes ont donc obtenu des dispenses pour entamer ces études pour lesquelles nous avons grand besoin de gens.

Par chance, certains de ces chômeurs réussissent très bien. Ils sont donc en deuxième, troisième ou même quatrième année d'études, en ce qui concerne un étudiant ingénieur qui m'a écrit. Normalement, ils ne devaient pas subir la dégressivité.

Mais vous n'avez pris cette mesure qu'en novembre 2012. Elle ne concerne donc que les nouveaux inscrits dans des études. Ceux qui sont en deuxième, troisième ou quatrième année, qui se sont inscrits avant novembre 2012, ont bien réussi leurs études mais ne les ont pas encore terminées, ceux-là subissent de plein fouet la dégressivité.

Quand vous perdez 200 euros alors que vous êtes en train de faire des études, c'est le budget du ménage qui s'écroule. Pour une série de ces personnes, il est vraiment impossible de continuer leurs études. Je vous ai interrogée deux fois à cet égard. Je vous ai envoyé trois ou quatre exemples de cas individuels, puisque vous me l'aviez demandé.

La mesure que vous avez prise n'a permis de sauver que les gens qui se sont inscrits en septembre 2013, et non ceux qui s'étaient inscrits en septembre 2012, 2011 ou 2010 pour ces mêmes métiers en pénurie pour lesquels nous avons grand besoin de nouvelles personnes formées sur le marché du travail pour pourvoir à ces postes.

Une autre mesure qui a été particulièrement lourde, là principalement pour les familles, est relative aux jeunes. Avant, les jeunes devaient attendre neuf mois pour toucher les allocations de chômage. Maintenant, ils doivent attendre douze mois.

En outre, ils doivent avoir deux évaluations positives. Dans le cas contraire, ils devront attendre dix-sept mois, ou même plus, pour toucher la première allocation de chômage s'ils n'ont pas réussi dans ce temps-là à trouver un emploi.

Vous m'aviez dit que c'est une économie de 29 millions, rien que pour l'allongement de trois mois du stage d'attente, devenu joliment "stage d'insertion". Ces trois mois, ces 29 millions, ce sont les familles qui les assument. Fatalement, ce sont soit ces jeunes... Soit ce sont les familles, soit ce sont les communes.

Soit ce sont les familles qui assument ces jeunes plus longtemps, soit ils sont renvoyés vers les CPAS. C'est une fois de plus les communes les plus peuplées qui doivent faire face au plus grand nombre de jeunes qui sont dans l'incapacité d'attendre douze mois pour obtenir leur allocation d'insertion.

Au sujet d'une autre catégorie, madame Onkelinx, je voudrais vraiment que vous puissiez faire quelque chose. Il s'agit de l'effet que ces mesures ont sur les temps partiels.

Le fait d'avoir limité dans le temps l'allocation d'insertion va priver 8 743 travailleuses à temps partiel de complément chômage.

Qui sont ces travailleuses? Ce sont 6 686 chefs de famille, des personnes seules avec enfants (6 000 femmes, 500 hommes). Ce sont des gens qui travaillent principalement dans le secteur du nettoyage, de l'horeca et qui voudraient, dans bien des cas, un temps plein d'autant plus qu'ils effectuent leur temps

partiel le soir, le matin et le week-end. Ce ne sont pas vraiment les horaires idéaux pour concilier vie professionnelle et vie de famille. Ce sont des gens qui n'ont pas le choix, qui n'ont trouvé que ces petits boulots, qui gardent la tête hors de l'eau grâce au complément chômage. Avec la limitation à 36 mois, ces personnes vont voir leurs revenus amputés du complément chômage basé sur l'allocation d'insertion.

Pour ces 8 743 travailleuses et travailleurs à temps partiels, je pense qu'il faut revenir en arrière. C'est un effet collatéral qui, selon moi, n'était absolument pas voulu. Je ne vois aucune justification au fait de priver ces temps partiels de leur complément chômage.

Pour mieux cerner les secteurs concernés, je vous avais demandé où travaillent ces personnes à temps partiel. En commission, vous m'aviez dit que vous alliez m'envoyer les données en octobre 2013 mais je n'ai malheureusement pas reçu, madame De Coninck, ces informations que vous m'aviez promises.

Autre catégorie pour laquelle j'estime qu'il y a eu un raté et pour laquelle j'espère que la majorité va faire marche arrière, ce sont les 6 150 personnes souffrant d'une inaptitude au travail supérieure à 33 %.

J'ai eu l'occasion de rencontrer les associations qui réalisent de l'accompagnement à l'emploi des personnes aveugles et des personnes sourdes. C'est la panique complète. La façon dont le système s'applique est un non-sens absolu!

Par exemple, les personnes sourdes sont convoquées dans leur office régional pour leur expliquer le plan d'activation. Info-Sourds téléphone à l'organisme régional pour demander de mettre sur pied une séance d'information destinée au public-cible afin d'avoir un seul traducteur et de ne pas devoir envoyer un traducteur chaque fois qu'une personne sourde est convoquée.

On leur a répondu par la négative. "La règle, c'est la règle." Il fallait qu'ils se rendent à leur réunion d'information à Actiris. On a donc dû payer un traducteur pour une personne qui se rend à son entretien d'embauche à Actiris.

La difficulté, c'est que maintenant, l'entièreté du budget traduction de l'année est passé en accompagnement tant à Actiris qu'à l'ONEM ou autres plutôt que dans l'accompagnement, comme les autres années, pour rencontrer des employeurs potentiels. Il en résulte que les deux associations que j'ai rencontrées allaient perdre une partie de leurs subsides pour la remise à l'emploi, car cette année, elles ont été tellement occupées à accompagner les demandeurs d'emploi dans de multiples démarches, pour qu'ils ne soient pas privés de leur allocation maintenant qu'ils sont dans le contrôle de recherches d'emploi, qu'elles n'ont pas pu accompagner et faire les mises à l'emploi qu'elles avaient effectuées les autres années. Cette année, zéro mise à l'emploi dans les deux associations concernées par rapport aux personnes aveugles et les personnes sourdes.

Eu égard à la limitation dans le temps des allocations d'insertion (36 mois), 6 150 personnes souffrant de handicap perdront leur chômage en 2015. Vous vous en doutez, c'est la panique pour les personnes concernées. Certes, il est "possible de se tourner vers les CPAS dans ces cas". Vous vous rendez bien compte que cette possibilité pour les personnes concernées est totalement inacceptable. J'ai interrogé M. Courard en sa qualité de secrétaire d'État aux Personnes handicapées. Il m'a répondu ne pas avoir été consulté pour cette mesure.

Pour ceux qui pourraient éventuellement relever du statut des personnes handicapées, vous m'avez dit que le dossier prenait en moyenne 4,2 mois, mais vous espériez que ce délai serait réduit pour les personnes handicapées exclues du chômage. On se rend bien compte que 4,2 mois sans aucune ressource pour des personnes handicapées, c'est totalement impossible à gérer!

Vous évoquez l'intervention des CPAS, mais je pense que les CPAS ne seront pas très à l'aise non plus quand des personnes sourdes, aveugles ou ayant un handicap mental léger viendront frapper à leur porte, complètement démunis. Il faut revoir cette méthode. On ne peut continuer de la sorte.

Par ailleurs, une nouvelle catégorie a été inventée pour tenter de sauver une partie de ces personnes: les chômeurs sans capacité de gains. En effet, je serais intéressée à mieux cerner le nombre de personnes qui sont au courant de cette possibilité. Est-elle vraiment opportune? Car par ce biais, j'ai l'impression qu'on les retire totalement du circuit du travail, ce qui n'est pas vraiment l'objectif. Je pense qu'il faut plutôt les retirer du circuit du contrôle. Je pense qu'une série de personnes, si elles sont accompagnées et si les services

d'accompagnement ne sont pas détournés pour pouvoir accompagner les gens dans les contrôles, peuvent utilement trouver à s'insérer sur le marché du travail.

Un autre problème concerne le transfert du chômage vers le CPAS. Je trouve très bien que vous soyez toutes les deux parmi nous, puisqu'en commission l'une me renvoyait vers l'autre - et vice versa - quand j'évoquais la méthode de calcul. Je veux parler de la manière dont on détermine les moyens nécessaires aux CPAS pour réagir au transfert de nombreux chômeurs se retrouvant sans ressources après avoir été virés par l'ONEM. J'ai essayé de comprendre quelle formule était utilisée. On m'a bien expliqué les six catégories, qui sont autant de reculs sociaux de la part du gouvernement Di Rupo, pour calculer ce transfert. J'ai ainsi appris que les exclusions temporaires et définitives avaient augmenté de 32 %. Le contrôle de l'activation standard n'était pas pris en compte. Seuls l'étaient les nouveaux reculs en matière de CPAS. Madame De Block, vous avez évoqué la limitation des allocations d'insertion à trois ans, le refus du droit à celles-ci en raison d'un manque de participation active à un projet d'insertion, l'instauration d'une dégressivité et d'une procédure de disponibilité des jeunes, l'extension de la procédure de disponibilité aux personnes âgées de plus de cinquante ans, la prolongation de la période d'insertion professionnelle de trois mois. Ces six reculs du gouvernement Di Rupo permettent de calculer le transfert dont les CPAS ont besoin.

Quand je vous ai demandé sur quels critères on s'était basé pour calculer l'enveloppe à laquelle auraient droit les CPAS, vous m'avez répondu, madame De Block, qu'il fallait que je vous fasse confiance. Ce n'est pas que je n'aie pas confiance, mais j'aimerais disposer des chiffres ayant servi à l'estimation de l'enveloppe destinée aux CPAS. Je ne vois pas pourquoi les parlementaires ne pourraient pas en prendre connaissance – à moins qu'il ne s'agisse d'une sous-évaluation que nous ne puissions découvrir.

Il est notoire que les communes connaissent de grandes difficultés. Cette petite compensation n'est pas accordée aux petites communes, particulièrement aux plus peuplées – telle la mienne, dont 12 % des habitants sont au CPAS. Or la charge que représente ce dernier sur le budget communal est importante. C'est pourquoi cette compensation constitue un apport décisif pour les communes les plus peuplées.

Madame De Coninck, lorsque vous m'avez répondu ne pas avoir reçu mes courriers relatifs aux chômeurs forcés d'arrêter leurs études à cause de la dégressivité, vous m'aviez fait rire. N'oublions pas que lorsqu'un chômeur ne reçoit pas son courrier, il est directement sanctionné et perd son allocation de chômage s'il ne se rend pas à un rendez-vous. Pourtant, vous l'avez vous-même vécu: tous les courriers n'arrivent pas toujours à destination. Votre ministère dispose d'une belle boîte aux lettres alors que, malheureusement, certains chômeurs vivent à vingt dans un immeuble dépourvu de boîte aux lettres et doivent récupérer leur courrier dans un tas à terre; on peut donc comprendre que certaines lettres se perdent.

En outre, les agents de bpost sont mis sous une telle pression que, de plus en plus, une partie du courrier n'arrive pas à destination. Je reçois assez fréquemment du courrier qui ne m'est pas destiné. S'il s'agit d'une lettre de l'ONEM, j'essaie de la faire parvenir à son destinataire, mais ce n'est pas toujours le cas.

Le **président**: Je vais passer la parole à Mme Vienne, mais j'aimerais que la discussion traite exclusivement des sections prévues et que vous ne dépassiez pas votre temps de parole.

02.92 Christiane Vienne (PS): Monsieur le président, il s'agit d'une simple incise: Mme Genot faisait remarquer que certaines personnes qu'elle connaissait – ce qui n'est pas mon cas – vivent à 20 dans le même immeuble et qu'elle-même ne recevait pas tout son courrier. J'ignore s'il faut en conclure que ces 20 personnes vivent chez vous: je n'ai pas bien saisi la logique.

02.93 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Madame, je crains que vous ne connaissiez pas bien la réalité des quartiers peuplés. À Bruxelles, par exemple, à Saint-Josse, beaucoup de maisons accueillent des gens obligés de vivre dans une seule pièce, voire à plusieurs par pièce; c'est pourquoi ils reçoivent leur courrier en vrac, au bas de leur porte, que ce soit le courrier en provenance de l'ONEM ou d'ailleurs. Beaucoup de ces lettres se perdent.

Je souhaiterais qu'ils puissent être accueillis d'une autre manière. Malheureusement, étant donné leurs faibles revenus, vu le montant des allocations de chômage attribuées, les chômeurs isolés n'ont pas les moyens de louer un appartement. Ce n'est plus possible à Bruxelles étant donné le prix actuel des loyers, à moins d'avoir obtenu un logement social.

On pourrait croire à une bonne nouvelle dans tout le lot: c'est positif pour la création d'emploi.

En 2012, 67 nouveaux postes ont été créés pour le contrôle des chômeurs; 7,8 millions d'euros ont été trouvés pour ce faire. En 2013, une rallonge de 250 000 euros a encore été allouée.

Franchement, voilà qui me pose problème. Pour contrôler les chômeurs, pour faire perdre de l'argent à des personnes qui n'en disposent déjà que de très peu, on parvient à trouver 7,8 millions d'euros. Pourtant, dans le budget Emploi qu'on nous demande d'approuver aujourd'hui, tous les postes diminuent.

M. Crombez réalise un excellent boulot, il essaie de cibler les contrôles en matière sociale relativement à la fraude. Avec moins d'inspecteurs, il ne peut pas y parvenir. Ce que vous nous proposez de voter est un budget avec moins d'inspecteurs, moins de travailleurs au ministère de l'Emploi et du Travail.

Il y en aura plus pour contrôler les chômeurs et moins pour contrôler les gens qui abusent du détachement des travailleurs, par exemple. On ne peut pas dire à l'Europe qu'on veut plus contrôler et nous proposer un budget dans lequel on diminue le nombre de contrôleurs. C'est une des grosses faiblesses du budget qui nous est proposé aujourd'hui.

Le **président**: Je voudrais vous demander d'essayer de contenir votre intervention...

02.94 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, le Parlement est un lieu de débats. Je regrette qu'il n'y ait pas plus de collègues pour écouter ce que Mme Genot a à dire. Elle a une expertise du réel qui manque à beaucoup de nos collègues. Ne vous plaignez pas qu'il y ait un débat dans un Parlement! On est là pour ça!

Le **président**: Monsieur Gilkinet, j'ai déjà entendu quatre fois le même discours dans la bouche de Mme Genot! Je crois avoir compris et je crois également connaître le réel!

Lors de la discussion générale, j'ai laissé chaque intervenant écologiste parler pendant trente minutes! Nous dépassons donc déjà toutes les règles que nous nous fixons habituellement.

02.95 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Ce sont vos règles à vous!

Le **président**: Non, madame, ce ne sont pas mes règles. Vous n'êtes pas à la Conférence des présidents, vous ne savez pas de quoi vous parlez! Je demande pour le débat spécifique aux sections de rester entre dix et quinze minutes. Dans les groupes, personne ne prend une demi-heure! Mme De Bont a parlé pendant quinze minutes, pas plus! C'est une question d'organisation du débat.

Et ce n'est pas pour rentrer plus tôt, j'ai le temps!

02.96 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Je note que vous félicitez le Vlaams Blok pour son respect du timing!

Le **président**: Je fais un simple constat, que ce soit Mme De Bont ou M. Van Esbroeck. J'ai laissé parler M. Francken pendant une demi-heure sur un problème fondamental!

Je vous demande de conclure.

02.97 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Pour ma part, les chômeurs sont aussi un problème fondamental!

Le **président**: Pour moi aussi, croyez-moi!

02.98 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Les ALE sont une autre difficulté. Nous ne sommes pas de grands fans des ALE mais elles ont permis d'insérer un public qui ne trouvait pas sa voie sur le marché du travail classique et de toucher des allocations et de rendre des services. Je regrette qu'on ait décidé de supprimer une partie des travailleurs qui encadraient ces chômeurs: onze à Bruxelles et la moitié du service à Saint-Josse.

Ces services ALE ont perdu des moyens, alors qu'ils faisaient un travail d'insertion relativement important dans certaines communes. Pour reprendre l'exemple de la commune dont je vous parlais, le nombre d'heures prestées par les chômeurs avait augmenté de 300 % ces dernières années. Un véritable travail avait été effectué avant que le service ne soit "décapité".

Le **président**: Veuillez conclure, madame Genot.

02.99 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Je vous donne encore un petit exemple de la réalité, puisque M. Flahaut m'y encourage!

Le **président**: Madame Genot, j'étais déjà en politique quand on a créé les ALE. À ce moment, vous étiez contre et vous n'étiez pas encore en politique.

02.100 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Monsieur le président, rendez-vous compte! La situation est tellement dramatique qu'aujourd'hui je trouve que le système ALE est positif. La situation a vraiment dégénéré.

Le **président**: Pensez à conclure!

02.101 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Une autre difficulté sur laquelle, je l'espère, Mme De Coninck pourra travailler est la question de l'impression des documents. Les chômeurs ont de tout petits budgets. On le sait! Vous connaissez, pour certains, le prix du papier et de l'encre pour imprimantes. Or, alors qu'il est beaucoup question de simplification administrative, nous sommes dans une situation tout à fait schizophrénique. Les chômeurs doivent imprimer des documents qu'ils doivent remettre à l'ONEM qui doit ensuite les scanner. Il n'est pas question pour les chômeurs de venir avec leur clé USB. Le travail est donc doublé. On parle souvent de simplification administrative. Le faire en la matière serait une excellente chose. Les services d'accompagnement des personnes aveugles, par exemple, qui sont contrôlés passent leur temps à imprimer des recherches d'emploi car vous vous doutez bien que les personnes aveugles n'ont pas d'imprimante. Cela ne leur servirait à rien.

Monsieur le président, j'en termine pour aujourd'hui. J'espère que ces petits exemples pratiques vous auront permis de voir que, sur le terrain, ces mesures qui pour vous ne représentent que 29 millions d'euros d'économies, 60 millions d'économies et autres ont malheureusement des effets particulièrement lourds dans la vie de toute une série de personnes.

Le **président**: Le prochain intervenant est M. Gilkinet. J'insiste pour que vous respectiez un temps de parole de dix minutes. Je vous demande de faire votre possible.

02.102 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, je vais essayer. Des choses importantes doivent être dites.

Le **président**: Je n'en doute pas, monsieur Gilkinet. Tout est important!

02.103 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, je regrette l'absence d'un des ministres en charge des matières sociales, le ministre des Pensions. J'ignore s'il est désintéressé par ce débat général. J'avais des questions à lui adresser mais je constate qu'il n'est pas là. C'est un manque de respect à l'égard de l'institution démocratique qu'est le Parlement. Certains de ses collègues de parti m'ont demandé si je comptais l'interpeller. C'est mon intention. Je le ferai donc en son absence mais je tenais à souligner le fait.

Le contexte général a été posé par notre cheffe de groupe, Mme Gerken.

Le résultat de deux ans et demi de gouvernement papillon sera un recul de l'égalité et une augmentation du risque de pauvreté. Les causes en sont connues: la diminution de l'enveloppe destinée à lier les allocations sociales au bien-être, l'exclusion des chômeurs qui se poursuit, la dégressivité accélérée des allocations de chômage, l'augmentation des exigences à l'égard de la définition de l'emploi convenable. Au total, c'est un bilan très peu social qu'il faudra tirer de ce gouvernement.

Les mailles du filet de la sécurité sociale s'élargissent. Un nombre sans cesse croissant de personnes passent au travers. Cela n'est pas sans conséquence sur la vie en société et sur les coûts futurs qu'il faudra mettre en œuvre pour lutter dans les Communautés contre le décrochage scolaire et pour répondre aux problèmes liés à la paupérisation, à la santé ou autres. Le gouvernement papillon transfère la patate chaude à d'autres. Il largue des bombes sociales à retardement.

Je voudrais intervenir principalement sur les dossiers Pension et Emploi. Comme je l'ai dit, je regrette l'absence de M. De Croo.

Cette législature restera marquée par la réforme des pensions décidée à la fin de l'année 2011, sans aucune concertation des interlocuteurs sociaux, à la hussarde, de façon brutale, y compris vis-à-vis de ce parlement, en termes de procédures préalables à l'adoption de n'importe quel projet de loi. Cette réforme a été imposée via des amendements d'une loi-programme qui ne portait pas du tout sur ce thème.

En agissant de la sorte, on n'a rien résolu à la question de savoir comment les salariés pouvaient travailler plus longtemps sans que soient améliorées leurs conditions de travail, que ce soit celles des travailleurs manuels ou des travailleurs exposés à des conditions psychologiques difficiles. Aucune mesure n'a été prise pour adapter les postes de travail et les fonctions à l'âge des travailleurs. Tout au contraire, en remettant en cause les mécanismes de crédit-temps et de l'assimilation de périodes non travaillées à du travail, on complique la vie de ces personnes qui sont dans la plupart des cas des femmes et ce, pour des raisons d'ordre sociétal qu'on peut évidemment contester.

Je regrette que les deux derniers ministres des Pensions, M. De Croo et son prédécesseur, M. Van Quickenborne, ne se soient attachés qu'à une question, qui n'est qu'une partie du problème: l'augmentation de la période de travail avant la pension, soit la durée effective de la carrière, et le report de l'âge effectif de la pension.

J'ai eu l'impression, à plusieurs reprises, y compris en lisant sa note de politique générale – je n'ai pas eu l'occasion de débattre, malheureusement, puisque je présidais la commission des Finances – que la seule intention des deux ministres des Pensions qui se sont succédé était finalement de faire la meilleure publicité possible pour les pensions complémentaires, dites du deuxième et du troisième pilier, alors que le rôle d'un ministre des Pensions fédéral est d'améliorer la pension du premier pilier.

Y a-t-il là-dedans une intention de renforcer encore ces mécanismes? Les mécanismes financiers sont loin d'être vertueux même si le cadre belge est plus exigeant que dans d'autres pays. Les fonds de pension sont aujourd'hui, et là je reprends peut-être ma casquette de président de la commission des Finances, les acteurs les plus agressifs sur les marchés financiers. Ils déstabilisent l'économie en étant à l'origine d'inventions géniales comme le trading à haute fréquence.

Ce n'est pas le rôle d'un ministre des Pensions que de faire la publicité d'autre chose que la pension légale, celle dont tout le monde peut et doit bénéficier dans le cadre d'un régime de sécurité sociale pour lequel de nombreuses personnes avant nous se sont battues. Je voulais répéter à M. De Croo mon désaccord sur son approche de la question.

Les conséquences de cette approche sont multiples. Je me retournerai vers la ministre de l'Emploi et vers la ministre des Affaires sociales pour embrayer sur la question de l'augmentation du nombre de personnes, cela a été évoqué tout à l'heure par Mme Gerkens, qui aujourd'hui doivent recourir à des aides pour maladie ou invalidité.

Des économies faites sur le budget pensions ont été reportées sur le budget maladie-invalidité. Les citoyens travailleurs et les citoyennes travailleuses sont ballottés d'un système à l'autre, mais rien n'est résolu. La charge est reportée d'un budget à l'autre.

Je pense que c'est une des caractéristiques de votre gouvernement. Cela apparaît clairement à la lecture des chiffres qui m'ont été transmis par M. le secrétaire d'État Courard en réponse à une question écrite que je lui avais posée sur l'augmentation du nombre de personnes en maladie-invalidité.

Cette situation s'aggrave avec l'âge des travailleurs. Cela prouve bien qu'on ne peut pas faire pleurer des pierres et qu'à force de presser un citron, plus rien ne coule. On ne peut pas contraindre indéfiniment des travailleurs. Dans une société qui a énormément progressé en termes de santé, on doit mieux prendre en compte les conditions dans lesquelles les travailleurs doivent évoluer. Or votre gouvernement ne l'a pas fait.

Puisque M. Drèze m'écoute attentivement, je voudrais pointer un dossier bien précis et aborder une question concrète.

Madame la ministre de l'Emploi, je commencerai par les titres-services, les dienstencheques. Aujourd'hui, cela représente 130 000 travailleurs – surtout des travailleuses. Ce budget d'aide directe de l'État s'élève à 1,3 milliard d'euros. En termes de déductibilité fiscale, on peut l'estimer à 300 millions d'euros. Les

évaluations produites par Idea Consult, la Cour des comptes ou certains consortiums universitaires montrent très bien qu'on trouve un peu de tout dans ce système: des employeurs vertueux qui veillent à de bonnes conditions de travail pour les employées en remboursant leurs déplacements, leur formation ou leur accompagnement sur le terrain et qui prennent en charge leur ancienneté barémique; mais il en existe d'autres qui exploitent les travailleuses en les contraignant à des temps partiels, les empêchant de la sorte de disposer des ressources salariales pour assumer leur famille. Dans ce dernier cas, on constate qu'aucune formation n'est dispensée et que la rotation du personnel est très élevée.

Votre première responsabilité, madame la ministre de l'Emploi, mais vous semblez vous en désintéresser puisque la compétence sera transférée, consiste à améliorer la situation des travailleurs. Nous avons mentionné cette nécessité dans une résolution déposée dès 2009. La deuxième responsabilité doit viser à trouver un financement pérenne du système. La Cour des comptes l'indique très bien: le dispositif est très profitable aux employeurs en début de cycle, puisqu'ils peuvent bénéficier d'aides pour l'engagement de travailleurs et que l'ancienneté de ces derniers est faible. Quelques employeurs que je qualifierais de "requins" ont ainsi pu bénéficier du système. À partir d'un certain moment, la courbe des coûts a rejoint celle des recettes. Certains se mettent en faillite, fortune faite. D'autres essayent de rassembler les moyens de financer leur système dans la durée.

Avec mes collègues, j'ai reçu, la semaine passée, des représentantes des travailleuses qui s'inquiètent légitimement de l'avenir de 130 000 emplois et des représentants des employeurs qui nous ont dit ne plus y arriver, qu'ils avaient essayé de mettre en place des formations, mais qu'ils avaient abandonné, qu'ils avaient essayé de mettre en place de l'accompagnement, mais qu'ils avaient également dû abandonner. Il s'agit là d'une des bombes à retardement budgétaire que vous allez léguer.

À chaque fois que nous avons interrogé sur le sujet Mme la ministre de l'Emploi, elle a fait preuve d'indifférence par rapport à cette situation, ce que je tiens à dénoncer ici.

J'en termine avec une proposition concrète que je ne développerai pas au risque de dépasser trop largement mon temps de parole. Il s'agit d'une proposition qui vise des formes de partage du temps de travail entre les travailleurs aînés et les jeunes travailleurs – les travailleurs aînés étant parfois épuisés par leur carrière, les jeunes travailleurs ne demandant qu'à travailler. Ce système existe en Communauté française et en Région wallonne. Il a été mis en place par des ministres écologistes, sous l'arc-en-ciel. Il s'agit du système du Plan Tandem qui permet à des travailleurs de diminuer leur temps de travail et d'écouter de jeunes travailleurs qui les remplacent durant le temps de travail abandonné.

Mesdames les ministres, durant cette législature, nous n'avons vu aucune initiative permettant de créer et de partager l'emploi, de créer une solidarité intergénérationnelle. Nous en sommes très déçus. Ce n'est pourtant pas faute d'avoir formulé des propositions concrètes et d'avoir posé de nombreuses questions.

02.104 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, je pense que la collègue de la N-VA, Mme De Meulemeester, n'a pas suivi les travaux en commission car elle est réellement "à côté de la plaque". Il n'est pas dans mes habitudes de tenir de tels propos. Elle n'est plus là; je ne sais donc rien dire d'autre.

Mme Snoy a beaucoup parlé, à raison, des déterminants de la santé. Les déterminants, notamment sociaux, de la santé sont extrêmement importants. C'est la raison pour laquelle, pendant toute cette législature, on aura pris des initiatives pour augmenter l'accessibilité aux soins de santé pour les publics les plus défavorisés. On aura aussi travaillé sur les maladies chroniques. Une grande conférence sur ce type de maladies vient encore d'avoir lieu. Il y a été question des maladies de très longue durée. On travaille de plus en plus sur un modèle pour lequel la Belgique sera un précurseur. Il s'agit d'un modèle que l'on commence à connaître pour ce qui concerne la gestion des maladies mentales. Ce modèle permet de travailler hors institution, dans le cadre de réseaux où l'aspect médical est évidemment pris en charge, mais aussi l'ensemble des aspects de la vie quotidienne. On y parle également de prévention en matière d'alcool, de tabagisme, de déficits alimentaires, etc.

C'est un modèle dont on reparlera sans doute encore beaucoup, car il fait l'unanimité, y compris auprès des patients eux-mêmes. En effet, lors de cette législature, les organisations de patients ont été reconnues pour leur professionnalisme en la matière. Elles ont véritablement été incluses dans tous les nouveaux processus mis en œuvre.

Mme Snoy, qui a dû entre-temps s'absenter pour siéger à un conseil communal et s'est excusée, a amplement parlé de prévention santé. La prévention est déjà largement communautarisée. Bien entendu, il y a le Plan national Nutrition-Santé, une série de problématiques entre ministres communautaires et fédéral sont abordées, mais je lui ai souvent dit qu'elle aurait dû avoir plusieurs casquettes pour pouvoir m'interroger et continuer à interroger les ministres des Communautés et des Régions.

Je voudrais lui dire également que nous sommes souvent précurseurs au niveau européen. Nous sommes occupés à plancher sur les nanomatériaux – elle le sait –, notamment sur une nouvelle réglementation en la matière qui pourra faire référence.

Étant donné qu'elle quittera notre hémicycle très bientôt et que c'est son dernier grand budget et sa dernière loi-programme, je voudrais la remercier pour le travail qu'elle a réalisé.

Je dirai à Mme De Bont qu'en ce qui concerne les maladies orphelines, nous continuons le travail entrepris. Nous marquerons encore des pas. Nous avons réussi à dégager des budgets supplémentaires pour poursuivre la prise en charge des maladies orphelines, ainsi que la reconnaissance et le remboursement beaucoup plus rapide des médicaments.

Grâce à Soliris, nous avons pu constater la difficulté en la matière et, parfois, la difficulté aussi de négocier avec des institutions pharmaceutiques qui ne le voulaient pas. Mais avec les institutions pharmaceutiques correctes, nous avons pu développer avec pharma.be un nouveau projet de façon à mettre sur le marché extrêmement rapidement des médicaments innovants par rapport à des maladies particulièrement graves, où le diagnostic vital est en jeu. De plus, nous avons aussi toute une série d'autres dispositions.

En ce qui concerne les dentistes, je ne suis pas d'accord avec ses propos relatifs aux planifications. Ces attaques communautaires – parce que dans un discours, il faut bien qu'il y en ait quelques-unes – ne méritent aucune attention. Par contre, nous avons pris une série de mesures ayant trait aux dentistes. Néanmoins, il faudra, au cours d'une prochaine législature, très certainement faire un travail global sur la santé dentaire et les dentistes.

En effet, l'accès aux soins de santé en dentisterie est difficile pour les populations les plus défavorisées. Je pense d'ailleurs que les médecins généralistes reconnaissent assez facilement les carences en matière de dentisterie auprès desdites populations. On a travaillé avec des modalités spéciales. On vient de reconnaître comme projets pilotes des hôpitaux et des associations comme Médecins du Monde, les Infirmiers de rue, les cars de prévention dans les marchés, etc. On commence à financer directement des projets pour agir dans les quartiers.

Je crois avoir ainsi répondu aux questions qui m'ont été posées même si je m'attendais à aborder d'autres sujets.

Le **président**: Je donne la parole à la ministre De Coninck.

02.105 **Minister Monica De Coninck**: Mijnheer de voorzitter, ik zou graag willen antwoorden op de heer Gilkinet en mevrouw Genot.

Ils ont dit que je ne sais rien de la réalité et que je n'ai pas d'expérience du réel. C'est faux. Pendant 11 ans, j'ai été présidente du CPAS d'Anvers et je connais assez bien les problèmes dans les grandes villes et ceux relatifs à la pauvreté et au chômage.

Zeggen dat wij werklozen de crisis laten betalen is er ver over. Ik heb de degressiviteit al een paar keer in de commissie uitgelegd. U maakt er een veel groter item van dan het eigenlijk in de realiteit is. Vroeger werd er immers ook gesanctioneerd. Vroeger ging de werkloosheidsvergoeding, zeker als samenwonende, ook naar beneden.

Wat hebben wij gedaan? Voor de eerste maanden werd de werkloosheidsvergoeding opgetrokken. Vooral voor mensen die samenwonen met een partner die een inkomen heeft uit arbeid, gaat het iets sneller dan vroeger. Mensen die 33 % werkonbekwaam zijn, werden eruit gehaald. Mensen die 20 jaar hebben gewerkt, hebben wij eruit gehaald. Mensen ouder dan 50 jaar hebben wij er ook uit gehaald. U doet alsof morgen alle werklozen hieraan onderhevig zijn. U gebruikt het cijfer van 700 000 werklozen. Volgens mijn berekeningen zijn het er 430 000. Daarvan wordt er een aantal aangesproken.

U verwacht de degressiviteit ook met de maatregel dat jonge schoolverlaters – zelfs zij die de school verlaten zonder diploma – na een jaar recht hebben op een inschakelingsuitkering. Zij hebben dan nog twee jaar recht daarop. Dat betekent dat zij drie jaar in een systeem zitten dat in geen enkel ander land ter wereld bestaat. Men komt van school en komt vervolgens terecht in een systeem waarin men een vergoeding krijgt. Men heeft de kans om op drie jaar tijd 300 dagen te werken. Als men dat niet doet, is er een probleem.

Ten slotte, wil ik er de nadruk op leggen dat men altijd schiet op de federale overheid en de RVA, terwijl heel veel bevoegdheden rond het coachen en begeleiden van jongeren aan de Gewesten toebehoren. Wat heeft de federale regering in bijzonder moeilijke tijden gedaan? Het systeem van stages werd gecreëerd: werkgevers moeten 200 euro betalen en de overheid legt 700 euro bij om mensen de kans te geven een stage te volgen en zo werkervaring op te doen. Wij hebben ook het Activaplan gecreëerd, dat op 1 januari trouwens wordt uitgebreid naar alle jongeren onder de 30. Drie jaar lang moet de werkgever alleen het nettoloon betalen. De federale overheid legt de rest bij.

Alstublieft Gewesten, begeleid jonge mensen naar een job, zodanig dat het niet zo ver komt dat ze van de dop moeten gegooid worden, zoals jullie zeggen!

Het verwijt dat wij niets zouden hebben gedaan rond solidariteit tussen generaties, is niet juist. Wij hebben gezegd dat in die plaatsen waar stages worden aangeboden 55-plussers coach mogen zijn van de mensen die een stage volgen en dat men serieuze kortingen krijgt op de loonlasten. Wij hebben ook gevraagd om de diversiteitsplannen te bekijken in alle bedrijven en om ervoor te zorgen dat men naar leeftijd bepaalde ingrepen doet om mensen langer aan het werk te houden. Wij hebben kortingen gegeven op de loonlasten aan mensen die terug een job krijgen als ze 54 jaar zijn en wij hebben nog eens een hogere loonlastenkorting gegeven als ze 58 jaar zijn.

Trouwens, de cijfers wijzen ook uit dat de activiteitsgraad bij ouderen aan het stijgen is. Steeds meer mensen blijven op de werkvloer, ook als ze 50-plusser zijn. Ik denk dat ik ongeveer een kruistocht heb gehouden in België om bedrijfsleiders ervoor te waarschuwen hun mensen niet op straat te gooien.

Er zijn natuurlijk veel mensen werkloos geworden door de economische crisis, maar wij hebben met een aantal maatregelen geprobeerd werkgevers te bewegen om mensen aan te werven en hebben kortingen op loonlasten gegeven, specifiek buiten de algemene kortingen. Dat omvat een bedrag van meer dan 11 miljard en wij hebben er een miljard bij gedaan. Nu hebben wij beslist om in de toekomst elk jaar ongeveer 400 miljoen euro erbij te doen.

In verband met de dienstencheques hebben wij heel nadrukkelijk gezegd dat 60 % van de aanwervingen voor dienstencheques moeten komen uit de groep van mensen die een leefloon of een werkloosheidsvergoeding hebben. Ik merk dat daartegen zeer veel weerstand is, terwijl wij precies de maatregel die zwaar gesubsidieerd wordt, willen gebruiken voor de meest kwetsbare doelgroepen. Ook de middelen voor de vormingsfondsen zijn verhoogd, zodat die mensen ook veel vorming kunnen krijgen en kunnen ingroeien in een dienstencheque-onderneming. Wij hebben ook de dienstencheque-ondernemingen geprofessionaliseerd.

Het is inderdaad zo dat wij minder initiatieven genomen hebben met betrekking tot PWA's. De vorige minister van Werk heeft beslist om daarmee niet verder te gaan. Trouwens, alle PWA's en al die vormen van werking gaan over naar de Gewesten, die daarmee dan verder iets moeten doen. Maar dat is hun verantwoordelijkheid en hun keuze.

02.106 Maggie De Block, secrétaire d'État: Monsieur le président, je vais réagir sur les questions de Mme Genot sur le transfert entre l'ONEM et les CPAS.

Comme je l'ai dit en commission, en collaboration avec la ministre de l'Emploi, mon administration a chiffré le budget CPAS pour les années 2012, 2013 et 2014, comme prévu dans l'accord de gouvernement. L'estimation du surcoût budgétaire se base sur une étude exécutée par l'ONEM.

Vous m'avez demandé la formule; je vous ai répondu que je faisais confiance aux experts qui ont réalisé l'étude: nous avons organisé des concertations avec les villes et les communes et tout le monde était d'accord. Il s'agit d'un montant de 8,1 millions d'euros. Un premier transfert de moyens concernant les années 2012-2014 est prévu en 2014.

Je répète que je fais confiance aux administrations.

02.107 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Monsieur le président, madame la ministre, Mme Onkelinx restait sur sa faim: j'avais oublié (...)

02.108 Laurette Onkelinx, ministre: Il s'agit d'intervenir sur un projet très délicat, qui nous demandera une longue réponse. Or je sens que le président de la Chambre trouvera que nous sommes hors contexte.

Comme nous comptons prendre un arrêté royal sur le statut des artistes, jeudi prochain, en Conseil des ministres, notamment sur la composition de la commission, il serait préférable d'interpeller par après afin que je puisse vous répondre *in extenso*. Nous éviterons ainsi de prendre trop de temps ce soir.

02.109 Zoé Genot (Ecolo-Groen): J'avoue avoir complètement oublié le statut d'artiste car Mme la ministre m'avait dit que cela ne coûterait rien, que la commission serait hébergée par l'INASTI et que l'objectif n'était pas de faire des économies sur le statut d'artiste. De ce fait, je n'englobais pas cela dans le débat budgétaire. C'était pour moi un débat plus spécifique. Mme la ministre peut-elle dès lors m'expliquer pourquoi cela figure dans la loi-programme si cela ne coûte rien. Cela me permettrait d'avoir une vision un peu plus claire.

J'en profite pour soulever un autre aspect, à savoir que les artistes ne sont pas du tout au courant. On leur dit que, selon la ministre, ce sera applicable au 1er janvier. C'est donc la panique à bord! Je vous invite vraiment à faire des campagnes d'information, d'autant plus qu'il y a peu de certitude quant à ce qui va se passer et sur la façon dont ce sera appliqué. Si de nombreuses personnes ne sont pas au courant en ce qui concerne les premiers six mois auxquels elles ont droit, il sera très difficile d'appliquer cette partie de la loi-programme.

Je m'adresse maintenant à Mme De Coninck. Vous dites que je raconte n'importe quoi pour ce qui est du nombre de personnes concernées par la dégressivité. Oui! Je raconte n'importe quoi car j'utilise les chiffres que vous avez donnés et qui, j'en suis sûre, sont faux. Le 23 janvier, vous avez dit qu'un tiers des 2 millions de chômeurs complets étaient concernés par la dégressivité. J'ai commencé en disant que je pensais que ce chiffre était faux et que je souhaitais avoir enfin les vrais chiffres pour que tout le monde soit au courant du nombre de personnes effectivement touchées.

Vous avez dit que notre système était très généreux et qu'il fallait que les personnes trouvent de l'emploi. Pour reprendre la catégorie des personnes travaillant à temps partiel que j'ai pris le temps de développer - je pense en effet que malheureusement cette catégorie est de plus en plus représentée -, ces personnes aspirent à un emploi à temps plein mais, en réalité, les employeurs proposent de plus en plus de temps partiels. Vous dites "non, non, non" mais regardez les chiffres! Les statistiques sont claires. Le nombre d'emplois à temps partiel augmente chaque année depuis vingt ans. J'adorerais que ce ne soit pas le cas mais il en est ainsi. Et ce ne sont pas les travailleurs qui sont demandeurs. Il y a de plus en plus de temps partiels subis. Vous nous avez dit bien connaître le terrain. Allez à la supérette du coin, au Carrefour Express ou au Delhaize, vous vous rendrez compte de la multiplication des emplois étudiants et des temps partiels.

Dans le passé, ces emplois étaient majoritairement occupés par des temps pleins. Aujourd'hui, de moins en moins de temps pleins sont proposés.

Vous dites que les gens n'ont qu'à travailler, qu'on n'a qu'à les accompagner vers un emploi. La difficulté est que les offres d'emplois dans les différents organismes régionaux ont baissé cette dernière année, ainsi que la qualité des emplois proposés. C'est un véritable problème pour nous.

Il y a un chiffre au sujet duquel vous n'avez pas réagi: la diminution des budgets pour les inspections sociales relatives au bien-être au travail et autres. Parallèlement, on augmente les budgets pour inspecter les chômeurs. C'est une réelle déception. Pour que M. Crombez puisse faire son travail, il a besoin de services d'inspection forts. Baisser ce budget est donc dommageable. En outre, les inspecteurs sociaux rapportent de l'argent. Augmenter les effectifs des différents services d'inspection ne serait pas une mesure qui coûte.

02.110 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, on demande aux travailleurs de travailler

plus longtemps mais on n'adopte aucun mécanisme structurel pour prendre en compte leur charge de travail et leurs capacités à le réaliser.

Madame la ministre, vous avez répondu au sujet du stage pour jeunes qui succède à d'autres systèmes de primes. Il permet à des jeunes de travailler mais il a un effet pervers pour les travailleurs: un emploi chasse l'autre.

Ce que nous proposons, ce n'est pas un jeu de chaises musicales, c'est un mécanisme structurel qui a déjà été testé en situation réelle dans le secteur de l'aide aux personnes en Communauté française et en Région wallonne. Il fonctionne très bien à la plus grande satisfaction des travailleurs âgés et des jeunes qui, écolés par ces travailleurs âgés, peuvent acquérir dans de bonnes conditions une première expérience professionnelle et accéder ensuite, dans la plupart des cas, à un contrat à durée indéterminée. Voilà de la solidarité intergénérationnelle structurelle qui tient compte de la pénibilité de certaines carrières. C'est le plan Tandem que nous proposons.

En ce qui concerne les titres-services, je vais répéter toute mon inquiétude pour ce secteur qui est au bord du gouffre avec 130 000 travailleurs et leur famille qui s'interrogent sur leur avenir.

Les obligations imposées aux employeurs en ce qui concerne la qualité des contrats, l'offre d'emplois à temps complet et à durée indéterminée, le respect des conditions barémiques, la mise en place de formations et d'accompagnement, sont insuffisantes. Certains employeurs de bonne volonté le font extrêmement bien, au détriment parfois de leurs résultats financiers en fin d'année, ce qui est normal si ce sont des employeurs du secteur non marchand. D'autres fonctionnent depuis des années comme des cow-boys.

Mais plus grave est le fait que le financement de ce système n'est pas pérenne. Aujourd'hui, ces emplois sont menacés faute d'un investissement de la part de l'État fédéral et de vous-même, madame De Coninck, en tant que ministre de l'Emploi. Vous allez donc transférer une bombe à retardement budgétaire aux Régions.

Je trouve que ce n'est pas une manière de fonctionner que de chercher les résultats à court terme, sans investir pour faire en sorte que cette transition, ce transfert de compétences vers les Régions se fasse de façon correcte, dans le respect de travailleurs et d'employeurs qui essayent de fonctionner au mieux.

Je dois vous dire que j'ai été particulièrement touché par ma rencontre avec des travailleuses du secteur des titres-services lundi passé. Ces femmes, mères de famille, épouses sont vraiment inquiètes pour leur avenir, et vous n'avez répondu en rien. Vous allez transférer aux Régions, madame la ministre, un système au financement boiteux parce que l'État fédéral n'y a plus investi. Le secteur est aujourd'hui, pour ces raisons, au bord du gouffre. Ce n'est pas une attitude responsable ni acceptable. En tout cas, c'est la façon dont nous la jugeons.

Le **président**: Nous passons maintenant au chapitre relatif à l'asile et à la migration.

Asile et Migration

Asiel en Migratie

02.111 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, collega's, ik heb toch nog even een aantal punten uit de commissie meegenomen naar de plenaire vergadering. Het gaat over het migratiecontentieux. Mijn collega Smeyers zal ingaan op een aantal punten inzake asiel, regularisatie en het Migratiewetboek. Ik ben hier vooral om nog eens duidelijk mijn amendement over het terugkeerbeleid toe te lichten.

Mevrouw de staatssecretaris, ik steun gedeeltelijk het beleid. Een aantal maatregelen genereert op het veld een effect ten goede. Ik denk daarbij aan de strengere wet op de gezinshereniging, een aantal aanpassingen aan de asielwetgeving, de filter op de medische regularisaties en een aantal andere punten die in de praktijk succesvol blijken te zijn.

Een punt waaraan echter iets blijft schorten, de achilleshiel van het beleid, is het terugkeerbeleid.

U pakt uit met stijgende cijfers van vrijwillige terugkeer. Die cijfers zijn zeer hoog, maar dat is bijzonder

relatief. Vorig jaar was er een piek. Dit jaar zal de piek van vorig jaar niet overschreden worden. Zo ziet het er alleszins niet naar uit, als men de cijfers tot eind november bekijkt. Het aantal beslissingen van het commissariaat-generaal is nochtans niet gedaald. Ik denk zelfs dat het commissariaat-generaal en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in 2013 meer beslissingen zullen hebben genomen in respectievelijk lopende asioldossiers en beroepsprocedures.

De logica is dus dat het aantal terugkeerders ook stijgt. Quod non. Toch zien we dat het aantal terugkeerders vermindert. De belangrijkste reden daarvoor is dat de terugkeerplaatsen te weinig effect genereren. Vluchtelingenwerk Vlaanderen heeft de cijfers uitgebracht over het terugkeerbeleid voor de uitgeprocedeerde asielzoekers. Daaruit blijkt dat 87 % van hen onderduikt in de illegaliteit en dus in de natuur verdwijnt. Die personen zijn echter nog in de Schengenzone; ze zijn niet weg.

Maar het verhaal van de uitgeprocedeerde asielzoekers is niet dat van de criminele illegalen. Die illegalen zorgen voor overlast – gauwdieven die bijvoorbeeld al maanden de Leuvense binnenstad teisteren, drugsdealers in Antwerpen, om maar een stad te noemen, of illegale criminelen die auto-inbraken plegen of drugsgerelateerde misdrijven begaan. Welnu, die criminele illegalen krijgt u niet of nauwelijks van het grondgebied verwijderd. Dat zorgt ervoor dat het beleid faalt.

Ik heb een vraag gesteld aan minister Milquet. Ik geef een cijfer uit Leuven. Men zou een actie ondernemen tegen illegale gauwdieven. Men heeft er op een zaterdag 14 opgepakt. Veertien zijn opnieuw vrijgelaten. Twaalf werden vrijgelaten met een bevel om het grondgebied te verlaten, twee werden zonder meer vrijgesteld. De effectiviteit van het bevel om het grondgebied te verlaten is al jaar en dag omstreden en is lang niet wat het zou moeten zijn.

Ook in Antwerpen blijft de verwijdering van illegale drugsdealers een problematisch verhaal, dat zorgt voor frustratie bij de lokale politie. Men pakt personen op, maar ziet hen enkele dagen later dezelfde feiten plegen. In *Het Laatste Nieuws* stond een artikel over een Algerij, Tunesiër of Marokkaan die al 102 bevelen om het grondgebied te verlaten heeft gekregen.

Mevrouw de staatssecretaris, uw beleid op het vlak van terugkeer blijft een drama. Dat lukt niet om een aantal redenen. Een reden is dat het moeilijk is om burgers van bepaalde landen verwijderd te krijgen, een andere reden is dat er te weinig capaciteit is.

U zegt dat de bezettingsgraad van de gesloten centra heel hoog is, boven 90 %. De enige oplossing is om capaciteit in de gesloten centra bij te creëren. U hebt daarvoor geen budget. Ik kan alleen maar vaststellen dat u dit jaar al twee keer geld hebt teruggegeven aan de federale regering, omdat u minder geld hoeft te steken in de opvang van asielzoekers. Dat geld gaat terug in de algemene pot. U gebruikt het niet voor de versterking van het verwijderingsbeleid.

Ik kom tot mijn punt. Wij willen met ons amendement iets doen aan het budget voor verwijderingen, dat in de begroting 2014 zelfs vermindert. U zegt wel dat het gaat om lineaire dalingen, maar u kan dat intern compenseren, mevrouw De Block. Het beste zou zijn om de 68 miljoen euro die u teruggeeft, omdat er LOI's en open opvangcentra kunnen worden gesloten en plaatsen verdwijnen door de lagere instroom, niet in de algemene begrotingspot te steken, maar wel te besteden aan een goed terugkeerbeleid met extra plaatsen. Probeer zo de criminele overlastplegers uit de steden te verwijderen, dat is de essentie van ons amendement. Focus op het juiste.

Ik heb nog één vraag over iets wat in de commissie helemaal niet duidelijk was. Het laatste project van de heer Wathelet, die net binnenkomt, bestond uit de oprichting van woonunits in 127bis. Die zijn aanbesteed aan Lareco Bornem, zo heeft staatssecretaris Verherstraeten op mijn vraag geantwoord. Er is daarvoor dus geld vrijgemaakt, maar in de commissie zegt u dat u daarvoor al verscheidene keren aan de regering geld hebt gevraagd, maar dat u dat niet krijgt, waardoor u dat project niet kunt uitvoeren. Dat geld is blijkbaar wel ter beschikking; die kredieten staan in de tabellen van de Regie der Gebouwen. Die post werd niet afgeroomd. Waarom komen die woonunits voor illegale gezinnen er niet? Is daar geen politiek akkoord over? Zeg dat dan gewoon. Zeggen dat er geen geld voor is, lijkt mij niet helemaal te stroken met de waarheid.

Het grote knelpunt blijft de illegale criminaliteit, waaraan u veel te weinig doet, waarin u veel te weinig stappen zet. Hier en daar stijgen er wat cijfers. Vandaag kondigt mevrouw Turtelboom nog met veel poeha aan dat zes gevangenen, waarvan twee weken geleden de vlucht naar Marokko op het laatste nippertje

werd geannuleerd – wat heeft dat niet gekost – nu toch worden overgenomen. Zij spreekt over een besparing van zes miljoen euro. Dat is toch wat kras. Het is ironisch dat daarmee zo wordt uitgekapt. Het gaat wel maar om 15 personen op 15 jaar. Vijftien jaar geleden heeft Guy Verhofstadt van op het spreekgestoelte verklaard dat het probleem van de illegale Marokkaanse criminelen in onze Belgische gevangenissen – ze zijn met honderden – was opgelost, omdat hij een akkoord met Marokko had en ze daar hun celstraf moesten uitzitten. Vijftien jaar later, beste mensen, zijn er vijftien Marokkaanse gevangenen teruggestuurd, één per jaar. Daaruit blijkt duidelijk het manifest failliet van het beleid en de stoere borstklopperij van mevrouw Turtelboom is bijzonder misplaatst.

02.112 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Madame la secrétaire d'État, j'aurais voulu revenir sur trois aspects.

Je commencerai par les régularisés médicaux. Auparavant, certains demandaient, peut-être de manière exagérée, l'accès à ce statut, pour l'obtention duquel les procédures étaient très longues. La bonne nouvelle est qu'elles ont été écourtées. Cela a permis d'écarter les dossiers farfelus. La mauvaise est qu'énormément de gens très malades sont écartés de l'accès à la régularisation médicale. J'ai entendu plusieurs collègues qui étaient choqués que l'on renvoie des patients sous trithérapie et qui estimaient que cela devait changer. Malheureusement, sur le terrain, on ne constate aucune amélioration. Des professeurs d'université travaillant dans des centres de référence sida me disent par exemple: "Cette personne souffre d'un sida particulièrement complexe. À l'étranger, elle n'a aucune chance de survie. Or elle vient de recevoir encore une fois un ordre de quitter le territoire, qui sera probablement cassé par le Conseil du Contentieux. Mais, en attendant, elle est sans ressources et nous craignons qu'elle ne suive pas correctement son traitement". C'est dommageable pour l'ensemble de la société.

C'est pourquoi vous devez remettre le dossier sur la table. Il faut que vous alliez discuter avec les équipes médicales qui travaillent quotidiennement avec ces gens pour mieux cerner la réalité de ceux qui sont refusés. La méthode de travail de l'Office des Étrangers ne permet pas de donner un statut à tous ceux qui devraient en bénéficier en vertu de la loi sur la régularisation médicale, qui n'est plus appliquée. C'est d'ailleurs ce que le Conseil du Contentieux souligne à travers ses multiples arrêts d'annulation des décisions prises par l'Office.

J'en arrive ainsi au deuxième point pour lequel il va falloir revoir votre politique. Il s'agit de la situation de jeunes qui restent de nombreuses années dans notre pays, qui se constituent un bagage, qui construisent une vie et qui se voient, huit ans après leur arrivée, remettre un ordre de quitter le territoire. Ce n'est pas acceptable. La Hollande a avancé en la matière et a prévu une loi visant à mettre en place le système de *Kinderpardon*. J'ai entendu, sur de nombreux bancs, des collègues se demander pourquoi la Belgique ne réfléchirait pas à la mise en place d'un tel système. J'espère qu'avant la fin de cette législature, on pourra avancer sur ce dossier. Car c'est gaspiller que de former des jeunes à toute une série de travaux pour, ensuite, les renvoyer chez eux alors qu'ils ont trouvé leur voie, qu'ils ont trouvé un travail.

Troisièmement, les Afghans. Vous dites qu'ils n'ont qu'à retourner chez eux, qu'il y a la possibilité du retour volontaire. En la matière, il faut tenir compte d'un nouvel élément. En effet, Caritas, l'association qui s'occupe des retours volontaires, a fait savoir que l'on ne peut pas organiser de retours volontaires en Afghanistan car c'est trop dangereux. Caritas dispose de spécialistes du retour volontaire; ils savent comment cela passe dans la pratique. Cela vaudrait donc la peine de les écouter. De surcroît, les observateurs, qui réfléchissent plus en termes géomilitaires et géostratégiques, ont très peur de la façon dont les choses vont se passer après le retrait de toute une série de troupes stationnées en Afghanistan. La majorité des observateurs sont assez pessimistes quant à l'avenir de ce pays. En effet, chacun sait que le conflit reste latent. Les talibans restent bien présents sur le terrain. Quand les forces armées se retireront, les conflits reprendront de plus belle. En conséquence, aujourd'hui moins qu'hier, il ne faut pas y renvoyer les familles.

J'imagine que vous connaissez la situation des Sikhs en Afghanistan. Ils étaient 200 000, il y a dix ans. On estime aujourd'hui le nombre de familles sikhs à environ 500. Pourquoi? Parce qu'il est devenu très compliqué d'appartenir à une minorité religieuse dans ce pays. Ils ne peuvent plus travailler. Ils ne peuvent plus sortir. La police doit les protéger lorsqu'ils se rendent dans une école. Je ne voudrais pas faire de parallélisme douteux. Mais la situation des Sikhs en Afghanistan est vraiment très préoccupante.

Pourquoi se sont-ils vu refuser l'asile ou la protection ou en général? Parce qu'ils viennent du Pakistan! D'accord. Toujours est-il qu'on ne peut les y renvoyer, parce que le Pakistan n'en veut pas. Ce pays accueille déjà deux millions de réfugiés. Il considère qu'il a fait plus que sa part. Cela me paraît vrai, vu les

statistiques.

On leur dit de retourner en Afghanistan alors que la situation des Sikhs y est particulièrement grave. Nous sommes face à une impasse. Vous dites qu'ils n'avaient qu'à y rester! Ils n'y sont pas restés! Le Pakistan ne veut pas les reprendre! Nous ne pouvons les envoyer en Afghanistan!

Nous ne pouvons pas continuer à laisser pourrir la situation chez nous, à les empêcher de travailler, à ne pas leur donner un statut de séjour, aucune ressource pour se nourrir, s'héberger et autre. Il faudrait que vous preniez vos responsabilités et leur permettiez d'enfin se construire une vie décente.

02.113 Sarah Smeyers (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, collega's, zoals ik in de commissievergadering al heb gezegd, stellen wij tevreden de daling van het aantal asielaanvragen vast. U pakt daar graag mee uit, en terecht: de daling is effectief.

Laten wij echter vooral niet uit het oog verliezen dat België het nog steeds aanzienlijk slechter doet dan het Europees gemiddelde. Als wij de berekeningen maken op basis van de Eurostatcijfers – ik volg dus niet mijn eigen berekening, zoals u in de commissie durfde te beweren, maar wel degelijk berekeningen op basis van de Eurostatcijfers –, dan stellen wij vast dat voor de eerste negen maanden van 2013 het aantal asielzoekers nog altijd twee en een halve keer hoger ligt dan het Europees gemiddelde. Per honderdduizend inwoners hebben wij in de eerste negen maanden van 2013 anderhalve keer meer asielzoekers dan Duitsland, twee keer meer dan Nederland en twee keer meer dan Frankrijk. Er is dus al een mooie weg afgelegd, maar volgens mij kan niemand tevreden zijn met cijfers die dubbel zo hoog liggen ten opzichte van die van onze buurlanden.

Wij kunnen een en ander verbeteren door toch nog een aantal belangrijke knelpunten aan te pakken.

Een eerste knelpunt is het werk dat u beloofde te maken van een nieuwe codex voor vreemdelingenwetgeving. De huidige wetgeving is, zoals u weet, pure chaos. Het is een samenraapsel van oude wetgeving met vernieuwingen, waar een kat haar jongen niet meer in terugvindt. De wetgeving past niet meer bij elkaar en is niet meer consistent of consequent. In de commissie hebt u ons gezegd dat daarover contacten zijn met de Raad van State en blijkbaar komt het premier Di Rupo toe om de opdracht te geven tot de opstelling van die nieuwe codex.

De opdracht tot formele vormgeving van die nieuwe codex moet aan de Raad van State gegeven worden. Daarom stelt u zelf vast dat er aan die opdracht "geen prioriteit" wordt gegeven, en daarmee citeer ik uw woorden uit het verslag. Geen prioriteit? Als er één ding is waarover op het terrein eensgezindheid bestaat, dan is het wel de onvoldoende samenhang tussen de verschillende onderdelen van de vreemdelingenwetgeving. Het wettelijk raam is momenteel een groot kluwen. Blijkbaar is dat voor u misschien een prioriteit, maar dan toch niet voor premier Di Rupo.

Mevrouw de staatssecretaris, zou het kunnen dat hij en zijn partij er geen baat bij hebben klaarheid in de wetgeving te brengen, om een duidelijk, wettelijk kader te schetsen en aldus alle achterpoortjes te sluiten?

Een tweede punt waarop ons asielbeleid volgens mijn partij sterk kan worden verbeterd, is de opvang van asielzoekers. Over die opvang bestaat nu nog altijd geen langetermijnvisie. Wij horen steeds andere zaken. De vzw's en lokale OCMW-besturen krijgen ook constant andere informatie en moeten constant op de aanpassingen van uw beleid reageren.

In de beleidsnota is sprake van 18 000 vaste plaatsen en 1 800 zogenaamde flexibele plaatsen tegen eind 2014. Uw kabinet heeft vorige week echter al gecommuniceerd dat u reeds in januari 2014, dus een jaar vroeger, op het streefdoel zal uitkomen.

Dergelijke communicatie creëert heel veel onduidelijkheid bij de lokale besturen. Zoals u weet, brengen de LOI's misschien wel geld op. Zulks wordt althans altijd beweerd. Zij kosten echter ook veel geld. Het minste wat wij de lokale OCMW's kunnen geven, is dan ook een consequente visie. Wij vragen u naar de bedoelde consequente visie en de verduidelijking ervan.

Mevrouw De Block, er zijn ook nog de problemen met de versnippering van de bevoegdheden voor migratiedossiers. De verblijfsvergunningen zijn nog altijd de verantwoordelijkheid van het federale niveau. Het zijn echter de Gewesten die voor het uitreiken van de arbeidskaarten verantwoordelijk zijn. Beiden

kunnen nochtans niet los van elkaar worden gezien.

Soms krijgen mensen een arbeidskaart maar geen verblijfsvergunning, of omgekeerd. Het eerste is erger dan het tweede. Het is echter in alle omstandigheden niet echt een toonbeeld van goed bestuur. Beiden kunnen niet los van elkaar worden gezien. Het zal u niet verbazen dat wij voor een overheveling van de desbetreffende bevoegdheden naar Vlaanderen pleiten, zodat Vlaanderen zijn eigen beleid kan voeren, dat aangepast is aan de sociaaleconomische noden en de sociaaleconomische realiteit in Vlaanderen.

Tot slot wil ik u nog één zaak vragen.

Mijn collega Theo Francken heeft u daarnet al iets gezegd over de regularisaties van criminelen. Vandaag lezen wij echter dat premier Di Rupo – hij neemt het blijkbaar op verschillende vlakken over – een delegatie van Afghaanse vluchtelingen ontvangt aan wie hij heeft beloofd om via de federale Ombudsman te bemiddelen inzake het verhinderen van de terugkeer van die Afghaanse uitgeprocedeerde vluchtelingen. Hij belooft dat hij ervoor zou zorgen dat er geen uitwijzingen meer zouden zijn door België naar Afghanistan, met andere woorden dat er een moratorium zou komen op de repatriëringen naar Afghanistan.

Onze visie, die u volgens mij nog altijd deelt, is dat het weinig zin heeft dat één Europees land dat beslist. Het is iets dat in een Europees kader moet worden beslist. Als alleen België geen uitwijzingen meer doet naar Afghanistan, dan vrees ik dat ik binnenkort de intro van mijn toespraak zal moeten herzien en dat wij al snel weer met een massale instroom van vluchtelingen te maken zullen krijgen.

In de commissie hebt u gezegd dat u geen Romeinse keizerin bent, mevrouw de staatssecretaris. Blijkbaar denkt premier Di Rupo wel een Romeinse keizer te zijn. Graag uw standpunt over hoe uw visie te verzoenen valt met de houding van premier Di Rupo in het dossier van de uitwijzing van Afghaanse vluchtelingen.

Ik wil graag ook nog eens uw globale standpunt horen over de regularisatie van criminelen. Bij het begin van de legislatuur hebt u de nota van de vroegere staatssecretaris Wathélet – hier aanwezig – herzien, waaruit bleek dat criminelen toch een regularisatie konden krijgen, als zij een gevangenisstraf hadden uitgezeten van minder dan twee jaar. U hebt die nota afgezwakt: het werd zes maanden. Wie dus minder dan zes maanden gevangenisstraf had uitgezeten, kon toch nog in aanmerking komen om te worden geregulariseerd.

Wordt die nota toegepast: zijn er effectief mensen geregulariseerd die een gevangenisstraf hebben uitgezeten? Maakt u omgekeerd ook werk van het intrekken van een regularisatie als blijkt dat de geregulariseerde persoon achteraf een crimineel feit heeft gepleegd?

02.114 Staatssecretaris **Maggie De Block**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Francken, heel kort. U weet dat wij in de commissie zes uur hebben vergaderd. Ik zal dan ook niet alles herhalen.

U weet dat de prioriteit bij de terugkeer is gegaan naar de vrijwillige terugkeer. Wij hebben op dat vlak een stijging gekend met 50 % van 2011 naar 2012. Ook dit jaar zullen wij op hetzelfde aantal landen, namelijk ongeveer 5 000 mensen die vrijwillig zullen terugkeren.

Dan is er het terugsturen van mensen die inbreuken hebben gepleegd tegen de openbare orde. Op dat vlak werken wij samen met de penitentiaire instellingen waardoor wij in 2012 378 mensen hebben kunnen terugsturen. Eind november 2013 waren dat er al meer dan 570.

U hebt het over de terugkeerplaatsen voor illegale gezinnen. Dat zijn de cijfers waarnaar ook mevrouw Keytsman graags verwijst. Dat zijn mensen die vroeger voor 100 % in de illegaliteit terecht kwamen en bleven en op geen enkele manier konden terugkeren naar hun land van oorsprong.

De waarheid heeft haar rechten en via SEFOR kennen wij ook een grote stijging van de vrijwillige terugkeer. Waar vroeger uit de centra 20 % vrijwillig terugkeerde, is dat nu 40 % en dat is vooral door de werking van SEFOR. Wij blijven sensibiliseren want ik vind vrijwillige terugkeer de meest humane, waardige vorm van terugkeer.

Het geld voor de nodige investeringen is gebudgetteerd bij de Regie der Gebouwen, maar er is ook nog geld nodig voor de begeleiding en het personeel dat moet instaan voor de controle van die gezinnen. Ik heb dat twee keer gevraagd en dat werd niet als prioritair in aanmerking genomen. Dit belet niet dat wij via de

turtelhuisjes en de gesloten centra meer mensen doen terugkeren naar hun land van herkomst, desnoods gedwongen.

U weet erg goed dat wij op elk moment tijdens de procedure van de gedwongen terugkeer de betrokkenen de kans bieden om alsnog vrijwillig terug te keren. Soms als het niet anders gaat, doen de mensen dat toch.

Wat dat betreft meen ik dat mijn antwoord duidelijk was. Het geld via de Regie der Gebouwen is er, maar het geld via de Dienst Vreemdelingenzaken werd nooit toegekend.

Madame Genot, en ce qui concerne la régularisation médicale, il m'étonne que, pour la première fois, vous fassiez allusion à des abus qui se produisaient auparavant; c'est bien de le dire.

Nous avons créé un système afin de donner priorité aux personnes vivant un stade délicat de leur maladie. Et, selon nous, le filtre médical de recevabilité a priorité sur le filtre administratif. Ce qui signifie que les gens qui ont besoin de notre aide, particulièrement d'une aide médicale, sont plus rapidement pris en charge par nos services.

L'an passé, l'Office a pris plus de 7 000 décisions concernant une régularisation pour motif médical; or 3 699 demandes nous sont parvenues. L'immense arriéré a donc déjà été résorbé considérablement.

Vous me demandez un "kinderpardon", comme aux Pays-Bas. Pour cela, il faut prendre l'accord de gouvernement des Pays-Bas: le système y est beaucoup moins souple que le système que nous avons adopté en Belgique. Si vous désirez un système plus strict, comme aux Pays-Bas, c'est que vous voulez imposer davantage de conditions; les Pays-Bas sont très stricts. L'accord de gouvernement a même spécifié que cette solution ne concernait que quelques cas individuels par an. C'est exact. Renseignements pris auprès du ministre de la Justice, également chargé de la compétence Asile et Migration, il s'avère que quasiment aucun "kinderpardon" n'a lieu aux Pays-Bas.

Bien sûr, si vous me demandez de me montrer plus stricte, je suis prête à le faire.

En ce qui concerne les Afghans, vous dites que l'association Caritas dit ceci ou cela, mais sans préciser quelle personne s'est prononcée. Nous travaillons en parfaite entente avec Caritas International et avec l'Office international des migrations concernant le retour volontaire. Je puis vous dire que nous restons en contact continu, mais chacun a droit à avoir sa propre opinion.

À plusieurs reprises, je vous ai dit que, dans 60 % des cas, le Commissariat général accorde la protection aux Afghans. Or, en Europe, la moyenne est de 49 %. C'est bien la preuve que la Belgique fait beaucoup pour les Afghans. Les 40 % qui reçoivent une décision négative peuvent-ils quand même rester? Non, ils ne le peuvent pas.

Le Commissariat général tient compte des règles et des lois nationales et internationales mais également des directives des Nations unies. Je pense que ça suffit! Je ne vais pas annoncer de moratoire! Au contraire, pour les Syriens, dans 95 % des cas, il y a une décision d'accorder la protection. Par respect pour tout le monde, je dirais que les Afghans sont soumis aux règles comme les autres! Ils n'ont pas plus de droits! Le fait de faire une grève de la faim ne donne pas plus de droits! Ce sont les mêmes droits pour tous et je ne changerai clairement pas d'avis!

Mevrouw Smeyers, u zegt dat ik trots ben op het resultaat omdat het aantal asielaanvragen met 36 % is gedaald na de jarenlange crisis. Dat is ook zo. Ik vind het een enorm resultaat dat wij van 25 500 asielaanvragen in 2011 nu nog nauwelijks aan 16 000 asielaanvragen zullen komen.

Wat ik nog veel belangrijker vind, is dat onze erkenningsgraad gestegen is van 22 % tot 28 %. Dat wil zeggen dat de mensen die echt onze bescherming nodig hebben wel nog in ons land geraken en de erkenning dan ook krijgen — anders zou de erkenningsgraad niet gestegen zijn —, maar dat degenen die om andere redenen naar ons land kwamen nu eigenlijk naar andere landen gaan.

Rekening houdend met het aantal inwoners stonden wij bij mijn aantreden inzake het aantal asielaanvragen veruit op de eerste plaats, wij staken er met kop en schouders bovenuit. Wij hadden met andere woorden de gouden medaille in Europa wat betreft het aantal asielaanvragen per inwoner. Wij zijn nu gezakt naar de vijfde plaats. Wij zijn dus al een tijdje van het podium en wij bevinden ons dus op de vijfde plaats. Dat wil

zeggen dat de dreiging nooit veraf is. Wij zijn echter wel het enige land binnen de OESO waar het aantal asielaanvragen gevoelig naar beneden is gegaan. Duitsland kent een stijging van 40 %, Zweden kent een nog grotere stijging, in Luxemburg is het hek helemaal van de dam en in Frankrijk gaat men dit jaar terug naar 70 000 asielaanvragen. Wat dat betreft meen ik dat wij goed gewerkt hebben. Het bewijs daarvoor is dat mijn buitenlandse collega's die ter zake bevoegd zijn, mij vragen wat wij hier gedaan hebben.

De nieuwe codex aangaande vreemdelingenwetgeving is, volgens de procedure, gevraagd via de premier. Dat is zo voorgeschreven. Alleen de premier kan dit aan de eerste voorzitter van de Raad van State vragen. Ik ben geen jurist maar, in alle bescheidenheid, kan ik als burger van dit land toch wel weten dat ik zelf de eerste voorzitter van de Raad van State niet kan vragen om daar algehele prioriteit aan te geven. Dat heb ik ook zo gezegd. Zij hebben mij gezegd dat ze daaraan zouden werken.

Ik heb vertrouwen in onze instellingen en in de Raad van State. U zegt dat ik daarvoor prioriteit moet vragen, maar ik verkeer niet in de positie — en ik weet dat, ook al heb ik maar geneeskunde gestudeerd — om dat aan de eerste voorzitter, die nochtans een zeer beminnelijk man is, te vragen. Ik ken mijn plaats, ik ben daar bescheiden in. Ik meen dat zij hun werk zullen doen en ik wacht op hun uitspraak.

Omtrent de opvang van asielzoekers zegt u dat er geen langetermijnvisie is. Welnu, er is nooit een visie op langere termijn geweest dan deze die ik heb ontwikkeld.

Met de steden en gemeenten werd overlegd over een afbouwplan voor 2014. Wij zullen dus inderdaad dalen naar 18 000 opvangplaatsen en 1 800 slapende plaatsen, bufferplaatsen, *des places tampons*. Dat hele schema werd met de verschillende steden en gemeenten overlopen. De lokale besturen hebben daarvan op tijd bericht gekregen. Wij hebben de opzegtermijnen gerespecteerd. Zij weten wat zij met die slapende plaatsen mogen doen. Wij bouwen het opvangnetwerk dus af met 30 %.

Het laatste punt is ook belangrijk, mijnheer de voorzitter. Er wordt hier gezegd dat de eerste minister een delegatie heeft ontvangen. Nee, er is een delegatie naar een bijeenkomst van de PS gegaan, georganiseerd ter herdenking van Nelson Mandela. Daar is die ongeïnviteerde delegatie beginnen roepen en tieren. Uit beleefdheid werden zij even te woord gestaan, als ik mij niet vergis door de eerste minister en door de voorzitter van de PS. Er werd aan die mensen niets beloofd. U hebt het persbericht blijkbaar niet goed gelezen. De voorzitter van de PS heeft natuurlijk het recht om een mening te hebben over wie er zou kunnen bemiddelen.

Ik heb nog geen vraag gekregen om de ombudsman te ontvangen, maar als ik ze krijg zal ik hem ontvangen, want ik zie hem geregeld, zoals ik ook de Afghaanse delegatie heb ontvangen en ook aan hen heb gezegd dat ik mijn standpunt niet wijzig en dat, als zij niet kunnen blijven, zij moeten terugkeren.

Ik heb de nota met betrekking tot de regularisatie van de criminelen enorm verstrengd. U mag het ook eens aan uw voorzitter zeggen, want hij is nog niet goed ingelicht. Hij zegt dat er nog altijd mensen regularisatievragen in de gevangenis kunnen indienen. Dat is niet zo. Als iemand in onze gevangenis zit, wordt elke regularisatieaanvraag opgeschort tot wanneer er een uitspraak is. U mag dat met mijn groeten tot in Antwerpen doorgeven.

Le **président**: Je vous remercie, madame la secrétaire d'État pour cette réponse très complète.

02.115 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, u hebt het over bescheidenheid, maar let op dat het geen valse bescheidenheid wordt, ook al hebt u 'maar' geneeskunde gestudeerd.

Le **président**: Je constate que le secrétaire d'État Wathélet est présent mais je n'ai pas d'inscrit pour lui. Dans ces conditions, je vais le libérer.

02.116 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, u zegt dat de cijfers van Vluchtelingenwerk Vlaanderen alleen gezinnen met kinderen betreffen. Nochtans, ik denk niet dat dit de cijfers waren, want volgens de cijfers die ik heb gezien ...

02.117 Staatssecretaris Maggie De Block: Nee, die betreffen alleen gezinnen met kinderen.

02.118 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, ik ben nu even aan het woord.

02.119 Staatssecretaris **Maggie De Block**: Ik mag toch nog uitleggen waarover het gaat?

Le **président**: Vous avez interrogé la ministre. Elle a répondu. Vous répliquez. Telle est l'organisation du débat, sinon nous sommes repartis pour des heures; or il reste peut-être encore quelques heures sur d'autres thèmes.

02.120 **Theo Francken** (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, voor alle duidelijkheid, volgens mij gaat het wel degelijk over de uitgeprocedeerde asielzoekers die tijdens hun terugkeertraject dertig dagen krijgen om naar hun terugkeerplaats te gaan, en dus niet alleen over degenen die in Holsbeek terechtkomen, dus gezinnen met kinderen. Het gaat dus om een veel grotere groep.

U zegt dat het erkenningpercentage gestegen is van 22 % naar 28 %. Op zich is dat geen slechte zaak, dat heb ik altijd gezegd. Maar dat is geen bewijs dat nu alleen echte vluchtelingen naar hier zouden komen. Er wordt nog altijd 72 % afgewezen en die krijgen ook geen subsidiaire bescherming. Ik neem althans aan dat het bij die 28 % gaat om asiel en subsidiaire bescherming samen?

Ten slotte, u antwoordt niet echt op het belangrijkste punt. U hebt het over een stijging van 20 % naar 40 %. U antwoordt met een aantal cijfers, bijvoorbeeld van het aantal personen dat vrijkwam uit de gevangenissen. Het grote probleem blijft dat de overlastplegers in onze steden voor de zoveelste keer een bevel krijgen om ons grondgebied te verlaten, maar niet effectief van het grondgebied worden verwijderd. Dat is manifest duidelijk in alle statistieken die ik daarover vraag zowel aan u als aan minister Milquet. Dat betekent dat de grote problemen daar helemaal niet opgelost geraken.

Tot zover mijn kritiek. Daarom hebben wij een amendement ingediend om het budget te verhogen en zo snel mogelijk te komen tot meer plaatsen in gesloten centra en tot het effectief bouwen en begeleiden van woonunits. Wij willen ook veel sterker inzetten op het aanpakken van de overlast in de steden.

02.121 **Zoé Genot** (Ecolo-Groen): En ce qui concerne les régularisés médicaux, vous avez fait la proposition très concrète d'aller à la rencontre des centres de référence sida pour vous en rendre compte vous-même en discutant avec des médecins spécialisés en la matière. Ceux-ci ne comprennent pas ce qui se passe sur le terrain. Comment des personnes aussi gravement malades se voient-elles refuser une régularisation médicale? Vous dites que tout se passe parfaitement mais vous savez pourtant très bien que la Belgique a payé récemment 25 000 euros à une personne non régularisée et qui est décédée pendant la procédure. Pour ne pas être condamné par l'Europe, vous avez préféré payer 25 000 euros à la veuve de la victime. Ne dites donc pas que tout se passe très bien pour les personnes vraiment malades! Ce n'est pas le cas!

Pour ce qui est du "kinderpardon", nous avons mis une proposition de loi sur la table. Elle est relativement stricte puisqu'elle est inspirée de l'exemple hollandais mais elle permet de résoudre un certain nombre de cas. Ce matin encore, des jeunes qui sont en Belgique depuis plus de 8 ans et qui y ont fait leurs études, se voyaient proposer une expulsion. C'est un non-sens! Ces jeunes sont des jeunes d'ici. La preuve en est qu'ils trouvent du boulot.

Enfin, en ce qui concerne les Afghans, vous dites ne pas savoir tout ce que les gens disent. Les déclarations du patron de Caritas ont été faites dans le journal *De Standaard*. J'imagine que vous lisez *De Standaard* pour ce qui est des matières qui vous concernent. Ce ne sont pas des paroles que quelqu'un aurait dites comme ça. Ce sont les déclarations du patron de Caritas, spécialiste du retour volontaire, qui dit que lui, n'accompagnerait pas des familles vers l'Afghanistan.

Vous savez très bien qu'actuellement, toutes les directives des Nations unies ne sont pas suivies, contrairement à ce que vous avez dit. Les directives des Nations unies recommandent, par exemple, de ne pas expulser les jeunes hommes en Afghanistan car ils se font automatiquement enrôler par les Talibans. Les jeunes hommes, les enfants et les femmes sont des publics encore particulièrement à risque, selon les Nations unies, qu'il ne faut pas expulser vers l'Afghanistan. Dès lors, ne dites pas que vous suivez les directives des Nations unies! Un moratoire est nécessaire pour réexaminer tranquillement la situation en Afghanistan, voir comment elle évolue et permettre, en attendant de donner une situation aux personnes concernées.

De **voorzitter**: Mevrouw Smeyers? Pas de réplique, merci beaucoup.

Je donne la parole à mevrouw Coudyser voor staatssecretaris Courard.

02.122 Cathy Coudyser (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, collega's, wij hebben het beleidsplan voor Wetenschapsbeleid uitvoerig in de commissie besproken en ik zal daar niet op terugkomen. Ik wil van dit forum wel gebruikmaken om vooral mijn bezorgdheid te uiten over instellingen die efficiënter en transparanter moeten worden beheerd.

Mijn bezorgdheid gaat uit naar het hoogstaand wetenschappelijk onderzoek dat in die instellingen gebeurt, het hoogopgeleid personeel van de vele instellingen en onze topcollecties – natuurcollecties en kunstcollecties – met internationale uitstraling, waar echter een beleid wordt gevoerd met onvoldoende uitstraling.

Een eerste algemene opmerking is de volgende. Onderzoek en ontwikkeling, onderwijs, cultuur zijn reeds overgeheveld naar de deelstaten. Een aanzienlijk deel van het wetenschapsbeleid en de culturele instellingen blijft op het federale niveau. De federale Staat is nog altijd bevoegd voor een niet-onaanzienlijk budget: 500 miljoen euro per jaar en meer dan 3 000 wetenschappers die in deze instellingen werken. Onze federale wetenschappelijke instellingen zijn goed voor 47 % van de roerende waarde van de NV België. Telkens opnieuw verwondert het mij eigenlijk dat slechts een handjevol parlementairen daarover vragen stelt. Misschien heeft het ook te maken met de versnippering van deze bevoegdheden. Niet enkel u, maar ook staatssecretaris Verherstraeten, de minister van Defensie en mevrouw Onkelinx zijn daarvoor bevoegd. Bij iedereen blijft dit een restbevoegdheid en is het niet zo belangrijk. Toch, zoals gezegd, zijn het topcollecties met hoogstaand wetenschappelijk onderzoek.

Ik kom even terug op het Wetenschapsbeleid. De aandacht gaat daar federaal vooral uit naar de ruimtevaart en de exploratie van de ruimte. Daarbij is de Prinses Elisabethbasis het paradepaardje. Het beheer wordt verzorgd door het poolsecretariaat, beheerd onder Belpo, met een aparte directeur en een beleidsraad, maar ook de International Polar Foundation is medespeler en is eigenlijk de logistieke operator. Ik heb u in de commissie duidelijk de problemen geschetst en u hebt mij geantwoord dat er aan oplossingen wordt gewerkt. Wat u mij niet hebt gezegd is dat er toch duidelijk grote problemen zijn in de relatie tussen Belpo en de IPF, die tot vandaag helaas niet zijn uitgeklaard. Integendeel, beide partijen zijn naar de rechtbank getrokken.

De vraag blijft dan hoe u in deze moeilijke omstandigheden klaarheid zult scheppen. Ik lees dat u via aanbestedingen wilt werken, maar tegelijkertijd spreken andere bronnen over samenwerking met Frankrijk. Er is ook sprake van om dit over te hevelen naar Defensie. Wanneer krijgen wij daar duidelijkheid over?

Een volgend onderwerp betreft de federale wetenschappelijke instellingen.

Mijnheer de staatssecretaris, ik denk dat u het ook weet, u kunt er niet meer omheen: de stilstand van de FWI's wordt zichtbaar en voelbaar. Stilstaan is achteruitgaan. Dat is jammer voor de collecties, het personeel en de bezoekers – nationaal en internationaal.

Ik wil daarom namens mijn fractie nogmaals pleiten voor een confederaal beheer van deze instellingen, los van politieke inmenging.

Een beheer van deze instellingen vanuit de twee deelstaten. Vlaanderen en Wallonië zijn samen verantwoordelijk voor de topstukken en het wetenschappelijk onderzoek. Wij gaan voor een vol respect en voor autonomie van deze instellingen. Ze kunnen beheerd worden door een eigen raad van bestuur, die dan ook een eigen controletaak heeft en kan functioneren volgens de bepalingen van een beheersovereenkomst die met de overheid wordt gesloten. Zo worden de politieke inmenging en het politiek keurslijf afgeworpen en dit stelt de instellingen in staat om, los van overheidsgeld, privé-investeerders of privémiddelen in te brengen.

Op dit ogenblik zijn de belangrijkste lopende zaken voor de FWI's de digitalisering en de ontwikkeling naar polen. Jammer genoeg vordert geen van beide.

Wij hebben het al sinds 2008 over de digitalisering. In 2011 werd dit bijgestuurd, maar u kondigt vanaf 2014 opnieuw nieuwe projecten aan. De vraag is maar in hoeverre er zal worden samengewerkt met de digitaliseringsprojecten in Vlaanderen of Franstalig België. Zal er rekening worden gehouden met de internationale standaarden of wordt er opnieuw een eigen platform gecreëerd, wat niet meer conform de anderen is? De tijd om te digitaliseren dringt, iedereen heeft er recht op.

Ook de ontwikkeling in Polen is niet nieuw. Daarover spreken wij al sinds 2002, met de publicatie van het witboek voor de modernisering van de federale wetenschappelijke instellingen, onder leiding van toenmalig minister Picqué. We zijn nu elf jaar verder, maar nog altijd is niet duidelijk wat er precies bedoeld wordt. Zullen die instellingen fuseren, zoeken wij samenwerking of synergie tussen die instellingen? Boeken wij op die manier efficiëntieoefeningen? Als het dat laatste is, dan kunnen wij u volgen, maar fusies lijken echt niet aan de orde.

Ik ben er wel over verheugd dat u de adviezen van de wetenschappelijke raden hebt opgevraagd en dat u daarnaast verder contacten legt met de diverse directeurs. Misschien is het goed om de adviezen van de wetenschappelijke raden ook aan de parlementsleden voor te leggen, zodat wij kunnen bekijken wat opportuun is om efficiëntiewinsten te boeken.

Ik geef een kort overzicht aangaande de pool Documentatie, die de archieven en de bibliotheek verzamelt. Ook daar is een digitaliseringsproject broodnodig. De problemen omtrent de auteursrechten zijn eveneens gekend en wij vragen om daar snel werk van te maken. Volgens mij is uw collega bezig met een wetboek waarin ook de auteursrechten besproken worden. Misschien kunt u daarin nog een aantal zaken meenemen. Wat zult u leren uit het succes van Quebec of uit de mislukking in Nederland om samen te werken of te fusioneren op het vlak van bibliotheken en archieven.

Inzake de pool Kunst hopen wij echt dat u het KIK erkent als een eigen instelling die, los van alles, autonoom kan werken en via projectsubsidies niet alleen federale kunstwerken restaureert of onderzoekt. De personeelsleden van dat instituut werken heel veel samen met steden en gemeenten, met provincies en met kerken en kerkbesturen. Ik denk daarom dat het heel belangrijk is dat zij hun eigenheid kunnen behouden en absoluut losstaan van de twee musea.

De twee kunstmusea verdienen beter. Ze verdienen in de eerste plaats elk een goede manager-directeur. Ik verwijs ook naar het auditrapport van 2009, waarin wordt er gewezen op problemen in die instellingen. Het gaat om problemen qua inventarisatie, qua integriteit bij de aankoop van kunstwerken en qua interne processen die blijkbaar nog moeten worden bijgestuurd. Wij zijn nu eind 2013, wat is er met de aanbevelingen van dat auditrapport gebeurd?

Voorts kan ik niet anders dan met lede ogen vaststellen dat, hoewel de beleidsnota aangeeft dat u op efficiëntiewinsten aanstuurt, in deze musea op versnippering wordt aangestuurd. Onder het mom van *city marketing* of vermarkting van de merken of thematentoonstellingen worden eigenlijk nieuwe musea of extra musea gecreëerd, wat voor ons absoluut niet de efficiëntiewinsten zijn die wij voor ogen hebben.

Wat wij voor ogen hebben, zijn twee museasites in Brussel.

Het Jubelpark moet eerst grondig worden gerenoveerd. Ik vermoed dat, net zoals bij het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, de deuren zullen moeten worden gesloten en plaats zal moeten worden gezocht voor de topwerken die ondertussen aan Vlaamse, Franstalige en zelfs internationale musea kunnen worden uitgeleend.

Na de grondige renovatie van het Jubelpark kan daarin voor ons perfect een museum voor de Europese beschaving worden ondergebracht, die onze 2 000 jaar geschiedenis belichaamt. Het kan een nieuw museum met een nieuwe museologische visie worden, dat ook toont dat Brussel altijd al de draaischijf van onze Europese beschaving is geweest. Ik wil het gerust met een Louvre Lens vergelijken.

De **voorzitter**: U had tien minuten spreektijd.

02.123 Cathy Coudyser (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik rond af.

Ik rond af met de site van de Kunstberg, waar 50 000 m² tentoonstellingsruimte is. Er is dus, indien eindelijk eens werk wordt gemaakt van het weghalen van het asbest en van het afstoppen van de waterinsijpeling,

plaats genoeg om alle collecties schone kunsten van oldmasters, fin de siècle, moderne kunst en hedendaagse kunst in één museum onder te brengen.

De overheid hoeft op dit moment niet naar andere sites op zoek te gaan, om andere collecties in onder te brengen. Zorg er eerst voor dat de locaties die wij hebben, in orde zijn en dat wij een museum hebben waar op internationaal vlak opnieuw naar wordt opgekeken.

Mijnheer de staatssecretaris, daarmee heb ik het belangrijkste uiteengezet. U erkent dat er nog werk aan de winkel is. Ik vraag hier nogmaals de broodnodige aandacht voor deze instellingen. Zij zijn het visitekaartje van Vlaanderen en van Wallonië.

02.124 Staatssecretaris **Philippe Courard**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Coudyser, ik wil mij verontschuldigen voor de afgelasting van de commissievergadering van vorige week, maar ik was in Stockholm.

Je ne partage absolument pas vos craintes pour l'avenir. Ces institutions fédérales qui goupillent le culturel, l'aspect muséal avec l'aspect scientifique donnent de bons résultats. La preuve en est aussi le prix Nobel, qui travaille dans une structure interuniversitaire subventionnée par le fédéral. Vous savez, nous n'en sommes même plus au temps de la discussion "régional ou fédéral", mais au temps de la discussion relative à l'international. Sans une collaboration internationale, que demandent les chercheurs subventionnés par le fédéral, on n'obtient plus de résultats satisfaisants.

Nous sommes performants dans beaucoup de domaines. Vous avez évoqué le spatial. En début d'après-midi, j'étais encore à Mol, près d'Anvers, pour signer un contrat de 13 millions d'euros. Il s'agit de l'association de toute une série d'entreprises du pays, excessivement performantes dans le spatial. Et on me demande, dans le secteur spatial, de poursuivre ces efforts. Cette union du fédéral permet d'obtenir des résultats aux niveaux européen et mondial.

Vous avez évoqué quelques problèmes. La Fondation Polaire Internationale: sans polémiquer, j'aime les solutions, pas les problèmes. Je travaille actuellement à une solution; je pense que nous trouverons une solution pour davantage de transparence dans ce dossier qui est particulier, tout le monde le sait. Il n'est pas évident de pouvoir maintenir une activité à cette latitude-là. Cela appelle évidemment des solutions originales, que nous cherchons. J'essaie d'apaiser les tensions entre les uns et les autres.

Au niveau de l'évolution, j'en ai longuement parlé en commission, la volonté est de trouver une efficacité plus grande encore. J'ai pour ce faire entendu les commissions et les directeurs généraux. Je suis en train d'affiner un avis que je vous proposerai dans les prochaines semaines.

En ce qui concerne le travail avec le privé: c'est ce que nous avons fait. Le Magritte est un exemple de réussite due à une collaboration avec le privé.

La digitalisation est effectivement quelque chose d'important. C'est faute d'argent que nous n'avançons pas plus vite; mais j'espère que les choses vont pouvoir reprendre leur cours.

Vous avez évoqué la non-ouverture de nouveaux musées. Nous venons d'inaugurer le musée Fin-de-Siècle. Comme pour la digitalisation, je voudrais quand même vous dire qu'il y a un double discours. Il est demandé au fédéral de faire des économies, ce niveau de pouvoir est asséché; et en même temps, il lui est demandé de faire des investissements dans la digitalisation, dans l'ouverture de musées, dans la restauration de toute une série de bâtiments, et dans le domaine scientifique.

Pourtant, c'est ce que nous essayons de faire, mais il faut que les choses se fassent progressivement. Je répète ce que je vous ai dit en commission: il y a encore beaucoup de pain sur la planche. Nous allons tenter de nous y atteler jusqu'au dernier jour de ce gouvernement.

02.125 **Cathy Coudyser** (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, internationale uitstraling is inderdaad belangrijk. Het is natuurlijk fantastisch dat een Belgische wetenschapper vorige week de Nobelprijs heeft gekregen. Voorts wacht ik nog altijd vol spanning op de antwoorden op de vele vragen die nog in de commissie zullen worden gesteld. Dan kunnen wij daarover verder in debat gaan.

Le **président**: J'ai libéré le secrétaire d'État à l'Énergie, la Mobilité et l'Environnement. Nous commençons le

volet Intérieur.

Intérieur – Fonction publique
Binnenlandse Zaken – Openbaar Ambt

02.126 Jan Van Esbroeck (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, wij hebben in de commissie al uitgebreid op alle punten kunnen ingaan. Ik zal het dan ook heel kort houden. Toch wou ik nog een en ander meegeven over de politie, de brandweer en het ASTRID-netwerk.

Al sinds 2010 wordt ons gemeld door specialisten als Brice De Ruyver en Bruggeman dat de financiële toestand van de politie er slecht aan toe is. Ook nu weer, ondanks alle beloften die de afgelopen jaren zijn gedaan, gaat het budget voor de federale politie naar beneden. Hoe zal men het daar redden met alsmaar minder geld? Men zit nu al in een situatie waarbij men zelfs geen schoenveters meer kan aanschaffen. Het is zo erg dat men zelfs geen toiletpapier meer kan aankopen.

Waar moet de federale politie haar geld halen? Niemand die het weet! Zowel bij het commissariaat-generaal, de algemene directie van de gerechtelijke politie als bij de algemene directie Ondersteuning en Beheer nemen de werkings- en investeringsmiddelen af. U zet hen eigenlijk op droog zaad.

Ook de inrichting van het RAC-gebouw voor de politie zal de werking van de federale politie verder belasten. Op drie jaar tijd zijn de kosten opgelopen van 23,2 miljoen naar 39,6 miljoen euro. Als er nog zo'n verhoging komt, zullen de meerkosten zelfs groter worden dan het initiële budget.

Ook de staatssecretaris begint zich daarover wat zorgen te maken en hij heeft een audit geëist op het allerhoogste niveau. U lag daar niet echt wakker van. U hebt in de commissie geantwoord op onze vragen – ik citeer: "Voor 2014 werd in het licht van het voorzichtigheidsbeginsel een reserve samengesteld om desgevallend het hoofd te kunnen bieden aan onvoorziene gebeurtenissen".

Ik wil alle collega's er tevens aan herinneren dat de regering het gebouw in 2003 voor 27,4 miljoen euro heeft verkocht. Ik denk dat wij de resultaten van de audit die de staatssecretaris heeft gevraagd, dringend in het Parlement moeten bespreken.

Ook al hadden we het uitvoerig over de brandweer in de commissie, ik wil nogmaals herinneren aan de belofte van de regering bij het begin van de legislatuur om de kosten voor de brandweer te verdelen over de gemeenten en de federale overheid. Ze heeft die doelstelling van de 50/50-verdeling zelfs neergeschreven. Vandaag blijkt dat 90 % van de kosten door de gemeenten wordt betaald en slechts 10 % door de federale overheid. Die verhouding van 50/50 is dus nog lang niet bereikt. De budgetten die u hebt meegedeeld in de commissie, de eventuele meerkosten van de brandweershervorming op zich en de manier waarop de kosten worden verdeeld naarmate de tijd verstrijkt, zijn alvast niet hoopgevend.

Tegen wanneer schat u dat wij aan dat tempo aan de 50/50-verhouding kunnen verwezenlijken? Misschien kunt u daarop een iets duidelijker antwoord geven.

Een andere opmerking heeft te maken met het brandweerstatuut. Misschien kunt u vandaag al een antwoord geven op mijn vragen daarover. Dat brandweerstatuut geeft immers veel redenen tot discussie en onduidelijkheid.

U hebt in de commissie uitgelegd dat de vrijwillige brandweerman die toevallig in de zone terechtkomt waar hij ook als beroepsbrandweerman functioneert, extra uren als beroepsbrandweerman kan doen en aldus het totaal aantal uur ongeveer behouden. Maar stel dat een brandweerman als vrijwilliger een hogere graad heeft dan als beroepsbrandweerman. Welke graad zal hij dan behouden?

Wordt die man in die zone dan als gewone brandweerman betaald, dan wel als sergeant? Of zal hij een stuk van de uren als sergeant en een stuk als gewone brandweerman uitbetaald krijgen? Hoe zal dat in zijn werk gaan? Op het terrein weet men nog altijd niet wat er met het statuut zal gebeuren. Dat staat echt niet duidelijk beschreven in uw wetteksten of in de kb's die vorige week vrijdag zijn verschenen.

Zoals beloofd rond ik af met enkele opmerkingen over de problemen bij ASTRID. Dat is een zeer duur systeem, waar wij al veel geld in hebben gestoken. Toch blijkt telkens dat het nog altijd niet optimaal functioneert. Wegens dat slechte functioneren zullen wij nog eens twee jaar het oude CityGis moeten

updaten en er extra in investeren.

Ondertussen kost het ASTRID-verhaal wel nog altijd heel veel geld. De implementatie wordt nu weer twee jaar vooruitgeschoven. Achter de schermen zal er wel iets gebeuren, maar het systeem zal nog niet worden gebruikt. Het oude systeem wordt verlengd.

U hebt ooit in de commissie gezegd dat u het ook moe was en dat u op zoek ging naar alternatieven voor het ASTRID-systeem. Er zijn vandaag inderdaad heel veel andere systemen op de markt, die waarschijnlijk wel functioneren en ook goedkoper zijn. Hoe ver staat u daarmee? Zult u daar nog iets mee doen of blijven wij gewoon geld pompen in de bijna bodemloze ASTRID-put?

02.127 Minister **Joëlle Milquet**: Mijnheer de voorzitter, collega's, wat de politie betreft, zijn er twee verschillende aandachtspunten: de kosten en de besparingen. We hebben samen met mevrouw Turtelboom geprobeerd om Justitie en politie te verdedigen en minder besparingen bij deze diensten te krijgen.

Natuurlijk heb ik ook binnen de federale politie besparingen gerealiseerd maar dit zonder enig gevolg voor de dienstverlening of voor de aanwerving van personeel. Zo hebben we bijvoorbeeld een vermindering van de loonkosten voor aspiranten georganiseerd. Dat verandert bijna niets maar natuurlijk hebben we aanvullende middelen gekregen. In het algemeen heb ik natuurlijk ook aanvullende middelen gekregen, namelijk om aanvullende eenheden en politie-inspecteurs aan te werven. Voor de begroting van 2014 heb ik 20 miljoen meer. Dat betekent bijvoorbeeld dat we in 2014 1 400 mensen kunnen aanwerven in plaats van slechts 1 000 zoals in de voorgaande jaren. Dat was namelijk het geval in 2012 en 2013.

Er is natuurlijk een moeilijke financiële toestand maar, wat de politie betreft, is er stabiliteit in de aanwerving van personeel. Dat was heel belangrijk. Een groot aantal mensen gaat met pensioen en het is heel belangrijk om hun vervanging te kunnen organiseren. Dat is dus het geval.

Persoonlijk ben ik tevreden met de resultaten. Morgen heb ik bijvoorbeeld een receptie met de verschillende Brusselse zones. We kunnen dan 500 agenten en inspecteurs meer aankondigen op het terrein bij het openbaar vervoer. Dat is natuurlijk het resultaat van onze verschillende beslissingen.

U hebt gesproken over een audit. Op basis van de resultaten van de audit en van andere aanbevelingen ben ik bezig met de voorbereiding van de verschillende koninklijke besluiten over de organisatie van de gerechtelijke politie en de andere directies van de federale politie. Binnenkort zal ik de verschillende koninklijke besluiten aan de Ministerraad voorleggen. Natuurlijk heb ik de resultaten van de audit gevolgd.

Over de civiele bescherming en hulpverleningzones en over de 50/50-regeling, kan ik zeggen dat er vele misverstanden bestaan over de 50/50-regeling. Er moet nog een koninklijk besluit komen over de definitie van de 50/50 om te bekijken welke kosten van de federale regering in de 50 % inbegrepen zijn. Ik ben nu klaar en begin januari zal ik dit koninklijk besluit voorleggen. Wij hebben vele inspanningen gedaan, in vijf jaar tijd hebben wij gezorgd voor een financiering van 174 euro voor de verschillende hulpverleningzones.

Ik kan nu niet zeggen wanneer wij de 50/50-verhouding zullen bereiken, maar waarschijnlijk zal het lukken tegen het einde van de volgende legislatuur, als wij voortgaan met de herfinanciering. Dat is een doel, maar de bepalingen van de wet betekenen alleen maar dat wij zonder de 50/50-schaal de kosten van de hervorming moeten betalen. Dat is de enige betekenis van de wettelijke bepaling, van artikel 120 van deze wet.

Dan waren er vragen over het statuut en de vrijwilligers. Wij hebben nu onder de verschillende sociale wetten een verbod om binnen hetzelfde korps een verschil tussen vrijwillige en beroepsbrandweer te hebben. In het nieuwe statuut hebben wij verboden dat men zowel vrijwillige als professionele brandweermannen heeft. Maar natuurlijk zijn wij nu aan het onderhandelen met de vakbonden over overgangsmaatregelen.

We hebben veel vooruitgang geboekt wat de vrijwilligers betreft. Ze hebben een nieuwe toegang tot een nieuwe loopbaan gekregen, een nieuwe mobiliteit. Als er binnen een hulpverleningszone een baan vrijkomt, kunnen de vrijwilligers in de toekomst toegang tot deze baan krijgen. Dat is nieuw. Dat is een positief aspect van de nieuwe wetgeving.

Wat ASTRID betreft, ik heb al zo vaak gesproken over ASTRID. Wij hebben nu nog enkele problemen

opgemerkt. Een zevental maanden geleden heb ik gevraagd om inzake ASTRID een concreet actieplan voor de verschillende problemen voor te bereiden. Mijn kabinet en de vertegenwoordigers van de verschillende 100- en 112-centra zijn nu bezig met ASTRID om de laatste technische problemen op te lossen. We hebben al 70 % van de problemen opgelost. Er blijft nog 30 %, maar we zijn op de goede weg om tegen januari of februari bijna elk probleem op te lossen. Wij moeten de migratie nog organiseren, maar pas wanneer alle problemen opgelost zijn. Ik geef de voorkeur aan een actieplan om binnen de drie maanden elk probleem te kunnen oplossen. Wat de migratie betreft, moeten we voortgaan, maar met een betere technologie dan vandaag.

02.128 Jan Van Esbroeck (N-VA): Mevrouw de minister, de opmerkingen die u maakt over de politie en over de 1 400 brandweermannen zijn dezelfde als die welke u gemaakt hebt in de commissie. Ik hoor niets anders dan wat u daar zei. U kunt dus mijn repliek uit de commissie erbij nemen, ik ga er niet verder op in.

Wat de brandweer betreft, zegt u dat voor het einde van de volgende legislatuur de 50/50-verhouding zal worden behaald. Uit de tabellen die u ons in de commissie hebt gegeven, kan ik alleen afleiden dat, als u hetzelfde tempo aanhoudt, in 2048 de 50/50-verhouding nog steeds niet zal worden behaald. Wij houden er bijklaar een andere manier van rekenen op na.

Dit jaar wordt trouwens slechts 64 miljoen door de federale overheid betaald. 541 miljoen wordt betaald door de gemeenten. Die 541 miljoen blijft. U hebt in de commissie bevestigd dat daarvan niets wordt afgedaan. De visie is dus dat de 50/50-verhouding pas wordt behaald met 1 080 miljoen euro. De kostprijs voor de gemeenten zou immers blijven, en alle kosten die erbovenop komen, zou de federale overheid dragen. Tegen dat dit budget wordt behaald voor de civiele veiligheid is het volgens mijn berekening later dan 2048.

Wat de statuten betreft, de vrijwillige brandweperlui zijn nog altijd enorm ongerust. Volgens uw kabinetsmedewerker gaat het slechts over 300 personen, maar het gaat om veel meer personen. Wat gebeurt er met de vrijwilligers, zij die gewoon vrijwilliger willen blijven? Daarover is er nog geen duidelijkheid.

U zegt dat aan het koninklijk besluit wordt gewerkt en dat wij dat wellicht begin januari te zien krijgen, al werd het in de commissie eerder beloofd. De onzekerheid blijft dus bestaan. Het is normaal dat betrokkenen niet meer weten waar zij aan toe zijn. Ik hoop dus dat u voor Nieuwjaar duidelijkheid kunt brengen in dat verband, al is het via een schrijven naar de brandweerverenigingen of naar de vrijwilligers zelf. Op dit moment is iedereen terecht zeer ongerust.

Ik wil het vooral voor de vrijwilligers opnemen. Zij zijn enorm belangrijk. Wij hebben de vrijwilligers nodig om onze civiele veiligheid betaalbaar te houden. Wij zullen die mensen dus iets extra moeten gunnen of minstens de zekerheid geven dat zij kunnen behouden wat er vandaag op tafel ligt.

Ik ga over naar het ASTRID-verhaal, waarin u mij niet overtuigt. Ik hoorde dat er de komende twee jaar zal worden geïnvesteerd in het oude systeem. Daarmee zegt u meteen dat het in dienst nemen van het ASTRID-systeem, zoals het hoort, pas over twee jaar zal gebeuren.

U zegt vandaag dat men aan de laatste punten werkt en dat het systeem vanaf januari wel goed zal werken. De werkgroep moet nog 30 % oplossen, er zouden links en rechts nog wat kleine foutjes zijn. Dat is natuurlijk niet waar! U weet zeer goed dat de dekking van het ASTRID CAD-systeem in gebouwen slecht is. Voor de brandweperlui of politiemensen die zich in een gebouw bevinden valt de dekking weg. Zij zijn onbereikbaar. De mobiele zendmasten ontbreken nog altijd. De brandweperlui kunnen dus wel met elkaar communiceren via hun eigen gsm, maar niet via het systeem waarin de overheid voorziet.

Dat probleem is nog lang niet opgelost, maar u komt hier vandaag vertellen dat in januari alles koek en ei zal zijn. Ik ben enorm benieuwd.

02.129 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik zal het kort houden.

Mevrouw de minister, ik hoor u graag verklaren dat in Brussel 500 agenten bijkomen op het terrein. U hebt er morgen bijklaar een receptie, waarop u, naar ik aanneem, de bijkomende aanwervingen zult aankondigen. Ik kan het maar geloven. Wij zullen natuurlijk nog moeten zien wat ervan komt.

U hebt hetzelfde verklaard in een parlementair antwoord op een vraag over de luchthavenpolitie. U antwoordde toen dat er 35 agenten zijn bijgekomen, sinds u ter zake bevoegd bent. Ik heb een en ander

nagevraagd en ik weet niet waar u dat cijfer vandaan haalt. Misschien zijn er 35 agenten bijgekomen, maar er werd geen rekening gehouden met het aantal gepensioneerde agenten. Netto is er dus niemand extra bijgekomen voor de luchthavenpolitie in Zaventem.

Vrijdag leggen wij er opnieuw een bezoek af. Ik wil het allemaal wel geloven, maar u maakt rare rekensommen.

Nogmaals, als wij praten over een beter migratiebeleid, dan zouden wij ook moeten praten over een beter uitwijzingsbeleid. Sommige vluchtelingen en sommige vreemdelingen willen niet vrijwillig weg. Zij zullen gedwongen moeten worden verwijderd. Dat gaat niet anders. Zeker Brussel en Antwerpen, dus de grootsteden, worden door de illegale criminelen geteisterd. U kent het fenomeen en ik stel u er vaak vragen over.

Een beter uitwijzingsbeleid zal maar kunnen mits er effectief in extra capaciteit wordt voorzien. De federale regering heeft ooit beloofd om van drie naar vijf terugkeervluchten met escorte per dag te gaan. Wij zijn er nog altijd niet. Wij zitten nog steeds aan drie per dag, en zelfs iets minder. Alleen als wij meer illegalen uitgewezen krijgen zal het ons lukken om het sociale weefsel te versterken en de steden deels van dergelijke criminaliteit te verlichten. Dat is de harde realiteit.

Het gegoochel met cijfers en extra agenten, zeker voor de luchtvaartpolitie, dat klopt niet. Die extra agenten zijn daar helemaal niet.

02.130 Minister **Joëlle Milquet**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Francken, bij de federale politie beschikken wij dit jaar over aanvullend personeel in het raam van een interne mobiliteit. Er is aanvullend personeel voor de luchthavens van Zaventem, Luik en Charleroi aangeworven.

Voor het jaar 2014 zijn er van de 400 nieuwe aanvullende aspiranten na de opleiding 156 inspecteurs voor de bestuurlijke politie, waarvan een deel ook voor de luchthaven van Zaventem. Wij zullen dus over extra capaciteit beschikken, ook voor de luchthaven van Zaventem.

Tot nu toe is ons beleid inzake terugkeer naar het buitenland niet gewijzigd. De trend is dus dezelfde.

Justice

Justitie

Le **président**: Je donne la parole à mevrouw Smeyers pour la ministre de la Justice.

02.131 **Sarah Smeyers** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in uw beleidsnota slaat u zichzelf op de borst en u spreekt over verbluffende resultaten bij de strafuitvoering. Dat acht maanden gevangenisstraf wordt herleid tot 31 dagen thuiszitten via elektronisch toezicht, vergeet u strategisch te vertellen.

U komt ook heel uitvoerig terug op de hervorming van de rechterlijke organisatie, maar er wordt evenwel en uiteraard niets vermeld over de twee procureurs in Henegouwen. Blijkbaar is er hiervoor niet meteen een andere motivatie dan de PS ter wille te zijn. Over het beheer bij de rechtbanken wordt gesteld dat nog enkele details moeten worden geregeld in een latere wet. Niets is minder waar, mevrouw de minister: het essentiële, namelijk het financiële, moet nog worden geregeld. Het is een lege doos, maar ik begrijp dat u dit moeilijk kon schrijven in uw beleidsnota.

Wij zijn blij dat u eindelijk meer duidelijkheid geeft over de gevangenis die al sinds 31 oktober 2009 wordt gehuurd in Tilburg. Aanvankelijk ging het om 500 plaatsen, een jaar later werd dat verhoogd naar 650 plaatsen. U bent kennelijk uit het oog verloren dat het huidige verdrag dat u met Nederland hebt afgesloten, afloopt op 31 december van dit jaar. Een verlenging is niet meer mogelijk, dus u zult een nieuw verdrag moeten sluiten. De goedkeuring van dat verdrag staat pas deze week op de agenda van de commissie voor de Buitenlandse Zaken. Op één week tijd moet dat dus door de Kamer én door de Senaat in de commissie en in plenaire vergadering worden goedgekeurd. Dat is geen goede manier van werken.

U weet al heel lang dat de lapmiddelen die u toepast, geen enkele invloed hebben op de capaciteit die u creëert in de gevangenissen, op de overbevolking in de gevangenissen. Elk verdrag dat u sluit, elk middel dat u hanteert is een lapmiddel waarmee u aan het doel voorbijstiet.

Samen met uw collega mevrouw De Block zou u beter inzetten op het sluiten van terugnameovereenkomsten, zodat het aantal illegale allochtonen in de gevangenissen fors naar beneden gaat. Wij brengen even de cijfers in herinnering. In 2013 hebt u een gevangeniscapaciteit van 9 255 plaatsen en zijn er 11 732 gedetineerden. Dat betekent een overcapaciteit van meer dan 2 500 mensen in de gevangenissen. Graag kreeg ik enige verduidelijking over de manier waarop u dit met Tilburg zult aanpakken op 14 dagen vóór het jaareinde.

Ik kom dan even bij het protocolakkoord 351 inzake de minimale dienstverlening. U hebt op een vraag van collega De Wit in de commissie van 2 mei 2012 geantwoord dat de evaluatie van het protocol inzake minimale dienstverlening lopende is en dat het zou worden geactualiseerd. U hebt toen in mei 2012 ook verklaard dat het de bedoeling was om dit af te ronden vóór het zomerreces. In uw beleidsnota staat andermaal dat er wordt gewerkt aan de evaluatie van dat protocolakkoord. Wij kunnen niet meer volgen. Het lijkt alsof u heel veel tijd neemt voor de evaluatie van het protocolakkoord inzake minimale dienstverlening. Toch graag enige verduidelijking daarover.

De Hoge Raad voor de Justitie wordt in uw beleidsnota niet vermeld. Blijkbaar omdat u met dit orgaan – zo mogen wij van de leden vernemen – in de praktijk toch geen rekening houdt. De vraag is of u van plan bent om, in de weinige tijd die ons nog rest tot de verkiezingen, dit orgaan wel te respecteren en rekening te houden met hun adviezen.

De Hoge Raad voor de Justitie telt 40 leden die een aanzienlijke zitpenning krijgen. De Hoge Raad werd destijds in het leven geroepen door uw voorganger, minister Onkelinx, om god weet welke reden van benoemingspolitiek. Zolang de Hoge Raad voor de Justitie bestaat, lijkt het mij uw taak om hem ook te respecteren. De Hoge Raad moet adviezen geven over elk wetsontwerp of –voorstel dat Justitie aanbelangt, en hij moet advies geven over benoemingen. Ofwel houdt u rekening met zijn wettelijke taak en respecteert u de Hoge Raad voor de Justitie, ofwel moet u hem afschaffen. Dit zou getuigen van goed bestuur en het zou ons heel wat zitpenningen uitsparen. De keuze is aan u, mevrouw de minister.

Tot slot, vragen wij ons af wat er gaat gebeuren met de herziening van het Wetboek van Strafvordering. Vorig jaar hebt u in uw beleidsnota al aangekondigd dat u werk zou maken van de herziening van het Wetboek van Strafvordering. Wat is er intussen mee gebeurd? Het lijkt ons dat er nog altijd niets is gebeurd. Vorig jaar wisten wij dat al door die vage omschrijving, nu lezen wij er helemaal niets meer over.

Mevrouw de minister, dit weekend bleek nochtans zeer duidelijk en op een zeer pijnlijke manier hoe absoluut noodzakelijk het is dat er een hervorming van dit nodeloos complexe strafprocesrecht wordt doorgevoerd. Het is toch hallucinant dat een substituut-procureur des Konings een brief schrijft naar de burgerlijke partijen in een zeer grote strafzaak met een expliciete boodschap van wantrouwen in het gerecht, de gerechtelijke procedures en Justitie.

Mevrouw de minister, ik rond af. Ik meen dat het intussen toch duidelijk moet zijn dat om het even welke minister, dus ook u, niet kan slagen. U bent nochtans met de beste bedoelingen aan uw taak begonnen. Ik hoor het u nog zeggen, u zou het aanpakken als een manager eerder dan als de zoveelste jurist. U bent er met goede moed aan begonnen maar het zou u nu toch duidelijk moeten zijn dat geen enkele minister nog een grote hervorming kan doorvoeren bij Justitie zolang wij hier in een federale context spelen, zolang dit in een federaal kader gerund wordt. Hoe mediatiek goed het ook zal zijn, in de vijf maanden die ons resten zult u pretenderen een groot maatschappelijk probleem op te lossen via het wetsontwerp inzake de naamoverdracht.

Mevrouw de minister, ik denk dat ouders veel meer wakker liggen van de stijgende criminaliteit, van straffeloosheid, van het toepassen van inadequate en onaangepaste straffen en van het gebrek aan de door uw partijvoorzitter beloofde nultolerantie, eerder dan van de familienaam van hun kind.

Ik dank u.

02.132 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Monsieur le président, madame la ministre, votre note de politique générale ressemble à s'y méprendre à un bilan de législature et vous n'avez pas raté l'occasion de rappeler ce que vous avez présenté comme vos réalisations. J'aurais pu intituler mon intervention "Les extraordinaires réalisations de la ministre Turtelboom".

À y regarder de plus près, seules deux réalisations peuvent vous être accordées: la réforme du paysage judiciaire et l'exécution des peines.

En y regardant d'encore plus près, je me suis souvenu du nombre d'heures – que dis-je? –, de jours que le groupe Atomium a consacré à la réforme de la justice et qui était en bonne voie d'aboutir, si les calculs bassement politiques ne lui avaient pas coupé les ailes et achevé par la énième chute du gouvernement, qui mit fin à la dernière législature.

Certes, vous avez abouti. Je vous en félicite, bien que je ne sois pas convaincu que sa mise en pratique ne posera pas de problème. En effet, là où votre prédécesseur considérait le temps de la concertation comme le début de l'engagement des acteurs de première ligne pour la mise en pratique de ladite réforme, visiblement, vous ne supportez pas l'évocation du terme "concertation" qui semble banni de votre "carte mentale". Mais c'est votre nom qui sera inscrit pour la postérité sur ce dossier et vous pouvez en être fière.

À y regarder de plus près encore, la modernisation de l'exécution des peines s'apparente davantage à un recul en termes d'évolution ou, comme vous le dites, de modernisation de l'exécution. Il me semble, en effet, que vous confondez innovation technologique et modernisation.

Ce n'est pas le lieu ici de vous démontrer qu'il n'y a pas forcément progrès ou modernisation dans le sens du passage d'un modèle dépassé, devenu archaïque vers un autre modèle plus performant en termes qualitatifs. La modernisation dont vous parlez, c'est l'utilisation à large échelle d'outils (bracelets électroniques, GPS) qui, s'ils ne sont pas encadrés et intégrés dans un processus d'accompagnement adéquat, font office de gadgets comme le Père Noël peut en offrir et qui, à terme, deviennent une source de nuisances. En aucun cas, on ne peut parler d'individualisation de la peine et de modernisation dans le sens de la réflexion lancée par les Lumières voici plus de deux cents ans.

J'en arrive à une autre réalisation à mettre à votre actif, madame la ministre. Mais attention, je vous invite à faire vite car la fin de la législature est proche!

Il s'agit des nouveaux centres de détention ou de privation de liberté. Comme le paysage judiciaire, la réalisation annoncée avait été engagée par votre prédécesseur, mais c'est là aussi de bonne guerre et c'est à vous que sera attribué le mérite de l'ouverture de nouvelles prisons, mais de combien? Une? Certainement! Deux? Trois? À voir! C'est déjà pas mal! Et un centre de psychiatrie légale? Un deuxième? Si vous êtes encore en charge de la Justice! Alors que les conditions de détention dans la plupart des prisons sont indignes d'un pays qui abrite la capitale de l'Europe!

Pour le reste, en termes de chantiers significatifs, vous nous renvoyez à 2014. Nombre de projets seront légués à votre relayeur pour autant qu'il ait la même vision que vous.

Mais ce qui n'apparaît pas dans ce bilan, c'est que les Nations unies, via l'organe de lutte contre la torture, nous ont récemment rappelé que la Belgique ne remplissait pas ses obligations internationales. Et vous répétez qu'un groupe de travail est sur pied tout en sachant qu'en réalité, comme l'a révélé le collègue Tuybens, il n'y aura ni mise sur pied d'une institution nationale des droits de l'homme et encore moins la ratification de la Convention contre la torture, que la Belgique a signée en 2005.

Le Comité de prévention contre la torture et les traitements inhumains et dégradants du Conseil de l'Europe est venu en Belgique pour une visite ad hoc en catastrophe, tant la situation dans nos prisons est scandaleuse, situation qui perdurait en 2013 lors de ses dernières visites, il y a quelques mois. Cela nous fait honte et pourtant, vous, madame la ministre, vous ne semblez pas vous en émouvoir.

À l'heure où la Cour des comptes nous dit encore, ce 22 novembre 2013, que les décisions politiques devraient être prises sur la base d'avis d'experts, d'analyses d'impact budgétaire et en encourageant la concertation avec les acteurs du monde pénal, c'est la voie inverse que vous suivez. Votre ligne politique en matière carcérale se résume comme suit: sécuritaire et technologie. Vous choisissez la voie de la sécurité statique: 800 000 euros pour les portiques détecteurs de métaux, chiens anti-drogue, création d'équipes de choc et d'intervention pour les incidents en prison, projets de loi organisant les fouilles systématiques à nu, projets votés par les partis de la majorité et déjà recalés par la Cour constitutionnelle, car en violation totale des droits de l'homme, au détriment de la sécurité dynamique qui favoriserait pourtant le bien-être des agents au travail et le lien avec les détenus. Au contraire, vous ôtez à ces derniers tout espoir de réinsertion.

Ainsi, vous avez jugé bon de lorgner sur les budgets de l'encadrement socio-psychologique des détenus, déjà complètement indigent, en supprimant seize postes d'assistants sociaux et huit postes de psychologues, alors même que les missions de service psychosocial augmentent. Idem pour le personnel des maisons de justice que vous réduisez alors qu'il est déjà débordé.

De même, aucune réflexion n'est menée sur le fait de savoir pourquoi notre société enferme deux fois plus qu'en 1980, alors que la délinquance reste stable.

Les solutions proposées par le gouvernement pour lutter contre la surpopulation, outre qu'elles pèchent par leur ignorance – et je me demande si ce n'est pas volontaire – des enseignements des experts, vont toutes dans le même sens, le mauvais! Les *masterplans* successifs ne peuvent se suffire à eux-mêmes dans la mesure où l'histoire et les études criminologiques nous montrent que, plus on construit de places en prison, plus on enferme, ce qui nous est rappelé à intervalles réguliers par l'ONU et le Conseil de l'Europe. Ces constructions de prisons ont des coûts colossaux, 30 millions d'euros pour 2013, et posent la question éthique relative à un partenariat public-privé fortement décrié par nos voisins français ou anglais qui le pratiquent depuis plusieurs années. Une prison, madame la ministre, ne se gère pas qu'en termes de coûts financiers et certainement pas en termes de rendement. La Cour des comptes encore prévoit déjà qu'à défaut de la mise en place d'une politique plus sensée, le nombre de places sera insuffisant. Voilà un gouffre financier qui n'est pas près de se refermer et auquel on doit encore ajouter les intérêts de retard dans les constructions des nouvelles prisons et la location de Tilburg.

Les causes de la surpopulation sont bien connues: l'augmentation des internés, l'allongement des peines, la détention préventive qui avoisine les 40 % dans notre pays et le fait surtout que les libérations conditionnelles sont trop peu fréquentes. Rarement, on a vu un aussi grand nombre de détenus allant à fond de peine plutôt que de s'insérer dans un processus qui pourrait les conduire vers la libération conditionnelle.

Un événement médiatique surgit, comme la libération de Michelle Martin, et toute réflexion devient impossible. Tournant le dos aux cris des criminologues, magistrats, avocats, vous déposez des textes des plus populistes visant à encore durcir la libération conditionnelle, tout en renvoyant comme image que les magistrats font n'importe quoi. Doit-on vous rappeler, madame la ministre, que la libération conditionnelle est le meilleur frein à la récidive? Tiens! Un terme que je n'ai encore jamais vu dans aucune de vos notes. C'est pourtant le meilleur garant de la réinsertion, ce mot auquel vous vous intéressez si peu!

Autre réalisation extraordinaire: deux hôpitaux pour internés néerlandophones sont en construction. Et vous arrêtez de vous préoccuper du sort des autres internés dans les annexes car vous savez pertinemment que le nombre de places qui sera ouvert agit sur le court terme uniquement. C'est la partie visible de l'iceberg. Aucune réflexion n'est menée pour avoir une autre approche de cette question et de l'équilibre entre sanction et soins pour les délits commis en état d'irresponsabilité, voire aussi des détenus qui perdent leurs facultés pendant la détention, et ils sont de plus en plus nombreux.

La détention préventive pose problème. Vous ressortez des tiroirs de M. De Clerck un projet abandonné!

La détention préventive à domicile sous bracelet électronique: abandonné, ce projet l'avait été suite à la conclusion claire de l'INCC, mandaté par votre prédécesseur pour étudier l'idée. L'INCC avait conclu en ces termes: "En nous référant aux objectifs formulés au début de ce texte, qui peuvent être associés à la surveillance électronique, et compte tenu du résultat de notre étude, nous pouvons dire que la décision éventuelle d'instaurer la surveillance électronique dans le cadre de la détention préventive doit être définie comme une mesure politique requérant un effort budgétaire supplémentaire et sans doute important qui aura vraisemblablement un impact assez modeste et certainement pas substantiel sur la taille de la détention préventive dans nos prisons et qui pose, en outre, une série de problèmes d'ordre juridique, pratique et organisationnel." Mais cela ne vous a pas empêchée de repêcher l'idée, même si elle était mauvaise, ignorant la position des magistrats instructeurs eux-mêmes, qui craignent l'extension du filet pénal. Le bracelet électronique, c'est votre dada! Le nombre de bénéficiaires explose alors que vous avez prévu de réduire par trois le montant alloué au personnel pour suivre ces détentions à domicile et que vous n'avez pas augmenté les sommes servant de pâle substitut aux CPAS duquel ils sont exclus.

Finalement, la logistique, la technologie et les familles deviennent le prolongement de la prison sans plus aucune mesure pour aider à la réussite ou le non-échec de cette détention *at home* qui a un impact énorme, notamment sur les enfants. Cela provoquera nécessairement de nombreux échecs de cette mesure, avec un retour à la case départ, c'est-à-dire la prison. Vous poursuivez dans ce sens en exécutant toujours plus de

peines, même celles extrêmement minimes, oubliant que les personnes en séjour illégal, les désocialisés, les sans-abri purgeront, eux, leurs peines dans les moisissures de nos prisons. Je devrais plutôt dire dans nos taudis!

Le **président**: Puis-je vous demander de conclure, monsieur Lahssaini?

02.133 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Je termine, monsieur le président.

Aujourd'hui, la prison n'est rien d'autre qu'un mode de gestion de la pauvreté et de la misère. La cerise sur le gâteau reste sans doute votre dédain à l'égard des professionnels et des experts, tous secteurs confondus. Les médecins de prisons sont impayés, vous supprimez les honoraires de disponibilité, vous supprimez même certains médicaments dont pouvaient bénéficier les détenus. L'aide juridique est à la dérive, vous réduisez encore son budget et vous ne respectez pas...

Le **président**: Monsieur Lahssaini.

02.134 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Monsieur le président, je pense qu'il y aura tout au plus deux interventions relatives à cette question.

Le **président**: Vous ne pouvez pas changer les règles du jeu maintenant.

02.135 Zoé Genot (Ecolo-Groen): (...)

Le **président**: Si, madame: c'est dix minutes. Écoutez, madame Genot, laissez faire. Il n'y a que vous qui perturbez, ici. Nous avons dit dix minutes, tout le monde respecte les dix minutes. Monsieur Lahssaini, terminez maintenant. Si ça vous amuse, moi ça ne m'amuse pas du tout. Terminez, s'il vous plaît. Je vous l'ai déjà dit trois fois. Il faut savoir terminer, à un certain moment. Mettre un point.

02.136 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Il faut aussi savoir ouvrir les débats et permettre qu'il y ait un débat, d'où pourrait ressortir...

Le **président**: Allez-vous terminer ou est-ce que je coupe le micro? Terminez. Voilà trois fois que vous me dites que vous terminez. Trois fois qu'il dit qu'il termine, et il ne termine pas. Il faut toujours dire ce qu'on fait et faire ce qu'on dit.

02.137 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): On ne peut pas dire que le débat traîne en longueur.

Le **président**: Non, mais vous avez largement occupé votre temps. Vous terminez?

02.138 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Monsieur le président, le sommet de cette politique a sans doute été atteint lorsque nous apprenions dernièrement que vous faisiez marche arrière concernant vos engagements auprès du CPT et que vous ne consulteriez personne. Vos engagements étaient, je vous cite madame la ministre, "d'initier une réflexion plus vaste axée non plus sur une attitude réactive mais sur une approche globale, intégrée et proactive, nourrie d'orientations qui combinerait court, moyen et long termes. Cette nouvelle approche, qui implique nécessairement un saut qualitatif à la fois dans l'étude des phénomènes et des moyens préventifs à mettre en place, devrait être l'un des thèmes centraux de la politique pénale et pénitentiaire belge dans les années à venir et faire l'objet d'une conférence nationale associant tous les partenaires intéressés".

Un bien triste bilan madame la ministre, qui plus est renforcé par une dose de démagogie, comme lorsque vous faites croire qu'en expulsant la population étrangère des prisons pour lutter contre la surpopulation, vous allez réduire considérablement celle-ci.

Madame la ministre, je voudrais aborder un dernier point.

J'aurais aimé que profitant du débat qui vient d'avoir lieu en France sur les sanctions des proxénètes, vous saisissez cette occasion pour lancer une réflexion et déposer un projet de loi à ce sujet. Je ne vois rien de tel. J'espère que durant les 5 mois qui restent, vous allez ouvrir le débat au sein de cette Assemblée.

02.139 Minister Annemie Turtelboom: Ten eerste, ik wist heel goed dat het verdrag voor Tilburg verlengd

moest worden. Wij hebben echter pas gisteren het advies van de Raad van State ontvangen. Zoals u weet, kan ik pas een verdragswijziging indienen wanneer er een advies van de Raad van State is.

Ten tweede, het klopt dat wij alle korte straffen, vanaf zes maanden, uitvoeren. Wanneer u zegt dat het allemaal windowdressing is, mevrouw Smeyers, dan moet u eens heel goed kijken naar de wachtlijsten. Die worden weggewerkt. Halfweg vorig jaar waren er bij de justitiehuizen 4 900 wachtenden voor werkstraffen, probatie en enkelbanden. Op het ogenblik is dat cijfer gedaald tot onder het operationele niveau. Er is nu een lijst met ongeveer 700 wachtenden.

Ten derde, wij zijn volop bezig met de evaluatie van het protocol nr. 351, samen met de vakbonden. Het werk is groter dan ik gedacht had, maar ik wil er wel op wijzen dat er sinds twee jaar minder politieagenten moeten optreden tijdens de stakingen in de gevangenissen, omdat men er heel vaak ook zelf al een minimale bezetting organiseert.

Ten vierde, ik houd altijd rekening met de adviezen van de Hoge Raad voor de Justitie. Hij maakt het mij echter soms moeilijk, door het advies pas op te sturen op een donderdagavond, wanneer het dossier op vrijdagmorgen op de agenda van de Ministerraad staat. Ik zal binnenkort nog een overleg hebben met de Hoge Raad voor de Justitie om te kijken op welke manier dat beter georganiseerd kan worden.

Ten vijfde, aangaande het Wetboek voor Strafvordering weet u – ik heb dit in het Parlement al meermaals gezegd – dat wij via de Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid een openbare aanbesteding hebben uitgeschreven. Die is gewonnen door de Universiteit Gent. Men is bezig met de volledige omzetting van de Europese richtlijn en dus de hervorming van het strafprocesrecht. De richtlijn zal binnen de drie jaar in onze wetgeving omgezet moeten worden. Die richtlijn is pas in november in het Europees Parlement aangenomen. De opdracht is ook ruimer en gaat onder meer over de manier waarop wij ons strafprocesrecht en ons strafrecht kunnen aanpassen, zodat de keten veel sneller doorlopen wordt.

Ten zesde, ik neem er akte van dat u de dubbele naam niet belangrijk vindt. Ik denk dat ik begonnen ben met de wetsontwerpen inzake de justitiehervorming, de strafuitvoering, de ICT, maar ik vind dat de minister van Justitie de wetten inzake familierecht en erfrecht, wetten die 200 jaar oud zijn, ook gerust mag aanpassen. Misschien bent u dermate behoudsgezind dat u dat niet wilt, maar dan ben ik met fierheid zeer progressief, al durf ik dat te betwijfelen, anders zou u uw eigen wetsvoorstel, dat u plots onbelangrijk vindt, niet hebben ingediend.

Ten zevende, wij hebben 9 400 plaatsen in de gevangenissen. Tussen nu en eind 2014 komen daar 1 200 plaatsen bij: 3 x 312.

Ik heb het al tot vervelens toe gezegd. Als er wat minder regelneerij in Vlaanderen was, was er nog een vierde gevangenis opengestaan, waar nog eens 312 extra plaatsen zouden zijn.

Wij slagen er nu in om de overbevolking met 5 % te laten dalen. Dan hadden wij ze misschien kunnen laten dalen met 8 %, maar daarvoor stelt u op een ander beleidsniveau misschien beter even kritische vragen.

En ce qui concerne les questions de M. Lahssaini, je vous cite quelques chiffres: 1 200 places supplémentaires ont été créées dans les prisons; un centre pour internés a été construit à Gand capable d'accueillir 280 personnes et son ouverture est prévue pour mars ou avril 2014.

Quant au deuxième centre dont la construction est prévue à Anvers, contrairement à vous, je reste convaincue qu'il verra le jour; en effet, l'appel d'offres public a été publié et voilà déjà deux semaines que les travaux ont été entamés.

Vous me reprochez un manque de concertation. La réforme de la Justice a été entamée voilà une trentaine d'années accompagnée d'énormément de concertations diverses; à un moment, il est temps de clore les débats.

De plus, la législature est assez courte et nécessite donc de travailler rapidement. Ne rien faire ne constitue pas une option à mes yeux. Recommencer toutes les concertations signifierait repartir pour des discussions pendant 10 ou 20 ans, ce que je ne désire absolument pas.

En ce qui concerne les maisons de justice, 76 personnes supplémentaires ont été engagées pour y travailler

comparativement à la situation qui prévalait il y a deux ans. Aujourd'hui, nous devons laisser partir 16 personnes à cause de la situation budgétaire de notre pays, mais il demeure néanmoins 60 personnes de plus qu'en 2011 et 46 personnes de plus entre mi-2012 et fin 2013. Cette augmentation nous a permis de considérablement diminuer l'arriéré judiciaire.

Pour la détention à domicile, je refuse qu'une personne condamnée n'exécute pas sa peine; je trouve que les peines doivent toujours être appliquées. C'est pourquoi j'ai lancé le système des détentions à domicile; il fonctionne très bien. Je reste convaincue qu'une peine doit toujours être maintenue, car si elle ne sert à rien, autant licencier tous les juges.

Certains ont un autre point de vue, mais j'estime personnellement qu'une peine ne doit pas nécessairement être exécutée dans une prison. Pour des peines de courte durée, les bracelets électroniques permettent aux condamnés de continuer à vivre leur vie sociale, mais tout en subissant certaines contraintes.

Mijnheer de voorzitter, daarmee heb ik kort geantwoord op alle vragen.

02.140 Sarah Smeyers (N-VA): Mevrouw de minister, ik wil even dieper ingaan op uw beschuldiging als zou ik plots het voorstel van Inge Faes, dat ik net als onze fractieleden in de commissie voor de Justitie mee ondertekend heb, ineens niet meer goed zou vinden. Er is een verschil tussen de taak van een parlementariër en de taak van een minister. Er is ook een verschil tussen wat men prioritair en wat men belangrijk vindt.

02.141 Minister Annemie Turtelboom: Ik vraag u gewoon waarom u er de voorbije twee jaar dan niet in geslaagd bent de tekst goedgekeurd te krijgen? Dan hoefde ik het niet meer te doen.

02.142 Sarah Smeyers (N-VA): U zou er beter aan doen het wetsvoorstel van mevrouw Faes door het Parlement te laten bespreken en u als minister van Justitie intussen bezig te houden met de grote hervormingen en de aanpak van de straffeloosheid. Dat is uw taak, terwijl een voorstel inzake de naamsoverdracht veeleer een taak van het Parlement is.

Als u deze legislatuur dan toch wil beëindigen als de grote, vrouwvriendelijke, feministische minister, raad ik u aan het wetsontwerp inzake de vermogensrechtelijke gevolgen van de tweede pensioenpijler bij echtscheiding, dat Open Vld intussen begraven heeft, opnieuw op te diepen. In dat verband heeft CD&V terecht aan de alarmbel getrokken in de commissie. De minister van Justitie heeft het wetsvoorstel begraven.

Ik weet niet of u het gelezen hebt? Bewijs het dan. Als u het opnieuw op tafel legt, kunnen wij het amenderen. Dan hoop ik dat CD&V het in een vrouwvriendelijke richting amendeert, want zoals het nu op tafel ligt, is het allerminst vrouwvriendelijk.

02.143 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Madame la ministre, il me semble que vous ne m'avez pas écouté attentivement.

Le **président:** Parce que vous avez été trop long!

02.144 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Monsieur le président, j'en ai assez d'entendre cette remarque.

Le **président:** Je vous invite à continuer et à terminer votre intervention, monsieur Lahssaini.

02.145 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Je viens à peine de commencer. Pourquoi me faire une telle remarque? Je peux l'accepter une fois, mais pas deux

Le **président:** Ne vous énervez pas. Est-ce que je m'énerve?

02.146 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Moi, je m'énerve?

Le **président:** À cette heure, c'est très mauvais, d'autant plus que vous venez de manger.

02.147 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Je n'ai pas mangé, mais ce n'est pas votre problème.

Toujours est-il que ce que vous faites n'est pas bon, monsieur le président.

Le **président**: Vous énerver, ce n'est pas bon pour votre santé non plus!

02.148 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Ma santé me regarde!

La gestion de ce parlement relève de votre responsabilité, et je considère que vous l'assurez très mal.

Le **président**: D'accord. Nous en reparlerons.

02.149 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen): Madame la ministre, il me semble que vous n'avez pas été très attentive à mes propos. Je n'ai jamais dit que j'étais partisan de la non-exécution des peines. Je considère que toute infraction doit être sanctionnée. Mais, pour votre part, vous confondez sanction et enfermement. À chaque fois que vous pensez sanction, vous pensez enfermement. Je vous invite à élargir le spectre des alternatives à la détention. Car c'est une des voies qui a été recommandée par les instances internationales et les différents observateurs qui sont venus visiter nos prisons.

Pour ce qui concerne les maisons de justice, je ne sais pas qui croire. Dois-je croire les responsables de ces maisons de justice qui disent que le personnel en charge du suivi et de l'accompagnement des justiciables est en diminution? Certes, le nombre des personnes chargées des bracelets électroniques, qui doivent donc assurer la surveillance des machines, est en augmentation. Mais il s'agit de deux choses différentes. Le travail d'accompagnement des détenus en vue de leur garantir un suivi et de leur donner des conseils est différent d'un rappel par téléphone ou par le biais de GPS. En la matière, nous ne tenons pas le même discours ou, en tout cas, nous ne nous exprimons pas de la même façon.

Pour ce qui concerne le centre de psychiatrie légale d'Anvers, je suis certain qu'il verra le jour. Mais je vous invite à faire vite. Sinon, c'est votre successeur qui s'appropriera le mérite de la création de ce centre, comme vous le faites aujourd'hui avec le paysage judiciaire et d'autres mesures extraordinaires qui ont été prises sous votre ministère, et dont je vous félicite.

02.150 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Vous n'avez pas répondu à mon collègue M. Lahssaini sur la question de la lutte contre le proxénétisme. Cela figurait pourtant dans les priorités que vous aviez définies. Sur le terrain, les policiers nous disent qu'ils font des enquêtes sur le proxénétisme.

Peut-on traduire "proxénétisme" pour la ministre? Proxénétisme: les gens qui exploitent la prostitution. Le problème n'est pas la prostitution mais les gens qui l'exploitent. Les policiers disent qu'ils font l'enquête, mais qu'il n'y a pas de suivi judiciaire; qu'ils arrêtent parce qu'ils en ont assez de travailler pour rien. Là-dessus, vous aviez annoncé que vous alliez travailler, il y a, je pense, deux ans. Il n'y a pas eu de nouvelles depuis.

Autre point, il y a plus d'un an que vous nous avez promis un projet de loi sur la filiation pour les couples homosexuels qui ont un enfant, pour ne plus devoir passer par l'adoption. Vous vous rappelez? Vous m'avez promis ce texte à plusieurs reprises. Ça y est? C'est fait? Cela va arriver au parlement? Vous nous le promettez depuis quasiment deux ans. Il serait temps. Nous aimerions bien voir ce texte.

02.151 Annemie Turtelboom, ministre: Monsieur le président, premièrement, je ne les ai pas avec moi, mais je vais vous transmettre les chiffres du suivi du parquet. Je pense que j'ai déjà répondu à une question identique, mais c'était il y a longtemps. Je vous promets de vous envoyer ces données.

Deuxièmement, concernant la filiation, il est vrai que nous sommes en train d'en discuter au sein du gouvernement. J'ai un texte qui est prêt. Nous devons, à un moment donné, commencer les travaux.

*Entreprises publiques
Overheidsbedrijven*

Le **président**: Nous arrivons au chapitre concernant les Entreprises publiques. M. Balcaen désire s'adresser au ministre des Entreprises publiques. Nous sommes partis pour dix minutes!

02.152 Ronny Balcaen (Ecolo-Groen): Monsieur le président, je prendrai quelques minutes pour évoquer ce bel outil du gouvernement fédéral en matière de mobilité dans notre pays, la SNCB, auquel vous faites,

monsieur le ministre, une large place dans votre note de politique générale, dans laquelle vous évoquez notamment la qualité du service.

En ce qui concerne la qualité du service rendu aux usagers, la ponctualité et la sécurité doivent être les préoccupations centrales des nouveaux CEO. Pour la sécurité, avec l'émotion qui s'estompe d'année en année, on oublie la catastrophe de Buizingen et les raisons d'investir dans les systèmes de protection automatique. Ces raisons restent bien présentes et je voulais le rappeler. Monsieur le ministre, ce n'est pas une critique à votre égard. Je sais que dans le PPI, des moyens y sont consacrés mais il y a, ici et là, quelques réflexions sur les investissements peut-être un peu trop importants en matière de sécurité. Je pense qu'il est important de le rappeler à cette tribune lorsqu'on évoque le budget 2014.

Voorzitter: Dirk Van der Maelen, secretaris.

Président: Dirk Van der Maelen, secrétaire.

C'est important, tout comme les 109 recommandations de la commission sur la Sécurité du rail. J'ai d'ailleurs demandé, au nom du groupe Ecolo-Groen, que la commission spéciale puisse se réunir prochainement pour assurer le suivi des recommandations mais aussi pour l'analyse des rapports d'enquêtes, notamment sur l'accident de Godinne.

En ce qui concerne la ponctualité, les chiffres sont très mauvais, ils n'ont même jamais été aussi mauvais! On se perd en conjectures sur les raisons de ces contre-performances. Nous avons récemment entendu les *punctuality managers* en commission de l'Infrastructure et c'était particulièrement difficile de se dire quels étaient les éléments qui font que nous avons un réel problème de ponctualité sur le rail et que ce problème ne ferait que s'aggraver d'année en année. L'augmentation du nombre de voyageurs? Des événements extérieurs, comme le vol de câbles? Des chantiers sur l'infrastructure? Faut-il diminuer le nombre de voyageurs? Faut-il diminuer le nombre de chantiers? Il est d'ailleurs difficile d'estimer s'ils sont plus nombreux qu'avant. La nouvelle structure va-t-elle améliorer la situation?

Nous avons entendu M. Cornu, lors de son audition il y a une semaine, encourager la collaboration entre les t-shirt blancs et les t-shirt noirs.

On s'y perd un peu après avoir séparé, voilà qu'il faut conjointre, voilà qu'il faut rassembler. On verra effectivement ce que cela peut donner à l'avenir.

On s'y perd en matière de raison de ce manque de ponctualité sur le rail. Voilà qu'on pointe à présent les cheminots! C'est essentiellement pour cette raison que je voulais intervenir aujourd'hui. On pointe maintenant les cheminots et leur manque de discipline. Un courrier de MM. Lallemand et Cornu adressé à tous les agents portait sur une invitation à porter davantage d'attention, de discipline et de rigueur à la ponctualité.

Après avoir pointé durant ces dernières années une série de facteurs, qui auraient pu influencer cette ponctualité, voilà qu'on accuse les travailleurs de la SNCB. Ce sont les cheminots, ce sont les conducteurs qui, peut-être, sont responsables de ce manque de ponctualité. Évidemment, les agents l'ont très mal ressenti et, à juste titre!

Et tout cela s'est ajouté à une communication bien orchestrée dans la presse: les trains doivent partir à l'heure! C'est assez logique! Effectivement, on attend des trains qu'ils partent à l'heure, mais pour qu'un train parte à l'heure, avec les horaires de plus en plus étiqués que l'on impose aujourd'hui aux conducteurs, il faut aussi qu'il arrive à l'heure en gare.

Pour prendre un simple exemple, le train qui vient de Tournai et qui arrive à Herstal en ayant parcouru toute la dorsale wallonne et qui arrive à l'heure 07 doit repartir à l'heure 15. Pendant ces huit minutes, le conducteur doit, entre autres choses, faire une série d'opérations sur l'engin de traction qu'il quitte, remonter le convoi de l'autre côté, assurer une série d'opérations relatives notamment à la sécurité, éventuellement avertir d'une avarie et la réparer et bien d'autres choses encore!

Donc, on se rend compte qu'il est de plus en plus difficile d'être ponctuel si on diminue de plus en plus le temps qui est donné au conducteur pour passer d'un endroit à l'autre de la locomotive et reprendre le train dans l'autre sens. Si le train arrive à l'heure, c'est possible, mais s'il arrive avec une ou deux minutes de retard, cela conduit à des situations tout à fait problématiques.

Il faut souligner cet aspect à côté de toute une série d'autres facteurs.

On a parlé d'un Géoroute pour bpost. Je crois qu'on peut parler aujourd'hui d'un Géorail. Même si on peut reconnaître que certains excès ont eu cours dans le passé, aujourd'hui, les excès vont dans le sens inverse. On a tendance à soumettre de plus en plus les conducteurs à des horaires étiqués. Ce Géorail s'est peu à peu imposé dans le fonctionnement de l'entreprise SNCB.

Président: André Flahaut, président.

Voorzitter: André Flahaut, voorzitter.

Oublier les horaires de travail, c'est faire l'impasse sur un facteur important tant pour la sécurité que pour la ponctualité. Monsieur le ministre, je vous invite donc, avec le CEO de la SNCB, à mettre fin à la réduction du nombre de conducteurs de train et à cette tension au sujet des horaires.

Monsieur le président, j'espère ne pas avoir été trop long.

Le **président**: Vous, c'était parfait.

02.153 Jean-Pascal Labille, ministre: Monsieur le président, j'ai toujours indiqué que les 3 missions qui étaient assignées à la SNCB étaient la qualité, la ponctualité et la sécurité. Je peux donc vous assurer, monsieur Balcaen, que dans le PPI, plus de 5 milliards (5,2/5,3 milliards) sont consacrés à la sécurité.

Qu'on fasse le bilan des investissements réalisés en matière de sécurité – et c'est l'audit qui est demandé – me paraît assez normal. Cela ne remet pas en cause les montants. Je suis persuadé qu'à l'horizon 2018, nous pourrions être assurés en Belgique d'avoir, tant sur le rail que sur les trains, les systèmes de sécurité les plus performants. Cela n'est que normal et c'est la première des missions que nous devons assigner à la SNCB.

En ce qui concerne la ponctualité, je dirais deux ou trois choses.

Tout d'abord, ce n'est pas parce que nous avons un gestionnaire d'infrastructures et une entreprise qui transporte des voyageurs, que les deux ne doivent pas collaborer. Pour assurer la ponctualité, je crois qu'il est essentiel que ces deux entreprises collaborent. Je l'entends d'ailleurs de la sorte, même si elles sont indépendantes depuis la précédente réforme.

S'agissant de votre avant-dernier point, je pense que ce qu'il convient de revoir aujourd'hui pour améliorer la ponctualité - et peut-être eût-il été plus opportun de l'exprimer de la sorte -, ce sont les procédures qui sont en cours au sein de la SNCB. Pour ma part, je n'accuse aucunement les cheminots. Si l'organisation en tant que telle fait que le train doit s'arrêter et que le conducteur doit descendre et se rendre à pied jusqu'à la gare pour y chercher un formulaire, avouons qu'il s'agit de méthodes, je pourrais dire d'hier, mais je devrais même dire d'avant-hier. Auparavant, nous avions des directeurs de district qui connaissaient le terrain. Il faudrait peut-être revoir les procédures en vigueur. Je l'ai déjà évoqué avec M. Cornu que je dois voir demain après-midi.

Enfin, je partage votre dernière remarque. J'ai dit, tant à M. Cornu qu'à M. Lallemand, qu'il s'agissait de deux entreprises de terrain. Une administration centrale est, bien entendu, indispensable, mais à celle-ci, je préfère le terrain. Ces entreprises doivent rendre aux voyageurs le service attendu. Qualité, sécurité, ponctualité: voilà les missions que j'ai assignées aux deux CEO. Ils s'installent. Je mesurerai leur tâche dans peu de temps, au début de l'année prochaine. En termes de ponctualité, nous pouvons espérer des résultats significatifs dans trois mois. Nous verrons si nous pouvons atteindre ces objectifs. En tout cas, c'est sur le terrain que les choses doivent se passer. C'est ce que je leur ai dit et c'est ce que je surveillerai.

Je vous remercie.

02.154 Ronny Balcaen (Ecolo-Groen): Monsieur le président, je remercie M. le ministre pour ses réponses.

Je prends rendez-vous pour une première évaluation de la ponctualité. Je redis que c'est en réunissant les gens et en les motivant qu'on arrivera à des résultats – et non en les pointant du doigt comme étant peut-être responsables des difficultés actuelles. Ce n'est pas à vous que ma remarque s'adresse, monsieur le

ministre, mais aux deux CEO de ces entreprises.

Ainsi, nous pourrions peut-être améliorer la ponctualité au bénéfice des nombreux usagers de la SNCB.

Relations extérieures – Coopération au développement – Défense
Buitenlandse Zaken – Ontwikkelingssamenwerking – Defensie

Le **président**: Il y a trois intervenants: mevrouw Grosemans, de heren Francken en Maertens.

02.155 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze PS-regering houdt onze Defensie in een wurggreep. Er gaat geen begrotingsaanpassing voorbij of het defensiebudget duikt nog maar eens de dieperik in.

Defensie is in de afgelopen vijftien jaar al verschillende malen gerationaliseerd. Het budget daalde de jongste vijftien jaar met meer dan een miljard euro in constante cijfers. Het personeelsbestand is geslonken van minder dan 50 000 aan het begin van de eeuwwisseling naar 32 000 vandaag de dag. Dat gebeurt altijd onder hetzelfde motto: rationaliseren, moderniseren en verjongen. Van dat motto komt echter bitter weinig in huis, de gemiddelde leeftijd van de militair schommelt nog steeds rond de 40 jaar. Het investeringsbudget bevindt zich op het laagste peil ooit en voor grote investeringsdossiers bestaat er nog steeds geen eensgezindheid. Mijn collega Bert Maertens zal straks nader op het personeelsbeleid ingaan.

In een eerste punt wil ik het hebben over de extra schijf AIV-pantserwagens die door de aanhoudende besparingen opnieuw naar de prullenbak is verwezen, terwijl er vanuit Defensie toch duidelijke signalen komen dat dit dossier van enorm belang is voor de landcomponent. Het aantal voertuigen waarmee gewerkt kan worden, voldoet niet en vaak moeten de personeelsleden zich dan nog behelpen met verouderd materieel dat nog stamt uit de tijd van de Koude Oorlog. De vorige keer dat de minister de dossiers voor de aankoop van de pantserwagens erdoor wilde krijgen, kreeg hij de wind van voren van de socialisten.

Ook het dossier BEST, de Belgian Soldier Transformation, een project voor de ontwikkeling van een hypermoderne tactische vesten voor infanteriesoldaten die hen in staat stelt om in een netwerkcentrische omgeving te opereren, lijkt van de aardbodem verdwenen. Nochtans is dat dossier van enorm belang voor de toekomst van de landcomponent. Het is een gezamenlijk ontwikkelingsprogramma met Nederland en zou toelaten om de samenwerking tussen de landcomponenten te vergemakkelijken. Het is bovendien een noodzakelijke voorwaarde om onze militairen daarmee uit te rusten, willen wij onze landcomponent in de toekomst nog het noodzakelijk materieel meegeven om hun veiligheid tijdens buitenlandse opdrachten optimaal te garanderen. Het programma werd niet opgenomen in het investeringsplan van de minister.

Over het grootste investeringsdossier dat ons nog te wachten staat, de opvolging van de F-16, is de regeringsploeg hopeloos verdeeld, zoals wij vorige week mochten zien. Ofwel deed de minister een uitslating die niet was afgetoetst aan de regeringspartijen, ofwel was het een mooi staaltje van politieke hypocrisie van de regeringspartijen, die hun beste acteurs het veld instuurden om voor de camera's hun verontwaardiging te laten blijken. De vicepremiers, die blijkbaar ingelicht waren, hebben nog steeds niet bevestigd noch ontkend dat zij ingelicht waren.

Opmerkelijk is dienaangaande toch ook wel het argument van socialistische zijde dat drones de toekomst zullen zijn voor een luchtmacht. De socialisten stellen daarbij dus dat wij onze F-16's beter niet vervangen door een *multirole fighter*. Ik citeer bijvoorbeeld Kamerlid Van der Maelen in *De Standaard*: "Specialisten zeggen dat onbemande drones straks alles zullen doen."

Ik wil toch even op zijn woorden ingaan.

Straks, over tien jaar, kunnen drones de F-16's absoluut niet vervangen. Misschien kan het over dertig, veertig of vijftig jaar, maar het kan zeker niet over tien jaar. Over tien jaar hebben wij evenwel net de vervanging van de F-16's nodig. Over tien jaar vallen zij, bij wijze van spreken, immers uit de lucht, omdat het frame op is.

Is het de socialisten misschien om de kostprijs te doen? In voorkomend geval is een drone inderdaad goedkoper dan bijvoorbeeld een F-35. Dat klopt. Alleen is een drone niet echt gek veel goedkoper. Echter, de satelliet en de satellietbandbreedte om een drone in de lucht te houden, zijn hallucinant duur. Zij zijn dan ook absoluut geen oplossing.

Bedoelen de socialisten misschien drones die gericht bommen kunnen droppen, zoals de Reapers en de Predators? Wanneer onze F-16-piloten boven vijandig gebied vliegen en zij er een wagen bespeuren die zij bijvoorbeeld als een auto van Al Qaida identificeren, maar ook een andere personenwagen zien waarin wellicht onschuldige burgers zitten, maken zij bij de minste twijfel onmiddellijk rechtsomkeer. Zij twijfelen of aarzelen geen seconde. De drones – de Reapers en de Predators – zijn echter moorddadige machines, die zodanig zijn geprogrammeerd dat zij zonder geweten alles en iedereen neermaaien. Ik vraag mij of het dat is wat de sp.a wil?

Ik kom tot mijn conclusie. De N-VA pleit voor een samenwerking binnen een Benelux-leger. Wij kunnen niet vaak genoeg herhalen dat het enkel op die manier mogelijk is Defensie betaalbaar te houden en capaciteiten niet te verliezen. Wij willen immers een loyale partner zijn en blijven, ook binnen de NAVO. Het zou derhalve niet correct zijn alle duurdere, moeilijkere en eventueel gevaarlijke taken naar onze partnerlanden door te schuiven.

Wij hopen dus dat sneller stappen zullen worden gezet op het vlak van een doorgedreven samenwerking. Wij hopen ook dat het hier niet opnieuw een geval van hoog mikken en laag schieten zal zijn.

02.156 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, de N-VA heeft de absolute meerderheid op het ogenblik. Als ik mij niet vergis zelfs een tweederdemeerderheid. Er vormt zich een nieuwe institutionele meerderheid.

Mijnheer de minister, ik wil een aantal punten aankaarten omtrent onze buitenlandse missies en onze buitenlands defensiebeleid. Ik heb ook een aantal vragen en ten slotte wil ik nog iets zeggen over de kabinetskredieten die sterk blijven stijgen.

Vorige week heeft de regering beslist om deel te nemen aan de missie in de Centraal-Afrikaanse Republiek, onder leiding van Frankrijk. Er valt daarover veel te zeggen.

Ten eerste, dit is een van de vele missies in het buitenland. De heer Van der Maelen zal het daarmee eens zijn. Om onder leiding van een socialist te staan, is deze regering bijzonder actief in het buitenland. Het is zeer lang geleden dat er zoveel missies werden goedgekeurd tijdens zo'n korte legislatuur. Ik denk aan Libië, Mali en nu dus de Centraal-Afrikaanse Republiek, terwijl alle andere missies blijven doorlopen, weliswaar in een afbouwscenario.

De missie in de Centraal-Afrikaanse Republiek werd niet goedgekeurd door het Parlement. In het regeerakkoord wordt nochtans duidelijk gestipuleerd dat er een maximale betrokkenheid moet zijn voor het deelnemen aan buitenlandse missies. Ik neem aan dat sp.a daarop stond tijdens de onderhandelingen.

Met de operatie in Libië is dat gelukt omdat het toen een bijzondere vreemde periode was van een regering in lopende zaken. De volheid van bevoegdheid was er dus niet. Toen hebben wij die resolutie op voorhand goedgekeurd en is de operatie pas daarna begonnen. In Mali was het al wat minder. Er kwam een debat tot stand, weliswaar na beslissing van de Ministerraad, in een gemeenschappelijke commissie van Kamer en Senaat. Het was een interessante discussie tijdens dewelke wij met een aantal experts van gedachten hebben gewisseld over wat precies de finaliteit in die operatie was, wat wij zouden doen en hoelang deze zou duren.

Omtrent de operatie in de Centrale-Afrikaanse Republiek is er eigenlijk helemaal geen sprake meer van een parlementair debat. Volgende week gaat de Kamer in reces. Er is nauwelijks nog een vraag van sp.a of vanuit een andere hoek om een dergelijk debat te voeren, wat ik betreurt.

Ik pleit ervoor dat er de volgende legislatuur een systeem komt zoals in Nederland waar de regering verplicht is, volgens artikel 100 van de Nederlandse Constitutie, om het Parlement in te lichten, maar ook om een debat te organiseren alvorens de operatie in werking treedt. Ik heb al vaak gehoord dat dit moet gebeuren. Nu hoor ik dat wat minder. Het blijft echter essentieel dat het in een democratie gezonder is dat het Parlement bevoegd is inzake buitenlandse missies, ook al gaat het slechts over twee legertoestellen die vooral logistieke operaties zullen uitvoeren.

Ik kom tot de inhoud.

Mijnheer de minister, ik heb vrijdag het persbericht van de regering gelezen. Wat is precies de timing voor die operatie? Wat is de inzet? Welke troepen zullen daar worden ingezet? Wat is de afspraak met Frankrijk?

Président Hollande heeft blijkbaar een directe lijn met premier Di Rupo. Inderdaad, het is de tweede keer op korte termijn dat president Hollande telefoneert en dat wij meteen ter hulp schieten. Eigenlijk heb ik daar op zich weinig tegen. Wij moeten immers loyaal zijn, ook tegenover onze Franse burens, al kan men zich afvragen waar de Fransen waren bij onze inval in Kolwezi, toen wij in Afrika in de problemen zaten?

Voor de PS en voor steeds meer mensen aan de zuidkant van de taalgrens zijn wij steeds meer een soort nieuwe provincie van Frankrijk, als het gaat over de energiesector en de bankwereld en blijkbaar ook over defensie. Er is maar een vingerknip nodig voor Di Rupo en Reynders, ondertussen benoemd als ridder in een of ander Frans legioen, en de Belgische troepen staan ter beschikking van de Franse grandeur, vooral in Afrika. Prachtig is dat!

Ondertussen zijn wij na de Verenigde Staten en na Frankrijk het NAVO-land dat actief is op de meeste tonelen in Afrika. Wij hebben troepen in Benin, wij hebben troepen in Oeganda, wij zijn actief op vier plaatsen in de republiek Congo — het woord democratische laat ik er maar even af —, wij zitten in Mali, alsook in de Centraal-Afrikaanse Republiek en wij gaan deelnemen aan een missie in de Hoorn van Afrika. Dan heb ik het nog niet over Libanon, Afghanistan of de andere plaatsen waar wij actief zijn buiten Afrika. Praten wij wel over België, of over een wereldmacht zoals Frankrijk, de Verenigde Staten of Groot-Brittannië?

België is dus na Frankrijk en de Verenigde Staten het meest actief in Afrika. Van een totale versnippering van middelen gesproken, mijnheer de minister. Het is onvoorstelbaar op hoeveel tonelen wij ons internationaal engageren. Dat kan toch niet gezond zijn? Wij moeten almaar meer budgetten vrijgeven en meer besparen. Defensie moet altijd op de slachtbank van de PS, maar als er een telefoontje komt van het Elysée staat iedereen in het gelid, vooral Di Rupo en de socialisten, om ons te engageren in Afrika. Ik kan dus alleen vaststellen dat daar volgens mij heel veel geld verloren gaat. Er gaat efficiënte besteding verloren. Wij doen maar, maar een echte visie ontbreekt totaal.

Mijnheer de minister, u weet dat mijn fractie al enige tijd pleit voor het stopzetten van de missie in Libanon. Ik zie daar geen enkele meerwaarde in. Ik moet toegeven dat wij expertise hebben inzake ontminnen, maar laten wij die ontminners dan inzetten voor de ontmanteling van de Syrische chemische wapens. Daar was ook sprake van, maar momenteel is het daarover stil geworden. Misschien komt het er nog aan en wordt dat een kerstgeschenk van ons aan de internationale gemeenschap. Wie het dan moet doen en met welk geld, dat blijft natuurlijk de grote vraag.

Heren ministers, ik kom dan bij mijn derde punt, de Centraal-Afrikaanse Republiek.

Het gaat hier uiteraard ook over Buitenlandse Zaken. Ik heb zelfs begrepen dat op de defensie- en veiligheidstop van 19 december, de heer De Crem eigenlijk bijna niet zal spreken en dat het vooral de minister van Buitenlandse Zaken is die daar lang het woord zal krijgen. Het gaat dus niet zozeer over Defensie.

Mijnheer Reynders, misschien kunt u dan eens informeren naar de EUBG, de European Union Battlegroups. Wat is dat toch met die EUBG?

Waar zit mevrouw Ashton? Niets gehoord over de Centraal-Afrikaanse Republiek. Mali? Van Ashton niets gehoord. Parole, parole, parole. Als het gaat over effectieve inzet, zijn het de grote jongens, die het moeten doen. Als Sarkozy en Cameron niet hadden beslist om Benghazi te ontzetten van de Libische tanks en troepen, dan was er niets gebeurd. Mevrouw Ashton is nergens, het is een lachertje.

Volgend jaar levert België samen met Nederland het hoofdcommando voor de EUBG. Als burgemeester van Lubbeek ontvang ik binnenkort opnieuw voor een aantal dagen een hele commandopost voor een internationale oefening in het kader van de EUBG's. Onze troepen zijn zich daar geweldig op aan het voorbereiden. Ik ben natuurlijk fier hen te mogen verwelkomen. Ik sta altijd te kijken van de professionaliteit, waarmee onze Belgische troepen met weinig middelen proberen de zaken goed aan te pakken en voor te bereiden.

Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat u volgende week over de EUBG wou praten. U had een voorstel en

u wou een doorbraak. U zou ervoor zorgen dat de *battlegroup* voor de eerste keer zou worden ingezet. Wij hebben ongelooflijk veel diplomaten en ook mevrouw Ashton met haar gevolg moet heel wat geld kosten, maar als puntje bij paaltje komt en het gaat over het inzetten van militaire capaciteit om een land te beveiligen of opnieuw veilig te maken, dan geeft Europa niet thuis. Op dat moment is het aan Frankrijk, België of de andere grote jongens in deze wereld. Kunt u daarover eens wat toelichting geven? Wat zal er gebeuren of veranderen?

Los van de Centraal-Afrikaanse Republiek heb ik nog twee punten.

Afghanistan post 2014. Ik lees in het persbericht van afgelopen vrijdag dat er afgesproken is om volgend jaar nog zowat 200 à 250 militairen in Afghanistan te houden. Zijn er ook al afspraken gemaakt voor de periode na 2014? Wat is daar juist afgesproken, want ik verneem dat er ter zake enige onenigheid is in de regering? Gaat het over politieagenten of politiegrenswaarden die de facto militairen zijn? Kunt u daarover wat meer uitleg geven?

Mijnheer de minister, ten slotte heb ik nog één punt van kritiek, met name met betrekking tot de kabinetskredieten.

Uw kabinet was een van de zuinigste kabinetten, met een kostprijs van ongeveer 1,9 miljoen. Die is dit jaar gestegen naar 3,8 miljoen. Op twee à drie jaar is er dus een verdubbeling van uw kabinetskredieten.

U werpt op dat zulks niet onlogisch is, aangezien u nu ook vice-eersteminister bent, door het ontslag van Steven Vanackere. Dat begrijp ik, maar heel wat middelen worden niet besteed aan het personeel. Een groot deel ervan is bedoeld voor andere kosten.

Overigens, u zult mij toch niet wijsmaken dat het kabinet van vice-eersteminister verantwoordelijk is voor de helft van de kabinetskosten en daardoor dus een verdubbeling nodig was ten opzichte van de middelen voor het kabinet van een gewoon vakminister. Ik heb het eens nagevraagd bij Geert Bourgeois, die viceminister-president is in de Vlaamse regering. In de Vlaamse regering heeft een kabinet van de viceminister-president 25 % meer kosten en geen verdubbeling.

02.157 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de voorzitter, het doet steeds deugd om te kunnen spreken voor een volle aula, het is steeds leuk om een avond als deze te mogen beëindigen.

Mijnheer de minister van Defensie, ik wil het nog even kort met u hebben over twee dossiers waarmee wij ons de voorbije jaren behoorlijk bezig hebben gehouden, namelijk het Benelux-leger, het idee om de Benesam uit te breiden van de marine naar de andere componenten van Defensie, en het personeelsbeleid.

In verband met het personeelsbeleid heb ik u reeds behoorlijk wat vragen geseld over de problematiek van de rekrutering en de veelbesproken attritie, het vroegtijdige vertrek van vooral jonge militairen uit ons leger. De vorige keer heb ik naar cijfers gevraagd. U had die toen niet bij u en misschien hebt u die nu wel, anders moet ik die vraag nog eens schriftelijk indienen.

Uit exitgesprekken die Defensie voert met vertrekkers uit ons leger, blijkt dat een en ander Defensie parten spelen, namelijk de discipline en de leefomstandigheden waarmee jonge rekruten te maken hebben. Ze zijn dat niet gewoon en daar niet op voorbereid. Heel vaak zien wij, zeker in de school voor onderofficieren, dat men reeds na enkele dagen vertrekt uit het leger.

Het is voor u en voor onze Defensie een heel belangrijke uitdaging om de attritie te bestrijden en de rekrutering volop haar gang laten gaan. Dat heeft ook veel te maken met het imago van Defensie. Collega Grosemans heeft het reeds gehad over de investeringen. We zien dat het totale bedrag voor investeringen dit jaar opnieuw veel lager ligt dan wat het eigenlijk zou moeten zijn. De verhouding investeringen/personeel/werkingskosten is nog altijd zeer scheef. U haalt het theoretisch doel niet dat de NAVO vooropstelt, namelijk 25 % investeringen. Daar komen we in de verste verte niet aan toe. Dat heeft echter gevolgen voor de manier waarop jonge mensen tegen Defensie aankijken. Het imago van Defensie is en blijft een basisprobleem. U kunt de problemen ter zake met allerlei andere kanalen proberen op te vangen, maar dat lukt veel te weinig.

Als we kijken naar de wervingskanalen, zien we dat de informatiecentra heel veel geld kosten en weinig efficiënt zijn, vergeleken met de resultaten die worden geboekt. Heel veel kandidaten komen bij het leger via

de website of het callcenter, maar heel weinig via de infocentra. Men moet dan de vraag durven te stellen of de centra wel goed werken. Krijgen jonge rekruten correcte, goede informatie op voorhand? Krijgen zij een waarheidsgetrouw beeld van Defensie vooraleer zij de inschrijving aanvaarden en effectief de stap naar Defensie zetten?

Ik heb u dan een soort verplichte onderdompeling in dergelijk infocentrum van een dag of een halve dag – dat moet Defensie zelf uitmaken – gesuggereerd, waarop u vrij positief hebt geantwoord. Zo hoeven jongeren niet alleen via de website of een callcenter in te schrijven, maar krijgen ze ook een waarheidsgetrouw beeld van ons leger.

De wervingskanalen vormen dus één mogelijkheid.

Een tweede mogelijkheid, waar u terecht iets aan hebt gedaan, is de invoering van het nieuwe statuut-BDL beperkte duur. Dat is zeer positief, maar de vraag is of het voldoende zal zijn en voldoende effect zal hebben. U kent onze kritiek: in Luxemburg bijvoorbeeld kan men na een korte opleiding tot militair voorrang krijgen bij een overstap naar een andere publieke werkgever of overheidsdienst. Bij ons is dat niet het geval. U zegt akkoorden te willen sluiten met andere publieke diensten, maar tot vandaag is daar heel weinig over bekend. Welke akkoorden zijn vandaag al bereikt met andere openbare diensten? Zijn dat alleen federale of ook andere overheden? Het is een belangrijke vraag, denk ik.

De uitvoering van het nieuwe statuut vormt nog altijd een probleem. Heel wat kb's zijn nog in behandeling. Er zijn er een aantal nog bij de Raad van State voor advies, er zijn er enkele bij de Inspectie van Financiën, er zijn er een aantal die de Koning nog moet ondertekenen en er zijn er enkele waarover in de regering – zo las ik – nog geen akkoord is.

Met andere woorden: zult u op tijd zijn? U zei immers dat het statuut op 1 januari 2014 zou kunnen ingaan. Wanneer zult u de kb's kunnen uitvaardigen? Wanneer bent u echt klaar met het werk betreffende het statuut beperkte duur?

Een ander item dat ik graag wil aankaarten, is het Benelux-verhaal, de samenwerking tussen België, Nederland en Luxemburg.

U herinnert het zichzelf ongetwijfeld nog heel goed: eind 2010 besprak de commissie het budget 2011. Toen het ging over de besparingen, zei u: *on a déjà donné*. Defensie heeft al genoeg bespaard, nu is het genoeg. Jaar na jaar zien wij dat het bij woorden is gebleven. De middelen voor Defensie blijven jaar na jaar zakken. Bij elke besparingsoperatie mag u opnieuw langsgaan en een serieuze duit in het zakje doen.

Dan komen wij bij de uiteindelijke vaststelling dat, als Defensie het ambitieniveau wil behouden dat wij nastreven, er daartoe maar één mogelijkheid is, met name dat bij een tekort aan middelen wij de krachten moeten bundelen door internationale samenwerking. Daarin steun ik het idee dat eerder ook al aan bod is gekomen: wij moeten naar een Europese defensie. Iedereen is het daarover eens. Alleen voelen wij dat er heel wat koudwatervrees is en dat de geesten er vandaag nog niet rijp voor zijn, zeker in een aantal grote machten, grote landen als Frankrijk en Groot-Brittannië. Die Europese defensie is dus wel de toekomst, maar op korte termijn weinig of niet realistisch.

Wij moeten daarom kijken naar diegenen met wie wij heel veel gelijkenissen hebben, met wie wij een gedeelde cultuur kunnen hebben, met wie wij geregeld materieel kunnen delen, zeer nabije burens. Daarbij denken wij in de eerste plaats aan de Benelux-landen, België, Nederland en Luxemburg. Een aantal jaren geleden hebt u zelf een pleidooi gehouden voor een zeer verregaande samenwerking met Nederland. Luxemburg kan daar uiteraard ook bij, maar het Groothertogdom heeft wat minder te bieden.

Tijdens een ochtendlijk bezoek aan Den Helder met de commissie hebt u gepleit voor een integratie van beide legers. Dat is exact ons pleidooi altijd al geweest. Wij waren dan ook vol verwachting en heel enthousiast over de uitwerking van uw plannen ter zake. Er is een intentieverklaring afgelegd, een stuurgroep en verschillende werkgroepen opgericht. Vandaag zien wij echter nog maar heel weinig resultaat op het terrein. Enkele *quick wins* kunnen gevonden zijn en ook zitten er enkele zaken in de pijplijn of wordt erover onderhandeld. Wij zien vandaag echter weinig resultaat dienaangaande en dat is jammer.

Wij hopen dat u de laatste maanden van deze ambtsperiode nog kunt accelereren. U kent immers onze vrees. Wij zijn naar Den Haag gegaan met de commissie. Daar was niet alleen niemand van de

meerderheid, maar er was ook geen enkel Franstalig Parlements lid bij aanwezig.

Wij hebben de vraag in de commissie al eens gesteld. Er wordt daar gesteld dat het er niets mee te maken heeft. Ik wil er u opmerkzaam op maken dat ik dat niet geloof. Ik ben erg wantrouwig, wanneer het gaat over de Benelux-samenwerking en over de intenties inzake en de wil tot samenwerking van onze Franstalige collega's, die historisch-cultureel meer op Frankrijk zijn geënt. Daarom ben ik ervan overtuigd dat zij uw plannen zeker niet zullen steunen en uw plannen zullen boycotten en kunnen dwarsbomen, wat vandaag ook gebeurt. Wij zien immers te weinig resultaat.

Het weze u gegund, maar als u na uw huidige mandaat – wie weet – naar de NAVO of naar een andere post in de volgende regering vertrekt, hebben wij erg veel schrik. Wij hebben schrik dat van de plannen tot militaire samenwerking en zelfs van integratie met de Benelux heel weinig in huis zal komen.

Daarom willen wij u oproepen om de laatste maanden van uw lopende ambtsperiode nog keihard werk te maken van de vergaande integratie. U weet dat u ter zake in ons een bondgenoot hebt en dat wij u in het dossier zullen steunen. Het kan voor ons niet ver genoeg gaan, als het over samenwerking tussen de Benelux-landen gaat.

Wij hopen dat uiteindelijk resultaat wordt geboekt en dat u zelf nog een beetje de vruchten van uw inspanningen zult kunnen plukken. Wij hopen dat alles nog tijdig in orde komt.

Wij vragen uw engagement om de komende weken en maanden nog keihard werk van het dossier te maken.

02.158 Didier Reynders, ministre: Monsieur le président, je remercie la Chambre de sa confiance. Il y a manifestement un soutien assez unanime à la politique internationale menée par le gouvernement car il y a peu de questions sur le sujet en séance plénière. J'ai été ravi d'être parmi vous. Comme j'ai quand même entendu l'une ou l'autre remarque concernant l'intervention française en Centrafrique, je voulais intervenir à ce sujet.

Ik zal in drie punten antwoorden aan de heer Francken.

Ten eerste, vandaag was er een vergadering van de Europese Raad Buitenlandse Zaken die de interventie van Frankrijk in Bangui unaniem steunt. Alle Europese landen staan daar dus achter.

Ten tweede, wij proberen inderdaad tot een echte Europese interventie te komen zoals dat in Mali het geval was. Dat gebeurde enkele maanden nadat Frankrijk daar als eerste intervenieerde. Wij proberen nu ook zo te werken. Misschien komt er een Europese *battlegroup*, maar misschien zijn er ook andere mogelijkheden.

Ten derde, na Mali en Bangui is een Afrikaanse interventiecapaciteit misschien nuttig met het oog op de verschillende veiligheidsproblemen in Afrika. Wij zullen dan ook proberen tot hechte samenwerking te komen met die Afrikaanse interventiecapaciteit in de volgende maanden of jaren. Dat biedt de Europese Unie de mogelijkheid iets te doen in samenwerking met Afrika.

Samengevat, vandaag heeft Europa unaniem zijn steun verleend aan de interventie door Frankrijk. Wij zijn er trots op dat België logistieke hulp kan bieden zoals dat ook in Mali gebeurd is, enkele maanden geleden.

02.159 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, ik zal het hebben over de onderscheiden punten die de vraagstellers opgeworpen hebben, zijnde: investeringen, personeelsbeleid en internationale operaties. Ik dank collega's Grosemans, Francken en Maertens voor hun vragen. Ik zal met die laatste beginnen.

Met betrekking tot het personeelsbeleid heeft het regeerakkoord het aantal personeelsleden van Defensie vastgelegd op 32 000, waarvan 30 000 militairen en 2 000 burgers.

De grote uitdaging bestond erin een evenwicht te vinden tussen, enerzijds, het verminderen van het personeelsbestand zonder gedwongen ontslagen en, anderzijds, het gezond maken van de piramide door de instroom van nieuw gerekruteerde personeelsleden en dit zonder dat aan ons operationeel ambitieniveau wordt geraakt.

In het raam van de instroom – de verjonging – wordt er in een maximale rekrutering voorzien, met hierbij

bijzondere aandacht voor de knelpuntberoepen. In 2013 werd een totaal van 1 700 plaatsen opengesteld en ingevuld. In 2014 zijn er 1 400 plaatsen voorzien.

In tegenstelling tot de militaire populatie is er voor de burgers van Defensie geen afbouw, maar een opbouw van het personeelsbestand nodig. De opbouw verloopt trager dan gepland omdat de regering sinds haar aantreden diverse maatregelen heeft genomen in het openbaar ambt, waaraan de burgers van Defensie niet ontsnappen. Dit betekent concreet een voorlopig moratorium want de personeelsenveloppe en de instroom is er in 2014 op gericht de uitstroom te compenseren.

In uitvoering van het regeerakkoord heeft Defensie op het gebied van de statuten een nieuw militair statuut van haar personeel gerealiseerd. Dit nieuw statuut treedt in werking op 31 december 2013. Verder voeren wij met het departement Defensie een nieuw statuut beperkte duur in. Dat was eveneens voorzien in het regeerakkoord. Ook dat statuut wordt vanaf 2014 toegepast.

Voor de vrijwillige militaire inzet heeft Defensie een afleiding op een aantal bepalingen van het statuut van de beroepsmilitairen gerealiseerd. Bovendien zal Defensie de aantrekkelijkheid van het statuut verhogen bij middel van een vermindering van de duur van de soldijperiode van zes maanden naar acht weken en een verhoging van de soldij van vijf euro naar tien euro.

Dankzij de nieuwe statuten wil Defensie verder evolueren naar een gezonde leeftijdsstructuur om zo de operationaliteit van de strijdkrachten te garanderen.

Het geheel van de maatregelen, genomen door Defensie, laat dus toe om de doelstelling van 30 000 militairen tegen 2015 te bereiken zonder nog gebruik te maken van de vrijwillige opschorting van de prestaties.

Er zijn geen vragen gesteld over het medisch-technische korps. Dat is in de commissie reeds meermaals behandeld. Er waren ook geen vragen over de aanbevelingen die de werkgroep-Taaltoezicht heeft gemaakt.

De verjonging is een bekommernis van de heer Maertens, andere sprekers en mijzelf. Uit het advies van de Inspectie van Financiën met betrekking tot het voorontwerp van wet die het statuut voor de loopbaan van de beperkte duur heeft ingevoerd, blijkt dat wordt aangetoond dat de twee hoofddoelstellingen van het nieuwe statuut beperkte duur zijn gerealiseerd.

Le **président**: Monsieur le ministre, vous n'êtes pas en train de lire le rapport?

02.160 Pieter De Crem, ministre: Non, maintenant c'est concernant la politique...

Le **président**: Mais je croyais que c'était le rapport. Ce n'est pas le rapport que vous lisez là?

02.161 Pieter De Crem, ministre: Non. Il s'agit de tous les sujets qui ont été évoqués.

Puis j'en viendrai aux opérations militaires concernant le recrutement, l'EUBG, les F-16, le partenariat, le sommet européen.

Met betrekking tot de verjonging en uit het advies van de Inspectie van Financiën met betrekking tot het voorontwerp van wet die het statuut voor de loopbaan van beperkte duur heeft ingevoerd, blijkt dat wordt aangetoond dat de twee hoofdoelstellingen van het nieuwe statuut beperkte duur zijn gerealiseerd, zijnde de gezondmaking van de leeftijdsstructuur en het soepel kunnen inspelen op een gewijzigde omgeving.

Ik heb mij al meermaals kunnen uitspreken over de problematiek van de externe mobiliteit en het aantal mensen dat daar gebruik van heeft kunnen maken. Ook met betrekking tot de vrijwillige militaire inzet waren er geen vragen.

Ik kom direct nog tot de attritie en de rationalisatie van de hogere kaders. Ik wil het nog even hebben over de werving met betrekking tot 2013.

Voor 2013 zijn alle vacatures, en dat zijn er 1 700, ingevuld. Collega Reynders heeft het gehad over de inzet in de Centraal-Afrikaanse Republiek. Met betrekking tot de inzet in Libanon herhaal ik wat ik heb gezegd in de commissie, namelijk dat in de loop van 2014 de Belgische geniebijdrage aan UNIFIL zal evolueren naar

een honderdvijftigtal militairen, van een 105 militairen naar 115 tot 120 militairen, wanneer België naast de ontmijning ook een beperkte constructieopdracht zal uitvoeren. Dit gebeurt in samenspraak met onze internationale partners.

Er zijn geen vragen geweest over onze inzet in West-Afrika. Met betrekking tot Mali heeft collega Reynders een antwoord gegeven. Met betrekking tot onze inzet in Congo hebben we de gelegenheid gehad om daarover te spreken.

Wat de ontmanteling van de chemische wapens uit Syrië betreft, dat blijft ook voor ons een bijzonder belangrijke zaak. Twee aanvragen worden nog onderzocht ofschoon een aantal Noordse landen zich reeds heeft aangemeld om te werken aan de vernietiging van de wapens. Daarmee geven ze uitvoering aan het akkoord dat tussen de Verenigde Staten, Rusland en Syrië tot stand is gekomen.

Met betrekking tot de punten op de Europese top die zullen worden besproken, zullen we de visibiliteit en de effectiviteit van de Common Security and Defence Policy hebben, het versterken van de Europese defensiecapaciteit en de rol die wordt toegedicht aan de defensie-industrie. Zoals collega Reynders al heeft vermeld, zijn wij beiden niet aanwezig op de top van de regeringsleiders en de staatshoofden.

Met betrekking tot de EUBG zal België tijdens het tweede semester van 2014 de leiding nemen van een EUBG alsook het bijkomende force headquarters leveren. Dat wil zeggen dat in totaal 1 800 Belgische militairen bij deze operatie zullen betrokken zijn op een totaal van 2 800. Het verschil van 1 000 militairen zal worden ingevuld door bijdragen andere landen zoals Nederland, Luxemburg, Duitsland, Spanje en de Former Yugoslav Republic of Macedonia. Daarnaast levert Defensie ook nog 26 militairen uit de operations headquarters in Potsdam gedurende dezelfde periode. De kredieten voor de operaties omvatten niet de uitgaven verbonden aan deze EUBG. Deze laatste worden gedekt door de rubriek trainingsuitgaven. In geval van een reële inzet van de EUBG zullen de nodige middelen tot inzet moeten worden gevonden.

De militaire partnerschappen maakten, ondanks het feit dat zij eerder waren aangekondigd, geen deel uit van deze discussie.

Wat betreft de F-16 en de opvolging ervan hebben wij in deze Kamer vorige week een discussie gevoerd.

Ik kom dan nog bij een aantal bijzondere punten die te maken hebben met het budget wat ons natuurlijk ook bijzonder bezighoudt.

Het budget bedroeg in 2009 2,890 miljard euro en in 2014 zal dit 2,618 miljard euro zijn. Dit is een nominale budgetvermindering van 272 miljoen euro of 89,4 % van het initiële cijfer.

In reële termen, rekening houdend met de inflatie, vertegenwoordigt het budget van 2014 een koopkracht van 81,3 % van het budget van 2008. Met andere woorden, er is een budgetvermindering van 18,7 %. Wij hadden de mogelijkheid om daarover te spreken in de commissie. De grafieken zijn meegedeeld.

Met betrekking tot de verhouding 50/25/25, het volgende. In de begroting 2014 gaat 63 % van de kredieten naar de betaling van de bezoldigingen en de vaste toelagen. Het exploitatiebudget, inbegrepen de activiteitsgebonden personeelsuitgaven, bedraagt 28 %. De investeringen, zowel in klein als in groot materieel en in infrastructuur, bedragen 9 %.

Ik heb het ook gehad over *l'âge et son sillage, wage and age*. Er is natuurlijk een theoretisch ideale verhouding van 50/25/25, maar u weet natuurlijk ook — ik heb dit cijfer in de commissie kunnen aanhalen — dat er zonder personeelshervorming met een beduidende vermindering van het personeel, 72 % van het totale budget zou gaan naar personeelsuitgaven en dan was er vandaag geen enkele marge met betrekking tot investeren of onderhoud.

Collega Francken, ik kom tot de kabinetskredieten, waarnaar u hebt verwezen.

Het budget van het kabinet Defensie neemt in reële termen niet toe en blijft ongewijzigd. Ik had reeds de gelegenheid om daarover te spreken. De kredieten van het kabinet van vice-eersteminister werden overgeheveld vanuit de begroting van Financiën naar die van Landsverdediging en werden daaraan toegevoegd, omdat ik als minister van Landsverdediging de vorige minister van Financiën heb opgevolgd als vice-eersteminister. Ik heb ooit eens gezegd dat één plus één nog steeds twee is. Bovendien, elke

vergelijking met 2012 is een vergelijking tussen het budget en de werkelijke uitgaven. Indien men daaruit een budgetstijging meent af te leiden, is dat een verkeerde conclusie, het gaat integendeel over een zuinig gebruik van de kabinetskredieten.

Over de investeringen hebben wij het gehad in de commissie. Met betrekking tot het personeel wil ik nog iets zeggen ter afronding, evenals met betrekking tot de investeringen die zouden kunnen gebeuren.

Mevrouw Grosemans, met betrekking tot de AIV, de zaak waarnaar u verwijst was een bijkomende schijf die niet werd toegewezen. Met betrekking tot het BEST-dossier, het dossier is lopende in samenwerking met Nederland. De productiefase wordt van toepassing in de tweede helft van 2014 en loopt over het volledige jaar 2015.

Ik wil nog even iets zeggen over het jaar 2014.

Wij zullen starten met 30 558 militairen. Om de doelstelling te bereiken is een netto uitstroom van 558 militairen noodzakelijk. Dat zal bereikt worden met de rekrutering van 1 424 militairen tegen een vertrek wegens pensionering, ontslag en attritie van ongeveer 1 982 militairen.

Buiten de envelop wegen de militairen met een vrijwillige opschorting van prestaties door, maar 2014 is ook hier een scharnierjaar, omdat het aantal militairen in VOP nu snel zal dalen, om in 2017 volledig te verdwijnen en omdat na 2013 het gemiddeld aantal VOP's 3 395 zal bedragen voor een bedrag van 108 miljoen euro. In 2014 zal het gemiddeld aantal VOP's 2 671 bedragen voor een bedrag van 87 miljoen euro.

Voor het burgerpersoneel ligt de uitdaging natuurlijk anders. Het regeerakkoord voorziet in 2 000 burgers bij Defensie. Hier is dus sprake van een opbouw. Op 1 januari 2014 zal het aantal burgers, uitgedrukt in voltijdse tijdseenheden, 1 844 bedragen. Gezien de budgettaire beperkingen zal men in 2014 streven naar een behoud van het personeelseffectief door het vertrek van 92 burgers te compenseren.

Ik heb er geen enkel probleem mee om de Kamer te raadplegen over militaire operaties in het buitenland. Wij hebben dat in het verleden kunnen doen met betrekking tot de operatie in Libië, die natuurlijk in bijzondere omstandigheden heeft plaatsgevonden. Ook over de deelname in de Centraal-Afrikaanse Republiek ben ik bereid om samen met de collega's te debatteren. Ik meen dat wij de komende week nog de gelegenheid hebben om dat te doen.

Ik denk dat ik hiermee op alle vragen heb geantwoord.

Le **président**: Merci beaucoup. Nous avons bien fait d'aborder tout cela aujourd'hui!

02.162 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik vind het betoog van minister Reynders echt nieuws. Blijkbaar is vandaag op Europees niveau afgesproken om een interventiemacht uit te bouwen speciaal voor het Afrikaanse continent. Ik vind dat opmerkelijk. Dat is wat minister Reynders heeft gezegd. Ik heb geluisterd. Hij zegt dat wij specifiek voor het Afrikaanse continent een interventiemacht op poten zouden moeten zetten. Dat heeft hij wel gezegd.

Ik weet niet of u dat kunt bevestigen, minister De Crem? Ik heb dat hier toch gehoord. Ik zal het verslag er nog eens op nalezen. Wat hebt u dan wel juist gezegd? Ik ben blijkbaar in de war of heb het niet goed verstaan. Kan iemand mij duidelijk zeggen wat juist de bedoeling is, gelet op het feit dat de huidige interventiemacht, de European Battlegroups, nog nooit zijn ingezet? Waarom zouden wij dan met iets beginnen speciaal voor Afrika? Het zal de zoveelste slag in het Europees water zijn inzake defensie en defensiesamenwerking.

Mijnheer de minister, vervolgens spreekt u over de kabinetskredieten, één plus één, en zo verder. Dat kan allemaal wel zijn. Ik kan alleszins alleen maar vaststellen dat het kabinet van een vicepremier blijkbaar toch nogal wat kosten met zich meebrengt, terwijl dat op Vlaams niveau een stuk minder is. Het is opmerkelijk dat die stijging zo groot is. Als ik de tabellen bekijk, dan was uw kabinet altijd zeer zuinig en ik hoop dat dit in de toekomst het geval kan blijven, maar de cijfers bewijzen voor een stuk het tegendeel, al begrijp ik wel dat er met de uitbreiding naar het vicepremierschap wat mensen bij komen.

Ik ben altijd bereid om in het Parlement te praten over de interventie in de Centraal-Afrikaanse Republiek. Ik

had enigszins gehoopt dat een gedachtewisseling daarover al geagendeerd zou zijn. In verband met Libië hebben wij daarover op een vrijdag vergaderd; het moest toen allemaal heel snel gaan. Dat kan ook nu. Wij zijn hier allemaal de hele week aanwezig. Morgen zal ik een brief sturen aan de voorzitter van de commissie voor de Defensie, de heer De Man, met de vraag om de commissie zo snel mogelijk samen te roepen om die interventie te bespreken. Naar mijn mening kan die bespreking best nog deze week ingelast worden. Desnoods kom ik volgende week met plezier wel even naar hier.

Dat debat moeten wij zeker blijven voeren.

U zegt dat het belangrijk is. Op zich heb ik er geen probleem mee dat wij naar de Centraal-Afrikaanse Republiek gaan. Dat heb ik altijd duidelijk gezegd. Het blijft echter een bezorgdheid om de versnippering tegen te gaan, gelet op het ambitieniveau dat wij niet zouden mogen hebben. Soms denk ik immers dat wij in wat te grote schoenen lopen.

02.163 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw beknopt en verhelderend antwoord. Voor alle duidelijkheid, dat is cynisch bedoeld. U hebt heel veel geantwoord op vragen die wij niet hebben gesteld. Ik wil er een niet-onbelangrijke vraag uitpikken.

Wat het statuut beperkte duur betreft, hebt u het steeds gehad over die akkoorden, over de uitstroom na de loopbaan. U zou daarover contact nemen met uw collega-ministers en met andere overheidsdiensten. U hebt niet geantwoord op die vragen. Welke akkoorden zijn er vandaag? Welke beoogt u nog en tegen wanneer?

Dat is toch een niet-onbelangrijke vraag in dit geheel, die u niet hebt beantwoord. Ik weet niet of u dat nu uit het hoofd kunt doen. Anders neem ik wel genoegen met een antwoord via mail.

Nog even ter herinnering, u hebt mij in de commissie die attritiecijfers beloofd. Dat is intussen al een tijdje geleden. Kunt u mij die alsnog bezorgen?

Le **président**: On vous enverra les chiffres par courriel.

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens de l'année budgétaire 2014. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(3070/1+7+8)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp houdende de Middelenbegroting voor het begrotingsjaar 2014. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3070/1+7+8)**

Le projet de loi compte 17 articles.

Het wetsontwerp telt 17 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1, 2 tel qu'adopté en commission, 3 à 9 sont adoptés article par article.

L'article 10 est supprimé.

Les articles 11 à 18, renumérotés en 10 à 17, sont adoptés article par article.

De artikelen 1, 2 zoals door de commissie aangenomen, 3 tot 9 worden artikel per artikel aangenomen.

Artikel 10 wordt geschrapt.

Artikelen 11 tot 18 worden henummerd in 10 tot 17 en artikel per artikel aangenomen.

Les tableaux annexés, tels qu'adoptés en commission, sont adoptés sans observation.

De tabellen in bijlage, zoals door de commissie aangenomen, worden zonder opmerkingen aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble du projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens de l'année budgétaire 2014 aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van het wetsontwerp houdende de Middelenbegroting voor het begrotingsjaar 2014 zal later plaatsvinden.

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi contenant le budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2014. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(3071/1+2+3) (3070/7+8)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp houdende algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2014. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3071/1+2+3) (3070/7+8)**

* * * * *

Amendements déposés:

Ingediende amendementen:

Art. 1-01-2

- 35 – Theo Francken cs (3071/39)
- 36 – Theo Francken cs (3071/39)
- 37 – Theo Francken cs (3071/39)

* * * * *

Les articles 1-01-1, 1-01-3 à 1-01-5, 2.01.1, 2.02.1, 2.02.2 tel qu'adopté en commission, 2.02.3 à 2.02.6, 2.02.7 à 2.02.9 tels qu'adoptés en commission, 2.02.10, 2.02.11 à 2.02.13 tels qu'adoptés en commission, 2.03.1 à 2.03.3, 2.04.1 à 2.04.4, 2.05.1 et 2.05.2, 2.12.1 à 2.12.8, 2.13.1 à 2.13.8, 2.14.1 à 2.14.22, 2.16.1 à 2.16.24, 2.17.1 à 2.17.7, 2.17.8 tel qu'adopté en commission, 2.17.9 à 2.17.14, 2.18.1 à 2.18.5, 2.19.1 tel qu'adopté en commission, 2.19.2 à 2.19.14, 2.19.15 tel qu'adopté en commission, 2.19.16, 2.19.17 tel qu'adopté en commission, 2.21.1 à 2.21.3, 2.23.1 à 2.23.4, 2.24.1 à 2.24.4, 2.25.1, 2.25.2, 2.25.3 et 2.25.4 tels qu'adoptés en commission, 2.25.7 à 2.25.9 tels qu'adoptés en commission, 2.25.10 à 2.25.17, 2.32.1 à 2.32.4, 2.33.1, 2.33.2 et 2.33.3 tels qu'adoptés en commission, 2.33.4 à 2.33.6, 2.44.1 à 2.44.4, 2.44.5 tel qu'adopté en commission, 2.44.6 à 2.44.8, 2.46.1 à 2.46.9, 2.46.10 tel qu'adopté en commission, 2.51.1, 2.52.1, 3-01-1 et 3-01-2, 4-01-1 à 4-01-3, 5-01-1 à 5-01-3 sont adoptés article par article.

Les articles 2.25.5 et 2.25.6 sont supprimés.

De artikelen 1-01-1, 1-01-3 tot 1-01-5, 2.01.1, 2.02.1, 2.02.2 zoals door de commissie aangenomen, 2.02.3 tot 2.02.6, 2.02.7 tot 2.02.9 zoals door de commissie aangenomen, 2.02.10, 2.02.11 tot 2.02.13 zoals door de commissie aangenomen, 2.03.1 tot 2.03.3, 2.04.1 tot 2.04.4, 2.05.1 en 2.05.2, 2.12.1 tot 2.12.8, 2.13.1 tot 2.13.8, 2.14.1 tot 2.14.22, 2.16.1 tot 2.16.24, 2.17.1 tot 2.17.7, 2.17.8 zoals door de commissie aangenomen, 2.17.9 tot 2.17.14, 2.18.1 tot 2.18.5, 2.19.1 zoals door de commissie aangenomen, 2.19.2 tot 2.19.14, 2.19.15 zoals door de commissie aangenomen, 2.19.16, 2.19.17 zoals door de commissie aangenomen, 2.21.1 tot 2.21.3, 2.23.1 tot 2.23.4, 2.24.1 tot 2.24.4, 2.25.1, 2.25.2, 2.25.3 en 2.25.4 zoals door de commissie aangenomen, 2.25.7 tot 2.25.9 zoals door de commissie aangenomen, 2.25.10 tot 2.25.17, 2.32.1 tot 2.32.4, 2.33.1, 2.33.2 en 2.33.3 zoals door de commissie aangenomen, 2.33.4 tot 2.33.6, 2.44.1 tot 2.44.4, 2.44.5 zoals door de commissie aangenomen, 2.44.6 tot 2.44.8, 2.46.1 tot 2.46.9, 2.46.10 zoals door de commissie aangenomen, 2.51.1, 2.52.1, 3-01-1 en 3-01-2, 4-01-1 tot 4-01-3, 5-01-1 tot 5-01-3 worden artikel per artikel aangenomen.

Artikelen 2.25.5 en 2.25.6 worden geschrapt.

Le vote sur les amendements, l'article 1-01-2 et les tableaux annexés est réservé.

De stemming over de amendementen, artikel 1-01-2 en de tabellen in bijlage wordt aangehouden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et l'article 1-01-2 réservés et les tableaux annexés, ainsi que sur l'ensemble du projet de loi contenant le budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2014 aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, het aangehouden artikel 1-01-2, de tabellen in bijlage en over het geheel van het wetsontwerp houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2014 zal later plaatsvinden.

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi-programme n° 3147. Le texte adopté par les

commissions sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(3147/11)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het ontwerp van programmawet nr. 3147. De door de commissies aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3147/11)**

Le projet de loi-programme compte 56 articles.
Het ontwerp van programmawet telt 56 artikelen.

* * * * *

Amendement déposé:
Ingediend amendement:

Art. 21

• 1 – Zoé Genot cs (3147/12)

* * * * *

02.164 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Monsieur le président, certains articles de la loi-programme visent à proposer des modifications concernant le statut des artistes. Mme Onkelinx propose une commission qui décidera qui pourra ou non obtenir le statut d'artiste; en cas de désaccord avec les décisions de cette commission, les insatisfaits ne disposeront que d'un mois pour déposer un recours.

Cette disposition me paraît contraire à la charte de l'assuré social: en effet, elle octroie un délai de trois mois minimum. Laisser cette disposition engendrerait une discrimination entre assurés sociaux artistes et non artistes.

Pour cette raison, nous proposons de conformer également le statut d'artiste selon la charte de l'assuré social.

Le **président**: C'est à propos de ce projet que Mme Onkelinx a prévu la publication d'un arrêté royal qui donnerait lieu à une discussion.

02.165 Zoé Genot (Ecolo-Groen): Monsieur le président, autant corriger directement la loi et la mettre en conformité. Cette correction ne changera rien à son arrêté royal.

Le **président**: La discussion des articles est close. Le vote sur l'amendement et l'article réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het aangehouden amendement, het aangehouden artikel en over het geheel zal later plaatsvinden.

* * * * *

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Conclusion de la discussion des articles:

Réservé: le vote sur l'amendement et l'article 21.

Aangehouden: de stemming over het amendement en artikel 21.

Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1-20, 22-56.

Adoptés article par article: les articles 1-20, 22-56.

* * * * *

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi-programme n° 3148. Le texte adopté par les commissions sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(3148/5)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het ontwerp van programmawet nr. 3148. De door de commissies aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3148/5)**

Le projet de loi-programme compte 11 articles.
Het ontwerp van programmawet telt 11 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 11 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 11 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

Nous terminons ici nos travaux. Nous reprendrons pour celles et ceux qui participent à la Conférence des présidents, demain à 10 h 15. Pour ceux qui sont membres du Comité d'avis fédéral chargé des Questions européennes, demain à 11 h 00 avec le premier ministre jusqu'à 13 h 00. La séance plénière débutera à 14 h 15 avec le projet de loi portant des dispositions diverses en matière de bien-être animal.

La séance est levée. Prochaine séance le mardi 17 décembre 2013 à 14.15 heures.
De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering dinsdag 17 december 2013 om 14.15 uur.

La séance est levée à 23.47 heures.
De vergadering wordt gesloten om 23.47 uur.

*L'annexe est reprise dans une brochure séparée,
portant le numéro CRIV 53 PLEN 174 annexe.*

*De bijlage is opgenomen in een aparte brochure
met nummer CRIV 53 PLEN 174 bijlage.*